

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 12969

DER PRINTS UN DER BETLER

Mark Twain

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

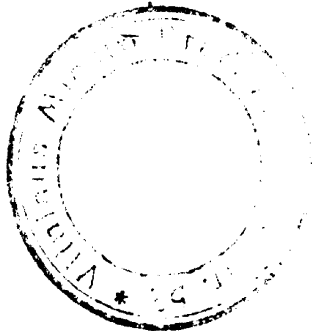
If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

מאַרק טווען
(סעמועל קלעמענס)

דער פרינץ און דער בעטלער

אַ מעשה פאַר יונגוואַרג פון יעדן עלטער

פון ענגליש איבערזעצט דורך ז. ווענדראָף

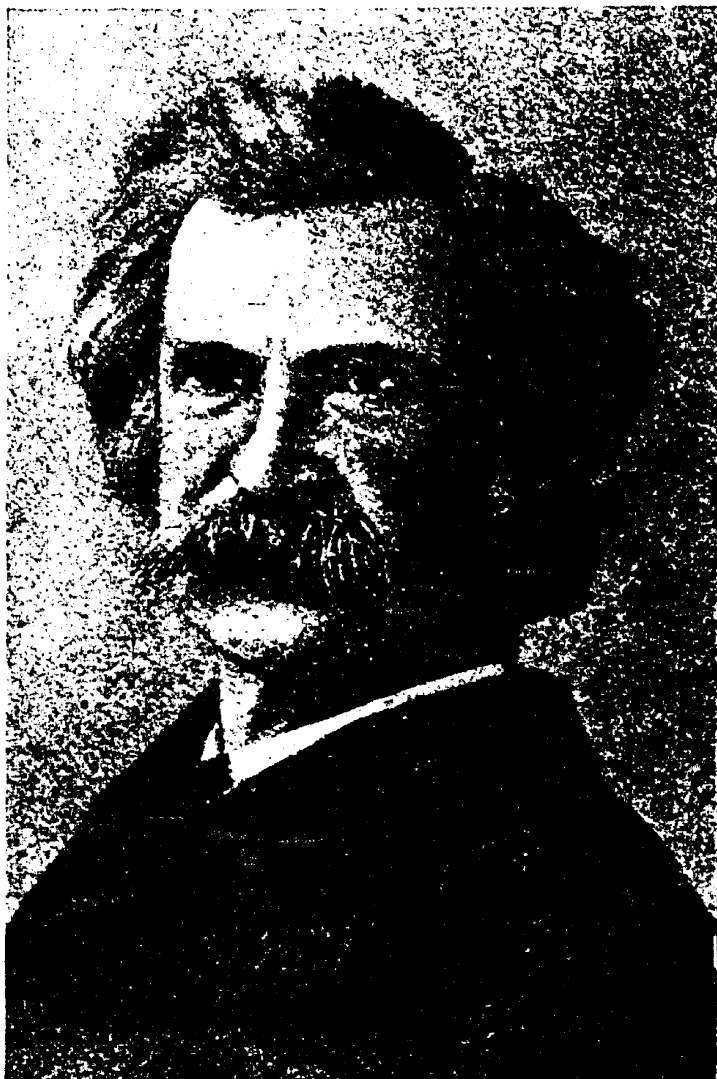
ווילנע - 1923

ווילנער פאַרלאַג פון ב. א. קלעצקין.

Mark Twen. PRINC i ŻEBRAK.

Drukarnia „Wydawnictwo Wileńskie” B. Kleckina,
M.-Stefańska 23.

מאַרק טווען

(סאַמיעל קלעמענס)

די געהעריגסטע און ליבע קינדער
שושנה און קלארע קלעמענס
ווידמעט מיט ליבע דאס בוך
זייער פאסטער.

א י נ ה א ל ט.

- (1) דאָס געבורט סון דעם פרינץ און סין דעם בעטלער.
- (2) טאָמס קינדער-יאָרן.
- (3) טאָמס באַגעגעניש מיטן פרינץ.
- (4) דעם פרינצס צרות הויבן זיך אָן.
- (5) טאָם אלס פרינץ.
- (6) טאָם ווערט געלערנט שטאָט.
- (7) טאָמס ערשטער קיניגליכער מיטאַג.
- (8) מען זוכט דעם מלוכה-שטעמפל.
- (9) די פּראָצעסיע אימין טיך.
- (10) דער פרינץ אין דער קלעם.
- (11) אין ראַטהויז.
- (12) דער פרינץ און זיין ערליזער.
- (13) דער פרינץ ווערט סאַרש-האָונדן.
- (14) געשטאַרבן דער קיניג — זאָל לעבן דער קיניג
- (15) טאָם — אַ קיניג.
- (16) דער פּאַראַדי-מיטאַג.
- (17) דער קיניג מוּיסו דער ערשטער.
- (18) דער פרינץ צווישן שלעפּערס.
- (19) דער פרינץ צווישן פּויעריס.
- (20) דער פרינץ און דער גזיר.
- (21) הענדאָן קומט צוהילף.
- (22) דער פרינץ אַ קרבן סון סאַרראַט.
- (23) דער פרינץ — אַרעסטירט.
- (24) דאָס אַנטלויפן.

- (25) העברתן-שלעט.
(26) דער אַבעליקנטער.
(27) אין בעמענגניס.
(28) דער קרבן.
(29) קיין לאַנדאָן.
(30) די קרוינגס-פראַצעסיע.
(31) דער קרוינגס-טאָג.
(32) עדוואַרד אלס קיניג.
ש ל ו ס . שטראַף און באַלוינונג.
-

פ א ר ו ו א ר ט .

איך וועל אייך דאָ סאָרלייגן אַ מעשה ווי זי איז מיר דער-
ציילט געוואָרן **ביי** אַ מענטשן, וואָס האָט זי געהערט פון זיין
סאָטער, וועלכער האָט, דאָסגלייכן געהערט זי פון זיין סאָטער,
יענער ווידער, האָט געהאַט דיזעלביקע מעשה במסורה פון זיין
סאָטער, און אזוי ווייטער און ווייטער אַלץ צוריק צו די סאָר-
גאַנגענע דורות. אין אַ משך פון דריי הונדערט יאָר איז די מעשה
איבערגעגאַנגען פון סאָטערס צו זין, ביז זי איז אויף אַזאַ אופן
דערגאַנגען צו אונז.

עס קען זיין, אַז די מעשה איז אַן אמתע מעשה און עס
קען זיין, אַז ס'איז ניט מער ווי אַ לעגענדע, אַן אויסגעטראַכטע
זאַך. מעגלעך, אַז דאָס האָט קיינמאַל ניט פאַסירט, אָבער, ווי די
מעשה איז, האָט עס געקענט פאַסירן. עס קען געמאַלט זיין,
אַז אין די אַלטע צייטן האָבן אין דער געשיכטע געגלויבט קלוגע
און געלערנטע מענטשן, און אַמשר האָבן גאָר די פשוטע און ניט
געלערנטע געליבט זי און געגלויבט אין איר.

ערשטער קאפיטל.

דאָס געבורט פון דעם פרינק און פון דעם בעטלער.

אין דער שטאָט לאַנדאָן איז אין איין הערבסט-פרימאָרגן פון זעכצנטן יאָר-הונדערט אין אַן אַרימער פאַמיליע מיט דעם נאָמען קענטי, געבאָרן געוואָרן אַ יינגל, וואָס איז געקומען אין דער הויז-געזינט ווי אַן אומגעבעטענער גאַסט. אין דעם זעלביקן טאָג איז אין אַ רייכער פאַמיליע מיט דעם נאָמען טיודאָר אויך גע- באָרן געוואָרן אַ יינגל, וואָס איז געווען זייער אַן אָנגעלייכטער - גאַסט. און ניט נאָר-ער איז געווען געוואונטשן פאַר זיינע עלטערן - גאַנץ ענגלאַנד האָט זיך געפרייט מיט זיין געבורט.

ענגלאַנד האָט אזוי לאַנג געבענקט נאָך אים, און געוואַרט אויף אים, און געבעטן גאָט פאַר אים, אז ווען ער איז לטוף גע- קומען אויף דער וועלט, - איז דאָס פאָלק כמעט משוגע געוואָרן פון שמחה. האַלב-באַקאַנטע מענטשן האָבן זיך אַרומגעכאַפט אין די גאַסן, געקושט און געהאַלוט זיך פאַר גרויס פרייד. יעדערער האָט זיך געמאַכט דעם טאָג אַ יום-טוב, יחסנים און פראָסטע מענטשן, אַרים און רייך, קליין און גרויס האָבן געטאַנצט און געזונגען, געגעסן און געטרונקען, און געדויערט האָט דאָס אייניקע טעג און נעכט.

בייטאָג איז לאַנדאָן געווען אַ פראַכט צו זען: יעדער טיר און יעדער פענסטער איז געווען באַפוצט מיט פלאַטערדיקע פאַנען, איבער אַלע גאַסן האָבן זיך געצויגן לוסטיקע פראַצעסייעס, אומעטום האָט געשפילט מוזיק. ניט ווייניקער שיין איז די שטאָט געווען ביינאַכט: אויף יעדער ווינקל גאַס האָבן געפלאַקערט פייערן און

דער אויסגעטרונקענער עולם האָט געטאַנצט און לוסטיק געמאַכט זיך אַרום זיי.

גאַנץ ענגלאַנד האָט פון קיין אַנדער זאָך ניט גערעדט ווי נאָר פון דאָס ניי-געבאָרענע קינד עדוואַרד טיודאָר, דעם פרינץ פון וועלש.

און ער, דער יורש עזר פון ענגלישן טראָן, איז זיך געלעבן פאַרוויקלט אין זיידענס און אַטלאַס... ניט האָבנדיק קיין שום אַנונג פון דעם גאַנצן פאַראַד, וואָס מען האָט דאָ געמאַכט אַרום אים און ניט חושד זייענדיק, אַטילו אַז די גרעסטע לאַרדן און הויף-דאַמען גיאַנטשען זיך מיט אים, און פאַסן אים אויף און היטן אים אָפּ ווי דאָס שוואַרצאַפּל פון אויג.

און, דעם אמת געזאָגט, האָט ער זיך ווייניק געקיימערט וועגן דעם.

אַפּער וועגן דעם צווייטן יינגל, טאַם קענטי האָט קיינער אַוואָרט ניט גערעט, אַחוץ אפּסד זיין אייגענע אַרימע הויז-גע. זינט, וועלכער ער האָט מיט זיין קומען געבראַכט פּרישע זאַרגן מיט פּרישע צרות.

צווייטער קאפיטל

טאָמס קינדער-יאָרן.

איצט לאָמיר איבערהיפן עטלאכע יאָר.

לאָנדאָן איז געווען פופצן הונדערט יאָר אלט און איז, וועדליך יענער צייט, געווען אַ גרויסע שטאָט: זי האָט פאַרמאָגט אַ הונדערט טויזנט איינוואוינער; אַנדערע זאָגן אַפילו, אַז צוויי מאָל אזוי פיל. די גאַסן זיינען געווען זייער שמאַל, און געדרייט און שמוציק, איבערהויפּט אין יענער טייל שטאָט, וואו טאָם קענטי האָט געוואוינט— אין דעם געגנט פון „לאָנדאָן-בריק“.

די הייזער זיינען געווען הילצערנע, דער צווייטער שטאָק ברייטער פון דעם ערשטן און דער דריטער שטאָק ברייטער פון צווייטן, אזוי, אַז וואָס העכער די געביידע איז געווען, אַלץ ברייטער איז זי געווען אויבן. געבויט זיינען זיי געווען פון גראַבע בעלקעס, צונויפגעליקט אין דער לענג און דער ברייט, און דער שטח צווישן זיי אויסגעפילט מיט פעסטן מאַטעריאַל און פון אויבן פאַרשמירט מיט זאַמד און וואַפנע. די בעלקעס זיינען גע- פאַרבעט געווען רויט, בלוי אָדער שוואַרץ—וועדליך דעם גוסט פון בעל-הבית, וואָס עס האָט צוגעגעבן די הייזער אַ מאַלעריש פריילאָך אויסזען. די פענסטערלאַך אין די הייזער זיינען געווען קלייניקע באַגלאָזט מיט קליינע שייבאַלאַך. געעפנט האָבן זיי זיך דרויסן צו אויף זאָרעסעס, ווי טירן.

דאָס הויז, אין וועלכער טאָמס פאָטער האָט געוואוינט, איז געשטאַנען אין אַ פאַרוקט ווינקל, וואָס האָט געהייסן דער שמוץ- הויף, אין שכנות מיט דער פּרעסער-געסל, אָדער פּוּדינג- געסל.

דאָס הייזל איז געווען קליין אַלט און האַלב צעפאַלן, אָבער פול געפאַקט מיט מוראדיק-אַרימע שכנים. די משפּחה קענט י האָט פאַרנומען אַ צימער אויפן דריטן שטאָק. די מוטער מיטן פאָטער האָבן געהאַט אַ מין בעט אין ווינקל, אָבער טאָם, זיין באַבע און זיינע צוויי שוועסטער, בעט און בעט, זיינען נישט געווען באַגרענצט: זיי האָבן געהאַט פאַר זיך די גאַנצע דיל און געקענט שלאָפן, וואו זיי האָבן געוואָלט. זיי האָבן פאַרמאָגט די רעשטלאַך פון אַ פאַר קאַלדרעס און עטלעכע בינטלעך צוריענע און פאַרפּוילטע שטרוי, וואָס זיינען בייטאַג צונויפגעשאַרט געוואָרן אין איין ווינקל, פון וועלכן יעדערער האָט ביינאַכט גענומען פאַר זיך אויף אַ געלעגער, וואָס ס'איז אים צום האַנט געקומען.

בעט און בעט זיינען געווען אַ צוויילינג פּופצען יאָר אַלט. דאָס זיינען געווען גוט האַרציקע, אַבגעלאָזענע, אַבגעריסענע און טיף-אומוויסנדיקע מיידלאַך. די מוטער איז אין גאַנצן געווען גע-ראָטן אין די טעכטער, אָבער די באַבע און דער פאָטער זיינען געווען אַ פאַר אמת-צייַוואָלים. זיי פלעגן זיך אַנשכורן ווען זיי האָבן גאַר געהאַט די געלעגנהייט דערצו און פאַרפירן אַ געשלעג צווישן זיך, אָדער מיט יעדערן, ווער עס איז זיי געקומען אונטערן האַנט.

דזשאַן קענט י איז געווען אַ גנב און זיין מוטער—א בעט-לערקע. פון די קינדער האָבן זיי געמאַכט בעטלער, אָבער מאַכן זיי פאַר גנבים האָט זיך זיי ניט איינגעגעבן.

אין דער זעלביקער הייז, אָבער אַבגעוונדערט פון דער אי-בעריקער חברה, האָט געוואוינט אַ געוועזענער גלח, וועלכן דער קיניג האָט געלאָזן אויף דער עלטער אָן אַ היים און פרויט מיט אַ פענסיע פון עטלאַכע גראַשן אַ וואָך. אַט דער אַלטער גלח פלעגט פאַרופן צו זיך די קינדער פון געסל און לערנען זיי געהיים גוטע מידות. דער זעלביקער פאָטער אַנדריי האָט אויך אויסגע-לערנט טאַמען לייענען, שרייבן און אַ ביטל לאַטיין. ער וואָלט דאָס זעלביקע געטאַן מיט טאַמיס שוועסטער אויך, אָבער יענע האָבן שטאַרק געציטערט, אַז זייערע חבר'טעס וועלן זיך דער פון דער. וויסן און וועלן חווק מאַכן פון זיי פאַר זייער מאַדנעם אויפּטו.

גאנץ שמוץ-הויף-געסל איז געווען פונקט אזא בינ-
 שטאק ווי די הויז, אין וועלכער טאָם קענטי האָט געוואוינט
 שכרות, זידלעריי און געשלעג איז געווען פון די געוויינלאַכסטע
 זאכן אין שמוץ-הויף סיי בייטאָג, סיי בייגאַכט. צובראַכענע
 קעפּ איז דאָרטן געווען אַ טעגליכע ערשיינונג, אזוי גוט ווי הונגער.
 פונדעסטוועגן, האָט זיך טאָם ניט געפילט אומגליקלאַך. אמת, עס
 האָט זיך אים ניט גרינג געלעבט, אָבער ער האָט פון עפעס בע-
 סערס ניט געוואוסט. דאָס איז געווען דער סאָרט לעבן, וואָס אלע
 יינגלאַך פון שמוץ-הויף-געסל האָבן געלעבט, און טאָם האָט גע-
 מיינט, אַז אַנדערש קען גאָרניט זיין. ער האָט געוואוסט, אַז ווען
 ער קומט אין אָבנט אַהיים מיט ליידיקע הענט, וועט אים פריער
 דער טאַטע גוט אָנשילטן און אָנשלאָגן, דערנאָך, אַז דער טאַטע
 וועט מיר ווערן שלאָגנדיק, וועט זיך די באַבע, די מכשפה, נעמען
 צו דער אַרבעט און פאַרבעסערן. ער האָט געוואוסט, אַז ביי נאַכט,
 ווען דאָס גאַנצע הויז-געזינד וועט שוין שוין אַין שווערן
 שלאָף, וועט זיך די הונגעריקע מאַמע צוגנבענען צו אים און, שטי-
 לערהייד, אונטערקן אַ פעמיצל פאַרטריקענט ברניט אָדער וואָסערע
 ניט איז שיריים, וואָס זי האָט אָפגעשפאַרט פון איר אייגענעם
 מויל, ניט קוקנדיק אויף דעם, וואָס דער מאַן האָט איר ניט
 איין מאָל געשלאָגן צום טויט, ווען ער האָט זי געכאַפט ביים
 האַנט.

ניין, טאַמען האָט זיך געלעבט ניט שלעכט, איבערהויפט
 ווען ס'איז געקומען זומער-לעב. ער האָט געפעטעלט נאָר אויף
 אזוי פיל, ווי פיל עס איז נויטיג געווען אויסצומיידן דעם טאַטנס
 און דער באַבעס קלעפּ. וואָרום די געזעצן זיינען דאָסאַלט געווען
 שטריינג און די שטראָף פאַר בעטלען—שווער.—ער האָט אַרעכט
 ביסל צייט פאַרבראַכט אין הערן דעם פּאָסער אַנדריוס פּראַכט-
 פולע אַלטע מעשהלאַך און לעגענדעס וועגן ריון און מכשפים,
 וועגן קאַרליקעס און גלגולים, וועגן פאַרכישופטע שלעסער, וועגן
 מעכטיקע קסרים און העלדישע פּרינצן. זיין קאַפּ איז פול געווען
 מיט אָט די אַלע וואונדערפולע געשטאַלטן, און ניט איין נאַכט,
 ליגנדיק אין דער פינסטער אַ צושלאָגענער, אַ מידער און אַ הונגע-

ריקער, געביסן פון וואנצן, פליי און אַנדערע פאַראַזיטן מיט וועל-
כע דאָס ביסל צופּוילטע שטרוי האָט געווירבלט, — האָט ער געלאָזן
זיין פּאַנטאַזיע שוועבן און האָט גיך פאַרגעסן אָן אַלע ווייטאַגן
און אַלע יסורים, מאָלנדיק זיך דאָס פּראַכטיקע לעבן פון אַ פּרינג
אין אַ קייזערליכן פּאַלאַץ.

מיט דער צייט איז זיין גרעסטער וואונטש געוואָרן צו זען
מיט זיינע אייגענע אויגן אַן אמתן לעבעדיקן פּרינג. דער דאָזיקער
וואונטש האָט אים פאַרפּאָלגט טאָג און נאַכט. איינמאָל האָט ער
אַפילו אַרויסגעזאָגט זיין פאַרבאַרגענעם וואונטש פאַר זיינע חברים
פון שמוץ-הויף-געסל, אָבער יענע האָבן אים אַזוי אונרחמנותדיק
אויסגעלאַכט, אַז ער האָט שוין פאַרוואָגט אַ צענטן צו ריידן מיט
זיי וועגן אַזעלכע זאַכן. פון דאַמאָלט אָן האָט ער געהאַלטן זיי-
נע חלומות פאַר זיך.

טאָם האָט אָפּט געלייענט דעם אַלטן גלחס אַלטע ביכער
און געבעטן ער זאָל אים זיי פאַרטייטשן און דערקלערן. דאָס
לייענען און דאָס טרויערן האָבן ביסלאַכווייט אַרויסגערופן אין
אים אַ געוויסע פאַרענדערונג. די העלדן, וואָס ער האָט באַשאַפּן
אין זיין פּאַנטאַזיע זיינען געווען אַזוי שיין און פּראַכטיק, אַז ער
האַט זיך אָנגעהויבן צו שעמען מיט זיינע טראַנטעס און שמוץ
און אים האָט זיך געוואָלט אַליין אויך זיין ריינער און בעסער
אָנגעטאָן. ער האָט ווי פּריער געשפּילט אין בלאַטע און הנאה גע-
האַט דערפון אויך; אָבער אָנשטאַט צו פּליושקען זיך אין דער
טעמע זע גלאַט אין דער וועלט אַריין, צוליב שטיפעריי, האָט
אים דאָס באַדן זיך אָנגעהויבן צו געפעלן נאָך דערפאַר, וואָס
עס מאַכט ריין.

טאָם האָט שטענדיק געפונען עפעס אינטערעסאַנטעס אין
דער טשיפּס-ד-געגנט און אויף די ירידן. פון צייט צו צייט
איז אים מיט דער איבעריקער באַפעלקערונג פון לאַנדאָן אויסגע-
קומען צו זען ווי מען פירט אַ גרויסן מענטשן איבערן וואַסער
אָדער מיט דער יבשה אין לאַנדאָנער טורם — אַ געפּענגניס פאַר
איידל-לייט. איין זומער-טאָג איז אים אַפילו באַשערט געווען צו
זען ווי מען האָט די אומגליקלאַכע אַנגאַ אַסקיו און נאָך דריי

מאנסביל פארברענט אויף א שייטערהויפן און געהערט ווי א ביסקופ האָט געהאַלטן פאַר די פאַרשפּטע אַדרשה, וואָס איז טאַמען גאַר ניט געווען אינטערעסאַנט. יאָ, בכלל איז טאַמס לעבן געווען גענוג אינטערעסאַנט און פאַרשיידנאַרטיק.

ביסלאַכווייס האָט דאָס שטענדיקע לעזן און חלומען וועגן מלכים און פּרינצן געמאַכט אויף טאַמען אַזא אַיינדרוק, אז ער האָט אַליין גענומען שפּילן די ראָלע פון אַ פּרינץ. זיין אַרט ריידן און באַנעמען זיך איז געוואָרן מאַדנע צערעמאָניש און הויף-מעסיק צו דעם גרויסן פאַרגעניגן און פאַרווילונג פון זיינע חברים און באַקאַנטע. נאָר כאַטש זיי האָבן זיך לוסטיק געמאַכט איבער אים פונדעסטוועגן איז זיין ווירקונג צווישן זיינע חברים געוואָקסן פון טאַג צו טאַג. ביסלאַכווייס האָט מען אויף אים גענומען קוקן מיט התפעלות, ווי אויף אַ וואונדער-קינד. אַ קלייניקייט וואָס ער ווייס און וואָס ער קען אויפטאָן! און חוץ דעם, איז ער אַזוי קלוג און געלערנט! טאַמס באַמערקונגען און טאַמס אויפּטועכצן זיינען דורך די קינדער באַוואוסט געוואָרן אויך ביי די עלטערן, וואָס האָבן אויך אָנגעהויבן צו קוקן אויף אים ווי אויף אַ גוואַלדיק-פעאיקן און אויסערגעוויינליכן יינגל. דערוואקסענע מענטשן האָבן אָנגעהויבן צו קומען צו אים אין יעדער פאַרלעגנ-הייט אַן עצה האַלטן זיך און זיינען געווען אויסער זיך פון דער חכמה און אַיינפאַלן, וואָס ער ווייזט אַרויס ביים אַרויסזאָגן זיין באַשלוס אַדער זיין פּסק-דין. קורץ, ער איז געוואָרן דער העלד פון גאַנצן געסל, אַחוץ זיין אַייגענער פאַמיליע, וואָס האָט אין אים קיין שום באַזונדערעס ניט באַמערקט.

אַ ביסל צייט שפעטער, האָט טאַמס שטילערהייד אַיינגעפירט זיין אַייגענעם קיזערלאַכן הויף! עס פאַרשטייט זיך, — ער איז געווען דער פּרינץ, זיינע נאָענטסטע חברים — לייב-היטערס, קאַמער-הערן, שטאַל-מיסטערס, לאַרדן, הויף-דאַמען און מיטגלידער פון דער קיזערליכער פאַמיליע. יעדן טאַג האָט דער הויף אויפגענומען דעם נייגעבאַקענעם פּרינץ מיט אַלע צערעמאָניעס, וואָס טאַמס האָט אויסגעלייענט אין זיינע ביכער. יעדן טאַג זיינען אין מיניס-טעריום פון דעם פלומערשדיקן קיניגרייך באַהאַנדלט געוואָרן אַלע

וויכטיקע מלוכה-פראגן און יעדן טאָג האָט זיין צופלייסנדיקע מאיעסטעט אַרויסגעגעבן באַפעלן צו זיין פאַנטאַסטישער אַרמיי, פּלאַט און שני-למלכים.

נאַכהער פּלעגט ער זיך ווייטער אַרויסלאָזן אין זיינע שמאַטעס איבער די גאַסן אויסצובעטלען אַ פּאַר גראָש, ווידער עסן זיין פּאַרדאַרט שטיקל ברויט, נאָך אַמאָל אַריינכאַפּן זיין חלק קלעפּ, און קללות, ביז ער פּלעגט אַ פּאַל טאָן שפּעט ביינאַכט אויף זיין הויפּן פּאַרפּוילטע שטרוי און ווייטער אָנהויבן לעבן אין זיינע פּאַנטאַזיעס און חלומות דאָס לעבן פון אַ פּרינץ.

דערווייל איז דער וואונטש צו זען כּאָטש איינמאָל אין לעבן אַן אמתן פּרינץ, אַ לעבעדיקן פּרינץ פון בלוט און פלייש געוואָקסן ביי טאָמען פון טאָג צו טאָג און פון וואָך צו וואָך ביז דערדאָזיקער וואונטש האָט פאַרשלונגען אלע אַנדערע וואונטשן און איז געוואָרן די איינציקע לוסט פון זיין לעבן.

איינמאָל ווינטער, אין אַ קאַלטן יאַנואַר-טאָג האָט טאָם, ווי געוויינלאַך אַרויסגעלאָזן זיך אויף זיין בעטלער-גאַנג. שעה פאַר שעה האָט ער, אַן אָפּגעריסענער, אַ באַרוועסער און אַ הונגעריקער 'אושדיק אַרומגעדרייט זיך הין און צוריק אין געגנט פון מיינ-סינג-געסל, אַריינקונדיק אין די פענסטער פון די גאַרקיכן, וואו עס זיינען ווי אויף צו להכעיס, געווען אויסגעשטעלט טייגאַכצן געפילט מיט געהאַקטע חזיר-פלייש און נאָך אַזעלכע משונהדיקע מאכלים, וואָס כּאָטש ער אליין האָט עס קיינמאָל ניט פאַרזוכט פונדעסטוועגן האָט ער געפילט נאָכן ריח נאָך אַז דאָס זיינען גע-ריכטן ניט פאַר פשוטע מענטשן, און אַז נאָר קיסרים און מלכים קענען זיך פאַרגינען אַוויגס צו עסן.

אַ שפּאַרעוודיק רעגנדל האָט געגאַסן, ווי דורך אַ זויפּ, דער טאָג איז געווען אַ כּמאַרער, אַ טרויעריקער, די לופט — אַ נאַסע, אַ דורכנעמענדיקע. ביינאַכט, האָט ער זיך פאַרשלעפט אַ היים אַזוי דורכגעוויקט, מיד און הונגעריק, אַז אַפילו דער טאַטע מיט דער באַבן האָבן אויף זייער אייגענעם שטייגער אויף אים רחמנות באַ-קומען און אים ניט לאַנג געפייניקט: דערלאַנגט אים גלייך אַ גוטן חלק קלעפּ און געשיקט שלאָפּן.

א לאנגע צייט האָבן אים די ווייטאַקן און הונגער פון איין זייט און די קולות און געשלעג אין שטוב פון דער צווייטער זייט ניט געלאָזן איינשלאָפן, נאָר ביטלאַכווייס האָבן אים זיינע מחשבות אַוועקגעטראָגן העט ווייט אין אַ צויבער-לאַנד און ער איז איינגע-שלאָפן אין אַ פראַכטיקן גרויסן פּאלאַץ צווישן פרינצלאַך און בני-מלכים, באַשאַטענע פון קאַפּ ביז די פיס מיט דימענטן און בריי-ליאַנטן, אַרומגערינגלט מיט קנעכט, וואָס בוקן זיך צו די פיס און פליען פּייל פון בויגן אויסצופילן. זייער יעדער באַפעל. עס פאַרשטייט זיך, אַז ער אליין איז אויך געווען איינער פון די פרינצן.

א גאַנצע נאַכט האָט ער געלעבט דאָס לעבן פון אַ פרינץ אין קייזאַרלאַכן הויף. ער האָט זיך געבאַדן אין שטראַמען פון ליכט און גלאַנץ, ער האָט זיך באַוועגט צווישן לאָרדן און הויף-דאַמען, איינגעאַטעמט די ריחות פון די פיינסטע בשמים און פאַרשומען, אויפגענומען די זיסע קלאַנגען פון צויבער-מוזיק און וואו מיט אַ שמייכל, און וואו מיט אַ לייכטן קאַפּ-נויג געענטפערט אויף די אונטערטעניקע בוקונגען פון דעם גלענצנדן עולם, וואָס האָט געמאַכט אַ וועג ביי זיין דורכגאַנג.

און ווען ער האָט זיך אויפגעוואַכט אין דער פרי און דער זען דעם דלות און עלבט אַרום זיך, — האָט עס אים, ווי שטענדיק נאָך אַזעלכע חלומות, אויסגעזען נאָך טויזנט מאָל אַרימער און עלנטער ווי פריער. עס האָט אים פאַרקלעמט ביים האַרצן און ער האָט זיך באַגאַסן מיט ביטערע טרערן.

דריטער קאפיטל.

טאָמם באַגעגנױש מיטן פּרינק.

טאָם האָט זיך אויפגעוויבן אַ הונגעריקער און איז אַרויס פון שטוב אַ הונגעריקער, אָבער זיינע געדאַנקען זיינען אינגאַנצן געווען פאַרנומען מיט דעם שאַטנדיקן גלאַנץ פון זיינע חלוקות. ער האָט געוואַנדערט איבערן שטאָט אַהין און אַהער, אַליין ביט וויסנדיק וואוּהין ער גייט און קוים באַמערקנדיק וואָס עס טוט זיך אַרום אים. פאַרפייגייער האָבן אים געשטויסן, אַנדערע האָבן אים געזידלט פאַרוואָס ער זעט ניט וואו ער גייט, אָבער דער פאַרחלומטער ייגל האָט זיך ניט געקיימערט וועגן דעם. פאַרטראַכטערהייט איז ער אַזוי פאַרגאַנגען ביז צו טעמפל-באַר. — אַזוי ווייט פון דערהיים איז ער נאָך קיינמאַל ניט געווען. ער האָט זיך אָפגעשטעלט אויף אַ מאַמענט ווי ער וואַלט זיך מיט געווען מיט זיך אַליין, נאַכהער האָט ער זיך ווידער פאַר-טראַכט און איז ווייטער אַוועק ביז ער האָט זיך אַרומגעזען, אַז ער געפינט זיך אויסער די טויערן פון לאַנדאָן.

סטראַנד האָט שוין דעמאָלט אויפגעהערט צו זיין אַדורכ-פאַר-וועג און האָט זיך שוין גערעכנט פאַר אַ שטאַטיקע גאַס, אָבער אַמאָדנע גאַס איז דאָס געווען. פון איין זייט גאַס איז אַפילו געשטאַנען אַ שורה הייזער, אָבער אויף דער צווייטער זייט זיינען אויף אַווייטן שטח איינס פון דאָס אַנדערע געשטאַנען בלויו עטלאַכע גרויסע געביידעס. דאָס זיינען געווען פאַלאַצן פון גרויסע לייט מיט גרויסע טראַכטיקע גערטנער, וואָס האָבן זיך געצויגן ביז צום ברעג טייך. איצט זיינען אויף דעם אָרט פון די אַמאָליקע שאַטנדיקע פראַכט-גערטנער, אויסגעוואַקסן גאַנצע וויאָרסטן פון כמורע שטיין, ציגל און צעמענט-הייזער.

אינגיכן האָט ער זיך געפונען אין דערפֿל טשערינג און
האָט זיך געזעצט אָפרוען אויסן פונדאָמענט פון פראַכטיקן צלם,
וואָס אָן אַראָפגעזעצטער קיסר האָט דאָ אַמאָל אויפגעשטעלט. *
אָפגערוט אַ ביסל, איז ער זיך לאַנגזאַם אַזעק איבער אַ שטילן,
פיינעם וועג, איז פאַרבייגעגאַנגען דעם קאַרדינאַלס גרויסן פראַכ-
טיקן פאַלאַץ, ביז ער איז געקומען צו דעם נאָך מער פראַכטיקן
קייזערלאַכן וועסטמינסטער-פאַלאַץ. **

מיט אַן אָפּענעם מויל איז טאַם געשטאַנען און מיט מורא-
דיקער התפעלות געקוקט אויף דעמדאָויקן וואונדער פון דער
בוי-קונסט, אויף דער גרויסער מאַסע גראַניט און מירמל-שטיין,
אויף די ווייט-פאַרשפרייטע נעבן-געביידעס, אויף די שטרענגע
טורימס און פעסטונגען, אויף די גוואַלדיק ברייטע טויערן מיט
באַגילטע שטאַנגען און מיט גאַנצע שורות קאָלאַסאַלע גראַניטענע
לייבן, און אויף די אַנדערע צייכנס און סימבאָלן פון קייזערלאַ.
כער מאַכט.

ניט שוין-זשע וועט זיין גרעסטער וואונטש ניט דערפילט
ווערן? ער שטייט געוויס פאַרן קיניגלאַכן פאַלאַץ, קען ער דען
ניט האָפּן, אַז דער אויבערשטער וועט אים מוכה זיין צו זען
אַ פריניץ, — אַן אמתן פריניץ פון פלייש און בלוט?

פון יעדער זייט באַגילטן טויער איז געשטאַנען אַ לעבעדי-
קע סטאַטוע-אַ גלייכער, גראַציעזער, אומבאַוועגלאַכער וואַך-האַל-
טער פון קאָפּ ביון קנאַפּל אין געווער און פאַנצער פון בליש-
טשענדיקן שטאַל. פון דערווייטנס, אַנטקעגן טויער זיינען געשטאַ-
נען דאָרפס-לייט און שטאַט-לייט און געוואַרט אויף אַ געלעגנהייט
צו כאַפּן אַ קוק אויף וועמען עס איז פון דער קייזערלאַכער פאַ-
מיליע. אויסגעפּוצטע דאַמען און הערן, באַגלייט פון פראַכטפול
געקליידעטע דינערשאַפט זיינען אַלע וויילע צוגעפאַרן און אָפּע-

* טשערינג-קראַס (טשערינג-צלם) איז איצט דער מיטל-פונקט
פון לאַנדאָן.

** דעסטמינסטער איז אין מערב-סייל פון לאַנדאָן. דאָרטן געפינט
זיך דער ענגלישער פאַרלאַמענט אין איינער פון די קייזערלאַכע פאַלאַצן.

פאָרן צו די אָדער יענע טויערן, וואָס האָבן דורכגעשניטן דעם
קייזערלאַכן הויף.

דער אָרימער קליינער טאָם אין ווינע שמאַטעס איז אויך
צוגעגאַנגען צום טויער און האָט לאַנגזאַם און הכּנעהדיק גענומען
באוועגן זיך פאַרביי די וואַך-האַלטערס. זיין קליין הערצל האָט
האַסטיק געקלאַפט און זיין האַפּענונג צו זען אַ לעבעדיקן פּרינץ
האַט זיך געשטאַרקט. מיט אַמאָל האָט ער דורך די גאַלדענע
שטאַנגען דערווען אַ בילד, וואָס האָט אים אַ הויב געטאָן אין דער
לופטן און ער האָט נאָך אַ האָר ניט אַגעשריי געטאָן פאַר פּרייד;
אינעווייניק אין הויף איז געשטאַנען אַ שייַן, סימפּאַטיש יינגל,
פאַרברוינט און טונקל פון שטענדיקן שפּילן און ספּאַרט-טרייבן
אויף דער פּרישער לופט; געקליידט איז דאָס יינגל געווען אינ-
גאַנצן אין פּראַכטפולן זייד און סאַמעט, באַפּוצט מיט שאַץ-שטיי-
נער; אויפן זייט איז ביי אים געהאַנגען אַ ראַפּיר און אַ שווערד,
אינגאַנצן באַשאַכטן מיט דימענטן און בריליאַנטן; אויף די פּיסלאַך—
פּיינע שיכלאַך מיט רויטע קנאַפל און אויפן קאַפּ אַ רויט מיצל,
באַפּוצט מיט שטרויס-פּעדערן, באַפּעסטיקטע צום היטעלע מיט
אַ גרויסן שיינענדיקן עדלשטיין. ער איז געווען אַרומגערינגלט
פון עטלאַכע פּיינ-באַפּוצטע הערן—אָוודאי ווינע דינער.

אַ, דאָס איז געוויס אַ פּרינץ! אַן אמתער, לעבעדיקער
פּרינץ! דאָ קען קיין שום ספּק ניט זיין! אַ, די תּפּילה פון דעם
קליינינקן, אָרימענקן בעטלערל איז סוף-כּל-סוף פאַרט אַנגענומען
געוואָרן!

טאָם האָט קוים געקענט דעם אַטעם כאַפּן פון אויפּרעגונג
זיינע ברייט-אויפּגעריסענע אויגן האָבן געשיינט מיט פּרייד און
באַגייסטערונג. אין זיין נשמה האָט איצט געהערשט נאָר איין
פאַרלאַנג; צוגיין נענטער צום פּרינץ און גוט אַנקוקן זיך אויף
אים. איידער ער האָט נאָך באַרעכנט וואָס ער טוט, איז ער שוין
געשטאַנען מיטן פנים צוגעפרעסט צו די צוים-שטאַנגען. אָבער
דאָ האָט אים איינער פון די זעלנער אַ כאַפּ געטאָן ביים קאַלנער
און דערלאַנגט אַ שללידער פון דער חברה דאָרפּישע און שטאַטיקע
ליידיק-גייערס, זאָגנדיק דערביי:

— פאָרגעס ניט ווי צו באַנעמען זיך, דו יונגער בעטלער!
דער עולם האָט אַ הירושע געטאָן און גענומען שיטן מיט
ווערטלאַך אויף דעם אָרימען יינגל, אָבער אין דערזעלביקער
מינוט איז דער יונגער פרינץ מיט אַ פאַרפלאַמט פנים און מיט
אויגן, וואָס האָבן געשאַטן פונקען, צוגעשפרונגען צום טויער און
אויפגעבראַכט אויסגעשריען:

— ווי אזוי האָסטו זיך געקאַנט דערוועגן אזוי צו באַגיין
זיך מיט אַן אָרים יינגל! ווי האָט דיין האַנט געוואָגט אויפהייבן
זיך אפילו אויף דעם קלענסטן פון מיין פאַטערס, דעם קיניגס
אונטערטאַנער? עפן די טויערן אין לאַז אים אַריין!
איר האָט געדאַרפט זען ווי דער זעלביקער המון, וואָס האָט
נאָר וואָס חוזק געמאַכט פון אָרימען טאַם, האָט אַריס געטאָן
די היטלען פון די קעפּ! איר האָט געדאַרפט זען ווי זיי האָבן
דאָס אַ ביסל געריסן די העלזער, שרייענדיק: „עס זאָל לאַנג לעבן
דער יורש עצר! הורא פאַר דעם פרינץ פון וועלש!...“

די וואַך-האַלטערס האָבן געסאַליוטירט מיט זייערע אַלע-
באַרדן* און געעפנט דעם טויער. דער פרינץ פון דלות און נויט
אין זיינע פלאַטערדיקע שמאַטעס איז אַריין אין הויף און באַגריסט
זיך פאַרן האַנט מיטן פרינץ פון פראַכט און מאַכט. די זעלבער
האַבן ווידער אַמאָל געמאַכט אַ סאַליוט.

און עדוואַרד טיודאָר האָט אזוי געזאָגט:

— דו זעסט אויס מיר און הונגעריק; דו ביסט שלעכט
באַהאַנדלט געוואָרן. קום מיט מיר!

אַ האַלבע טויף-הויף-לייט האָבן זיך אַ וואַרף געטאָן פאַרויס-
ניט צו דערלאָזן, אַ פנים. אָבער דער פרינץ האָט אויף אַן עכט
קיניגלאַכן שטייגער אַ מאַך געטאָן מיטן האַנט, און יעדערער פון
זיי איז פאַרגליווערט געוואָרן אויף זיין אָרט ווי אַ שטיין-בילד.

עדוואַרד האָט אַריינגעפירט טאַמען אין אַ רייך-פאַרפוצטן זאַל,
וועלכן ער האָט אָנגערופן זיין קאַבינעט. אויף דעם פרינצס באַ-
פּעל האָט מען טאַמען אַריינגעבראַכט אַ מאַלצייט, וואָס ער

(* אַ סאַרצייטיקער מין שפּיו און האַק צוזאַמען.)

האָט קיינמאָל אַפילו די נעמען פון די שפייזן ניט געהערט, סיידן
אפשר אין ביכער באַגעגנט. מיט אַן עכט קייניגלאַכער איידלקייט
און ערצויגנקייט האָט דער פריינד. אַרויסגעשיקט די דינער פון
צימער, כדי זיין שעמעוודיקער גאַסט זאָל זיך ניט שטערן צו עסן.
דאָן האָט ער זיך אַליין געזעצט לעבן טאַמען און, אין דער צייט,
וואָס יענער האָט געגעסן, גענומען פאַרנאַנדערפאַעגן אים:

— ווי רופט מען דיך, יינגעלע?

— טאַם קענטי, — אויב עס געפּעלט דיר, גנעדי-
קער האָר.

— אַ מאָדנער נאַמען, און וואו וואוינסטו?

— אין שטאָט, איך בעט דיך, גנעדיקער האָר אין שמוץ-
הויף, וואָס אין פּרעסער-געסל.

— שמוץ-הויף, הם... ווידער אַ מאָדנער נאַמען! און עלטערן
האַטו?

— עלטערן האָב איך, סער, און אַ באַבע אויך, אָבער איך
האַב זי ניט ליב, שטראָף מיך גאַט ניט פאַר די רייד, און צוויי
שוועסטער, אַ צווילינג, בעט און נען, האָב איך.

— דיין באַבע איז, ווי איך פאַרשטיי, ניט שטענדיק פריינד-
לאַך צו דיר.

— זי איז צו קיינעם קיינמאָל ניט פריינדלאַך, גנעדיקער
האַר, איר האַרץ איז שלעכט און אירע מעשים זיינען שלעכט
אלע טעג פון איר לעבן.

— שלאָגט זי דיר?

— עס טרעפן צייטן, ווען עס רונט איר האַנט, דאָס איז
ווען שלאָף אָדער שכרות נעמט אויף איר די אויבערהאַנט, אָבער
ווען איר זיין איז קלאָר, באַצאָלט זי מיר דאָפּלט.
די אויגן פון דעם קליינינקן פריינד האָבן אַ בליץ געטאָן
מיט פייער.

— וואָס! זי שלאָגט דיך?

— אַ, יאָ, גנעדיקער האָר.

— שלאָגן דיך, אזאָ קליינינקן און שוואַכיקן! הער-זשע צו

מיינע רייד: איידער די נאכט העט אַנקומען, וועט זי געפינען
איר אָרט אין געפענגניס. מײן פּאָטער דער קיניג...

— דו טוסט פאַרגעסן, גנעדיקער האַר, אַז זי איז פון נײַ-
דעריקן שטאַם און דער טורעם איז נאָר פאַר די איידללייט.

— אמת, דו ביסט גערעכט. איך האָב גאָר פאַרגעסן וועגן
דעם, אָבער איך וועל שוין אויסטראַכטן אַ שטראָף פאַר איר. איז
דיין פּאָטער גוט צו דיר?

— ניט בעסער פון דער באַבען, סער.

— אַ פנים, אז אַלע טאַטעס זיינען גלייך. מײן פּאָטער איז
אויך ניט ווייכהאַרציק: זיין האַנט איז שווער, אָבער מיך טוט ער
שויןען. ער קאַרגט אָבער ניט פאַר מיר קיין שטראָף-רייד.

— און ווי באַגייט זיך מיט דיר דיין מוטער?

— זי איז גוט-האַרציק, סער, און פאַרשאַפט מיר ניט קיין
לייד און קיין פּיין. דאָס גלייכן מיינע שוועסטער בעט און נען
זיינען אינגאַנצן געראַטן אין איר.

— ווי אַלט זאָלן דינע שוועסטער זיין?

— פופצן יאָר, גנעדיקער האַר.

— די לידי עליזאַבעט, מײן שוועסטער איז סערצן יאָר
אַלט און די לידי דזשעני גריי, מײן קלוינע, איז אין מיינע
יאָרן. זיי זיינען ליבענסחירדיק און שיין, אָבער מײן שוועסטער, די
לידי מערי איז אַן ערנסטע און אַ שטרענגע און... זאָג נאָר:
דינע שוועסטער פאַרבאַטן אויך זייערע דינסטן צו לאַכן, כדי זיי
זאָלן חלילה ניט פאַרזינדיקן דערמיט זייערע נשמות?

— מיינע שוועסטער? מיינסטו, גנעדיקער האַר, אַז זיי האָבן

דינסטן?

דער קליינינקער פרינץ האָט אַ וויילע געקוקט אויף דעם
קליינינקן בעטלער און געזאָגט:

— איך בעט דיך, פאַרוואָס ניט? ווער-זשע העלפט זיי אויס-

טאָן-זיך פאַרן שלאָף און ווער טוט זיי אָן אינדערפרי?

— קיינער ניט, גנעדיקער האַר, ווילסטו זיי זאָלן אויף דער

נאכט אויסטאַן זייערע קליידער און שלאָפן נאַקעטע, ווי די חיות?

— זייערע קליידער?—האָבן זיי דען מערניט ווי צו אייך קלייד?

— אַ גנעדיקער האָר! וואָס וואָלטן זיי דען געטאָן מיט צוויי קליידער? האָבן זיי דען צו צוויי לייבער?

— דאָס איז אַ פיינער געדאַנק און אַ גוטער איינפאַל! זיי מיר מוחל, איך בין ניט אויסן געווען צו מאַכן שפּאַס פון דיר. אָבער דיין גוטע נען און בעט וועלן האָבן אי קליידער, אי די ערשאַפט און גאָר אינגיכן אויך. מיין שאַצהאַלטער וועט שוין דאָס באַזאָרגן. אַ, ניין, ניין, דאַנק מיר נישט. דאָס איז אַ קלייניקייט. דו רעדסט שוין און האָסט טאַלאַנט דערצו. ביסט דו געלערנט? איך ווייס ניט צו איך בין געלערנט אָדער ניט, גנעדיקער האָר. דער גוטער גלח אַ נדריו איז געווען אזוי פרייגדלאַך צו לערנען מיך פון זיינע ביכער.

— פאַרשטייטו לאַטיין?

— זייער ווייניק, דוכט זיך, גנעדיקער האָר.

— לערן לאַטיין, יינגעלע, לערן. דאָס איז נאָר פון אַנ-פאַנג שווער. גריכיש איז אַ סך שווערער. נאָר ניט די דאָזיקע שפּראַכן, ניט אַנדערע לשונות זיינען פאַר דער לידי עליזאַבעט. און פאַר מיין קווינע שווער. דו האָסט געדאַרפט אַ ביסל הערן די פריילנס ריידן אין פרעמדע שפּראַכן! אָבער דערצייל מיר בעסער פון דיין שמוץ-הויף. פאַרברענגסטו דאָרטן עפעס פריילאך די זייט?

— דעם אמת געזאָגט—זייער פריילאך, סער, ווען איך בין נאָר ניט הונגעריק. מיר האָבן דאָרטן באַלאַגאַנעס און אַלערליי פאַרשטעלונגען, היינט אָבעזיאַנקעס! — אַ, וואָס פאַר אַ קאָמישע ברואימלאַך דאָס זיינען! און ווי פּיין זיי זיינען אָנגעטאָן! עס זיי-נען פאַראַן פאַרשטעלונגען, אין וועלכע אַלע קאָמעדיאַנטן שרייען און שלאָגן זיך ביז זיי פאַלן אַלע טויט, און דאָס אַלץ אָנצוקוקן, קאָסט בלויז איין פאַרטינג (אַ קאָפּיקע)—ניט מער, אמת ס'איז נאָך גענוג שווער צו באַקומען דעם פאַרטינג, אייער גנאָד.

— דערצייל נאָך עפעס.

— מיר, יינגלאַך פון אונזער געסל, פירן אָפט מלחמה איינע

מיט די אנדערע און שלאָגן זיך אויף שלאָג-שטעקנס, ווי די האַנט-
ווערקער-געזעלן.

דעם פרינצס אויגן האָבן אַ בליץ געטאָן, און ער האָט גע-

זאָגט:

— דערויף וואָלט איך איך אַ בעלן געווען. דערצייל נאָך,

איך בעט דיך.

— מיר שפילן אין פערדלאך צו זען ווער פֿון אונז לויפט

געשווינדער.

— דערפון וואָלט איך זיך אויך ניט אָפגעזאָגט. ווייטער.

— זומערציט בראַדזשען מיר און שווימען אין די קאנאַלן

און אין טייך, מיר טונקען איינער דעם אנדערן און באַשפּריצן זיך

מיט וואַסער, און גרונטעווען, און מאַכן אַלערליי קאָזליקעס אין

וואַסער און...

— מיין פּאָטערס גאַנצע מלוכה וואָלט איך אוועקגעגעבן פאַר

איינמאַל פאַרוזכן אַזא פאַרוויילונג! אָבער דערצייל ווייטער, איך

בעט דיך.

— מיר זינגען און טאַנצן אַרום דעם מי-דראַנג אין טשיפּ-

סייד; מיר שפילן זיך אין זאַמד, באַדעקנדיק איינער דעם אנדערן

פון קאָפּ ביז די פיס; אַמאַל מאַכן מיר קיכאַלאַך פון בלאַטע. אָ,

די ליבע בלאַטע! קיין בעסערע זאַך ווי צו שפילן זיך דערמיט איז

גאָר אויף דער גאַנצער וועלט ניטאָ! מיר באַדן זיך פשוט אין

בלאַטע!— ניט אין גענוואַרט פון אייער גנאָד צו דערמאָנען.

— אָ, האָב רחמנות, רייד מערניט!— האָט דער פרינץ אויס-

געשריען, עס איז געטלאַך! אָ, ווען איך וואָלט געקענט אַנטאָן צע-

ריסענע קליידער ווי דו, אַראָפּנעמען די שיק פון מיינע פיס און

קייקלען זיך אין בלאַטע, כאַטש איין איינציקן מאָל, און קיינער

זאָל מיר דאָס ניט פאַרבאַטן און קיינער זאָל מיר קיין אויסרייד

ניט מאַכן. איך וואָלט, דוכט זיך, די קרוין אַוועקגעגעבן דערפאַר!

— און ווען איך וואָלט געקענט כאַטש איינמאַל אַנטאָן

אַוועלכע קליידער ווי דיינע, זיסער האַר— בלויו איין איינציק מאָל!

— האָט טאַם פון זיין זייט אויסגערופּן.

— אָהאָ! דו וואָלסט עס געוואָלט! טו זאָל עס געשען! וואַרף

אַרָאָפּ די שמאַטעס און צי אָן אויף זיך אָט די גאַנצע פּראַכט
יונגלינג! דיין גליק וועט זיין ניט דויערהאַפּט, אָבער ער וועט
צוליב דעם קלענער ניט זיין. לאַמיר זיך בייטן, פּל-זמן מיר קענען
און מיר וועלן זיך צוריק איבערטאָן, איידער עמיצער האָט אונז
געשטערט.

אייניקע מינוט שפעטער איז דער פּרינץ פון וועלש געווען
אַנגעטאָן אין טאַמס הענגענדיקע שטיקלאַך און ברעקלאַך, און
דער פּרינץ פון דלות איז געשטאַנען אין די פּראַכטיקע קייזערלאַ-
כע קליידער. ביידע זיינען צוגעגאַנגען און געשטעלט זיך זייט ביי
זייט אַנטקעגן אַ גרויסן שפיגל. און, אָ, אַ וואונדער! עס האָט אויס-
געזען ווי זיי חאַלטן זיך גאַר קיינמאַל ניט געביטן מיט די קליי-
דער! זיי האָבן זיך איינער דעם אַנדערן בייגעריק אָנגעקוקט.
דערנאָך אַריינגעקוקט אין שפיגל און ווידער אַמאַל אָנגעקוקט זיך,
דאַן האָט דער פאַרוואונדערטער פּרינץ געזאָגט:

— וואָס זאָסטו דערצו?

— אָ, אייער גנאָד, צווינג מיך ניט צו ענטפערן! עס פאַסט
ניט, אַז איינער פון מיין שטאַנד זאָל זיך דערוועגן אַוויגס אַרויסצוזאָגן.
— אויב אַזוי, וועל איך זאָגן. דו האָסט די זעלביקע אויגן,
די זעלביקע האַר, די זעלביקע שטימע, דאָס זעלביקע באַנעמען
און האַלטן זיך, דעם זעלביקן פנים און דעם זעלביקן געשטאַלט
וואָס איך. ווען מיר זאָלן ביידע אַרויסגיין נאַקעט, וועט קיינער ניט
קענען זאָגן ווער פון אונז איז דו און ווער איז דער יורש עזר—
דער פּרינץ פון וועלש, און איצט, ווען איך בין אָנגעטאָן אין דיי-
נע קליידער, קען איך ערשט רעכט פילן וואָס דו האָסט איבער-
געלעבט, ווען דער שלעכטער זעלנער... זע נאָר, וואָס איז עס פאַר
אַ צייכן אויף דיין האַנט?

— יאָ, אָבער ס'איז גאַרנישט. און אייער גנאָד ווייס דאָך,
אַז דער אַרימער וואָך-האַלטער...

— שוויג שטיל! דאָס איז געווען מיאוס און שלעכט פון
זיין זייט!—האָט דער קליינער פּרינץ אַ טופּע געטאָן מיטן פּיסל,—
אויב דער קייניג... ניט ריר זיך פון אָרט, ביז איך וועל צוריקקו-
מען. דאָס איז אַ באַפעל!

אין א מינוט האָט ער אַ כאַפּ געטאָן פֿון טיש און באַהאַלטן
עפּעס אַ זאַך פֿון גרויס מלוכה-וויכטיגקייט, איז פֿייל פֿון בויגן
אַרויסגעלאָפֿן אין זיינע שמאַטעס און האָט זיך געלאָזן איבערן
פּאַלאַץ-גאַרטן גלייך צום טויער, מיט אַ פּאַרפּלאַמטן פּנים און
ברענענדיקע אויגן. צוגעלאָפֿן צום טויער, האָט ער זיך אָנגעכאַפּט
אַן די ריגלען און טרייסלענדיק געשריען:

— עסן אויף די טויערן, ריגל אָב די ריגלען!

דער זעלנער, וואָס האָט פּריער אַ שליידער געטאָן טאַמ ען,
האָט גלייך געפּאָלגט דעם באַפּעל, און ווען דער פּרינץ איז אין
זיין קיניגלאַכן צאָרן דורכגעלאָפֿן פּאַרביי אים, — האָט ער אים
דערלאָנגט אַזאָ רייב אין אויער, אַז ער איז אַרויסגעפּלויגן ווי אַן
אונטערזעקענער אַזש ביו צום מיטן גאַס.

— דאָס האָסטו פֿון מיר, דו שלעפּערשע קישקע, פּאַר דעם
אויסרייד, וואָס איך האָב צוליב דיר געכאַפּט פֿון זיין מאַיעסטעט
דעם פּרינץ! — האָט אים דער זעלנער נאַכגעשווייען.

דער עולם האָט געלאַכט, דער פּרינץ האָט זיך אויפּגעהויבן
פֿון פּלאַטע און מיט כּעס אַ געשריי געטאָן אויף דעם זעלנער:
— איך בין דער פּרינץ פֿון וועלש, דער ענגלישער טראַנ-
פּאַלגער. מײַן פּערזאָן איז הייליג און דיך וועט מען היינגען פּאַר
דיין אַרויפלייגן אַ האַנט אויף מיר.

דער זעלנער האָט גענומען די פּיקס ווי מען נעמט ביי ערע
אַבגעבן און האָט מיט שפּאַט געזאָגט:

איך גריס איער קיניגלאַכע מאַיעסטעט!

און באַלד מיט כּעס און שוין ערנסט אויסגעשריען:

— טראַג אָב דיינע ביינער, דו משוגהנער שלעפּער!

דאָ האָבן די חברה ליידיבייער, וואָס האָבן זיך שטענדיק
געדרייט אַרום פּאַלאַץ, אַרומגערינגלט דעם קליינעם אַרימען
פּרינצל און באַגלייט אים אַראַפּ-וועג מיט קולות און געלעכטער:
— מאַכט אַ וועג פּאַר זיין קיניגלאַכער מאַיעסטעט! אַ וועג

פּאַר דעם יורש עזר, דעם פּרינץ פֿון וועלש! הוראָ — אַ!!...

פערטער קאפיטל.

דעם פרינצם צרות הויבן זיך אָן.

עטלאכע שעה נאָכאָנאָנד האָט דער ווילדער המון נאָכגע-
יאָגט דעם פרינץ און חוזק געמאַכט פון אים. אזוי לאַנג ווי ער
האָט זיך געכעסט און געסטראַשעט דעם המון מיט זיין קייזער-
לאַכער שטראַף, — האָט ער געגעבן אַלץ פרישע שטאָף צו רייצן
אים. אָבער ווי נאָר ער האָט שוין מער קיין כוח ניט געהאַט צו
ענטפערן אויף דעם שפּאַט, — איז ער פאַר זיי מער ניט געווען
אינטערעסאַנט אין זיי האָבן זיך געזוכט אַנדערע פאַרוויילונגען.
ער האָט זיך אַרומגעקוקט אַרום זיך און דערזען, אַז ער געפינט
זיך אין אַן אומבאַקאַנטער געגנט. דאָס איינציקע וואָס עס איז
פאַר אים קלאָר געווען איז, אַז ער איז אין לאַנדאָן גוכאַ. ער
האָט ווייטער געוואַנדערט צוועקלאָז ביז ער איז געקומען צו
אַ פאַרשטאָט. די הייזער זיינען געוואָרן שיטערער און די דורכ-
גייער — זעלטענער. ער האָט אויסגעוואַשן זיינע צעבלוטיקטע פיס
אין אַ טייכל, וואָס האָט געפלאָסן אויף דעם אָרט, וואו עס גע-
פינט זיך איצט פער ינגדאָן גאַס, זיך אָפגערוט אַוויילע און
איז אַוועק ווייטער. אינגיכן האָט ער דערגרייכט אַ גרויסן פלאַץ,
אויף וועלכן עס זיינען געשטאַנען צעוואָרפן עטלאַכע הייזער,
איבער וועלכע עס האָט זיך אויפגעהויבן אַ גרויסע קירך. ער האָט
דערקענט דעם קלויסטער. די קירך האָט געהאַלטן אין איבער-
בויען זיך און איז אינגאַנצן געווען אַרומגערינגלט מיט רישטע-
וואַניעס, אויף וועלכע עס האָבן געאַרבעט און באַוועגט זיך מיי-
ערער און טאָג-אַרבעטער.

דער פרינץ האָט פרייער אָפגעטעמט. איצט וועט נעמען
אַ סוף צו זיינע פלאָגונגען: דאָס איז דאָך די אַלטע פראַנצישקאַ-

נער קירך, וואָס זיין פאָטער, דער קיניג, האָט אָפגענומען ביי די
 מאַנאָכן און געלאָזט איבערבויען אויף אַ קינדערהיים פאַר אַרימע
 און פאַרלאָזענע קינדער, אַנאַמען געבנדיק עס די "קריסטוס-
 היים". זיי, די אַרימע, וועלן מיט גרויס פאַרגעניגן באַהילפיק זיין
 דעם זון פון יענעם, וואָס האָט מיט זיי געטאָן אזאָ וואַילטאָט,
 בשרט, ווען ער אַליין איז איצט אזוי עלנט און פאַרוואַגלט, ווי
 די קינדער, וואָס געפינען אָדער וועלן ווען עס איז געפינען שוין
 דאָ אין דעם הויז. אין אַ מינוט אַרום איז ער שוין געשטאַנען
 צווישן אַ לעבעדיקע חברה יינגלאַך, וואָס זיינען אומגעלאָפן, גע-
 שפרונגען, געשפילט אין פילקעס און שפרינג-פראַש מיט גרויס
 טובל און געפילדער, געקליידט זיינען זיי געווען אלע אויף איין
 שטייגער, ווי עס פלעגן זיך צו יענער צייט אַנטאָן לערן-יינגלאַך
 און דינערשאַפט. אַנשטאָט אַ היטל האָט יעדערער געטראָגן אויפן
 שפיץ קאָפּ אַ מין פלאַכע יאַרמלקע, די גרויס ווי אַ טעצל, וואָס
 האָט ניט באַשיצט און ניט באַשיינט דעם קאָפּ, פון אונטער דאָס
 היטל איז געפאלן אויפן שטערן אַ פלאַנטער ניט פאַרקאַמטע האָר,
 אונטערגעשאַרן אין אַ קרייזל, אויפן האַלז — אַ האַלובאַנד ווי עס
 טראָגן די גייסטלאַכע, אַ לאַנגן, שמאַלן, בלאָען מלבוש מיט בריי-
 טע אַרבל, אַ ברייטן, רויטן גאַרטל, העל-געלבע זאַקן מיט זאַקן-
 בענדלאַך איבער די קני און שוין מיט גרויסע מעטאלענע שפראַנזש-
 קעס. בכלל איז עס געווען אַ גענוג מיאוסע הלבשה.
 די יינגלאַך האָבן איבערגעהאַקט די שפיל און אַרומגע-
 רינגלט דעם פרינק, וואָס האָט מיט געבאַרענער זעלבסטווירדע
 געזאָגט:

— גוטע קינדער, לאָזט זאָגן אייער עלטסטן, אז ע דו אַר ד
 דער פרינק פון וועלש וויל ריידן מיט אים.
 אַ הילכיק געלעכטער איז געווען דער ענטפער אויף דעם
 פרינצס מעלדונג און איין אומגעלומפערטער חברה-מאַן האָט
 געזאָגט:

— זאָג נאָר, שלעפער דו איינער, ביסטו עס דעם פרינצס
 שליח?
 דעם פרינצס פנים האָט זיך אָנגעצונדן מיט כעס און זיין

האַנט האָט פון זיך אַליין אַ וואָרף געטאָן זיך צום זייט, אָבער
דאָרטן איז קיין געווער ניט געהאַנגען.

דאָס האָט אַרויסגערופן אַ פּרישן שטורם פון געלעכטער.

— האָט איר געווען? — האָט איין יינגל כלומרשט ערנסט
געזאָגט, — ער האָט זיך געכאַפט פאַרן שווערד. צפּנים, אז דאָס
איז טאַקע, דער פּרינץ גופא.

די חברה האָט זיך פשוט געקייכט פון געלעכטער.

דער פּרינץ האָט זיך שטאַלץ אויסגעלייכט און געזאָגט:

— איך בין באמת דער פּרינץ, און עס איז זייער ניט שיין
אז איר, וואָס עסט מיין פּאַטער, דעם קיניגס ברויט, זאָלט מיך
אזוי באַהאַנדלען.

דאָס האָט ערשט רעכט געוויילט די יינגלאַך און דער חברה-
מאַן, וואָס האָט דער ערשטער גערעדט, האָט אויסגעשריען צו
זיינע חברים;

— ע, איר חורים, קנעכט, ברויט-פרעסער, פון זיין מאַיעס-
טעטס פּאַטער, דעם קיניג! נידער אויף אייערע מאַרך-ביינער
און בוקט זיך צו זיין פּרינצלאַכער גרויסקייט און זיינע קייזערלאַכע
טראַנטעס! אלע ביז איינעם אויף די קני!...

מיט גרויס טומל און געלעכטער זיינען זיי אַלע ווי איינער
אַפּאַל געטאָן אויף די קני כלומרשט אויסדריקנדיק אונטערטע-
גיטייט און פּבוד צו זייער קרבן.

דער פּרינץ האָט אַ שטויס געטאָן איינעם פון די יינגלאַך
מיטן פּוס און אין גרויס פעס אויסגעשריען:

— דערווייל, נעם דאָס, מאַרגן וועל איך באַפעלן אויסצו-
בויען פאַר דיר אַ תּליה!

אַ, דאָס איז שוין גאָר קיין געלעכטער ניט. דאָס גייט שוין
צו ווייט. דער געלעכטער האָט זיך גלייך אָפּגעהאַקט און זיין אָרט
האָט פאַרנומען אַ ווילדער פעס, אַ גאַנצע טוך שטימען האָבן מיט
איינמאַל אויסגעשריען:

— האלט אים! נעמט אים! אין טייך אריין! ווארפט אים
אין טייך! ע, וואו זיינען די הינט? ע, ליכאן, פאנגסט, אהער!
נאכהער איז פארגעקומען עטוואס אזוינס, וואס ענגלאנד
האט נאך קיינמאל ניט געזען: די הייליקע פערזאן פון דעם ענג-
לישן יורש-עזר איז גראב אנגעגרייפט געווארן דורך די הענט
פון פראסטע סענטשן: מען האט אים געשלאגן און גערייצט אויף
אים הינט.

ווען די נאכט איז אנגעשטאנען, האט זיך דער פרינץ גע-
פונען אין דער געדיכטסער טייל פון לאנדאן. זיין גאנצער גוף
איז געווען צעביילט, די הענט האבן געבלוטיקט און זיינע שמא-
טעס אינגאנצן פארשמירט אין בלאטע און שמוץ, ער האט גע-
וואנדערט אלץ ווייטער און ווייטער, פארפלאנטערנדיק זיך אלץ
מער און מער און קוים שלעפנדיק די פיס פון הונגער און מיד-
קייט. ער האט אויפגעהערט פארנאנדערצופרעגן פארבייגייער דעם
וועג, ווייל חוץ זיילעריי און שפאט האט עס אים קיין זאך ניט
געבראכט. ער האט נאר געמורמלט צו זיך אליין: שמוץ-הויף —
אזוי הייסט עס. ווען איך זאל נאר אויסגעפינען וואו דאס איז,
איידער די פוחות גייען מיר אויס, — דאן בין איך געראטעוועט:
זיינע עלטערן וועלן מיך געוויס גלייך אפפירן אין פאלאץ און
באוויזן, אז איך בין ניט איינער פון זייער משפחה, און איך וועל
צוריק קומען אויף מיין ריכטיקן ארט.

פון צייט צו צייט פלעגט ער זיך דערמאנען אן דעם צופאל
לעבן קריסטוס-היים און ער האט געטראכט: ווען איך וועל זיין
קיניג וועלן די יינגלאך האבן ניט נאר ברויט פאר זייערע מיילער
און א דאך איבער זייערע קעפ, נאר אויך שפיז פאר זייערע נשמות.
איך וועל זיי לאזן לערנען פון די ביכער, ווארים א זאטער
מאגן איז אסך. ניט ווערט, ווען דאס הארץ איז הונגעריק און
דער קאפ איז פוסט. איך וועל זען, אז דער היינטיקער טאג זאל
אויף שטענדיק בלייבן אין מיין זכרון און כיינ פאלק זאל עפעס
דערפון געניסן, ווארים וויסן מאכט ווייך דאס הארץ און איידל
די זיטן.

די פייערלאך אויף די גאסן האבן אנגעהויבן צו פינקלען.

עס האָט גענומען רעגענען און עס איז אָנגעשטאַנען אַ קאַלטע
און נאַסע נאַכט. דער היימלאָזער פּרינץ, דער היימלאָזער נאַכט-
פּאָלגער פון ענגלישן טראָן האָט אַלץ טיפּער און טיפּער אַרייַן-
געדרונגען אין דעם פּלאַנטער פון שמאַלע און צעדרייטע געסלאַך,
וואו געסטן פון דלות און עלנט זיינען געווען אָנגעזעצט איינער
אויף דעם אַנדערן, ווי בינשטאַקן.

מיטאַמאָל האָט אים אַ גרויסער, אומגעלומפּערטער שכורער
פאַרשוין אַ כאַפּ געטאָן פאַרן קאַלנער און מיט אַ הייזעריקער שטי-
מע אויסגעשריען:

— ווידער אַרומגעשלעפט זיך ביז האַלבע נאַכט און אַוודאי
אַ גראָשן ניט געבראַכט אַהיים! זאָג איך דיר, אויב איך האָב גע-
טראָפּן, איז מיין נאַמען ניט דזשאָן קענטי, אויב איך וועל
ניט צעברעכן אַלע ביינער אין דיין דאַר נפּשל!

דער פּרינץ האָט זיך אַריס געגעבן פון דעם שכורס האַנט
און אויסגערופן.

— אַ, ביסטו עס זיין פּאָטער? ! גאָט זאָל געבן איך זאָל
קיין טעות ניט האָבן. אויב אַזוי, וועסטו מיך אָפּפירן אין פּאַלאַץ
און אים געמען אַהיים.

— זיין פּאָטער—האָט דער שכור געשטאַמלט,—איך ווייס
ניט וואָס מיינסטו דערמיט. איך ווייס נאָר, אַז איך בין דיין
פּאָטער, ווי דו וועסט זיך באַלד איבער...

— אַ, שפּאַס ניט, ווייל ניט, לייג ניט אָפּ! האָט דער
פּרינץ מיט תּחנונים אויסגעשריען,—איך בין מיד, איך בין צעביילט
און צעשלאָגן, איך קען מער ניט אויסהאַלטן! פיר מיך שנעל
אַפּ צום קיניג, מיין פּאָטער, און ער וועט דיך גליקלאַך מאַכן
מער וויפּל דו האָסט ווען עס איז געחלומט. גלויב מיר מענטש
דו איינער, אַז איך טרייב קיין שפּאַס ניט, אַז איך זאָג דעם ריי-
נעם אמת! שטרעק אויס דיין האַנט און ראַטעווע מיך! איך בין
באמת דער פּרינץ פון וועלש!

דער פאַרשוין האָט אַ ביסל צעטומלט באַטראַכט דאָס יינגל
און שאַקלענדיק מיטן קאָפּ געזאָגט:

— ער איז דאך משוגע ווי יעדער משוגענער פון משוגעים

הויז!

דערנאך האָט ער אים ווידער אַנעם געטאָן פאַרן קאָלנער
אין מיט זידלעריי און ווילדן געלעכטער געזאָגט:

— משוגע ניט משוגע, נאָר איך מיט דער באַבע קענטי,
וועלן באַלד געפינען די ווייכע ערטער אין דיין סוילן נפּשל, ווי
איך בין אַ מענטש!

און אזוי ריידנדיק, האָט ער אוועקגעשלעפט דעם דער-
שראָקענעם און צאָפּלדיקן פּרינק, באַגלייט פון אַ כאַפּטע ווייסע
חברהניקעס און אַלערליי מענטשלעכע ווערים.

פּינפּטער קאַפּיטל

טאָם אַרם פּרינק.

איבערגעבליבן אליין אין פּרינצס קאַבינעט, האָט טאָם קענ-
טי גענומען אויסנוצן די גוטע געלעגנהייט. ער האָט זיך געדרייט
פאַרן גרויסן שפיגל אַהין און אַהער, אַנקוועלנדיק פון זיינע פּרינצ-
לאַכע קליידער; ער האָט, קוקנדיק אין שפיגל, גענומען נאָכמאַכן
דעם פּרינצס שטאַלצן גאַנג און באַנעמען, ער האָט אַרויסגענומען
דעם שווערד פון שייד, פאַרנייגט זיך און אַ קוש געטאַן דעם
קלינגל, צודריקנדיק דעם שווערד צום האַרצן, ווי ער האָט געזען טאַן
אַ ריטער באַגריסנדיק דעם קאַמענדאַנט פון פעסטונג, בעת ער האָט
אים איבערגעגעבן די געפאַנגענע, די גרויסע לאַרדן נאָר פאַלק
און סורריי. טאָם האָט זיך געשפּילט מיט דער באַגילטער און
באַפּערלטער ראַפּירע, וואָס איז געהאַנגען אויף זיין זייט; ער האָט
באַטראַכט די טייערע און זעלטענע מעבל אין צימער; ער האָט
זיך צוגעזעצט אויף יעדער שטול, קלערנדיק ווי גליקלאַך ער
וואָלט זיך געפּילט, ווען שמוץ-הויף-געסל וואָלט געקענט אַריי-
קוקן כאָטש דורך אַ שפּעלטעלע און זען זיין גדלות. ער האָט גע-
קלערט וועגן דעם, צו וועט מען אים גלויבן, ווען ער וועט אין
דערהיים דערציילן די וואונדערלאַכע פאַסירונג, וואָס עס האָט
מיט אים פאַסירט, אָדער זיי וועלן צושאַקלען מיט די קעפּ און
זאָגן, אז זיין איבערגעשטרענגטע פאַנטאַזיע האָט אים, נעבאַך,
געבראַכט צו משוגעט.

אז ס'איז אוועק אַ האַלבע שעה, האָט זיך טאָם געכאַפט, אז
דער פּרינק זאָמט זיר עפעס צו לאַנג, און ער האָט זיך גלייך
דערפּילט איינזאַם. נאָך אַ וויילע שפּעטער, האָט ער גענומען צו-

הערן זיך, צו גייט ניט דער פרינץ און האָט אויסגעהערט צו שפילן מיט די קאָסטבאַרע קלייניקייטן אַרום אים. ער האָט זיך דערפילט אומבאַקוועם, זדערנאָך אומרואיק און צום סוף דער-שלאָגן. וואָס וועט זיין, אָו עמיצער קומט אַריין און געפינט אים אין דעם פרינצס קליידער? און דער פרינץ, וואָס זאָל ערקלערן די איבערקערעניש, איז ניטאָ דערביי! וועלן זיי אים ניט אויפ-הענגען גלייך אויפן אָרט און דערנאָך ערשט באַטראַכטן דעם ענין? ער האָט געהערט, אָו גרויסע לייט עסקן זיך ניט לאַנג מיט אזעלכע קלייניקייטן. זיין שרעק איז וואָס ווייטער געוואַקסן אלץ מער און מער און ציטערנדיק ווי אַ בלאַט, האָט ער שטיל געעפנט די טיר אין פאָדער-צימער, באַשלאָסן צו לויפן אויפזוכן דעם פרינץ און דורך אים געפינען שוץ און פרייהייט. זעקס קאַמער-הערן און צוויי יונגע הויכגעבאַרענע פּאַזשן, אויסגעפּוצטע ווי ליאַלקעס זיינען אויסגעשפרונגען פון זייערע ערטער און טיף פאַר-נייגט זיך, ווי נאָר ער האָט זיך באַוווּן ביים טיר. ער איז שנעל אָפּגעטראָטן אַהינטער און צוריק צוגעמאַכט די טיר.

— אָ, זיי לאַכן פון מיר! איצט וועלן זיי גיין און דער-ציילן. אָ, צו וואָס בין איך גאָר אַהער געקומען? צו וואָס בין איך אליין געגאַנגען זוכן מיין טויט?

ער האָט געשפּרייזט. הין און צוריק איבערן דיל פול מיט שווערן פאָרגעפיל, ציטערנדיק ביי יעדער שאַרף. באַלד האָט זיך אָן עפן געטאָן די טיר און איינער פון די פּאַזשן האָט געמאָלדן: — די ליידי דזשעני גריי!

די טיר האָט זיך צוגעמאַכט און אַ ליבנסווירדיק יונג, רייך געקליידט מיידל איז צוגעלאָפן צו טאָמען מיט אויסגעשפּרייטע אַרימס. מיטאַמאָל האָט זי זיך אָפּגעשטעלט און אומרואיק גע-פרעגט:

אָ, וואָס פעלט דיר, מיין לאָרד?

טאָמען האָט דער אָטעם סאַרכאַפט. אָבער ער האָט זיך אָנגענומען מוט און אויסגעשטאַמלט:

— אָ, האָב מיטלייד מיט מיר! איך בין ניט קיין לאָרד, נאָר בלויז דער אַרימער טאָם קענטי פון שמוץ-הויף, וואָס

אין שטאָט. איך בעט דיך, לאָז מיר זען דעם פרינץ און ער וועט
מיט זיין גנאָד צוריק אומקערן מיך צו מיינע אַרימע שמאַטעס און
פריי לאָזן מיך פונדאָנען אומבאַשעדיקט. אָ, זיי דו גוט האַרציק
און ראַטעווע מיך!

טאָם איז אַ פאַל געטאָן אויף די קני בעטנדיק מיט די
אויגן און מיט די אויסגעשטרעקטע הענט אַזוי גוט ווי מיטן צונג.
דאָס יונג מיידל איז ווי פאַרשטיינערט געוואָרן פון שרעק. זי האָט
אויסער זיך אויסגעשריען:

— אָ, מיין לאָרד! דו אויף די קני און פאַר מיר!
אַ דערשראָקענע אויף טויט איז זי אַרויסגעלאָפן פון צימער,
איבערלאָזנדיק טאָמען גאַנץ מער פאַרצווייפלט ווי פריער.

— נישטאָ קיין הילף, נישטאָ קיין האַפּענונג. איצט וועלן
זיי קומען און אַרעסטירן מיך—האַט ער געמורמלט.

אין דער צייט, וואָס טאָם איז דאָ געלעגן אַן אָפּגעשטאַר-
בענער פון שרעק, האָט זיך איבערן פּאַלאַץ פאַרשפּרייט די שרעק-
לאַכע גאַכריכט. פון דינער צו דינער, פון לאָרד צו הויף-דאַמע,
פון סאַלאַן צו סאַלאַן, פון שטאָק צו שטאָק איז איבער אַלע קאָ-
רידאָרן בסוד איבערגעגעבן געוואָרן: „דער פרינץ איז פון זינען
אַראָפּ, דער פרינץ איז משוגע!“

באַלד זיינען אין יעדער סאַלאַן, אין יעדער מראַמאָר-זאַל
געשטאַנען גרופן גלענצנדע לאָרדן, דאַמען און ווייניקער וויכטיקע
הויף-לייט, שעפּטשנדיק זיך מיט טרויעריקע פּנימער.
אין אַ וויילע אַרום איז אַ הויף-מאַרשאַל פאַרבייגעגאַנגען די
קופּקעס מענטשן און פייערלאַך אויסגערופן:

— אין נאָמען פון דעם קיניג! אונטער געפאַר פון
ויט-שטראַף זאָל זיך קיינער ניט דערוועגן צו גלויבן דעם פאַלשן
און גאַרישן קלאַנג, ניט ריידן וועגן דעם און ניט פּונאַנדער-
טראָגן עס אויסער די ווענט פון פּאַלאַץ. אין נאָמען פון דעם
קיניג!

די שעפּטשעריי איז אָפּגעהאַקט געוואָרן פּונקט ווי אַלע
וואַלטן מיט איינמאַל שטום געוואָרן.

מיטאַמאָל איז געוואָרן אַ הוּזשערייַ איבער אַלע קאַרידאַרן.

— דער פּרינץ! זעט, דער פּרינץ גייט!

דער אָרימער טאָם איז לאַנגזאַם געגאַנגען פּאַרביי נידע-
ריק-פּאַרנייגטע קעפּ, מאַטערנדיק זיך צו ענטפּערן אויף די באַגרי-
סונגען און אונטערנעביק און איבעראַשט קוקנדיק אויף די אַר-
מיקע מיט פּאַרוואַנדערטע און דערשראָקענע אויגן. גרויכע אַדל-
לייט זיינען געגאַנגען פּון ביידע זייטן, אונטערהאַלטנדיק אים אונ-
טער די הענט. הינטן זיינען נאָכגעגאַנגען צטלאַכע דינער און
הויף-דאָקטוירים.

מען האָט אַריינגעפירט טאַמען אין איינעם פּון די פּראַכ-
טיקע צימערן אין פּאַלאַץ און פּאַרמאַכט די טיר.

אַרום אים איז געשטאַנען די גאַנצע סוויטע און פּון פּאַרנט
האַט זיך צו אים אָנגעבויגן פּון אַ סאַפּע אַ גרויס-געוויקסיקער,
זייער דיקער מענטש מיט אַ ברייטן, אָנגעבלאָזענעם פנים און
שטרענגן אויסזען. זיין גרויסער קאַפּ איז געווען גרייז-גראַ און
זיין באַרד, וואָס האָט אַרומגענומען דעם פנים ווי אַרעמל איז
אויך געווען גראַ. זיינע קליידער זיינען געווען פּון טייערן שטאָף,
אַבער אָפּגעניצט און אין אייניקע ערטער אָפּגעריבן. איין פּוס איז
ביי אים געווען געשוואַלן און איז אַפּאַרבינטעוועטער געלעגן
אויף אַ קישן. אַלע זיינען געווען שטיל און יעדער קאַפּ אַחוץ
דעם אַלטן מאַנס קאַפּ, איז געווען נידריק געבויגן. אָט דער אינ-
וואַליד מיטן שטרענגן אויסזען איז געווען דער גרויזאַמער הענר
דער אַכטער, קיניג פּון ענגלאַנד.

ער האָט אָנגעהויבן צו ריידן און זיין שטרענגער פנים איז
גלייך צאָרט געוואָרן.

— וואָס איז מיט דיר, מיין לאַרד עדוואַרד, מיין פּרינץ?
עס האָט זיך דיר פּאַרגלוסט אַ שפּאַס טרייבן מיט דיין גוטן פּאַ-
סער, דעם קיניג, וואָס ליבט דיך אזוי און באַגייט זיך מיט דיר
אזוי פּריינדלאַך?

דער אָרימער טאָם האָט זיך צוגעהערט צו דעם אָנהויב
פּון די רייד אויף וויסל זיין שרעק און צומישונג האָבן אים ער-
לויבט, אָבער ווען זיינע אויערן האָבן געכאַפּט די ווערטער: „דיין

גוטן פאָטער דעם קיניג איז ער בלייך געוואָרן ווי קרייד, איז
אפאל געטאָן אויף די קני, ווי פון אַ קויל געטראָפן, און, אויפֿ
הויבנדיק די הענט מיט געבעט אויסגעשריען:

— דו, דער קיניג! דאָן בין איך פאַרלאָרן!

דידאָויקע ווערטער האָבן געטראָפן דעם קיניג ווי אַ דונער.
זיינע אויגן האָבן צוועקלאָז געוואַנדערט פון פנים צו פנים, ווי
ער וואָלט געזוכט הילף, דערנאָך האָבן זיי זיך דערשראָקן אָפּ.
געשטעלט אויף דעם יינגל, וואָס איז געשטאַנען פאַר אים און
ער האָט מיט טיפער אַנטוישונג געזאָגט:

ליידער זיינען די קלאַנגען ניט ווייט פון אמת. און איך
האָב געגלויבט אז ס'איז איבערגעטריבן.

ער האָט טיף אָפּגעזיפצט און צאָרט געזאָגט:

— דו ביסט ניט געזונט, מיין קינד. קום צו מיר, דיין

פאָטער.

אַ פאָר לאָרדן האָבן אונטערגעכאַפּט טאַמען אונטער די
הענט און אוועקגעשטעלט אים אויף די פיס. אונטערטעניק און
אַיטערנדיק האָט ער זיך דערנענטערט צום הערשער פון ענגלאַנד,
דער קיניג האָט אַריינגענומען טאַמס צעשראַקענעם פנים צווישן
זיינע ווייכע הענט, האָט אים אַ וויילע ערגסט און מיט ליבע אָנ-
געקוקט, ווי ער וואָלט אין אים געזוכט אַ צייכן פון צוריקגע-
קערטן פאַרשטאַנד, נאכהער האָט ער צוגעדריקט דעם געגרייזלטען
קאַפּ צום ברוסט און, צערטלאַך גלעטנדיק דאָס קעפל, געזאָגט:
— דערקענסטו ניט דיין פאָטער, קינד? ברעך ניט מיין
אלט האַרץ. זאָג, אז דו דערקענסט מיך. דו דערקענסט מיך יאָ.
ניט אזוי?

— יאָ, דו ביסט מיין גנעדיקער האַר, דער קיניג, גאָט

זאָל דיך באַשיצן!

— אמת, אמת—דאָס איז גוט—זיי-זשע רואיק, ציטער ניט
אזוי. דאָ איז ניטאָ קיינער, וואָס זאָל דיר שלעכטס טאָן, דאָ איז
ניטאָ קיין איינער וואָס זאָל דיר ניט ליבן. דו ביסט שוין בעסער
איצט. דיין שלעכטער חלום איז פאַרביי, ניט וואַר, מיין קינד?
דו ווייסט שוין איצט ווער דו ביסט, ניט וואַר? דו וועסט זיך

שוין מערניט אַנרופן מיט פרעמדע נעמען, ווי דו האָסט געטאָן
א וויילע צוריק, יאָ, מיין קינד?

— איך בעט פון דיין גנאָד, גלויב מיר, מיין מעכטיקער
הערשער, און איך האָב געזאָגט דעם אמת. איך בין דער אומוויר-
דיקסטער פון דייןע אונטערטאָנער, — אַ בעטלער פון געבורטס-טאָג
אַן, און נאָר אַן אומגליקלאַכער צופאַל האָט מיך געבראַכט אַהער,
אַבער איך האָב קיין שלעכטס ניט געטאָן. איך בין נאָך אַזוי יונג
צו שטאַרבן, און דו קענסט מיר שענקען דאָס לעבן מיט איין
קליינעם וואָרט דייןעס. אַ, זאָג-זשע דאָס וואָרט, גרויסער האַר!

— שטאַרבן? רייד ניט אַזעלכע רייד, מיין זיסער פרינץ.
רוע, רוע צו דיין אומרוואַיק קאָפּ. דו וועסט ניט שטאַרבן!
טאָם איז אַפאַל געטאָן אויף די קני מיט אַ פריידנס-אויס-
געשריי.

— גאָט זאָל דיר באַצאָלן פאַר דיין גוט האַרץ, אַ, מיין
קיניג, זאָל ער דיר געבן לאַנגע יאָרן אויף דעם גליק פון דיין
לאַנד.

נאַכהער איז טאָם צוריק אויפגעשפרונגען אויף די פיס און,
ווענדנדיק זיך מיט אַ גליקלאַך פנים צו די צוויי לאַרדן, וואָס האָבן
אים באַרינט, האָט ער מיט פרייד אויסגעשריען:
— האָט איר געהערט? — איך וועל ניט שטאַרבן: דער קי-

ניג אַליין האָט אַזוי געזאָגט.
אַלע האָבן מיט גרויס דרך ארץ אָנגעבויגן די קעפּ, אַבער
קיינער האָט זיך ניט גערירט פון אָרט און אַוואָרט ניט געזאָגט.
טאָם האָט א וויילע געקוויינקלט, נאַכהער האָט ער זיך אונטער-
טעניק געווענדט צום קיניג:

— קען איך איצט גיין?
— גיין? געוויס קענסטו, אויב דו ווילסט. אַבער פאַרוואָס
זאָלסטו ניט פאַרוויילן מיט אונז נאָך אַ ביסל? וואוהין ווילסטו
גיין?

טאָם האָט אַראַפגעלאָזן די אויגן און אונטערטעניק געזאָגט:
— פילייכט האָב איך אַתעות געהאַט, אַבער איך האָב גע-
מיינט און איך בין פריי און האָב געוואָלט צוריק אומקערן זיך צו

דער אַרימער חורבה, וואו איך בין געבאָרן און ערצויגן געוואָרן
אין אַרימקייט. אָבער אין יענעם אַרימען ווינקל וואוינען מײן
מוטער און מײנע שוועסטער און ס'איז דעריבער מײן היים, צו
— די רייכקייט און לוקסוס פון דיין פּאַלאַץ בין איך אָבער נישט גע-
וואוינט. אַ, איך בעט דיר, געדענקער האָר, לאָז מיר גיין אַהיים!
דער קיניג האָט זיך פּאַרטיפּט אין געדאַנקען און זײן פּנים
האַט אויסגעדריקט טיפּן צער און אומרואַיקייט. נאַכהער האָט ער
מיט אַ שוואַכע האָפענונג אין זײן שטים געזאָגט:

— אפשר איז ער נאָר גערירט אויף דעם איין פונקט און
אין אַלעס איבעריקנס איז ער קלאָר. זאָל גאָט געבן עס זאָל אַזוי
זײן. לאָמיר נאָר פרובירן.

ער האָט געשטעלט טאַמען אַ פּראָגע אין לאַטיין און
טאַם האָט אים שוואַכלאַך געענטפּערט אין דערוועלביקער שפּראַך.
דער קיניג איז געווען העכסט צופרידן און האָט עס אַרויס-
געוויזן. די לאַרדן און דאָקטוירים האָבן אויך אַרויסגעוויזן זײער
צופרידנקייט.

דער קיניג האָט ווייטער גערעדט:

— דער ענטפּער איז אַפילו נישט נאָך זײנע פעאַיקייטן און
געלערנטקייט, אָבער דאָס באַווייזט, אַז זײן פּאַרשטאַנד איז נאָר
צומישט אַ ביסל, אָבער נישט אינגאַנצן פּאַרלאָרן. וואָס זאָגט איר,
סער? — האָט ער זיך געווענדט צום הויפט-דאָקטאָר:

דער דאָקטאָר האָט זיך טיף פּאַרנייגט און געענטפּערט:

— די מיינונג פון אײער קיזערלאַכער מאַיעסטעט שטימט
מיט מײן איבערצײגונג, אײער השערה איז ריכטיק.

דער קיניג איז געווען שטאַרק צופרידן מיט דער מיינונג
פון אַזאָ אויטאָריטעטן מענטשן, ווי דער הויפט-דאָקטאָר איז, און
ער האָט גוטמוטיק געזאָגט:

— איצט זײט אַלע אויפּמערקזאַם. מיר וועלן אים ווייטער
פאַרעהרן.

ער האָט געשטעלט טאַמען אַ פּראָגע אין פּראַנצויזיש.
טאַם איז אַ וויילע געשטאַנען שטיל, פּילנדיק זיך אומבאַקוועם,

וואָס אזוי פיל אויגן זיינען אויף אים געווענדעט; נאכהער האָט
ער פעסט געזאָגט:

די דאָזיקע שפראַך איז מיר פרעמד, זאָל עס מיר אייער
מאיעסטעט פאַרגעבן.

דער קיניג איז צוריק אַ פאַל געטאָן אויפן סאָפּע. די דינער
האַבן זיך אַ וואָרף געטאָן העלפן אים, אָבער ער האָט זיי אָפּ-
געשטופּט אָן אַ זייט און געזאָגט:

— לאָזט מיך צורו. ס'איז ניט מער ווי אַ קליינע שוואַכ-
קייט. הייבט מיך אונטער! אָט אזוי... קום אָהער, מיין קינד. לייג
אָוועק דיין אָרים, קראַנק קעפל אויף דיין פּאָטערס ברוסט און זאָל
עס דיך באַרוואַיקן, אָט אזוי... דו וועסט אינגיכן געזונט זיין. ס'איז
ניט מער ווי אַן איבערגאַנג... האָב קיין פּורכט, מיין קינד. דויסט
זיין געזונט...

נאכהער האָט ער זיך אַ קער געטאָן צו די אָנוועזנדע און
זיין צערטלאַכקייט איז מיטאַמאַל פאַרשוואַונדן. זיינע אויגן האָבן
געבליצט מיט מאַכט און גרויזאַמקייט, ווען ער האָט געזאָגט:

— הערט צו, איר אַלע! מיין זון איז משוגע, אָבער דאָס
איז ניט אויף שטענדיק. דאָס איז אים געקומען פון צופיל לער-
גען און פון צו ווייניק זיין אויף דער פּרישער לופט. אָוועק מיט
די ביכער און מיט די לערערס!— איר זאָלט עס שוין אויפפאַסן.
פאַרנעמט אים מיט ספּאָרט, פאַרוויילט אים מיט שפּילערייען, זיין
געזונט זאָל זיך שטאַרקן.

ער האָט זיך אויפגעהויבן נאָך העכער אויף זיין געלעגער
און האָט נאָך שטרענגער און ענערגישער געזאָגט:

— ער איז משוגע, אָבער ער איז מיין זון און דער יורש
פּין ענגלישן טראָן? — און — משוגע אָדער ניט משוגע — הערשן
וועט ער!... און האָרכט איר אַלע ווייטער און לאָזט עס וויסן
די איבעריקע. ווער עס וועט לאָזן פאַלן אַ וואָרט וועגן זיין קראַנק-
הייט, — יענער טרעט אַרויס געגן דעם פּרידן און אָרדנונג פון
דער מלוכה, און וועט געשיקט ווערן אויף דער תּליה!... גיט מיר
אַ טרונק... איך ברען!... דער אומגליק האָט אויסגעזויגן מיינע
קרעפטן... אָט אזוי... נעמט צו דעם בעכער... האַלט מיך אונטער...

אַט אַזוי... איצט איז גוט... משוגע איז ער? ער מעג טוינט מאָל זיין משוגע, בלייבט ער אַלץ דער פרינץ פון וועלש און איך, דער קיניג, וועל עס באַשטעטיקן! מאָרגנדיקן טאָג זאָל ער אָפּ-ציעל פּראָקלאַמירט ווערן אַלס טראָנפּאָלגער לויט אַלע אַלטע צערעמאָניעס און מנהגים. גיב גלייך אָפּ אַ באַפעל וועגן דעם, מיין לאַרד הער טפּאָרד!

איינער פון די לאַרדן האָט געקניט פאַר דעם קיניגס סאַפע און געזאָגט:

— אייער מאַיעסטעט דער קיניג ווייס, אז דער גרויס-מאַר-שאַל פון ענגלאַנד ליגט געפאַנגען אין פעסאַונג און עס פאַסט ניט, אז איינער, וואָס...

— שווייג שטיל! באַליידיקט ניט מיינע אויערן מיט דעם דאָזיקן פאַרהאַסטן נאָמען! ניט שוין-זשע וועט דער מאַן אייביק לעבן! איז מיין ווילן ניט ערפילט צו ווערן? אָדער וועט דער פרינץ בלייבן ניט באַשטעטיקט אין זיינע רעכט, ווייל אין מיין קיניגרייך פעלט אַ הויפט-מאַרשאַל, וואָס זאָל אויף אים אַרויפ-לייגן די צייכנס פון זיין ראַנג? ניין, ביי דעם אַלמעכטיקן גאָט! וואָרן מיין פאַרלאַמענט, אז איידער די זון וועט אויפגיין, זאָל אַרויסגעטראָגן ווערן דעם לאַרד נאַרפּאָלקס טויט-אורטייל, ווען ניט, וועלן זיי דערפאַר טייער באַצאָלן!

דער לאַרד האָט געזאָגט:

— דעם קיניגס ווילן איז אַ געזעץ.

און, אויפהויבנדיק זיך פון די קני, האָט ער זיך אומגע-קערט צו זיין אָרט.

ביסלאַכווייז איז דער אויסדרוק פון צאָרן פאַרשוואַנדן פון קיניגס פנים, און ער האָט ווייך געזאָגט:

— קוש מיר, מיין פרינץ. אַט אַזוי... וואָר האָסטו מורא?

בין איך דען ניט דיין ליבנדער פאַטער?

— דו ביסט גוט צו מיר, דעם אומווירדיקן, אַ, דו טעכט-

סיקער און באַרמהערציקער הערשער — דאָס ווייס איך, אָבער...

אָבער עס שמערצט מיר צו וויסן, אז ער דאַרף שטאַרבן און...

— אַ, דאָס איז ענלאַך צו דיר, דו-ביסט עס. איך דערקען

דיין האַרץ. כאָטש דיין זין איז גערירט, אָבער דיין האַרץ איז
געבליבן דאָס זעלביקע: דו האָסט שטענדיק געהאַט אַ גוט האַרץ.
אָבער דערדאָזיקער הערצאָג האָט זיך געשטעלט דיר אין וועג.
ער האָט זיך געשטעלט צווישן דיר און דיין רעכט. איך וועל
געפינען אויף זיין אָרט אַן אַנדערן, וואָס וועט ניט פאַרפלעקן די
הויכע שטעל מיט פאַרראַט. זאָרג ניט מיין פרינד, און זאָל זיך
דיין אַרים קאָפּ ניט באַמרוואַיקן מיט אַזעלכע זאַכן.

— אָבער דאָס בין ניט איך, וואָס דערנענטערט זיין טויט?
וויפל וואָלט ער נאָך געלעבט ווען ניט איך?

ניט קלער וועגן אים, מיין פרינד, ער האָט עס ניט פאַר-
דינט. קוש מיר נאָך אַמאָל און גיי צו דיין שפּילצייג און פאַר-
וויילונגען, וואָרים מיין קראַנקהייט האָט מיך אויסגעפייניקט. איך
בין מיד און וויל אָפּווען. גיי מיט דיין פעטער דעם לאַרד הערס-
פאַרד און די איבעריקע און קום ווידער, ווען איך וועל אָפּ-
רויפן.

מיט אַ שווער האַרץ האָט טאָם פאַרלאָזן דאָס צימער. דער
באַפעל צו קומען ווידער איז געווען אַ טויט-קלאַפּ פאַר זיין שוואַ-
כער האַפּענונג פריי צו ווערן. דורכגייענדיק די זאַלן און קאָ-
רידאָרן האָט ער ווידער געהערט אַ הוושעריי: „דער פרינד, דער
פרינד גייט!“

ער איז אַלץ מער און מער געפאַלן ביי זיך: איצט איז ער
זיכער געווען, אַז ער בלייבט אויף אייביק געפאַנגען אין דער
גאַלדענער שטייגל, אַן איינזאַמער און עלנטער פרינד. סײַדן גאָט
אליין וועט אויף אים רחמנות האָבן און פריי מאַכן.

און וואוהין ער האָט זיך ניט געקערט, איז פאַר זיין
אויגן געשטאַנען דער אָפּגעהאַקטער קאָפּ און דער באַקאַנטער
פנים פון דעם גרויסן לאַרד נאָר פאַל ק מיט אויגן פול מיט
פאַרוואורף געווענדט צו אים.

ווי אָנגענעם זיינען געווען זיין אלטע פאַנטאַזיעס און
חלומות, און ווי שרעקלאַך איז די ווירקלאַכקייט!

זעקסטער קאפיטל

טאָם ווערט געלערנט שטאַט.

טאָם איז אַריינגעפירט געוואָרן אין דעם הויפט-זאַל פון די קייזערלאַך-אויפגערוימטע צימערן און איז אַוועקגעזעצט גע-וואָרן. אַ זאַך, וואָס ער וואָלט זייער ניט געוואָלט טאָן אין דער געגנוואַרט פון די אַלטע און וויכטיקע פּערזאָנען, וואָס זיינען געשטאַנען אַרום אים. ער האָט געבעטן זיי זאָלן זיך אויך זעצן, אָבער זיי האָבן זיך בלויז מיט דאַנק פאַרנייגט און ווייטער גע-בליבן שטיין. ער האָט נאָכאַמאָל געבעטן זיצן, אָבער זיין „פּעטער“ דער מאַרקיו הערט פאַרד האָט אים אַיינגערוימט אין אויער: — איך בעט דיר, מיין הערשער, ניט צוזושטיין צו זיי, עס איז ניט פאַסיק זיי זאָלן זיצן אין דיין געגנוואַרט.

— דער לאָרד סענט-דזשאַן! — האָט געמאָלדן אַ הויף-דינער.

נאָכדעם ווי דער לאָרד סענט-דזשאַן האָט זיך טיף פאַר-נייגט, — האָט ער געזאָגט:

— אין קום פון קיניג אין שליחות וועגן אַן ענין, וואָס פאַדערט צו בלייבן בסוד, וועט אייער קייזערלאַכע גנאָד באַוויי-ליגן צו באַפעלן, אַז אַלע, וואָס זיינען אַנוועזנד דאָ, אַחוץ דעם מאַרקיו הערט פאַרד, זאָלן פאַרלאָזן דאָס צימער?

זעענדיק, אַז טאָם ווייס ניט וואָס ער זאָל דאָ טאָן, האָט דער מאַרקיו הערט פאַרד אים אַיינגערוימט, אַז ער דאַרף בלויז אַ מאַך טאָן מיטן האַנד, ניט געבנדיק זיך די מי צו ריידין. אויב ער האָט דערצו קיין לוסט ניט, ווען אַלע זיינען אַרויס, האָט דער לאָרד סענט-דזשאַן געזאָגט:

— זיין מאַיעסטעט, דער קיניג האָט באַפוילן אַז צוליב גע-
העריקע און וויכטיקע מלוכה-טעמים זאָל דער פּרינץ אויף אלע
מעגלאַכע אופנים באַהאַלטן זיין צייטווייליקע שוואַכקייט, ביו זי
וועט זיך פעלן און דער פּרינץ וועט געזונט ווערן ווי פּריער.
נעמלאַך, ער זאָל מער ניט לייקענען, אַז ער איז דער אמתער
פּרינץ און טראַנספּאָלגער פון ענגלישן טראָן; ער זאָל מער ניט
אַפווענדן מיט קיין וואָרט אָדער באַוועגונג די צייכנס פון ערע
און אויפּמערקזאַמקייט, וואָס עס ווערט אים אַרויסגעוויזן פון זיין
נע אונטערטאַנער און וועלכע עס קומט אים לויט זיין ראַנג און
איז פאַרהייליקט דורך טראַדיציע; ער זאָל אויפהערן צו ריידן
וועגן זיין, כלומרשט, נידריקע אַפּשטאַמונג און לעבן, וואָס זיין
קראַנקע פּאַנטאַזיע שטעלט זיך פאַר; ער זאָל זיך מיט אלע
קרעפטן באַמיען אַרויסצורופן אין זיין זפרון יענע פּנימער און
געשטאַלטן, וואָס ער איז געוואוינט צו קענען, און ווען דאָס וועט
אים ניט געלינגען, זאָל ער בעסער שווייגן, נאָר ניט אַרויסווייזן
מיט קיין וואָרט אָדער צייכן, אַז ער דערקענט עמיצן ניט אָדער,
אַז ער האָט עפעס פאַרגעסן; באַזונדער פאַרזיכטיק זאָל ער זיין
אין דער עפּנטלאַכקייט, אַ שטייגער אין דער צייט פון גרויסע
אויפּנאַמעס אָדער פאַראַדן: יעדן מאָל ווען ער וועט זיין אין ספק
בנוגע צו זיין האַנדלונג אָדער רייד, זאָל ער ניט אַרויסווייזן קיין
שום צייכנס פון פאַרלעגנהייט, נאָר ער זאָל זיך באַראַטן מיטן
מאַרקיו הערס פאַר ד אָדער מיט מיר, דיין אונטערטעניגן דינער,
וואָס זיינען טאַקע דערויף צוגעשטעלט געוואָרן צו דיין פּרינץ-
לאַכע הויכקייט ביו עס וועט זיך פעלן די נויטווענדיקייט אין
אונזער דינסט. אזוי האָט געזאָגט זיין קיניגלאַכע מאַיעסטעט,
וואָס שיקט דיין קיניגלאַכער הויכקייט זיין גרוס און ברכה און
וואָס טוט מתפלל זיין צו גאָט, אַז ער זאָל דיר שיקן אַ גיכע
רסואה און זאָל דיר פון היינט אָן און אייביק באַשיצן אונטער
זיינע פליגלען.

דער לאַרד סענט-דזשאַן האָט זיך ווידער פאַרנייגט און
איז אַפּגעטראָטן אָן אַ זייט. דאָן האָט סאַם אונטערגעביק גע-
זאָגט:

— דער קיניג האָט אַזוי געזאָגט. ווער-זשע קען לייכט-
שעצן דעם קיניגס באַפעל, אָדער אויסטייטשן אים ווי פאַר זיך
איז בעסער, צו מיט געשיקטייט אויסמיידן אים? דעם קיניגס
וואָרט וועט געהאַרכט ווערן!

איצט האָט דער לאַרד הער טפּאָרד גערעדט:

— באַרירנדיק זיין מאַיעסטעט, דעם קיניגס, פאַראַרדנונג
וועגן ביכער און נאָך אַזעלכע ערנסטע זאַכן, וועט אפשר אייער
גנאָד באַוויליקן צו פאַרברענגען די צייט אין לייכטע פאַרווילונג-
גען, כדי ניט קומען מיד אויפן באַנקעט, וואָס דאָס קען שאַטן
אייער געזונט?

טאַמס פנים האָט אויסגעדריקט וואונדער: וואָס פאַר אַ באַג-
קעט מיינט ער? און באַמערקנדיק דעם לאַרד סענט-דושאַנס צער-
פולן בליק געווענדט אויף אים, איז ער נאָך מער צומישט גע-
וואָרן און רויט געוואָרן.

דער לאַרד סענט-דזשאָן האָט געזאָגט:

— דיין זכרון האָט דיך ווייטער פאַרפירט; און דו האָסט
ארויסגעוויזן איבעראַשונג. אָבער האָב קיין צער ניט און באַמ-
זיך ניט צו דערמאָנען—דאָס וועט ניט אייביק אַזוי זיין: עס וועט
זיך פעלן צוזאַמען מיט דיין קראַנקהייט. דער לאַרד הער טפּאָרד
רעדט פון דעם באַנקעט, וואָס די שטאַט גיט פון אייער קיניגלאַכן
גנאָדס וועגן, זיין מאַיעסטעט. דער קיניג האָט נאָך מיט אַ חדשים
צוויי צוריק פאַרשפּראַכן, אַז אייער גנאָד וועט באַערן דעם באַג-
קעט מיט זיין אָנוועזנהייט. איצט דערמאָנסטו זיך שוין?

— עס טוט מיר לייד מודה צו זיין, אַז איך האָב באַמ-
פאַרגעסן—האָט טאַם געזאָגט און איז ווידער רויט געוואָרן.

אין דעמדאָויקן מאַמענט איז געמאָלדן געוואָרן אַז די פרינ-
צעסין עליזאַבעט און די ליידי דזשעני גריי זיינען גע-
קומען.

די צוויי לאַרדן האָבן זיך אָנגעקוקט איינער דעם צווייטן
מיט אַ פיל באַדייטנדן בליק און דער לאַרד הער טפּאָרד איז
שנעל אָפּגעטראָטן צום טיר.

ווען די צוויי פריילנס זיינען פארבייגעגאנגען, האָט ער
שטיל געזאָגט:

— איך בעט אייך מייני ליידים, האַלטן זיך אַוי ווי איר
וואָלט קיינזאך נישט באַמערקט, און נישט אַרויסווייזן קיין שום אים.
בעראַשונג ווען זיין זכרון וועט אים פעלשן—עס וועט אייך לייד
טאָן צו באַמערקן ווי ער פאַרגעסט יעדער קלייניקייט.
דער לאַרד סענט-דזשאַן האָט דערווייל גערעדט טאַמען
אויפן אויער:

— איך בעט דיר, מיין הערשער, גוט צו האַלטן אין זינען
זיין מאַיעסטעט דעם קיניגס פאַרלאַנג: געדענק אַלץ וואָס דו
קענסט נאָר געדענקען און וואָס דו געדענקסט נישט—מאָך זיך,
אז דו געדענקסט, לאַז זיי נישט באַמערקן, און דו האָסט זיך אַסך
געענדערט אין דייע געוואוינהייטן, וואָרים דו ווייסט דאָך ווי
אייגענפאַקן דו ביסט אין האַרצן ביי דיין שוועסטער און שפּיל-
חבר לייד דזשעני און וויפל צער דיין שוואַכקייט וואָלט זיי פאַר-
שאַפן. באַוויליגסט דו, מיין הערשער, איך און דיין פעטער זאָלן
לעבן דיר פאַרבלייבן?

מיט אַ באַוועגונג און אַ וואָרט האָט טאַם אויסגעדריקט
זיין הסכמה, ער האָט שוין פאַרשטאַנען וואָס מען פאַרלאַנגט פון
אים און אין זיין ערלאַך האַרץ איז שוין פעסט געווען דער באַ-
שלוס צוצופאַסן זיך און ווי ווייט ער וועט נאָר קענען אויספירן
דעם קיניגס באַפעל.

נישט קוקנדיק אויף די וואָרנונג און פאַרויכטיקייט, איז דער
שמועס צווישן טאַמען און די יונגע ליידים, פון צייט צו צייט,
אַפּגעהאַקט געוואָרן.

מער ווי איינמאָל האָט טאַם געהאַלטן ביי אונטערגעבן
זיך און ערקלערן זיך פאַר אומפּעאיק צו שפּילן אַזאָ שווערע
ראַלע. אָבער דער פּרינצעסין עליזאַבעטס טאַקטיש באַנעמונג
אָדער אַ וואָרט פון איין אָדער דעם אַנדער לאַרד, אַריינגעוואָרפן
אין דער ריכטיקער צייט, האָט אים פאַרהיט דערפון.
איינמאָל האָט זיך די לייד די זשעני געווענדט צו אים
מיט אַ פּראַגע, וואָס האָט אים אינגאַנצן פאַרווירט.

— האָסטו שוין היינט דערפילט דיין פליכט צו איר מאַ-

יעסטעט דער קיניגין, מיין לאָרד?

טאָם האָט געקווינקלט, איז צומישט געוואָרן און איז שוין גרייט געווען אַזאָג צו טאָן וואָס עס וועט אים קומען אויפן זי-
בען, ווען דער לאָרד סענט-דזשאַן האָט זיך אַריינגעמישט און,
מיט די לייכטקייט און טאַקט פון אַ הויף-פּאָליטיקער, וואָס איז
געוואוינט צו אַלערליי איירעלע סיטואַציעס און צו געפינען אַן
אויסוועג פון אַלע שוועריקייטן, האָט ער געזאָגט:

— געוויס האָט ער באַזוכט, מיין לייד, און די קיניגין

האָט אים געמוטיקט און געטרייסט, ניט וואַר, אייער גנאָד?

טאָם האָט אַ מורמל געטאָן אַזוינס, וואָס האָט געדאַרפט
באַדייטן צושטימונג, אָבער ער האָט געפילט, אז ער טרעט אַרויף
אויף אַגעפערלאַכן באַדן.

שפעטער אַביסל איז געקומען צו רייד, און טאָם דאַרף
איצט אויפהערן זיינע לימודים, ווען די פּרינצעסין האָט באַמערקט:

— אַ שאָד, זייער אַ שאָד! דו האָסט געמאַכט אַזעלכע פאַר-

שריטן! אָבער האָב געדולד, עס איז ניט אויף לאַנג. דו וועסט
נאָך זיין געבענטשט מיט קענטעניש ווי דיין פּאָטער און וועסט
נאָך באַהערשן אַזוי פיל שפּראַכן ווי ער, מיין לאָרד.

— מיין פּאָטער! — האָט טאָם, פאַרגעסנדיק זיך אויף

אַמאַמענט, אויסגעשריען. — איך גלויב, אז ער קען זיין אייגענעם
לשון ניט ריידן גוט גענוג, אז אימיצער, אַ חוץ דעם חזיר אין
זיין חזיר-שטעלכל, זאָל פאַרשטיין וואָס ער מיינט; און וואָס איז
שייך צו אַנדערע...

ער האָט זיך אָפּגעהאַקט, איז רויט געוואָרן, און שטיל און

טרויעריק צוגעגעבן:

— אַך, מיין קראַנקייט האָט מיך ווידער אַנגעכאַפט, און

מיין זכרון בלאַנדזשעט אויף ס'ניי... איך בין ניט אויסן געווען
קיין אומכבוד פאַר זיין קיניגלאַכן מאַיצעסטעס.

— מיר ווייסן עס, סער — האָט די פּרינצעסין עליזאַבעט

געזאָגט, נעמענדיק איר „ברודערס“ האַנט צווישן אירע ביידע

הענט—זיי רואיק. די שולד פאלט ניט אויף דיר, נאָר אויף דיין קראַנקייט.

— דו ביסט אַ צאַרטע טרייסטערין, מיין לייד, —האַט טאַם מיט דאַנקבאַרקייט געזאָגט, — און ערלויב מיר צו דאַנקען דיר פאַר דיין גוטהאַרציקייט, אויב איך מעג זיין אזוי דרייסט.

איינמאָל האָט די לייכטזיניקע קליינע לייד די דזשעני אַ שאַס געטאָן אויף טאַמען מיט אַ גריכישע פראַזע. דער פרינ-צעסין עליזאַבעטס שאַרף אויג האָט גלייך געזען, אַז די פיייל איז איבערגעפלויגן פאַרביי, האָט זי גלייך אַ שאַט געטאָן פון טאַמס וועגן צוריק מיט אַ גאַנצן זאַלפּ גריכיש און שנעל איבערגעביטן דעם שמועס אויף עפעס אַנדערש.

די צייט איז פאַרבייגעגאַנגען גאַנץ אָנגענעם און, אין אַל-געמיין, גענוג גלאַט. שטרויכלונגען און שטערונגען זיינען געוואָרן אַלץ ווייניקער און טאַם, זעענדיק, אַז יעדערער באַמיט זיך צו העלפן אים און ניט צו זאַמערקן זיינע פעלערן, —האַט זיך געפילט אַלץ בעסער און בעסער.

ווען עס האָט זיך אַרויסגעוויזן, אַז די פרינצעסין עליזאַ-בעט און די לייד די דזשעני וועלן אים באַגלייטן אויפן שטאַט-באַנקעט, האָט זיך זיין האַרץ אַ הויב געטאָן פון פרייד. ער האָט געפילט, אַז מיט זיי וועט ער ניט זיין עלנט און פאַרלאָרן אין דער גרויסער פאַרזאַמלונג פון פרעמדע און אומבאַקאַנטע, אין דער צייט וואָס מיט אַ שעה פריער, וואָלט דער איין געדאַנק, אַז זיי וועלן מיט אים מיטגיין, אַרויפגעוואָרפן אויף אים אַ טויט-שרעק. טאַמס מלאכי השרות—די צוויי לאָרדן — האָבן פון דער אונטערהאַלטונג געהאַט ווייניקער סאַרגעניגן ווי די איבריקע אין דער קליינער געזעלשאַפט, זיי האָבן זיך געפילט ווי זיי וואָלטן אָנפירן אַ גרויסע שיף דורך אַ געפערלאַכן קאַנאַל; זיי זיינען פסדר געווען אויף דער וואַך און האָבן אויסגעפונען, אַז זייער אויפ-גאַבע איז ניט קיין קינדערשפיל. דעריבער, ווען דער וויזט פון די צוויי ליידס האָט געהאַלטן ביים ענדיקן זיך און איינער פון די דינער האָט געמאַלדן, אַז דער לאָרד גילפאַרד דודליי בעט אָנגענומען צו ווערן, — האָבן זיי ניט נאָר דערפילט אַז עס

קלעקט זיי פאר היינטיקס טאָג, נאָר אַז זיי זיינען ניט אומשטאנד
נאָכאמאָל דורכצומאַכן די גאַנצע רייזע צוריק. זיי האָבן דעריבער
געראַטן טאַמען ער זאָל זיך אַנטשולדיקן און ניט אָננעמען
דעם לאָרד גילפּאַרד, ניט אַכטנדיק דערויף, וואָס דער אָפּזאָג
אָנצונעמען דעם פּראַכטיקן יונגינקן לאָרד האָט אַרויסגערוסן אַן
אויסדרוק פון אַנטווישונג אויף דער ליירי דזשעניס פנים.

אַלע זיינען מיט איינמאָל שיל געוואָרן, ווי זיי וואָלטן
אויף עפעס געוואַרט. טאָם האָט ניט פאַרשטאַנען וואָס דאָס באַ-
דייט. ער האָט אַקוק געטאָן אויף דעם לאָרד הערסטפּאַרד.
וואָס האָט אים געגעבן אַ צייכן, אָבער ער האָט דעם צייכן אויך
ניט פאַרשטאַנען. דאָן איז די געשיקטע פּרינצעסין עליזאַבעט
מיט איר געוויינלאַכער לייכטקייט געקומען צו הילף.

— האָבן מיר די ערלויבעניש פון דעם פּרינץ, מיין ברו-
דער, אָפּשייד צו נעמען?

און טאָם האָט געזאָגט:

— געוויס! איר קענט ביי מיר בעטן וואָס איר ווינטשט,
מייע ליידס, איר דאַרפט נאָר זאָגן וואָס איר ווילט, דאָך, וואָלט
איך אייך בעסער געגעבן יעדער אנדער זאָך, וואָס עס ליגט נאָר
אין מיין אָרימער קראַפט, איידער געבן איר די ערלויבעניש
אוועקצונעמען פון מיר די ליכט און לייטזעליקייט פון אייער אָנ-
וועזנהייט. זייט וואויל און גאָט זאָל זיין מיט איר!

און טאָם האָט איבערדאָך געשמייכלט, טראַכטנדיק: נאָך
אַלעמען האָב איך ניט אומזיסט געלעבט צווישן פּרינצן און פּרינ-
צעסינס אין מייע פּאַנטאַזיעס און האָב געלערנט מיין צונג צו
באַנוצן זייער פיינע און באַפּוצטע שפּראַך.

ווען די צוויי הויכגעבוירענע פּריילנס זיינען אַרויסגעגאַנ-
גען, האָט זיך טאָם מיד געווענדט צו זיינע אויפפאַסער און
געזאָגט:

— וועלן די הויכגעבאָרענע לאָרדן באַוויליגן צו ערלויבן
מיר גיין ערגעץ אין אַווינקל און אָפרוען?

דער לאָרד הערסטפּאַרד האָט געענטפּערט:

— ווי אייער גנאָד ווינטשט. עס איז פאַר איר צו באַפעלן

און פאר אונז צו געהאָרן. אז דו זאָלט רוען איז זייער נייטיק, ווייל דו מוזט אינגיכן טאָרן אין שטאָט אויפן באַנקעט.

ער האָט אַ קלונג געטאָן און ס'איז אַריין אַ פּאַזש, וועלכן ער האָט באַפוילן אַריינצובעטן סער וויליאַם הערבערט. דערדאָזיקער קאַמער-הער איז גלייך אַריין און אָפּגעפירט טאַמען אין אַ פּראַכטיקן צימער. דאָס ערשטע וואָס טאָם האָט געטאָן, איז געווען צו כאַפּן אַ גלאָז וואַסער, אָבער אַ זייד-און-סאַמעט-געפּוצטער דינער האָט אונטערגעכאַפט דעם בעכער און, פּאַלנ-דיק אייף איין קני, דערלאַנגט עס אים אויף אַ גאַלדענעם טאַך. נאַכהער האָט דער מידער געפּאַנגענער אַנידערגעזעצט זיך און, בעסטנדיק מיט די אויגן ערלויבעניש, גענומען אויסטאָן די שיך, אָבער אַ צווייטער זייד-און-סאַמעט פּאַרשוינ איז אַ פּאַל געטאָן אויף די קני און גענומען די טירחה אויף זיך. ער האָט נאָך צוויי-דריי מאָל געמאַכט אַפּאַרווך צו טאָן עפעס אַליין, אָבער זעענדיק, אז יעדעס מאָל כאַפּן זיי די אַרבעט פּון האַנט, האָט ער זיך אונטערטעניק אונטערגעגעבן און געמורמלט:

— פּאַרשאַלטן זאָל איך זיין, אויב איך פּאַרשטיי וואָס דאָ טוט זיך, ס'איז מיר אַ חידוש וואָס זיי עטעמען ניט פּון מיינט-זיגן אויך!

אויסגעטאָן פּון זיינע טאַג-קליידער און איינגעוויקלט אַן קאַסטבאַרע נאַכט-קליידער, האָט ער זיך לסוף געלייגט אַפּרוען, אָבער ניט שלאָפּן, ווייל זיין קאָפּ איז געווען צו פול מיט געדאַנ-קען און דאָס צימער—מיט מענטשן. ער האָט ניט געקענט לייז ווערן פּון די ערשטע זיי זיינען פּאַרבליבן; ער האָט ניט געוואוסט ווי אזוי אָפּצושאַפּן די לעצטע, זיי זיינען אויך פּאַרבליבן, — צו זיין און אויך צו זייער—גרויסן באַדויערן.

ווען טאַמס נאָבעלע צוויי שומרים זיינען געבליבן אַליין, האָבן זיי זיך אַ וויילע פּאַרטראַכט, שאַקלענדיק מיט די קעפּ און, שפּריינדיק הין און צוריק. דערנאָך האָט לאָרר סענסידזשאַן געזאָגט:

— אָפֿן גערעדט, וואָס זאָגסטו דערצו?
— אויב אָפֿן גערעדט, שטייט עס אזוי:

— דער קיניג איז גאָנט צו זיין סוף. מיין פלימעניק איז
משוגע—א וואַנזניקער וועט ער באַשטייגן דעם טראָן און אַ וואַנ-
זיניקער וועט ער אויף אים פאַרבלייבן. גאָט באַשיץ ענגלאַנד,
וואָרים שוץ וועט זי שטאַרק דאַרפֿן.

— ריכטיק זיינען דיינע רייד; אזוי זעט עס טאַקע אויס.
אַבער... ערוועקן זיך ניט ביי דיר קיין ספקות בנוגע צו... צו...
ער האָט אַ וויילע געקווינקלט און גאַכהער שטיל געבליבן.
ער האָט קענטיק געפילט, אז ער באַרירט דאָ זייער אַן איידעלע
מאַטעריע. דער לאַרד הערט פאַרד האָט זיך אָפגעשטעלט קעגן
אים, אַ קוק געטאָן אויף אים מיט אַ קלאַרע, פרייע אויג און
געזאָגט:

— רייד ווייטער, דאָ איז קיינער אַחוץ מיר, ניטאָ. ספקות
וועגן וואָס?

— איך וואָלט געוואָלט פאַרמיידן צו פאַסן אין ווערטער
דאָס, וואָס איך האָב אין די געדאַנקען, איבערהויפט פאַר דיר,
וואָס איז מיט אים פון איין בלוט, מיין לאַרד. אַבער בעטנדיק
מחילה, אויב איך באַליידיק, וויל איך פּרעגן: זעט עס ניט אויס
זונדערבאַר, אז משוגעת זאָל אזוי ענדערן זיין האַלטונג און מאַ-
ניערן? אמת, זיין האַלטונג איז גאָך איצט אויך פרינצלאַך, אַבער
עס אונטערשיידט זיך, אין דער אַדער יענער קלייניקייט פון
זיין פּריערדיקער האַלטונג און געוואוינהייטן. זעט עס ניט אויס
כאַדנע, אז משוגעת זאָל אָפּמעקן פון זיין זכרון אפילו די געזיכטס-
ציגע פון זיין פאַטער, די זיטן און מנהגים פון די אַרומיקע און
איבערלאָזן אים זיין לאַטיין, אָפּמעקנדיק אין דער זעלביקער צייט
פראַנצויזיש און גריכיש? מיין לאַרד, זיי ניט באַליידיקט, פאַר-
גרינגער מיר מיינע ספקות, באַרואיק מיינע געדאַנקען און נעם
אַן מיין דאַנק. עס פאַרפאַלגט מיך זיין באַהויפטונג, אז ער איז
ניט, דער פרינץ און...

— רוע, מיין לאַרד! גענוג! דו זונג רעדט פאַרראַט!

האָסטו פאַרגעסן דעם קיניגס באַפעל? געדענק, אָו איך בין אַנ-
טיילנעמער אין פאַרברעכן, אויב איך הער דיך בלויז אויס.
לאָרד סענט-דזשאַן איז בלאַס געוואָרן און האָט זיך גע-
אַיילט צו פאַרענטפערן:

— איך בין שולדיק, איך בין מודה. פאַראַט מיך ניט. טו
מיט מיר דעם חסר אויס פון דיין גנאָדלאַכקייט, און איך פאַר-
שפרעך דיר קיינמאָל ניט צו ריידן און ניט צו דענקען אַפילו פון
דעם מער. באַגיי זיך ניט שטרענג מיט מיר, מיין לאָרד, ווען
ניט בין איך פאַרלאָרן.

— איך בין צופרידן, מיין לאָרד—האָט האַרט פאַר ד גע-
ענטפערט, —אַבער געדענק, ניט צו דערמאָנען מער פון דעם דאָ-
אַדער אין די אויערן פון אַנדערע, דאַן וועט עס זיין וויל דו וואָלסט
קיינמאָל דערפון ניט גערעדט. אַבער דו דאַרפסט ניט צווייפלען:
ער איז דער זון פון מיין שוועסטער. איז זיין שטימ, זיין פנים,
זיין גאַנצע געשטאַלט ניט ענלאַך צו מיר פון וויגעלע אָן? משוגעת
קען מאַכן די אַלע ווידערשפרעכיקע ערשיינונגען, וואָס דו זעסט
אין אים און נאָך מער געדענקסטו ניט ווי אַזוי דער אַלטער באַ-
ראַן מאַרליי האָט אין זיין משוגעת פאַרגעסן זיין אייגענעם
פנים, וועלכן ער האָט געקענט זעכציק יאָר נאָכאַנאַנד און האָט
געטענהט, אַז עס געהערט צו אַן אַנדערן? נאָך מער, ער האָט
געהאַלטן, אַז ער איז אַ זון פון מאַריאַ מאַגדאַלינאַ און, אַז
זיין קאַפּ איז געמאַכט פון שפּאַנישן גלאַז. און געדענקסטו ווי ער
האָט קיינעם ניט געלאָזן צורירן זיך צום קאַפּ, מורא האַבנדיק
מען זאָל עס דורך אומפאַרזיכטיקייט ניט צעברעכן? גיב אָפּ די-
גע ספקות, מיין גוטער לאָרד, דאָס איז דער אמתער פרינץ —
איך קען אים גוט—און ער וועט אינגיכן זיין קיניג, עס קען ניט
שאַסן דו זאָלסט עס גוט געדענקען און קלערן וועגן דעם מער
ווי וועגן עפעס אַנדערש...

נאָך אַ ווייטערדיקן שמועס, אין וועלכן דער לאָרד סענט-
דזשאַן האָט זיך מיט אַלע פּוּחות געמאַטערט צו פאַרגלעטן זיין
פריערדיקע אומפאַרזיכטיקייט, איבערחורנדיק, עטלאַכע מאָל, אַז
ער איז פעסט איבערצייגט און קיינזאָך וועט אים שוין קיין ספקות

ניט ארויסרופן, —האָט דער לאָרד הערסטפּאָרד אָפגעלאָזן זיין מיטהיטער און איז פאַרבליבן אויף דער וואַך איינער אליין. ער האָט זיך טיף פאַרשראַכט, און וואָס לענגער ער האָט געטראַכט אלץ אומרואיקער איז ער, קענטיק געוואָרן. ער האָט גענומען שפּרייזן איבערן דיל און מורמלען צו זיך אליין:

— באַ! ער מוז זיין דער פּרינץ! קען ווער אין גאַנצן לאַנד באַהויפטן, אַז עס קענען זיין צוויי ניט פון איין בלוט און פלייש אזוי וואונדערבאַר ענלאַך, פונקט ווי אַ צווילינג און אפילו ווען ס'וואָלט יאָ געמאַלט זיין, איז עס ניט נאָך אַ גרעסערע רע-טעניש, אַז דער גורל זאָל אַריינזאָרפן איינעם אויף דעם אַרט פון צווייטן? ניין, עס איז דומהייט, דומהייט, דומהייט!

אין אַ וויילע אַרום האָט ער ווייטער צו זיך גערעדט:

— ווען ער וואָלט געווען אַ באַטריגער און וואָלט זיך אַרויסגעגעבן פאַרן פּרינץ — דאָס וואָלט געווען פאַרשטענדלאַך; דאָס וואָלט געהאַט אַ זין. צו האָט אָבער אַמאָל געלעבט אויף דער וועלט אַ באַטריגער, אַ פאַלשער פּרינץ, וואָס ווערט פון קיניג גע-רופן פּרינץ, פון הויף גערופן פּרינץ, פון יעדערן גערופן פּרינץ און ער זאָל עס לייקענען און שרייען גוואַלד ער איז ניט קיין פּרינץ און פאַרדינט ניט די ערע? ניין! ביי דער נשמה פון הייליקן סוויטן — ניין! דאָס איז דער אמתער פּרינץ, נאָר משוגע!

זיבעטער קאפיטל

טאָמס ערשטער קיזערלאכער מיטאָג.

אן ערך איינס בייטאָג האָט טאָם געהאַרכואם געלאָזן זיך אָנטאָן צו מיטאָג. ער איז סאַרפּוצט געוואָרן אזוי פּיין ווי פּריער אָבער יעדער זאָך אַנדערש, — יעדער זאָך, פּון מיטן ביז די זאָסן, איבערגעפּיטן. אינגיכן איז ער מיט גרויס פּאַראַד אַריינגעפּירט געוואָרן אין אַ גרויסן און פּראַכטיק-געצירטן צימער, וואו אַ טיש איז שוין געווען געגרייט פאַר איין פּערוואָן. די מעבל אין צימער איז געווען פּון טאַסיוון גאָלד און באַפּוצט מיט אויסקריצונגען און צייכנונגען — אַרבעט פּון דעם באַרימטן מייסטער בענוועניוסאָ, וואָס האָט צוגעגעבן די אלע זאַכן אַן אומאַפּשאַצבאַרן ווערט. דאָס צימער איז האַלב פּול געווען מיט אַן אַדעליקער סוויטע. אַ קאַפּעלען האָט געזאָגט די תּפּילה, און טאָם, וואָס האָט זיך גוט אויסגעהונגערט, איז שוין גרייט געווען אַנעם טאָן זיך צו דער אַכילה, — ווען דער לאָרד מאַרקיו פּון בערקעליי, האָט אים אָפּגעשטעלט און פּאַרכונדן אַ סערוועטל אַרום זיין נאַקן — פּאַר-בינדן דאָס סערוועטל איז געווען אַן ערן-פּאַסטן, וואָס איז פּון דור צו דור איבערגעגאַנגען אין דערדאָזיקער נאָבעלער משפּחה. דער שר-המשקים איז געשטאַנען ביים זייט און האָט אונטערגע-כאַפט דעם פּוס יעדעס מאָל, ווען טאָם האָט זיך געוואָלט אַליין מטריח זיין אָנצוגיסן וויין; דער קיניגלאכער פאַר זוכער איז אויך געשטאַנען ביים זייט, גרייט צו פּאַרווכן ביי דער ערשטער פּאַ-דערונג. יעדן פּאַרדעכטיקן געריכט, ריזיקירנדיק פּאַרסמט צו ווערן דעם אמת געזאָגט, איז דער פּאַרווכער, צו יענער צייט, געווען גיט מער ווי צוליב אַלטע טראַדיציע וועגן, און איז זייער זעלטן באַנוצט געוואָרן צו פּאַרווכן די עסנס, עס זיינען אָבער געווען

צייטן, און ניט מיט אסך דורות צוריק, ווען די שטעלע פון
 די פארזוכער האָט געהאַט אירע געפערלאַכע זייטן און איז
 געווען פון די יחוסן, נאָך וועלכע מען האָט זיך ניט געיאָגט
 פאַרוואָס מען האָט צו דער געפערלאַכער אַרבעט פון אַפאַרוכער
 ניט בייגעצט אַ הונט אָדער אַ פוקס איז טאַקע אַ מאָדנער חידוש,
 אָבער אַלע מנהגים און זיטן פון קייניגס זיינען מאָדנע... חוץ
 דעם סערוועטל-פאַרבינדער און באַקאַל-האַלטער, און פאַרוכער
 איז דאָ געווען דער מילאַרד ד'אַרטי, דער ערשטער קאַמער-
 דינער. צוליב וואָס, און וואָס האָט ער געהאַט צו טאָן, דער גוטער
 יאָר ווייס אים—נאָר ווי די מעשה איז, ער איז דאָ געווען, און
 גאָר! הינטערן שטול איז געשטאַנען דער לאָרד הויפט-קעלערמאַן
 וואָס האָט אונטער דער אויפזיכט פון דעם לאָרד הויפט-הויז-פאַר-
 וואַלטער און דעם לאָרד הויפט-קוכער, אויפגעפאַסט דעם טיש-
 צערעמאָניאַל, טאָם האָט אַ חוץ זיי געהאַט נאָך דרייהונדערט און
 פיר-און-אַכציק דינער, אָבער זיי זיינען פאַרשטייט זיך, ניט אַלע
 געווען אין צימער, אפילו ניט אַפערט-חלק פון זיי. ער האָט
 אפילו איצט נאָך ניט געוואוסט, אַז זיי זיינען איבערהויפט פאַראַן
 אויף דער וועלט.

אַלע אָנזענדע זיינען גוט געוואָרנט געוואָרן צו געדענקען
 אַז דער פרינץ איז צייטווייליק ניט ביים פולן זינען און דעריבער
 זאָל זיך קיינער ניט דערוועגן אַרויסצוווייזן סמנים פון איבעראַ-
 שונג ביי זיינע משונהדיקע גענג. די משונהדיקע גענג זיינע האָבן
 זיך גלייך אַרויסגעוויזן, אָבער דאָס האָט ביי די אָנווענדע בלוז
 אַרויסגערופן מיטגעפיל און צער, אָבער ניט קיין שפּאַס. אַלעמען
 האָט געטאָן זייער באַנג צו זען דעם באַליבטן פרינץ אין אַזאַ
 טרויעריקן צושטאַנד.

דער אָרימער טאָם האָט מייסטנטיילס זיך באַנוצט מיט די
 פינגער אַנשטאָט גאַפל, אָבער דאָס האָט ביי קיינעם ניט אַרויסגערופן
 קיין שמייכל. קיינער האָט אפילו ניט אַרויסגעוויזן, אַז ער האָט
 עס באַמערקט. ער האָט נייגעריק און מיט גרויס אינטערעס באַ-
 טראַכט דאָס סערוועטל, וואָס איז געווען פון זייער פיינעם ליינוואַנד.

און מיט פשוטקייט געזאגט: — איך בעט אייך, נעמט עס צו, און
ניס קען איך נאך אין מיין צושטרייטקייט, דאָס שמוציק מאַכן.
- דער סערוועט-מייסטער האָט מיט גרויס רעספעקט און
ערפורכט צוגענומען דאָס סערוועטל, אָן אַ שום צייכן פון ווידער-
שפּרוך.

ער האָט באַטראַכט די סאַלאַט און די ווייסע ריבן און גע-
פרעגט וואָס אַזוינס איז עס און צו קאָן מען עס עסן. די פראַגן
זיינען פאַרענטפערט געוואָרן מיט ערנסטן רעספעקט אָן אַ שום
סימן פון וואונדער.

ווען ער האָט געענדיקט עסן, האָט ער אָנגעשאַטן פולע
קעשענעס מיט ניס, אָבער עס האָט אויסגעזען ווי קיינער וואָלט
עס ניס באַמערקט אָדער זיין איבעראַשט דערפון. אָבער באַלד
האַט ער אליין זיך דערפילט זייער אומבאַקוועם און צוטראַגן פון
דעם. ניס דאָס איז געווען די איינציקע זאַך, וואָס מען האָט אים
געלאָזן אומגעשטערט אליין נעמען מיט די אייגענע הענט, און
ער איז זיכער געווען, אז ער האָט באַגאַנגען אַ העכסט אומפאַ-
סיקע זאַך און געגן דעם כבוד פון אַ פרינק.

אין דעמזעלביקן מאָמענט האָט אים אָנגעהויבן צו צופן
די מוסקלען פון גאָז און דער שפיץ פון דעמדאָזיקן גייטיקן אבר
האַט זיך אָנגעהויבן צו קנייטשן און צו הייבן. דאָס האָט געדויערט
אַ היפשע וויילע און טאָם האָט אָנגעהויבן אַרויסצואוויינן אַ גרויסע
אומרואיקייט. ער האָט מיט אַנגסט געקוקט דאָ אויף איינעם,
דאָ אויפן צווייטן לאָרד, און זיינע אויגן זיינען פול געוואָרן
מיט טרערן. מיט צעשראַקענע פנימער זיינען זיי צוגעשפרונגען
צו אים, בעסנדיק ער זאָל זיי זאָגן וואָס אים פעלט. טאָם האָט
מיט אמתן אַנגסט אין זיין קול געזאָגט:

— איך בעט אייך פאַרצייט מיר, מיינע הויכגעשעצטע
לאָרדן: עס בייסט כיר גוואַלדיק אין גאָז. ווי איז דאָ דער מנהג
אין אַזעלכע פאלן? אָבער, איך בעט אייך, ענטפערט גיכער, וואָרים
איך קען זיך קוים איינהאַלטן.

קיינער האָט ניס געשמייכלט. אָבער אַלע זיינען געווען אין
דער גרעסטער פאַרלעגענהייט, און אין גרויס באַטריבונג געבעטן

מיט די אויגן איינער ביי דעם אנדערן אן עצה. א קלייניקייט דאָס
איז: מען איז דאָ געשטאַנען פאַר אַ טויטע וואַנט, אין דער גאַנ-
צער פריערדיקער ענגלישער געשיכטע איז ניט געווען קיין שום
אַנזויזונג ווי אזוי צו האַנדלען אין אַזעלכע פּאַלן. דער צערע-
מאַניע-מייסטער איז גראַד ניט געווען דערביי, עס איז אויך ניט
געווען קיין איין מענטש, וואָס זאָל זיך פילן זיכער גענוג אַוועק-
צולאָזן זיך אויף דעם דאָזיקן ניט אויסגעפאַרשטן ים פון זיטן
און מנהגים, אָדער וואָס זאָל בעמען אויף זיך די ריזיקע פון
לייזן די דאָזיקע וויכטיקע פּראָבלעם. אַך, ליידער איז אין קיינער-
לאַכן הויף, ניט געווען קיין ערבלאכער נאָז-קראַצער!

די טרערן זיינען דערווייל אַריבער די ברעגעס און האַנגן
אַנגעהויבן צו פליסן איבער טאַמס באַקן. דער קיצעלדיקער נאָז
דאָס מער ווי פריער זיך גענויטיקט אין פאַרלייכטערונג — און דאָ
ווייס קיינער ניט וואָס צו טאָן. אָבער דאָ האָט די גאַטור לסוף
געבראַכן אַלע צוימען פון עטיקעט: בעסטנדיק אין האַרצן מחילה,
טאַמער באַגייט ער אַ זינד, — האָט טאַם זיך געמאַכט אַ האַרץ, אויט,
געוויבן די האַנט און אַליין זיך אָפּגעווישט דעם נאָז.

נאָכן עסן האָט אים איינער פון די לאַרדן אונטערגעטראָגן
אַ ברייטע, פלאַכע גאָלדענע וואַזע מיט דופטיקע רוי-וואַסער צו
שווינקען דערמיט דאָס מויל און וואַשן די הענט, און דער לאַרד
סערוועט-מייסטער איז געשטאַנען מיט אַסערוועטל, גרייט אויס-
צווישן אים די הענד. טאַם האָט אַוויילע געקוקט ווי צוטומלט
אויף דער וואַזע, נאָכהער האָט ער עס אונטערגעטראָגן צו די ליפן
אַרעכטן זופּ געטאָן, צוריק אָבגעגעבן דעם לאַרד און געוואָגט:

— ניין, עס געפּעלט מיר ניט, מיין לאַרד: שמעקן שמעקט

עס גאַנץ פיין, אָבער ס'איז ניט שטאַרק גענוג.

דערדאָזיקער נייער באַחייז פון דעם פרינצס משוגעת האָט
זיך מיט ווייטאָג אָבגערופן ביי יעדערן אין האַרצן, אָבער עס
האָט ביי קיינעם קיין געלעכטער ניט אַרויסגערוסן.

טאַמס צווייטער טעות איז געווען אויפצוהויבן זיך פון טיש
פונקט דאַמאָלסט, ווען דער קאַפעלאַן האָט זיך געשטעלט הינטער
זיין שטול און מיט אויסגעהויבענע הענט און אויסגעהויבענע אויגן

געקליבן זיך בענטשן. דאך האָבן אַלע ווי ניט באַמערקט, אַז דער פּרינץ האָט געטאָן אַן אומגעוויינליכע זאַך.

אויף זיין אייגענער בקשה, האָט מען אונזער קליינעם פּריינד אָפּגעפירט אין זיין פּרייהאַט-קאַבינעט און איבערגעלאָזן איינעם אַליין. אין דעם דאָזיקן קאַבינעט איז אויף דעמבענע טאַפּעלן געהאַנגען אַ וואַמלונג פון בלישטשעדיקע זעלטענע געווער און קריגס-אַמוניציע, אין גאַנצן באַפּוצט מיט פּראַכטיקע צייכנונגען. איינגע-פּאַסט אין גאַלד. די דאָזיקע געווער-וואַמלונג האָט געהערט צום אמתן פּרינץ—אַמתנה פון דער קייזערין. טאָם האָט אָנגעפּאַסט די פּיס-פּאַנצערס, און די הענט-שיצער, און די קאָפּ-קאַסקע מיט די גרויסע פעדערן און אַלע איבעריקע פּלי-זיין, וואָס ער האָט געקענט אָנטאָן אויף זיך אָן זייטיקער הילף. איין מאָמענט האָט ער שוין געוואָלט רופן עמיצן חער עס זאָל אים העלפּן אָנצוטאָן זיך אין פּולער קריגס-פּאַרמע, אָבער דאָ האָט ער זיך דערמאַנט אָן די גיס, וואָס ער האָט מיטגעבראַכט און וואָס פאַר אַ פּאַרבע-ניגן עס וועט זיין צו עסן זיי אָן טויזנטער הענט צו העלפּן אים און אָן טויזנטער אויגן צו קוקן אויף אים; ער האָט שנעל אויפּ-געהאַנגען די פּלי-זיין אויף זייערע ערטער און זיך גענומען קנאַקן גיס. ער האָט געגעסן די גיס און דאָס ערשטע מאָל פאַר דער גאַנצער צייט, זינט גאָט האָט אים פאַר זיינע זינד געמאַכט פאַר אַ פּרינץ. — געפּילט זיך כּמעט גליקלאַך.

אָבגעפּאַרטיקט זיך מיט די גיס, האָט ער זיך אָנגעשטויסן אויף עטליכע שיינע ביכער אין אַן אַלמער, צווישן וועלכע עס איז געווען איין בוך וועגן הויף עטיקעט פון ענגלישן הויף. דאָס איז פאַר אים געווען אַן אמתער געפינס. ער האָט זיך אַוועקגעלייגט אויף אַ ברייטער קאַנאַפּע און מיט גרויס התמדה גענומען זיך צו שטודירן דאָס בוך.

לאָסיר זשע דערווייל איבערלאָזן אים דאָרטן אַליין.

אַכטער קאַפּיטל

מען זוכט דעם מלוכה-שמעמפל.

ארום פינף אזויגער האָט זיך הענרי דער אַכטער אויפגעכאַפט פון אַ שווערן דרעמל, מורמלענדיק צו זיך אליין: אומרואיקע חלומות, אומרואיקע חלומות! ... מײן סוף איז שוין גאַנט... די חלומות זיינען אַ וואָרנונג פאַר מיר, און דער אָפּגעשוואַכטער פולס באַשטעטיקט עס...

באַלד נאָכדעם האָט אַ בייזער פּייערל אויפגעפלאַקערט אין זיינע אויגן און ער האָט אויסגערופן: — דאָך וועל איך ניט שטאַרבן, ביז ער וועט פריער ניט אוועקגיין פון דער וועלט.

באַמערקנדיק, אז דער קיניג האָט זיך אויסגעכאַפט, האָט איינער פון זיינע אויפפאַסער געמאָלדן, אז דער לאָרד-קאַנצלער וואָרט אין פּאָדער-צימער און צי וועט דער קיניג ניט באַוויליקן אויפצונעמען אים.

— ברענג אים אַרײַן, ברענג אים אַרײַן! — האָט דער קיניג ענערגיש אויסגערופן.

דער לאָרד-קאַנצלער איז אַרײַן, געקניט לעבן קיניגס קאַנאַפּע און געוואָגט:

— איך האָב געהייסן, און וועדליק דעם קיניגס באַפעל האָבן די פּערן פון דיין קיניגרייך אַרויסגעטראַגן דעם הערצאָג פון נאָרפאָלק זיין טויט-אורטייל. איצט שטייען זיי אַלע אין זייערע שטאַטס-קליידער בײַ די טויערן פון פאַרלאַמענט און וואָרטן אונטערטעניק דיין טאַיעסטעס ווייטערדיקן באַפעל אין דעם ענין.

דעם קיניגס פנים איז באַלויכטן געוואָרן מיט אַ גרויזאַמער פּרייד.

און ער האָט אזוי געזאָגט:
— הויבט מיך אויף! אַליין וועל איך גיין פאַר מיין פאַר-
לאַמענט און מיט מיין אייגענער האַנט וועל איך חתמענען דעם
אורטייל, וואָס באַפרייט מיך פון...
זיין שטים האָט זיך מיטאַמאַל אָפגעריסן; אַטויט-בלאַסקייט
האַט אָפגעווישט די שוואַכע פאַרב פון זיינע באַקן. די דינער
האַבן אים צוריק אַוועקגעלייגט אויף די קישנס און גיך אונטער-
געטראָגן אים הייל-געטראַנקען.

דער קיניג האָט אַוויילע אָפגערוט און באַטריבט געזאָגט:
— אַך, ווי איך האָב געלעכצט נאָך דערדאָזיקער זיסער
שעה! און—אַ! עס קומט צו שפּעט, און איך בין גערויבט פון
דער אזוי לאַנג-באַגערטער פּרייד... אָבער איילט זיך, איילט זיך.
זאָלן אַנדערע טאָן דידאָזיקע זיסע פליכט, וואָס איז מיר ניט באַ-
שערט צו טאָן. איך גיב איבער דעם גרויסן מלוכה-שטעמפל
אַ קאָמיסיע. קלייב דו אויס די לאַרדן וואָס וועלן זיצן אין איר,
און נעמט זיך צו דער אַרבעט, אייל זיך, מענטש דו איינער!
איידער די זון וועט אויפגיין און צוריק פאַרגיין, זאָלסטו מיר
ברענגען זיין קאָפּ איך זאָל אים קענען אָנקוקן.

— ווי דער קיניג האָט באַטוילן, אזוי וועט געשען. וועט
דער קיניג באַווייליגן, מען זאָל מיר איצט אַרויסגעבן דעם שטעמפל
איך זאָל קענען גלייך צוטראַעטן צו דער אַרבעט?

— דער שטעמפל? ווער היט דעם שטעמפל, אויב ניט דו?
— איך בעט מחילה ביי אייער מאַיעסטעט, אָבער איר האָט
עס ביי מיר מיט צוויי טעג צוריק צוגענומען, זאָגנדיק, אַז עס
וועט פריער ניט געברויכט ווערן. ביז אייער אייגענע קיניגלאַכע
האַנט וועט עס ניט באַנוצן אויף דעם הערצאָג פון נאָר פאַלקס
אורטייל.

— יאָ, אזוי האָב איך טאַקע געטאָן. איך געדענק ניט וואו
האַב איך עס אַהינגעטאָן? ... איך בין זייער שוואַך... מיין זכרון

פאראט מיך אזוי אָפּט די לעצטע טעג... ס'איז מערקווירדיק.
מערקווירדיק...

דער קיניג האָט אָנגעהויבן צו מורמלען אומפאָרשטענדלאַכע
ווערטער, שאַקלענדיק פון צייט צו צייט מיט זיין גראָען קאָפּ
און באַמיענדיק זיך צו דערמאָנען וואָס האָט ער געטאָן מיטן
שטעמפל. צום סוף האָט זיך דער לאַרד הער טפּאָרד דערוועגט
צו קניען און מאַכן אַ מעלדונג.

— מיין הערשער, אויב איך מעג זיין אזוי דרייט, וואָלט
איך דערמאָנען אייער מאַיעסטעט, אז דאָ זיינען פאָראַן נאָך איי-
ניקע, וואָס געדענקען, אז איר האָט איבערגעגעבן דעם גרויסן
שטעמפל אין די הענט פון זיין גנאָד, דעם פרינץ פון וועלש, צו
האַלטן עס אויף דעם פאל, ווען עס וועט קומען דער טאָג...

— אמת, אמת! — האָט דער קיניג איבערגעשלאָגן — ברענג
עס אַריין! גיי, די צייט לויפט!

לאַרד הער טפּאָרד איז אוועקגעלאָפּן צו טאָמען, אָבער
ער האָט זיך אינגיכן צוריק אומגעקערט מיט לידיקע הענט און
זייער צוטראָגן. ער האָט אזוי געזאָגט:

— עס טוט מיר זייער באַנג, מיין הערשער און קיניג, צו
ברענגען דיר אזא טרויעריקע און שווערע בשורה. אָבער עס איז
גאָטס ווילן, אז דעם פרינץס קראַנקייט זאָל נאָך אָנהאַלטן, און
ער קען זיך ניט דערמאָנען, ער זאָל האָבן באַקומען דעם שטעמפל.
איך האָב זיך דעריבער געאיילט צו קומען און מעלדן עס צו
אייער קייזערלאַכער מאַיעסטעט, רעכענענדיק, אז די צייט איז
טייער און עס האָט קיין זינען צו זוכן עס אין דער לאַנגער רייע
פון זאלן און אפּאַרטאַמענטן, וואָס געהערן צו זיין קיניגלאַכער
הויז...

אַ ביטערער קרעכץ פון דעם קיניג האָט איבערגעריסן דעם
לאַרדס רייד. אין אַ וויילע אַרום האָט ער מיט אַ טיפּן טרויער
אין קול געזאָגט:

— באַאומרואיק אים ניט מער, אַרים קינד! גאָטס האַנט
ליגט שווער אויף אים און מיין האַרץ גייט מיר אויס פון רחמנות
צו אים. אַ, ווי איך באַדויער וואָס איך קען ניט טראָגן זיין

שווערע לאסט אויף מיינע אלטע, פון זאָרג-געבויגטע פלייצעס
און דערמיט ברענגען פרידן צו אים!

ער האָט פאַרמאַכט די אויגן. האָט עפעס געמורמלט און
איז שטיל געוואָרן. אין אַ וויילע אַרום האָט ער ווידער געעפנט
די אויגן, זיין בליק האָט צוועקלאָז געוואַנדערט איבערן צימער,
ביז ער האָט זיך אָפגעשטעלט אויף דעם קניענדיקן לאַרד-קאַנצ-
לער. זיין פנים האָט זיך גלייך אָנגעצונדן מיט פעס:

— וואָס, דו ביסט נאָך אַלץ דאָ?! און דו גייסט ניט ענ-
דיקן די זאַך וועגן יענעם פאַררעטער? אין נאָמען פון גאָט, דיין
מיטץ וועט מאַרגן זיין פריי, ווייל זי וועט ניט האָבן קיין קאַפּ
צו באַצירן!

דער פאַרציטערטער קאַנצלער האָט געענטפערט:
— גוטער קיניג, איך בעס רחמים! איך האָב בלויז געוואַרט
אויף דעם שטעמפל.

— מענטש איינער! ביסטו פון זינען אַראָפּ? דער קליינער
שטעמפל, וועלכן איך האָב געוואָלט מיטנעמען מיט זיך אויף מיין
רייזע נאָך אויסלאַנד ליגט אין מיין שאַצקאַמער. און וויבאלד דער
גרויסער שטעמפל איז פאַרשוואונדן, וועט דער שטעמפל ניט גע-
ניגן? ביסטו ביי דיין פאַרשטאַנד? פאַרשווינד! און—געדענק—קום
ניט מער פאַר מיינע אויגן, ביז דו וועסט מיר ניט ברענגען זיין
קאַפּ!

דער אַרימער קאַנצלער האָט ניט געמאַכט קיין גרויס שהיות
און איז פאַרשוואונדן פון דער געפערלאַכער שכנותשאַפט. די
קאָמיסיע האָט אויך ניט לאַנג געטראַכט און געגעבן איר הסכמת
צו דעם אורטייל וואָס דער קנעכטישער פאַרלאַמענט האָט אַרויס-
געטראָגן דעם עלטסטן ענגלישן פער—דעם אומגליקלאַכן הערצאָג
פון נאָרפאָלק, באַשטימענדיק מאַרגנדיקן טאָג צו קעפן אים.

ניינטער קאפיטל

די פראצעסיע אויפן טייך.

א זייגער ניין אין אָוונט האָט דער גאַנצער ברעג טייך אין גאַר זיין לענג געפינקלט מיט פייערן. דער טייך אליין איז, ווי ווייט דאָס אויג האָט געקענט כאַפן צום שטאַט-צו, געווען געדיכט באַדעקט מיט שיפלאַך און לוסט-באַרקן, באַפרעזט מיט פיל-פאַר-ביקע לאַמטערנעס, וואָס האָבן זיך לייכט באַוועגט פון די כוואַ-ליעס, אזוי אז ער האָט אויסגעזען ווי אַן ענדלאָזער בלומען-גאַרטן, באַוועגט פון אַ לייכטן זומער-ווינטל. די גראַנדיעזע שטיין-טרעפּ, וואָס האָבן געפירט פון פּאלאַץ צום וואַסער און וואָס זיינען גע-ווען גרויס גענוג אויפצוהאַלטן אויף זיך אַ גאַנצע אַרמיי פון אַ דייטשן פירסטנטום, — איז געווען אַ בילד אָנצוקוקן, מיט די ציילן קיניגלאַכע אַלעבאַרדן-טרעגער אין בלישטשעדיקע געווער, מיט די פּראַכטיק און פּאַנטאַסטיש, געקליידעטע דינערשאַפט, וואָס זיינען גאַנצע מחנות ווייז געלאָפן הין און צוריק, אַרויף און אַראָפּ, פּאַר-בערייטנדיק זיך צום פּאַראַד.

מיטאַמאָל איז אָפּגעגעבן געוואָרן אַ באַפעל — און יעדער לעבעדיקע באַשעפעניש איז פאַרשוואַונדן פון די טרעפּ. אַפילו די לופט גומא איז פול געוואָרן מיט שפּאַנונג און ערוואַרטונג. ווי ווייט דער בליק האָט דערגרייכט, האָט מען געקענט זען טויזנטער און צענטויזטער מענטשן, וואָס האָבן זיך אויפגעשטעלט אין זיי-ערע שיפלאַך און באַשיצנדיק מיט די הענט די אויגן פון די לאַמט-טערן און פּאַקל-פייערן, געקוקט אַהין, צום פּאלאַץ צו.

— אַ צייל פון וואָסערע פּערציק אָדער פּופציק קיניגלאַכע יאַכט-שיפן האָבן זיך צוגעשיפּט צו די טרעפּ. זיי זיינען

געווען רייך באגילט, די פאָדערטיילן און רודערס באַדעקט מיט קונציקע שניצערײען. אייניקע פון זיי זיינען געווען דעקאָרירט מיט פּאַנען און פּלאַנן; אַנדערע זיינען געווען באַהאַנגען מיט גאַלד-געוועבטע שטאַפּן און מאַטעריעס מיט אַלערליי געווער אויס-געשטיקט אויף זיי. איבער אייניקע האָבן געפּלאַטערט זיידענע פּאַנען, באַהאַנגען מיט זילבער-גלעקלאַך אָן אַ זאַל, וואָס האָבן פּריילאָך, צאָרט געקלונגען יעדן מאָל, ווען דער ווינט האָט זיי באַרירט. ביי אַנדערע ווידער, פון נאָך אַ העכערע, מדרגה, מחמת זיי האָבן געהערט צו נאַבל-לייט, וואָס זיינען געווען צווישן דעם פּרינצס נאַענטסטע טוויטע, — זיינען די זייטן פון די שיפּלאַך גע-ווען באַדעקט מיט פּראַכטיקע פּאַמיליען-הערבן. יעדער שטאַטס-יאַכטע איז געשלעפט געוואָרן פון אַ באַדינונגס-שיפּל. הויך די רודערערס איז אין יעדער באַדינונגס-שיפּל געזעסן אַ קאָמאַנדע סאָלדאַטן אין בלישטשעדיקע קאַסקעס און מיט ברוסט-פּאַנצערס אויף די בריסט, און אַן אַרקעס צו מוזיקאַנטן.

די ערשטע אין דער פּראַצעסיע האָבן זיך באַוווּן אַ מלי-טער-אַפּטיילונג פון אַלעבאַרדיסטן. זיי זיינען געווען אָנגעטאַן אין שוואַרצע און טונקל-ברוינע זאַקן אין פּאַסן און סאַמעטענע היטעלאַך, באַפּוצט ביים זייט מיט זילבער-ראָזן, אין קאַמיוואַלן פון טונקל-רויטע און בלויע געוואַנט, אויף די קאַמיוואַלן איז פון הינטן און פון פּאַרנט געווען מיט גאַלד אויסגענייט צו דריי פּע-דערן — דעם פּרינצס הערב. — די הענטלאַך פון די אַלעבאַרדן זיי-גען באַדעקט געווען מיט פּורפור-סאַמעט, פּאַרפעסטיקט מיט גאַלד-נעגל און באַצירט מיט גאַלד-קוטאַסן. די אַלעבאַרדיסטן האָבן זיך אין צוויי לאַנגע שורות אויסגעצויגן לינקס און רעכטס פון פּאַלאַץ-טויער ביזן ברעג טייך. דעם פּרינצס דינער אין פּורפור און גאַלד-ליווּרייען, האָבן פּונאַנדערגעוויקלט אַ דיקן בונטען טעפּיך. גלייך נאָך דעם האָט זיך פון פּאַלאַץ-זייט דערהערט אַ טראַמפּייטן-שאַל, אויף וואָס די מוזיקאַנטן אויפן וואַסער האָבן געענטפּערט מיט אַ פּריילאָכן סאָרשפּיל. פון פּאַלאַץ-טויער האָבן זיך די ערש-טע באַוווּן צוויי הויף-מאַרשאַלן, וואָס זיינען מיט גרויס שטאַט געגאַנגען פּאַראַויס מיט די ווייסע קיניגלאַכע בולאַוועס אין די

הענט; הינטער זיי האָט אַ באַאַמטער געטראָגן דעם בירגער־רוט און אַ צווייטער באַאַמטער—דעם שטאַט־שווערד. נאָך זיי זיינען געקומען סערוזשאַנטן פון דער שטאַט־וואַך אין סולער פאַראַד־פּאַר־מע און מיט בענדער אויף די אַרבל.

דערנאָך זיינען געגאַנגען העראָלדן פון פאַרשיידענע ריטער לאַכע אָרדענס אין זייערע וואָפּן־קליידער און מיט שפיצן־בענדער אויף די אַרבל, באַגלייט פון זייערע וואָפּן־טרעגער; דערנאָך זיי גען געקומען די ריכטער אין זייערע רויטע ריכטער־מאַנטלען און היטעלאַך; דערנאָך איז געגאַנגען דער ענגלישער לאָרד־קאַנצלער אין זיין רויטן קאַנצלער־מאַנטל אָפּן פון פאַרנט און באַגלייט מיט האָזן־פעלץ, אַ דעפּוטאַציע פון שטאַטישע ראַטמענער אין רויטע מאַנטלען, און צום סוף — פאַרשייער פון אַלערליי געזעלשאַפּט־לאַכע אינסטיטוציעס און קאָרפּאָראַציעס אין זייערע פאַראַד־קליי־דער. נאָך זיי אַלעמען, האָבן זיך אַראָפּגעלאָזן פון די טרעפּ זוועלף פראַנצויזישע אַדל־לייט, אָנגעטאָן אין גאַלד־געשטריקטע קאַמיוואַלן פון פראַכטיקן ווייסן דאַטאַשק־זייד, אין קורצע מאַנטלען פון בור־בור־סאַמעט, אונטערגעשלאָגן מיט זייד פון ליליען־פאַרב און אין קורצע לייב־פאַרביקע סאַמעט הויזלאַך. דאָס איז געווען די סוויטע פון דעם פראַנצויזישן געזאַנדטן, הינטער וועלכער עס איז געגאַנגען דער סוויטע פון שפּאַנישן געזאַנדטן, אָנגעטאָן אין שוואַרצע סאַמעטענע קליידער אָן שום באַצירונג. הינטער זיי זיינען היידער געגאַנגען עטלאַכע ענגלישע אַדל־לייט מיט זייערע סוויטעס און וואָפּן־טרעגער.

עס האָט זיך ווידער דערהערט אַ שטורם פון טראַמפּייטן, און אין טויער פון קייזערלאַכן הויף האָט זיך באַוווּן דעם פרינצס פעטער, דער צוקינפטיקער גרויס־הערצאָג פון סאַמערעסט, אָנגעטאָן אין אַ שוואַרצן מיט גאַלד געוועבטן קאַמיוואַל, אין אַ פור־פור־מאַנטל איינגעוועבט מיט גאַלד־בלומען און אַרומגענייט מיט אַ זילבער־בעץ. ער האָט זיך אומגעקערט מיטן פנים צום הויף, אַראָפּגענומען, דעם פעדער־הוט, טיף פאַרנייגט זיך און הינטער־וויילעכטס אַראָפּגעלאָזן זיך פון די טרעפּ, נידעריק פּוקנדיק זיך אויף

יעדער טרעפל. א גייער שטארקער טראַמפּייטן-שאל און נאכהער אן
אויסרוף:

— מאַכט וועג פאַר דעם הויכגעבאַרענעם און מעכטיקן
לאַרד עדואַרד, דעם פּרינץ פון וועלש!
צו דערזעלביקער צייט האָבן אויף די ווענט פון פּאַלאַץ-
הויף הויך אויפגעפלאַמט מיט אַ דונער-קלאַפּ אַ צייל פייערן און
דער טויזנט-קעפּיקער פּאַלקס-געזעמל אויפן טייך האָט אויסגע-
בראַכן אין ענטוויאָסטישע באַגריסונגס-אויסרופן.
און טאָם קענטי, דער העלד פון דעמדאָזיקן גרויסן
יוב-טוב, האָט זיך באַוויון פאַרן פּאַלק אן האָט לייכט פאַרנייגט
זיין "קיניגלאַכן" קאַפּ..

ער איז געווען געקליידט אין אַ פּראַכטפולן קאַמיזאַל פון
ווייסן אַטלאַס מיט אַ ברוסטדעקל פון פּורפור-שטאַף, באַשאַטן מיט
בריליאַנטן און אַרומגענייט מיט הערמעלין; אויף זיינע אַקסלען
איז געווען אַרױפגעוואָרפן אַ מאַנטל פון ווייסן בראַקאַט אויף אונ-
טערשלאַק פון בלויען אַטלאַס, באַפּוצט מיט "דריי פּעדערן" —
די עמבלעמע פון פּרינץ, דער מאַנטל איז אינגאַנצן באַשאַטן גע-
ווען מיט פּערל און שאַץ-שטיינער און האָט זיך פאַרשפּילעט מיט
אַ בריליאַנטענעם האַקן. אויפן האַלז האָט ער געטראָגן דעם צייכן
פון "זאַקן-בענדל-אַרדען" — אַן אַרדען אין וועלכן עס זיינען אַנ-
גענומען געוואָרן מיטגלידער פון קיניגלאַכן יהוּס — און אַנדערע
אויסדענדישע אַרדענס, אַלע באַשאַטן מיט דימענטן און בריליאַנטן,
וואָס האָבן געפּינקלט און געשפּילט געגן די שטראַלן פון דער זון.
אַ, טאָם קענטי, געבאַרן אין אַ חורבה דערצוויגן אין
לאַנדאָנער רינשטאַקן, גוט באַקאַנט מיט טראַגטעס, שמוץ און
דלות, — וואָס פאַר אַ וואונדערבילד דו זעסט פאַר דיינע אויגן!

צענטער קאפיטל.

דער פרינץ אין דער קלעם.

מיר האָבן איבערגעלאָזן דזשאָן קענטי, שלעפנדיק דעם
אמתן פרינץ אין שמוץ-געסל מיט אַטומלדיקן און לוסטיקן
המון הינטער זיך. צווישן דעם גאַנצן המון האָט זיך געפונען
בלויז איין מענטש, וואָס האָט אַריינגעוואָרפן אַ גוט וואָרט פאַר
אים, אָבער קיינער האָט זיך אויף אים ניט אומגעקוקט. ס'איז
אַ ספק צי האָט מען אים איבערהויפט געהערט — אזוי גרויס איז
געווען דער טומל און די קולית פון המון, פאַר וועלכן יעדער
צופאַל איז אַן אומזיסטע פאַרוויילונג.

דער פרינץ האָט ניט אויפגעהערט צו ראַנגלען זיך פאַר
זיין פרייהייט און פראָטעסטירן קעגן דער אכזריותדיקער באַהאַנד-
לונג, ביז דזשאָן קענטי האָט פאַרלאָרן דאָס ביסל געדולד,
וואָס ער האָט נאָך געהאַט און האָט אויפגעהויבן זיין דעמבענעם
שטעקן איבער דעם פרינצס קאַפּ. דאָ איז דעם פרינצס איינציקער
באַשיצער אונטערגעשפרונגען אַפּצווענדן קענטיס האַנט, און די
דובינע איז געפאַלן אויף זיין אייגענעם אָרם.

— דו וועסט זיך מיר אַריינמישן, וועסטו זיך? — נאָ דיר-
זשע! — האָט דזשאָן קענטי אויסגעשריען, און מיטן גאַנצן
כוח אַראָפּגעלאָזן די דובינע אויף דעם באַשיצערס קאַפּ.

עס האָט זיך דערהערט אַ קרעכץ און אַ טונקעלע געשטאַלט
האַט זיך אַראָפּגעלאָזן אויף דער ערד צווישן די פיס פון המון
וואָס איז דורך דעמדאָזיקן צופאַל אויף קיין איין האָר ניט גע-
שטערט געוואָרן אין זיין פאַרהיילונג.

אינגיכן האָט דזשאָן קענטי אַריינגעשלעפט דעם פרינץ

צו זיך אין דירה, פארשליסנדיק די טיר הינטער זיך. ביי דעם שוואַכן שיין פון אַחלב-ליכטל האָט דער פרינץ ווי עס איז גע- קענט באַטראַכטן דעם עקלהאַפטן גנבים און שלעפער-נעכט און זיינע איינוואוינער. אין איין ווינקל זיינען געזעסן צוגעטוליעט צום וואַנט צוויי שמוציקע, ניט פאַרקאַמטע מיידלאַך און אַ מיטל-יאָריקע פרוי. אויף זייערע פנימער איז געלעגן דער אויסדרוק פון שרעק ווי ביי חיות, וואָס זיינען געוואוינט צו שלעכטער באַהאַנדלונג און וואָס וואַרטן יעדער מינוט אויף קלעפּ. פון אַ צווייטן ווינקל האָט זיך אַרויסגערוקט אַן אַלטע מכשפה מיט פונאַנדערגעלאָזענע גראָע האָר און מיט ביזע אויגן.

דו שאַן קענטי האָט זיך געווענדט צו דער אַלטער:

— האַרץ נאָר! אַ פיינע קאַמעדיע האָבן מיר דאָ! שלאָג אים ניט איבער ביז דו וועסט זיך ניט רעכט פאַרוויילן. דערנאָך לאַז אים פילן דיין שווערע האַנט, וויפל דיין האַרץ גלוסט. קום נאָר אַהער, דו יאַט! לייג נאָר אַרויס דיין משוגעת נאָכאַמאָל. זאָג ווי רופט מען דיר און ווער דו ביסט.

רויט ווערנדיק פון פעס, האָט דער פרינץ אויפגעהויבן זיין צאָרנדיקן און פעסטן בליק אויף קענטי און געזאָגט:

— נאָר דיין אומערצויגנקייט קען דיר ברענגען דערצו, אַז אַזעלכע ווי דו זאָלן מיר באַפוילן צו ריידן. איך זאָג דיר נאָכאַמאָל דאָס זעלביקע וואָס איך האָב פריער געזאָגט: איך בין עדרואַרד, דער פרינץ פון וועלש און ניט קיין אַנדערער.

פון גרויס איבערראַשונג איז די אַלטע מכשפה ווי צוגע- וואַקסן צו דער ערד געוואָרן און עס האָט איר אַזש דער אָטעם פאַרכאַפט. זי האָט געקוקט אויף דעם פרינץ מיט נאַריש פאַר- וואונדערטע אויגן, וואָס האָט זייער אַמוזירט איר מערדערישן זון, און ער האָט אויסגעשאַסן אין אַווילדן געלעכטער. אָבער אויף טאַמס מוטער און שוועסטער האָט עס געמאַכט גאָר אַן אַנדער איינדרוק. ניט קוקנדיק אויף זייער מורא פאַר קלעפּ, זיינען זיי פאַרצווייפלטע און דערשראָקענע צוגעלאָפּן צום פרינץ, אויסרופנדיק:

— אַ, אַרימער טאַם, אַרים קינד!

די מוטער איז אַ פּאַל געטאַן פאַרן פּרינץ אויף די קני און,
קוקנדיק אויף אים מיט טרערן-פאַרלאַפּענע אומרואיקע אויגן, האָט
זי געזאָגט:

— אַ, מיין אַרים יינגעלע! דיין נאַריש לייענען האָט עס
געבראַכט דערצו! די ביכלאַך האָבן ביי דיר דיין פאַרשטאַנד
גערויבט! אַ, פאַרוואָס ס'טו מיר ניט געפּאָלגט, ווען כ'האַב דיר
געוואָרנט לאַזט אַזוי פיל ניט לייענען?
דער פּרינץ האָט אַריינגעקוקט אין איר פנים און צערט-
לאַך געזאָגט:

— דיין זון איז געוונט און איז ניט משוגע, גוטע פרוי.
זיי געטרייסט. לאַז מיך צום פּאַלאַץ, וואו ער איז איצט, און דער
קיניג, מיין פּאָטער, וועט דיר אים גלייך צוריקשיקן.
— דער קיניג, דיין פּאָטער!—האָט די מוטער פאַרבראַכן
די הענט,—אַ, מיין קינד! ניט רייד אַזעלכע ווערטער, וואָרים זיי
שמעקן מיט טויט פאַר דיר און מיט אומגליק פאַר אַלע, וואָס
זיינען נאָנט צו דיר! טרייסל אָפּ פון זיך דעמדאָזיקן ביזן חלום,
רוף צו הילף מיין פאַרלאַרענעם זכרון. גיב אַ קוק אויף מיר:
בין איך דע... דיין מוטער. וואָס האָט דיר געבוירן און ליבט
דיר?

דער פּרינץ האָט נוגעשאַקלט מיטן קאָפּ און אומויליק
געזאָגט:

— איין גאָט ווייס, אַז איך וואָלט געוואָלט פאַרהיטן דיין
האַרץ פון שמערץ, אָבער עס איז וואַר, אַז איך האָב קיינמאַל ביי
איצט דיין פנים ניט געזען.
די פרוי האָט זיך אַרפּגעלאָזן אויף דער ערד און פאַר-
דעקנדיק דעם פנים מיט די הענט גענומען יאָמערן אין קלאַנג.
— וואָל די פאַרשטעלונג ווייטער אָנגיין!—האָט קענטי
אויסגעשריען,—נאָן, בעט, איר אומערצויגענע מוידרילעס! וואָס
פאַר אַ העזה צו שטיין אין דעם פּרינצס געגנוואַרט? אויף די
קני, איר שלומפּערס, און בוקט זיך צו אים!
און ער האָט ווידער אויסגעשאַסן מיט אַהירושעריי ווי
אַ פּערד.

די מיידלאך האָבן גענומען אומדרייטט בעטן פאַר זייער
ברודער, און נאָן האָט געזאָגט:

— ווען דו וואָלסט אים געלאָזן לייגן זיך, פאַטער. שלאָף
און רױ וועט היילן זיין משוגעת! זע, לאָז אים!

— טו דאָס, פאַטער—האַט בעט אויך געבעטן — ער איז
היינט מער מיד ווי געוויינלאַך. מאַרגן וועט ער צו זיך קומען,
וועט ער בעטלען פלייסיקער ווי שטענדיק און וועט שוין ניט
קומען אַהיים מיט ליידיקע הענט.

דידאָזיקע באַמערקונג האָט אויסגעניכטערט קעניט גין פון זיין
פריילאכקייט און געגעבן זיינע געדאַנקען אַ מער פראַקטישע
ווענדונג. ער האָט זיך מיט פעס געווענדט צום פרינץ און
געזאָגט:

— מאַרגן דאַרפן מיר צאָלן צוויי פעניס דעם באַלעבאַס
פון דערדאָזיקער לאַך. צוויי פעניס—דו פאַרשטייסט—פאַר אַ האַלב
יאָר דיר-געלט. ווען ניט, שליידערט מען אונז פונדאַנען אַרויס.
ווייז נאָר וואָס האָסטו אויפגעקליבן מיט דיין פוילער בעטלעריי.
באַליידיק מיר ניט מיט דייןע געמיינע געשעפטן, — האָט
דער פרינץ געזאָגט.—איך זאָג דיר נאָכאַמאָל: איך בין דעם קי-
ניגס זון.

אַזעץ מיט זיין געזונטער לאַפע איבערן אַקסל האָט אָפּגע-
וואָרפן דעם פרינץ אין די אַרעמט פון דער פרוי קעניט, וואָס
האַט אים צוגעדריקט צו איר ברוסט. אונטערשטעלנדיק איר איי-
גענעם קערפער אונטער דעם האַגל קולאַקעס און סטוסאַקעס,
וואָס האָבן געזאָלט פאַלן אויף איר "קינד".

די דערשטאַקענע מיידלאַך האָבן זיך אָפּגערוקט אין זייערע
ווינקלען, אָבער די באַבע איז אייפּעריג צוגעגאַנגען פאַראויס און
גענומען העלפן איר זון.

דער פרינץ איז אָפּגעשפרונגען פון מיסיס קעניט און אויס-
געשריען:

— דו זאָלסט ניט ליידן דורך מיר, מאַדאַם. זאָלן דיִדאָזיקע
שוויינען טאָן זייער ווילן איבער מיר אַליין.

דיִדאָזיקע ווערטער האָבן אַזוי אויפגעקאַכט די "חורים", אַז

זיי האָבן זיך גענומען צו דער אַרבעט ניט פאַרלירנדיק קיין צייט. פריער האָבן זיי גוט צעהרגעט דעם יינגל, דערנאָך האָבן זיי זיך גענומען פאַר די צוויי מיידלאַך און זייער מוטער דערפאַר, וואָס יענע האָבן אַרויסגעוויזן מיטגעפיל צו דעם קרבן.

— נו און איצט — שלאָפן! אַלע ביז איינעם! די פאַרוויי.

לונג האָט מיר מיד געמאַכט.

די ליכט איז אויסגעלאָשן געוואָרן און די גאַנצע פאַמיליע האָט זיך צעלייגט. ווי נאָר דאָס שגאַרען פון קענטי און זיין מוטער האָבן אָנגעזאָגט, אַז זיי זיינען איינגעשלאָפן, זיינען די יונגע מיידלאַך צוגעפויוועט צו דעם פרינצס געלעגער און איינגע-דעקט אים מיט שטרוי און שמאַטעס אים זאָל ניט קאַלט זיין. זייער מוטער האָט זיר אויך צוגערוקט צו אים, געגלעט אים די האָר, געוויינט איבער אים און געשעפטשעט אין זיין אויער גע-בראַכענע טרייסט-ווערטער און צערטלאַכקייט. זי האָט פאַר אים אָפגעשפּאַרט עפעס צו עסן אויך, אָבער זיינע ווייטאַקן האָבן ביי אים אָפגענומען דעם אָפעטיט — ווייניקסטנס, האָט ער קיין חשק ניט געהאַט צו פאַרדארטע שטיקלאַך שוואַרץ ברויט. ער איז גע-רירט געווען פון איב מוטיקע באַשיצונג, פאַר וועלכער זי האָט אַזוי טייער באַצאָלט און פון איר מיטגעכיל. אין איידעלע און עכט-פרינצלאַכע ווערטער האָט ער איר געדאַנקט פאַר איר גוט האַרץ, געבעטן גיין שלאָפן און באַמיען זיך צו פאַרגעסן אירע צרות. ער האָט צוגעגעבן, אַז זיין פּאַטער, דער קיניג, וועט ניט לאָזן איר פריינדלאַכקייט און איבערגעבנקייט אומבאַלוינט.

די צוריק-געקומענע „משוגעת“ האָט אויף דאָס ניי צעבראַכן איר האַרץ. זי האָט אים ווידער און ווידער געדריקט צו איר האַרצן און איז אַוועק אויף איר געלעגער, באַגיסנדיק זיך מיט ביטערע טרערן.

ליגנדיק פאַרטיפט אין טרויעריקע געדאַנקען און באַטראַכטנ-דיק אַלץ, וואָס דאָ איז געשען, — האָט זיך צו איר פאַרגעבעט אַ געדאַנק, אַז אין דעם יינגל איז פאַראַן עטוואָס אַזוינס, וואָס עס איז ניט געווען אין טאַמען, אַ קלאַרן אָדער אַ משוגענעם. זי וואַלט עס ניט געקענט אויסדריקען, זי וואַלט ניט געקענט זאָגן אַקוראַט

וואָס אַווינס איז עס, אָבער איר איידעלער מוטער-אינסטינקט האָט
עס געפילט און פאַרשטאַנען.

וואָס, אויב דערדאָזיקער יינגל איז טאַקע ניט איר זון?
"אַ, נאַרישקייטן!" ניט קוקנדיק אויף איר צער און זאַרג, האָט זי
פמעט אַשמייכל געטאָן ביי דעם געדאַנק.

אָבער ניט אַכטנדיק אויף די "נאַרישקייט" פון דעם גע-
דאַנק האָט ער איר פאַרשפּאַלגט, באַאומרואיקט, געפייניקט און
ניט געלאָזן באַפרייען זיך פון אים, צום סוף האָט זי פאַרשטאַנען
אַז פל-זמן זי וועט ניט געפינען עפעס אַ מיטל וואָס זאָל איינמאַל
פאַר אַלעמאַל און אָן שום ספק קלאַר מאַכן זי דער-יינגל איז
איר זון אָדער ניט, — וועט זי פון דעם פיינפולן געדאַנק קיין רו
ניט האָבן. יאָ, דאָס איז דער איינציקער אויסוועג פון דער פאַר-
לעגנהייט. זי האָט זיך דעריבער גלייך גענומען אויסצוטראַכטן
דעם פּרוב-מיטל. אָבער ס'איז גרינגער געווען צו באַשליסן זיך,
איידער אויסצופירן עס. זי האָט צוגעטראַכט איין פּרוב נאָכן
צווייטן. אָבער זי האָט זיי געמוזט איינס נאָכן אַנדערן אָפּוואַרפן,
ווייל קיין איינער איז ניט געווען גוט גענוג און זיכער גענוג.
און אַ ניט אומבאַדינגט זיכערע פּראָבע וועט איר ניט צופרידן-
שטעלן. אומזיסט, אַ פנים, ברעכט זי דעם מוח: זי וועט באַרנישט
אויסקלערן. ווען דערדאָזיקער טרויעריקער געדאַנק האָט דורכגע-
שוועבט איר מוח, האָט איר אויער געכאַפט דעם יינגלס רעגלמע-
סיקן אַטעמען, און זי האָט פאַרשטאַנען, אַז ער איז איינגעשלאָפן.
און ווי זי איז אַזוי געלעגן און צוגעהערט זיך, איז דאָס רעגל-
מעסיקע אַטעמען איבערגעבראַכן געוואָרן דורך אַ לייכטן, דער-
שראָקענעם געשריי, ווי איינער שרייט אויס אין אַ שלעכטן חלום.
דידאָזיקע צופעליקע געשעעניש, האָט איר פּלוצלונג געגעבן
אַ פּלאַן וואָס איז ווערט געווען מער וויפּל אַלע אירע פּריערדי-
קע פּלענער צוזאַמענגענומען. זי האָט זיך גלייך גענומען שטיל
אָבער איילנדיק אַנצוצינדן אַ לייכט, מורמלענדיק צו זיך אַליין:
"ווען איך זאָל אים נאָר זען בעת-מעשה, וואָלט איך גלייך גע-
וואוסט צו ער איז מײן זון אָדער ניט. זינט יענעם טאָג, ווען פאַר-
זיין פנים האָט אויפגעריסן פּולווער, — האָט קיין איין מאָל ניט

פאסירט ער זאל ניט פארשטעלן מיטן האנט די אויגן יעדעס מאָל, ווען מען שלאָגט אים פלוצלונג איבער זיינע געדאנקען אָדער ער דערשרעקט זיך אין שלאָף, פונקט מיט דער זעלביקער באוועגונג ווי דעמאָלט, ניט ווי אלע מענטשן מיט דער האַנטפלאַכע אינוויי-ניק, נאָר שטענדיק פארקערט: מיט דער האַנטפלאַכע אויסוויי-ניק—איך האָב עס געווען הונדערט מאָל און עס איז קיינמאָל אַן-דערש ניט געווען און קיינמאָל ניט פארפעלט. יא, איך וועל זיך באלד איבערצייגן."

זי האָט פאָוואָלינקע אונטערגעפויזעט צום יינגל, פאַר-שטעלנדיק די ברענענדיקע ליכט מיטן האַנט. זי האָט זיך פאַר-זיכטיק אָנגעפויגן איבער אים. קוים אָטעמענדיק פון איינגעהאלטענער אויפֿרעגונג. נאָכהער האָט זי מיטאַמאָל צוועקגענומען די האַנט אַווי, אַז דאָס ליכט האָט אים אַ בליץ געטאָן גלייך אין פנים אַרײַן, און האָט אַ קלאַפּ געטאָן מיטן האַנט אָן פאַדלאָגע האַרט לעבן זיין אויער. דער פרינץ האָט ברייט אויפגעעפנט די אויגן, געוואָרפן אַ צעשראָקענעם בליק אַרום זיך, אָבער קיין שום בא-זונדערע באוועגונג מיטן האַנט ניט געמאַכט.

די אומגליקלאַכע פרוי איז ווי כּוּן אַדונער געטראָפּן גע-וואָרן פון צער און איבעראַשונג. אָבער זי האָט זיך באַמיט צו פאַרבאַרגן אירע געפילן און איינצושלעפּערן דאָס יינגל אויפסניי. דאָן איז זי צוריק געגאַנגען אויף איר אָרט און גענומען באַ-טראַכטן דעם טרויעריקן רעזולטאַט פון איר פראָבע. זי האָט זיך געמאַטערט איינריידן, אַז טאַמס משוגעת האָט אויך אָפּגעמעקט זיין געוויינלאַכע האַנטבאַוועגונג, אָבער זי האָט עס ניט געקענט: „ניין—האָט זי זיך געזאָגט—זיינע הענט זיינען ניט משוגע און זיי וואָלטן ניט געקענט פאַרגעסן אַזאַ אַלטע געוואוינהייט אין אַזאַ קורצע צייט. אַ, וואָס פאַר אַ שווערער טאָג היינט איז פאַר מיר!"

דאָך האָט די האַפּנונג איצט ניט געוואָלט אָבטרעטן, ווי פריער דער ספק. זי האָט בשום אופן ניט געקענט צווינגען זיך צו גלויבן אין דעם רעזולטאַט פון איר פראָבע, און זי האָט נאָך אַמאָל און ווידער אַמאָל פלוצלונג געוועקט און געשראָקן דאָס

יינגל, אָבער דער רעוולטאַט איז יעדעס מאָל געווען דער זעל-
ביקער. דאָן האָט זי זיך אַוועקגעשלעפט צו איר געלעגער און איז
אַ פאל געטאָן שלאָפן, זאָגנדיק צו זיך אליין: „אָבער איך קען
זיך פון אים ניט אָפּזאָגן! אַ, ניין, איך קען ניט, איך קען ניט,
ער מוז זיין מיין קינד!

ווען די אומגליקלאַכע מוטער האָט אויפגעהערט צו שטערן
דעם פרינצס שלאָף און זיינע ווייטאָקן זיינען ביסלאַכוויי קלענער
געוואָרן.— איז ער פון גרויס מידיקייט צום סוף איינגעשלאָפן מיט
אַ פעסטן, דערקוויקנדיקן שלאָף. שעה נאָך שעה איז פאַרבייגע-
גאַנגען און ער האָט אַלץ געשלאָפן ווי אַ טויטער. אזוי האָט ער
אָפּגעשלאָפן אַ שעה פיר אַדער פינף, נאַכהער האָט זיין פאַרגלי-
ווערונג גענומען פאַרבייגיין. און ער האָט האַלבלעפעריק האַלב-
וואַך, געמורמלט:

— סער וויליאַם!...

און אין אַ מינוט אַרום ווייטער:

— ע, סער וויליאַם הערבערט! דערנענטער זיך נאָר
אַהער און האַרץ וואָס פאַר אַ מאַדנער חלום... סער וויליאַם!
טוטו האַרכן? ... מענטש איינער, מיר האָט זיך אויסגעדוכט, אַז
איך בין פאַרוואַנדלט געוואָרן אין אַ בעטלער... ע, ווער איז דאָרטן?
וועכטער! סער וויליאַם! וואָס? אַפילו קיין דעזשורנער לאַקיי
איז ניטאָ? אַ, דאָס וועט זיי גלאַט ניט...

— וואָס פעלט דיר— האָט אים עמיצער שטיל געפרעגט, —

וועמען רופסטו?

— וויליאַם הערבערט רוף איך, און ווער ביסטו?

— ווער זאָל איך זיין, אויב ניט דיין שוועסטער נאָן? אַ,

טאָם, איך האָב גאָר געווען פאַרגעסן. דו ביסט דאָך, נעבאָך,
משוגע, אַרימער יינגל, ביסט נאָך אַלץ משוגע! הלוואי וואָלט איך
בעסער ניט אויפגעשטאַנען צו זען עס! אָבער, איך בעט דיר,
באהערש דיין צונג, אַז ניט וועט ער אונז אַלעמען דערהרגענען
צום טויט.

דער דערשראָקענער פרינץ האָט אַ שפרונג געטאָן, אָבער
דער שאַרפער ווייטאָק אין זיינע צעשלאָגענע גלידער האָבן אים

גלייך דערמאָנט אָן דער ווירקלאַכקייט און ער איז צוריק אַ פּאַל
 געטאָן מיט אַ קרעכץ אויף דעם פּוילן בּינאַטל שטרוי, אויסרופּנדיק:
 — אַ, נאָך אַלעמען איז עס טאַקע נישט געווען קיין חלום!
 אין איין מינוט האָט ער ווידער דערפּילט זיין גאַנצן צער
 און פּיין, וואָס אין שלאָף האָט ער פּאַרגעסן. איז ער הייסט עס,
 שוין נישט מער קיין געפּיעסטשעטער פּרינק, וואָס לעבט אין אַ קיי-
 זערלאַכן פּאַלאַץ, נישט קיין פּרינק, אויף וועמען די אויגן פּון
 אַ גאַנצן פּאַלק קוקן מיט ליבע און פּאַרגעטערונג, גאָר אַ היימלאַ-
 זער, אַ בעטלער, אָנגעטאָן אין טראַנטעס, אַ געפּאַנגענער אין אַ פּאַר-
 ברעכער-געסט, וואָס פּאַסט זיך בלויו פּאַר חיות, אַ חבר פּון
 בעטלער און גנבים.

אינמיטן פּון זיינע טרויעריקע געדאַנקען האָט זיין אויער
 דערגרייכט עפעס אַ טומל און פּריילאַכע אויסגעשרייען נישט
 ווייט פּון שטוב. גלייך נאָך דעם האָבן זיך דערהערט עטלאַכע
 שאַרפע קלעפּ אין טיר. דזשאָן קענטי האָט אויפּגעהערט צו
 שנאָרען און געפרעגט:

— ווער קלאַפט? וואָס דאַרשטו דאַרטן?

— ווייסטו ווער איז געווען דער, וועמען דו האָסט אוועק-
 געלייגט מיט דיין דובינע?— האָט געפרעגט אַ קול פּון הינטערן טיר.
 — ניין, נישט איך ווייס, נישט איך וויל וויסן.

— מיר דוכט, אַז דו וועסט באַלד בייטן דיין טאָן. אויב
 דו ווילסט פּאַרהיטן דיין האַלז פּון תּליה, זאָלסטו גלייך אַנטריינען,
 ווייל דיין קרבן גיט איצט אָפּ זיין נשמה צו גאָט. דאָס איז דער
 גלח אַנדריו.

— גאָט דערבאַרים זיך! — האָט קענטי אויסגעשריען.
 ער האָט אויפּגעהויבן די גאַנצע פּאַמיליע און מיט אַ פּאַרשטיקטן
 קול באַפוילן:

— הייבט זיך אויף אויף אייערע פּיס, אַלע ביז איינעם!
 אָדער פּאַרבלייבט אויף אייערע ערטער און קומט אום!

ווייניקער ווי אין פינף מינוט איז די גאַנצע פּאַמיליע שוין
 געווען דרויסן און געלאָפּן וואו די אויגן האָבן זיי געטראָגן.

דזשאָן קענטי האָז געהאָט דעם פרינץ פארן האַנט און
שלעפנדיק אים איבער אַ פינסטערן געסל געוואָרנט אים.

— זאָלט האַלטן צונג, דו משוגענער נאַר, און גיט זאָגן
אונזער נאָמען, דו הערסט? איך וועל מיר אויסקלייבן אַ נייעם,
נאָמען, כדי אַראָפּצופירן די געזעץ-הינט פון שליאַך. האַלט-זשע
צונג, דו הערסט!

ווענדנדיק זיך צו די איבעריקע פון דער פאַמיליע האָט
ער מיט פאַרקוועטשטע ציין אויסגעברומט:

— אויב אונז וועט אויסקומען פונאַנדערצעטיילן זיך, זאָל
יעדערער האַלטן וועג צום לאַנדאָן-בריק און ווער עס וועט
קומען ביי דעם לייוואַנד-הענדלערס קראָם, דער זאָל דאָרטן וואַרטן
אויף די איבעריקע, און פון דאָרטן וועלן מיר אַלע אַנטלויפן
קיין סאַאוטווערק.

אין דעמדאָזיקן מאָמענט איז די פאַמיליע אַרויס פון דער
פינסטערניש אין דער ליכטיקייט, און גיט נאָר אין דער ליכטי-
קייט, נאָר זי איז אַריינגעפאלן אין רעכטן מיטן פון אַ טומלדיקן
און פריילאָכן המון, וואָס האָט געוונגען, געשפרונגען און גע-
טאַנצט, צווישן אַ געוואַלדיקן געזעמל, וואָס האָט זיך לוסטיק גע-
מאַכט אויפן ברעג פון דער טעמוע. דער גאַנצער ברעג, ווי ווייט
דאָס אויג האָט געכאַפט, איז באַדעקט געווען מיט פריידנס-פייערן.
לאַנדאָן-בריק איז געווען אילומינירט; סאַאוטווערק-בריק —
דאָס גלייכן; די טעמוע גופא האָט אינגאַנצן געפלאַמט מיט
פייערן און געפינקלט מיט קאָלירטע לעמפלאַך. ראַקעטן האָבן
זיך אָן אויפהער אויפגעהויבן צום הימל און פלאַצנדיק מיט גע-
רויש באַשאַטן דעם ברעג און טייך גופא מיט אַ רעגן פינקלענ-
דיקע פונקען, וואָס האָבן פאַרוואַנדלט נאַכט אין טאָג. אומעטום
זיינען געווען לוסטיקע קאַמפאַניעס; עס האָט אויסגעזען ווי גאַנץ
לאַנדאָן וואָלט אַרויסגעשאַטן דרויסן.

דזשאָן קענטי האָט אַרויסגעלאָזט אַ ווילדע קללה אין
געהייסן דער פאַמיליע גלייך אָפּטראָגן זיך צוריק, אָבער עס איז
שוין געווען צו שפּעט. ער מיט זיין גאַנצער געזינטל איז

פארשלונגען געוואָרן אין דעם מענטשלעכן בינשטאַק און אין איין מינוט זיינען זיי אָפּגעטיילט געוואָרן איינער פון צווייטן, אַחוץ דעם פרינץ, וועמען קענטי האָט ניט אַרויסגעלאָזן פון זיין איי-זערנער האַנט.

דעם פרינצס האַרץ האָט געקלאַפט מיט האַפּענונג, אַז איצט וועט אים געלינגען צו אַנטלויפן. דורכשפּאַרנדיק זיך דורכן גלעזער, האָט דזשאָן קענטי אַ שטויס געטאָן אַ געוונטן און גוט פאַרפוסטן שיפּערמאַן. יענער האָט אַרויפגעלייגט זיין שווערע האַנט אויף קענטיס אַקסל און געזאָגט:

— ע, וואוהין טראָגט דו, מיין פריינט? פאַרדרייטט זיך אַ מוח מיט בלאַטע עסקים, ווען אלע געטרייע אונטערטאַנער פון קייניג מאַכן זיך פריילאך און לוכטיק, האָ?

— דאָס איז מיין עסק, און ניט דיין באַבעס דאָגה! — האָט קענטי אָנגעשטויסן געזאָגט. — נעם אַראָפּ דיין לאַפּע און לאָז מיר גיין מיין וועג.

אַז דו ביסט אַזאַ וואוילער יונג, וועסטו ברודערלעך, ניט דורכגיין, ביז דו וועסט ניט טרינקען פאַרן געוונט פון אונזער טראָנפּאָלגער, דעם פרינץ, איך זאָג עס דיר! — האָט דער שיפּער-מאַן געזאָגט. און פאַרשטעלט קענטין דעם וועג.

— גיב-זשע דעם בעכער, אָבער גיכער, גיכער!
דער עולם אַרום האָט זיך פאַראינטערעסירט און אויסגע-
שריען:

— דעם ליבעס-בעכער! דעם ליבעס-בעכער! זאָל דער פאַסקונדער יונג טרינקען ברודערשאַפט מיט אונז, אַז ניט וועלן מיר אים שיקן צו די פיש אַלס פאַרבייסן!

מען האָט געבראַכט אַ גרויסן ליבעס-בעכער, דער שיפּער-מאַן האָט מיט איין האַנט געהאַלטן דעם בעכער פאַרן הענטל אין מיט דער צווייטער האַנט צוגעהאַלטן דעם ברעג פון אַ פלומרשט. דיקער סערוועטל, ווי עס האָט זיך געפּאָדערט לויט די אַלמע מנהגים. קענטי האָט געדאַרפט מיט איין האַנט אָננעמען פאַר

דער צווייטער הענטל און מיט דער צווייטער—צפענען דאָס דעקל פון בעכער*.)

דער פרינץ האָט זיך באַנוצט דערמיט, וואָס זיין האַנט איז אויף איין מינוט פריי געוואָרן און איז פאַרשוואונדן צווישן גע- דיכטן עולם אַרום אים. אין אַ מינוט אַרום איז אים געווען אַזוי שווער צו געפינען אין דעמדאָזיקן לעבעדיקן ים, ווי שווער עס איז צו געפינען אַ מטבעה אין אַטלאַנטישן אָקעאַן.

דער פרינץ האָט עס גלייך פאַרשטאַנען און גענומען באַ- קלערן וואָס צו טאָן. וועגן דזשאַן קענטי האָט ער שוין מערניט געטראַכט. ער האָט באַלד באַגריפן נאָך אַ זאַך: אַז אַנשטאַט אים, מאַכט די שטאַט אַ יום-טוב פאַר אַ פאַלשן פרינץ. ער האָט גיך פאַרשטאַנען, אַז דער בעטלער טאַם קענטי האָט אויסגענוצט דעם גליקלאַכן צופאַל און שפילט די ראָלע פון דעם אמתן פרינץ. אַלואַ, בלייבט אים נאָר איבער איין זאַך צו טאָן: דערקלייבן זיך צום ראַטהויו, לאָזן זיך דערקענען און אַראָפרייסן די מאַסקע פון דעם באַטריגער. ער האָט ביי זיך אויך אָפגעמאַכט, ער זאָל געבן טאַמען גענוג צייט אויף תשובה טאָן און דערנאָך ערשט הענגען אים. טרינקען און פערטלען, ווי עס האָט געפאָדערט דער געזעץ און מנהג פון יענער צייט פאַר מלוכה-פאַרראַט.

(*) טרינקען דעם ליבעס-בעכער אַדער ברודערשאַפט איז זייער אַן צלטער מנהג אין ענגלאַנד. דער מנהג האָט געפאָדערט, אַז ביי ביידע טרינקער זאָלן ביידע הענט זיין פאַרנומען, כדי אין דער צייט וואָס זיי האַלטן דעם ליבעס-בעכער מיט איין האַנט, זאָלן זיי מיט דער צווייטער האַנט ניט אַרייַג- דוקן איינער דעם צווייטן אַ שפּיז אין בויך.

עלפטר קאפיטל.

אין ראטהויין.

די קיניגלאכע יאכט-שיף, באגלייט פון א גאנצע פלאַטיליע פראכטיקע באַרקען און יאכטען, האָט מיט גרויס פאַראַד דורכ-געשניטן זיך אַ וועג דורך די טוינטער אילוימינירטע שיפלאך, וואָס האָבן באַדעקט די טעמוע. די לופט איז פול געווען מיט מוזיק, די ברעגן פון טיך זיינען באַדעקט געווען מיט לוסט-פייערן. די ווייטע שטאַט איז איינגעהילט געווען אין אַ גליענדיקע ליכטיקייט וואָס האָט זיך געגאַסן פון די צאָללאָזע יום-טוב פייערן; איבער זיי האָבן זיך אויפגעהויבן צום הימל פינקלענדיקע גאַלדענע טורם-שפיצן, וואָס האָבן אויסגעזען פון ווייטן ווי אין דער הויך גע-וואַרפענע שפיזן, באַפּוצט מיט עדעל-שטיינער. די גאַנצע צייט וואָס דער קיניגלאַכער שיף-צוג האָט זיך באַוועגט, איז ער באַגריסט געוואָרן פון די ברעגן מיט פרייד, געשרייען ביז צו הייזערליקייט און מיט אַ שיסעריי פון האַרמאַטן אָן אַן אויפהער.

פאַר טאַם קענטי, וואָס איז געלעגן האַלב-פאַרזונקען אין זיינע זיידענע קישנס, זיינען די דאָזיקע קלאַנגען און דער גאַנצער אומבאַשרייבליכער בילד געווען עטוואָס אויסערגעוויינלאַך ערהויבע. געס און וואונדערבאַרעס. אָבער פאַר זיינע צוויי קליינע פריינד—פאַר דער פרינצעסין עליזאַבעט און פאַר דער לעדי דזשעני, וואָס זיינען געוועסן פון זיינע ביידע זייטן, איז עס געווען איינע פון די געוויינלאַכסטע זאַכן.

צושווימענדיק ביז דאָ אונגייט, האָט זיך דער שיפן-צוג געלאָזן איבער די דורכזיכטיקע וואַסערן פון וואָלברוק קאַנאַל וואָס איז שוין איצט העכער צוויי הונדערט יאָר פאַרשטאַטן און

אויף וועלכן עס שטייען גאנצע מיילן געפיידעס.) אראָג צו
בעקלעס-בערי, פארביי הייזער און אונטער העל-אילומינירטע
בריקן, וואָס זיינען באלאגערט געווען מיט לוסטיקן עולם, ביי זיי
האָבן זיך צום סוף אָפגעשטעלט אין אַ באַסיין, וואו עס געפינט
זיך איצט באַרקן-יאַרד, אין רעכטן מיטלפונקט פון דער
שטאָט לאַנדאָן.

טאָם איז אַרויס פון זיין יאָכט און איז אין דער באַגליי-
טונג פון זיין גלענצענדער סוויטע דורכגעגאַנגען מיט דער גאַנצער
פראַצעסיב איבער טשיפסייד גאַס איבער אלט-ריכטער גאַס
און ביי סינגהאַל גאַס צום ראַטהויז.

דער לאַרד-מער און די ראַטמענער אין זייערע פּורפּור-מאַנט-
לעך און גאַלדענע קייטן האָבן מקבל פנים געווען סאַממען און
זיינע דאַמען מיט געהעריקן כּבוד און אונטערגעפירט זיי אונטער
א פראַכטפולער חופּה אויבן אָן פון גרויסן שטאַט-זאַל. פאַרויס
זיינען געגאַנגען הערפּאלדן מיט דעם שטאַט-רוט און שטאַט-שווערד
אין די הענט און אויסגערופּן וועגן דעם פרינצס אָנקומען.

די לאַרדן און דאַמען פון טאָמס און דער פרינצעסינס
סוויטע, האָבן פאַרנומען זייערע ערטער הינטער זיי.

ביי אַ צווייטן טיש, אַ ביסל נידעריקער זיינען געזעסן די
הויף-לייט, און אַנדערע פאַרבעמע געסט פון גרויס יחוס צוזאַמען
מיט די שטאַט-מאַגנאַטן. די מיטגלידער פון פאַרלאַמענט האָבן זיך
צוועצט ביי באַזונדערע קליינע טישלאַך איבערן גאַנצן זאַל. די
אַלטע סטאַטוען פון גוג ומגוג—די סימבאָלישע שומרים פון דער
שטאַט—האָבן גלייכגילטיק געקוקט פון זייערע הויכע פיעדעס-
טאַלן אויף דעם בילד, וואָס זיי זיינען פאַר דורות און דורות
געוואוינט געווען צו זען.

עס האָט זיך דעהערט אַ טרומייטער-קלאַנג און ס'איז גע-
מאַלדן געוואָרן, אז דער מאַלצייט האָט זיך אָנגעהויבן. ביי דער
לינקער וואַנט האָט זיך באַוויון אַ דיקער קעלער-מייסטער, הינטער
וועלכן עטלאַכע דינער האָבן מיט געהעריקער פּייערלאַכקייט גע-
טראָגן אַן עכט קיניגלאַכן בראַטנס, וואָס האָט זיך ממש געבעטן
אונטערן מעסער:

נאך דער תפילה איז טאָס אויפגעשטאַנען (מען האָט אים שוין אויסגעלערנט) — און מיט אים דער גאַנצער זאַל — און האָט געטרונקען פון אַ גרויסן גאָלדענעם ליבעס-בעכער מיט דער פרינ-צעסין עליזאַבעט. פון איר איז דער בעכער איבערגעגאַנגען צו דער לייד די וועני און נאכהער איז ער אַרומגעגאַנגען די גאַנצע פאַרזאַמלונג.

אזוי האָט זיך אָנגעהויבן דער באַנקעט. אַרום האַלבער נאַכט איז דער מאַלצייט געווען אין רעכטן ברען, איצט האָט זיך אָנגעהויבן איינע פון יענע וואונדערשיינע פאַרשטעלונגען, וואָס זיינען אזוי באַליבט געווען אין יענע אַלטע צייטן. אין די אַלטע כראָניקעס באַשרייבט איינער, וואָס איז דער-ביי געווען די פאַרשטעלונגען אין אַזעלכע ווערטער:

„מען האָט געמאַכט אָרט און אָט האָבן זיך באַוויזן אַ באַ-ראָן אין אַ גראַף פאַרשטעלט פאַר סערקן: אין לאַנגע זיידענע מיט גאָלד באַשפּרינקלטע באַלאַכאַנען, אין רויטע סאַמעטענע טשאַלמעס, אַרומגערינגלט מיט דיקע גאָלדשנורן; אויף די דיקע גאָלדענע גאַרטלען זיינען ביי זיי געהאַנגען צו צוויי סערקישע קרומע שווערדן. נאָך זיי זיינען אַרויסגעגאַנגען אַ צווייטער באַראָן מיט אַ צווייטן גראַף, אָנגעטאָן אויפן רוסישן שטייגער: אין לאַנגע געלבע אַטלעסענע כאַלאַטן מיט ווייסע פאַסן אין דער ברייט. נאָך יעדער ווייסן פאַס איז אָנגענייט געווען אַ פאַס פון רויטן סאַמעט. אויף די קעפּ האָבן זיי געטראָגן גרויע פעלצענע היטלען, אין די הענט האָט יעדערער געהאַלטן אַ האַק און אויף די פיס האָבן זיי געטראָגן שטייול מיט שאַרפע אין דער הויך-פאַרבייגטע נעזער, יעדערער אַ פּוס די לענג. נאָך זיי זיינען אַרויסגעגאַנגען אַריטער, נאָך אים דער לאַרד-אַדמיראַל מיט פינף נאַבלמענער, אָנגעטאָן אויף דעם פרייסישן שטייגער אין קאַמזאָלן פון רויטן סאַמעט מיט טיפע אויסשניטן פון פאַרנט און פון הינטן און פאַר-שנורעוועט אויפן ברוסט מיט זילבערנע קייטלאַך; אויבן האָבן זיי געטראָגן קורצע מאַנטלען פון רויטן אַטלעס. אויף די קעפּ-גרוי-סע היט, באַפּוצט מיט פאַזאַנען-פעדערן, ווי עס האָבן געטראָגן די טענצער, פון יענער צייט. די פאַקליטרעגער, אַן ערך אַ מאַן

הונדערט, זיינען געווען פארשטעלט פאר בעגערס; די פנימער אָפֿ-
געשוואַרצט, און אָנגעטאָן אין רויט-און-גריין סאַמקטעציע קליידער.
דערנאָך זיינען געקומען שווי-שפּילערס, קאַמעדיאַנטן, זינגער,
טענצער, לאָרדן און דאַמסן, וואָס האָבן אַלע געטאַנצט אַ ווילדן
טאַנץ, אַז סײַזו געווען נאָר אָנצוקוקן.

אין דער צייט וואָס טאַם האָט פֿון זיין הויכן געזעס אָנ-
געקוקט דעם „ווילדן“ טאַנץ, און איז אַנטציקט געווען פֿון דער
קאַליידעסקאַפּישער פאַרבן-וועקסלונג, וואָס האָט זיך ווי אַ שטורם-
ווינט געדרייט פאַר זיינע אויגן, — אין דערזעלביקער צייט האָט
דער אמתער פרינץ געקליידט אין שמאַטעס, געפאַדערט זיינע
רעכט. געטאַדלח דעם פאַלשן פרינץ און געריסן זיך אַרייַנצוגיין
אין שטאַט-זאַל! דער המון האָט זיך גוואַלדיק געוויילט מיט דעם-
דאָזיקן אומגעריכטן צופאַל און האָט זיך געשטופּט און געשטויסן
פאַראַויס אָנצוקוקן מיט אויסגעצויגענע העלוער דעם קליינעם
סקאַנדאַליסטל.

באַלד האָט דער המון אָנגעהויבן צו רייצן און אָפּצולאַכן
פֿון אים, פֿדי אַרייַנצובריינגען אים אין מער היץ. טרערן פֿון
צאַרן און פֿאַליידיקונג האָבן אָנגעפֿילט זיינע אויגן, אָבער ער
האַט אויסגעזאַלטן דעם שפּאַט פֿון המון מיט אַן עכט קייזערלאַ-
כער ווערדע. דער המון האָט זיך אָבער גיט באַרואיקט און דער
פרינץ איז לסוף אַרויס פֿון געדולד און אויסגעשריען:

— איך זאָג אייך נאָך אַמאַל, איר באַנדע שמוציקע הינט-
איך בין דער פרינץ פֿון וועלש! און ווי עלנט און ווי פאַרלאָזן
איך זאָל גיט זיין, אָן איין מענטשן, וואָס זאָל מיר העלפֿן אָדער
אַ גוט וואָרט זאָגן, וועל איך זיך דאָך גיט אונטערגעבן און וועל
פעסט העלפֿן און פאַרטיידיקן מיינע רעכט!

— דו ביסט פרינץ אָדער גיט פרינץ—דאָס איז אַלץ איינס.
ווי די זאָך איז—דו ביסט אַ פֿראַווער, מוטיקער יינגל, און גיט
אָן פֿריינד אויך. איך שטיי ביי דיין זייט צו איבערצייגן עס. און
ווייסט וואָס כוועל דיר זאָגן: דוײַט זיך געקענט אָנשטויסן אויף
אַן ערגערן פֿריינד ווי מײַלס הענדאָן, בפרט ווען דו האָסט
גיט מטריח געווען דיינע פֿיס צו זוכן אים אויך. רייס זיך גיט

דיין קליין העלול, מײן קינד, איך וועל שוין פאר דיר ריידן מיט
דידאָזיקע געמיינע לעכער-מײז אויף זייער אייגענעם לשון.

דער פארשוין, וואָס האָט זיך אָנגענומען דעם פרינצס
קרוידע איז אײַן זיין אויסזען און זיין האַלטונג און קליידונג
געווען אַמין שפּאַנישער דאָן צעזאָר דע באַנאַן. ער איז
געווען הויך-געוויקסיק, פעסט געבויט און מיט געזונטע מוסקלען.
זיין קאַמיזאַל און הויזן זייזן געווען פון טייערן שטאַף, אָבער
אָפגעבלאַקירט, אויסגעריי און די גאַלד-שנורן מיט וועלכע זיי
זיינען אַרומגענייט געווען, — שטאַרק פאַרטונקלט. זיין האַלזבאַנד
איז געווען מיאוס צעריבן און שמוציק, די פעדערן אויפן ברייטן
הוט — צעבראַכן און פ שמוצט. אויף זיין גורט איז געהאַנגען
אַ ראַפיר אין אַ פאַרראַטלער אייזערנער שייד. נאָך זיין האַלטונג
נאָך האָט מען געקענט זען, אַז דאָס איז ניט פון די שרעקנדיקע
מענטשלאַך.

די רעדע פון דעמדאָזיקן מאַדנעם פאַרשוין איז אויפגענו-
מען געוואָרן מיט חוּזק און געלעכטער. פון אַלע זייטן האָבן זיך
דערהערט קולות: "דאָס איז נאָך אַ פאַרשטעלטער פרינץ!..."
"האַלט דיין צונג, פריינד, וואָרים ער איז געפערלאַך!..." זעסט,
ניט, וואָס? קוק נאָר אָן זיין אויג!..." גיב נאָר דאָרט אַ פליק פון
אים דעם יאַטל— אין טײך אַריין דאָס הינטל!"

און טאַקע גלייך נאָך דעם איז אויפן פרינצס אַקסל אַרויפ-
געלייגט געוואָרן אַ האַנט, גרייט אויסצופירן די גוטע עצה. אָבער
אין דערזעלביקער מינוט האָט דער אומבאַקאַנטער אַרויסגעצויגן
זיין שווערד און דערלאַנגט דעם פאַרשוין אַזאַ זעץ מיט דער
פלאַכער זייט איבערן קאַפּ, אַז ער איז, ווי אַ סנאַפּ, אַ פאַל געטאַן
צו דער ערד.

— הרגעט דעם הונט! הרגעט אים! טויט אים! — האָט גע-
שריען דער המון, אַרומרינגלענדיק אים פון אַלע זייטן. דער אומ-
באַקאַנטער איז הינטער וויילעכטס אָפגעטראָטן צו אַ חאַנט און, ווי
אַ חילדער גענומען פאָכן מיט זיין לאַנגן שווערד רעכטס און לינקס.
זיינע קרבנות זיינען געפאַלן פון אַלע זייטן, אָבער דער צורייצטער

המון האָט געטראָמפּלט איבער זייערע קערפּערס און נאָך מיט מער רציחה געריסן זיך צום קעמפּפּער. עס האָט אויסגעזען, אז זיינע מינוטן זיינען געציילט און זיין פּאַרניכטונג—אומפּאַרמיידלאַך, ווען עס האָט זיך מיטאַמאָל דערהערט אַ טראָמפּפּייטן-סיגנאַל און אַ הע-ראָלד האָט אויסגערופן: „מאַכט אַ וועג פאַר דעם קיניגס שליח!— און אַ מחנה רייטער האָט זיך אַריינגעשניטן צווישן המון, וואָס איז צעלאָפּן אין אַלע זייטן אַזוי גיך ווי זייערע פּיס האָפּן זיי נאָר געקענט טראָגן. דער מוטיקער אומבאַקאַנטער האָט אַ כאַפּ געטאַן דעם פּרינץ אין זיינע אָרעמס, און אין אַ מינוט אַרום איז ער שוין געווען ווייט פון המון און פון געפּאַר.

איצט לאָמיר זיך אומקערן צום ראַטהויז. פּלוצלונג, אין רעכטן מיטן יום-טוב, האָט זיך איבער אַלע פּרייד-געשרייען און מאָלצייט-טומל דערהערט אַ קלאָרער האָרן-רוף. אין זאַל איז גלייך שטיל געוואָרן; עס האָט זיך בלויז דער-הערט איין איינציק קול—דער קול פון דעם הויף-קוריער, וואָס האָט עפּעס פּאַרגעלייענט. די גאַנצע פּאַרזאַמלונג האָט אים אויס-געהערט שטייענדיק.

די לעצטע ווערטער זיינע זיינען געווען:

— דער קיניג איז טויט!

אין דער גרויסער פּאַרזאַמלונג האָפּן, אַלע ווי איינער אָנ-געבויגן זייערע קעפּ און זיינען אַזוי פּאַרבליבן עטלאַכע מינוט, נאַכהער האָפּן זיי זיך אַראָפּגעלאָזן אויף די קני, אויסגעשטרעקט זייערע הענט צו טאַמען און אַ מעכטיקער אויסגעשריי, פון וועלכן דער גאַנצער בנין האָט ווי אַ ציטער געטאַן, האָט פּאַרהילכט דעם זאַל:

— לאַנג לעבן זאַל דער קיניג!

טאַם האָט מיט אויפגעריסענע אויגן געקוקט אויף דעם פּאַרבלענדנדיקן, בילד פאַר זיך, נאַכהער האָט זיין פּאַרחלומטער בליק אָפּגעשטעלט זיך אויף די פּרינצעסינס, וואָס האָפּן געקניט לעבן זיין זייט און צום סוף—אויף זיין „פּעטער“ דעם מאַרקיו פון הערספּאַרד.

זיין פנים האָט פּלוצלונג אָנגענומען אַן אויסדרוק פון

פעסטן באשלוס און, אָנבויגנדיק זיך צום לאָרד הערט פאָר דעם
אויפער, האָט ער אים שטיל געזאָגט:

— זאָג מיר דעם אמת, אויף דיין ערע און געוויסן! ווען
איך זאָל דאָ אָפגעבן אַ באַפעל, וואָס נאָר אַ קיניג האָט דאָס רעכט
און פּריווילעגיע אָפצונעבן, וועט ער ערפילט ווערן, און קיינער
וועט זיך ניט אַנטקעגן שטעלן צו זאָגן: ניין?

— קיינער אין דער גאַנצער מלוכה, מיין הערשער. אין
דיין פּערזאָן באַפעלט די מאַיעסטעט פון ענגלאַנד. דו ביסט קי-
ניג—דיין וואָרט איז געזעץ!

דאָן האָט טאָם אין אַ שטאַרקן ערנסטן טאָן געזאָגט:
— אויב אַזוי, זאָל-זשע טון היינט אָן דעם קיניגס געזעץ
זיין אַ געזעץ פון גנאָד און באַרמהערציקייט און ניט זיין מער
קיין געזעץ פון בלוט! שטיי אויף פון די קני און גיי! לויף גע-
שווינד אין געפּענגיס און לאָז וויסן דעם קיניגס ווילן:
— דער לאָרד נאָר פאָלק זאָל ניט שטאַרבן!

דידאָויקע ווערטער זיינען אונטערגעכאַפט געוואָרן און אי-
בערגעגעבן געוואָרן פון מויל צו מויל, ווייט און ברייט איבערן
גאַנצן זאל, און ווען דער לאָרד הערט פאָר דעם זיך געלאָזן
אויספירן דעם קיניגס שליחות, האָט זיך דערהערט אַ צווייטער
דונער-געשריי:

— די הערשאַפט פון בלוט איז געענדיקט! לאַנג לעבן
זאָל ערוואַרד, דער קיניג פון ענגלאַנד!

צוועלפטער קאפיטל.

דער פרינק און זיין ערריווער.

ווי נאָר מײלס הענדאָן און דער קליינער פרינק האָבן זיך אַרויסגעריסן פון המון, אזוי האָבן זיי זיך געלאָזן דורך הינטער-געסלאָך צום טייך צו. זיי האָבן אומגעשטערט דערגרייכט לאַנד אָן-בריך, וואו זיי האָבן זיך ווידער אַריינגעשניטן צווישן עולם-הענדאָן האָט די גאַנצע צייט ניט אָפגעלאָזט דעם פרינצס — ניין, דעם קיניגס — האַנט. די שרעקלאַכע ניס איז שוין געווען אומעטום באַוואוסט און דער יינגל האָט פון טויזנטער מיילער גע-הערט: „דער קיניג איז טויט!“ „דער קיניג איז טויט!“ דעם קליינעם וואַנדערערס האַרץ איז פאַרגליווערט געוואָרן פון דער טרויעריקער נאַכריכט און אַ שוידער אים דורכגעגאַנגען איבער זיין לייב. ער האָט באַגריפן, וואָס פאַר אַ גרויסער פאַרלוסט דאָס איז פאַר אים און זיין נשמה איז פאַרוונקען געוואָרן אין טיפן צער, ווייל דער גרויזאָמער טיראַן, וואָס האָט אויף אַלעמען אַ מורא געוואָרפן, איז צו אים שטענדיק צאָרט געווען. זיינע אויגן זיינען פול געוואָרן מיט טרערן און אַלץ אָפגעמעקט אַרום אים. איין וויילע האָט ער זיך געפילט דער פאַרלאָזנטער, עלנטסטער, און פאַרגעסנטער פון גאָטס באַשעפענישן. אָבער באַלד האָט אַ צוויי-טער דונער-געשריי דורכגעשניטן די נאַכט: „לאַנג לעבן זאָל דער קיניג עדוואַרד דער זעקסטער!“ — און דאָס האָט אָנגעצונדן אַ פייערל אין זיינע אויגן און דורכגענומען זיין גאַנצן קערפער ביז די שפיץ פינגער מיט שטאַלץ: „אך — האָט ער געקלערט — ווי גרויס און מערקוירדיק דאָס זעט אויס — איך בין קיניג!“

אונזערע פריינד האָבן זיך לאַנגזאַם דורכגעשניטן אַ חזק

דורך דעם מענטשן-געדראנג ביז זיי האָבן זיך דערשלאָגן צום בריק.

דידאָזיקע געביידע וואָס איז שוין געשטאַנען זעקס הונדערט יאָר און איז שטענדיק געווען אַ טומלדיקער און לעבהאַפּטער דורכגאַנגס-אַרט, איז געווען אַ זאַך, ווערט אָנצוקוקן: דער בריק* איז געווען אַ מין שטאַט פאַר זיך. פון ביידע זייטן „בריק“ האָבן זיך געצויגן אַלערליי קראַמען און סקלאַדן מיט דירות פון אויבן; דער „בריק“ האָט געהאַט זיין אייגענע אַכסנייה, זיינע אייגענע ביר-שענקען, זיינע בעקערייען, זיינע באַקאַליי-געוועלבלאַך, זיין שפּייז-מאַרק, זיינע ווערקשטאַטן און אַפילו זיין אייגענע קירך. אויף זיינע צוויי שכנים—לאַנדאָן און סאַאווערק—וואָס ער האָט פאַראייניקט צוזאַמען, האָט ער געקוקט ווי אויף צוויי פאַרשטעט, ניט מער. דאָס איז געווען, אַזוי צו זאָגן, אַ מין באַזונדער קאַר-פאַראַציע—אַן אַרט קליינע שטאַט, וואָס איז באַשטאַנען פון איין גאַס אָן ערך אַ פינפטל מייל די לענג. געוואוינט האָט מען ווי אין אַ דאָרף, און איינער האָט געקענט דעם צווייטן אויסגעבונדן מיט די טאַטעס און מאַמעס פאַר זיי, און אַלץ וואָס עס קאָכט זיך פיי יענעס אין טעפל אַלט צוגאַב. דער „בריק“ האָט פאַרשטייט זיך, געהאַט זיין אייגענע אַריסטאָקראַטיע— יחוסדיקע אַלטע משפּחות פון קצבים, בעקער וואָס האָבן אין אַ משך פון פינף אָדער זעקס הונדערט יאָר, דור גאָך דור, געוואוינט אין די זעלביקע אַלטע דירות און געוואוסט די גאַנצע טשיקאַווע געשיכטע פונם „בריק“ פון אָנהויב ביזן סוף. דידאָזיקע יחסנדיקע בריק-איינוואוינער האָבן געהאַט זייער אייגענעם בריק-לשון, געדענקט אויף זייער אייגענע נעם בריק-שטייגער און ליגן געזאַגט אַ סך, מיט טעם און מיט גרונט גאָר אויף אַ באַזונדער אופן, ווי עס קענען גאָר ליגן זאָגן בריק-מענטשן, דערצו זיינען זיי געווען טעמפּ, אומוויסנדיק און געוואַל-דיק צופרידן מיט זיך אליין. קינדער זיינען דאָרטן געבאָרן גע וואָרן, אויסגעהאָדעוועט זיך, חתונה געהאַט, געעלטערט זיך און

* לאַנדאָן-בריק. חערט אַנגערופן ניט גאָר דער בריק גוסא, נאָר אויך דער געגנט אַרום בריק.

געשטאָרבן, קיין איין מאָל ניט אַריבערשטעלנדיק אַ פּוס אויסערן
 לאַנדאָן-בריק. עס פאַרשטייט זיך, אז אַזעלכע מענטשן זיינען
 זיכער געווען, אז אָט די מענגען מענטשן, וואָס באַוועגן זיך טאָג
 און נאַכט איבערן בריק מיט זעם מיט-מאַש פון קולות און גע-
 שרייען, מיט דער הירושעריי פון פּערד, מיט דאָס מעקן פון
 בהמות און שעפּסן, מיט דער אייביקער טופּעריי פון פּיס, — איז
 דאָס וויכטיקסטע אויף דער וועלט און, אז זיי זיינען, אַן ערך,
 די באַלעבאַטים איבער דעם אַלעמען. און, אויב איר ווילט, זיינען
 זיי טאַקע געווען די באַלעבאַטים. וואָרים ווער נאָך האָט געקענט
 אַנקוקן פון פענסטער די באַוועגונג ווי זיי? בשעת עפעס אַ פּאַ-
 ראַד, אַ שטייגער, ווען אַ קיניג אָדער אַן אַנדער טאַג-העלד איז
 דורכגעפאַרן די גאַסן, האָבן זיי פאַר אַ געוויסע געצאָלט, סיפּאַר-
 שטייט זיך — געלאָזן אַנדערע אַנקוקן די פּראָצעסיע דורך זייערע
 פענסטער, וויל, באַמט, איז אין גאַנץ לאַנדאָן קיין אַנדער אָרט
 ניט געווען, וואו מען זאָל אַזוי גוט קענען זען אַ פּראָצעסיע אין
 איין לאַנגער, אומגעשטערטער שורה, ווי אויפן „בריק“.
 מענטשן, וואָס זיינען געבאַרן געוואָרן אויפן בריק, האָבן
 געהאַלטן דאָס לעבן ערגעץ אַנדערש פאַר אומערטרעגלאַך לאַנג-
 ווייליק און פּוסט. די געשיכטע דערציילט אַונז פון איינעם, וואָס
 האָט אויסן איין-און-צוואַנציקסטן יאָר פון זיין לעבן דאָס ערשטע
 מאָל פאַרלאָזן דעם „בריק“ און איז אַוועקגעפאַרן אין דאָרף דער-
 לעבן זיינע יאָרן אין רו. אָבער ער האָט דאָרטן קיין רו ניט גע-
 פונען. גאַנצע נעכט האָט ער זיך געוואָרפן און געשליידערט אין
 בעט און ניט געקענט איינשלאָפן — אַזוי האָט אים געדריקט, און
 געפייניקט און געשראָקן די דאָרפישע שטילקייט. ווען ער האָט
 שוין מער קיין כּוח ניט געהאַט אויסצוהאַלטן, איז ער צוריק גע-
 לאָפן אין זיין אַלטער היים — אַ טויטער מענטש, אַן אמתער סקע-
 לעט, און דאָ ערשט האָט ער געפונען זיין רו און זיסן שלאָפן,
 אונטער דעם פאַרווייגנדיקער מוזיק פון די פּלעשטשנדיקע כּוואַליעס
 אונטער דעם טומל, קלאַפּעריי און דונער פון לאַנדאָן-בריק.
 צו יענע צייטן האָט לאַנדאָן-בריק געגעבן זיינע איינ-
 וואוינער — איבערהויפּט זיי קינדער — „לעבעדיקע לעקציעס“ אין

געשיכטע, אין דער געשטאלט פון שווארץ-בלויע, האלב-צעפויילטע
קעפ פון באוואוסטע מענטשן, וואָס האָבן געשטעקט אויף די
אייזערנע שטאַכעטן פון די בריק-טויערן.

נאָר לאַמיר זיך צוריק אומקערן צו אונזער געשיכטע.
הענדאָן האָט געהאַלטן סטאַנציע אין דער קליינער אַכסניה,
וואָס אויפן „בריק“. ווען ער איז מיט זיין קליינעם פריינד ייגע-
גאַנגען צום טיר, פון דער אַכסניה, האָט ער דערהערט ווי אַ גראַ-
בער קול האָט געזאָגט:

— אזוי, פאַרט אַמאָל געקומען! מער וועסטו, דוכט זיך,
ניט אַנטלויפן, קענסט זיין זיכער. איכל פון דיין זעקל ביינער
מאַכן אַ פּודינג, וועסטו אפשר, ניט לאָזן אונז אזוי לאַנג וואַרטן
דאָס צווייטע מאָל!—האַט דזשאָן קענטי ווי אויסגעהאַרקעט,
און האָט שוין אויסגעצויגן זיין האַנט אָנצונעמען דאָס יינגל.
מיילס הענדאָן האָט אים פאַרשטעלט דעם וועג און
געזאָגט:

— ניט אזוי האַסטיק מיין פריינד. אומזיסט, רעכן איך,
ביסטו אזוי גראַב. וואָס געהערט זיך דער יינגל אָן מיט דיר?
— אויב דו דאַרפסט זיך דווקא מיטן אין פרעמדע עסקים,
— איז ער מיין וון.

— ס'איז אַ ליגן!—האַט מיט היץ אויסגעשריען דער קליי-
נינקער קיניג.

— דרייסט געזאָגט, מיין יינגל! און איך גלויב דיר, מעג
דיין קעפל זיין קלאָר אָדער צעדרייט. נאָר ווי די מעשה איז,
קען דערדאָזיקער נידערטרעכטיקער באַנדיט זיין דיין פאַטער אָדער
ניט—אים גיב איך דיר ניט אָפּ, ער זאָל דיר פייניקן און שלאָגן
ווי ער האָט נאָר וואָס געסטראַשעט, אויב דו ווילסט בעסער
בלייבן מיט מיר, ס'פאַרשטייט זיך.

— איך וויל, איך וויל! איך קען אים ניט, איך קען אים
ניט אָנקוקן, איך וועל בעסער שטאַרבן, איידער גיין מיט אים.
— אויב אזוי, איז געענדיקט די מעשה! ניטאָ מער וואָס
צו ריידן.

— דאָס העלן מיר נאָך זען—האָט דזשאָן קענטי אויס-
געשריען, — איך וועל אים מיט געוואָלד...

— ריר זיך נאָר אָן אָן אים, דו ברודיקע חיה, האַק איך
דיך אַרויף אויפן בראַט-שפּיז, ווי אַ גאַנז! —האָט הענדאָן אַ זאַג
געטאָן—און שטעלנדיק זיך צווישן קענטיין און דעם קיניג האָט
ער אַרויפגעלייגט די האַנט אויפן הענטל פון זיין שווערד—איך
האָב גענומען דאָס יינגל אונטער מיין שוץ, ווען אַ המון זעלכע
נפשות ווי דו זיינען אים באַפאַלן און וואָלטן אים אפשר גע-
הרגעט. מיינסטו, אַז איך וועל אים איצט איבערזעבן צו נאָך אַן
ערגערן גורל? וואָרים, צו ביסטו זיין פּאָטער אָדער ניט — און
דעם אמת גערעדט, רעכן איך אַז דו זאָגסט ליגן—איז אַ בכבודי-
קער לייכטער טויט בעסער פאַר דאָס יינגל, ווי אַ לעבן אין די
הענט פון אַזאַ חיה ווי דו ביסט. טו גיי-זשע בעסער דיין וועג
און וואָס גיכער, וואָרים איך האָב פיינט פּוסטע דיבורים און בין
ניט צו געדולדיק בטבע אויך. מיט קללות און זידלעריי איז
דזשאָן קענטי אָפּגעטראָטן און איז פאַרשלונגען געוואָרן
צווישן המון. הענדאָן מיט זיין קליינעם פריינד האָבן זיך אויפ-
געהויבן אויפן דריטן שטאַק צו זיך אין, צימער, באַשטעלנדיק,
פאַרבייגייענדיק, אַ מאָלצייט.

דאָס אַרימע צימערל מיט זיין ביסעלע אַלטע מעבל איז
באַלויכטן געווען פון אַ פאַר דינע חלב-ליכטלאַך. דער קליינער
קיניג האָט זיך קוים דערשלעפט צום בעט און איז אַ פאַל געטאָן
אויף איר אָן פּוחות פון מידקייט און הונגער. ער איז געווען אויף
די פיס כמעט אַ גאַנצן טאָג און אַ גאַנצע נאַכט—ס'איז שוין גע-
ווען צוויי אָדער דריי אַזויגער פאַרטאָג—און ער האָט די גאַנצע
צייט קיינזאך אין מויל ניט געהאַט. ער האָט שלעפעריק געטורמלט:
— איך בעט דיך, וועק מיך אויף, ווען דער טיש וועט זיין

געגרייט.—און איז גלייך אַריינגעפאַלן אין אַ טיפן שלאָף.
אַ שמייכל האָט דורכגעשוועבט אין הענדאָנס אויגן און
ער האָט צו זיך אַליין געזאָגט:

— אויף מיין וואָרט, דער קליינער בעטלערל פאַרקלייבט
זיך אין אַ פּרעמדער דירה, פאַרנעמט יענעם בעט ווי זיין איי-

גענע, און יעדער עס כאָטש זאָגן: „זייט מוחל“ אָדער „האָט קיין פאַראַיבל נישט.“ אין זיין משוגעת האָט ער זיך אָנגערופן דער פרינץ פון וועלש, און, מען מוז מודה זיין, אז ער שפילט די ראָליע פון אַ פרינץ נישט שלעכט. אַרים, אַרים שוצלאָז מיזל! קיין ספק נישט, ער איז פון זינען אַראָפּ דורך שלעכטע באַהאַנדלונג, וועל איך-זשע זיין זיין פריינד. איך האָב אים געראַטעוועט, און עפעס ציט מיך צו אים. איך האָב שוין גאָר ליב דעם קליי-נעם, דרייסטן חברה-מאַן. ווי העלדיש ער האָט זיך אַ ביסל אַנט-קעגנגעשטעלט די שמוציקע לומפן און מיט וואָס פאַר אַ שטאַלץ ער האָט עס אַ ביסל געוואָרפן דער באַנדע זיין פאַראַכטונג! און וואָס פאַר אַ שיינ, ליב און מילד פנימל ער האָט איצט, ווען דער שלאָף האָט פון אים אָפגעווישט זאָרג און צער. איך וועל אים לערנען, איך וועל אים אויסהיילן פון זיין קראַנקייט; יא, איך וועל זיין זיין עלטערער ברודער, זאָרגן פאַר אים און אויפפאַסן אים. און טאָמער וועט אים ווער באַליידיקן אָדער אָנרירן, מעג זיך יענער אָנגרייטן תכריכים, וואָרים מען מעג מיך אַפילו פאַר-ברענען לעבעדיקערהייט, וועט יענער אַלץ דארפן האָבן תכריכים. ער האָט זיך אָנגעבויגן איבערן יינגל און באַטראַכט אים מיט אַ פריינדלאַכן און רחמנותדיקן בליק. גלעטנדיק צערטלאַך זיין קעפל און פאַריכטנדיק די צעשויערטע גרייזלאַך מיט זיין גרויסער פאַרברוינטער האַנט. אַלייכטער שוידער איז דורכגע-גאַנגען איבער דעם יינגלט קערפער.

— זע נאָר-האַט הענד אָן צו זיך אליין געזאָגט, אַ שיי-נער מאַנסביל בין איך: געלאָזן אים ליגן נישט צוגעדעקט, ער זאָל זיך פאַרקילן און נאָך כאַפן דאָ אַראַמאַטיס! וואָס טו איך דאָ? זאָל איך אים אויסבעטן די בעט, וועט ער זיך אויסכאַפן, און ער נויטיקט זיך אזוי אין אַרעכטן שלאָף!

ער האָט זיך אַרומגעקוקט אַרום זיך, אָבער ער האָט קיין זאָך נישט געפונען מיט וואָס צו באַדעקן דאָס יינגל. ער האָט נישט לאַנג געטראַכט און אַראָפגענומען פון זיך דעם קאַמיוואַל, זאָגנדיק: „איך בין שוין געוואוינט צו ביטערער קעלט און שלעכטער קליי-דונג, מיר וועט עס נישט שאַטן.“ — און גענומען שפרייזן איבערן

צימער הין און צוריק אָנצוואַרימען זיך, און ריינדדיק צו זיך
אָן אויפהער:

— זיין קראַנקן מוח שטעלט זיך פאַר, אז ער איז דער
פרינץ פון וועלש. סיוועט זיין מאָדנע צו האָבן אַ טראַנספּאָלגער
איצט, ווען דעריעניקער, וואָס איז געווען דער פרינץ פון
וועלש, איז שוין איצט קיניג. אָבער זיין קראַנקער מאַרך האָט
זיך איינגערעדט נאָר איין פּאַנטאָויע: אז ער איז דער פרינץ פון
וועלש, און אים פּאַלט נישט איין, אז איצט דאַרף ער זיך שוין אָנ-
רופן נישט פרינץ, נאָר קיניג...

אויב נאָך די זיבן יאָר, וואָס איך האָב פאַרבראַכט אין
פרעמדע לענדער אין געפּענקעניש און האָב נישט געהאַט קיין
שום ידיי... ים, וועל איך נאָך געפינען מיין פּאַטער
לעבעדיק. ווי ער גטוויס אויפנעמען דאָס צָרים יינגל און געבן
אים אַן אָרט אונטער זיין דאַך צוליב מיר. דאָס גלייכן וועט טאָן
מיין עלטערער ברודער אַרטור. מיין צווייטער ברודער גיו—
זאָל ער נאָר פרובירן נישט לאָזן אָט די פּוקס-האַרציקע, מיאוסע
באַשעפעניש, וועל איך אים דעם קאָפּ צעשפּאַלטן. יאָ אַהין, צו
מיין פּאַטער אַהיים וועלן מיר פּאַרן. און טאַקע גלייך.

א דינער האָט אַריינגעטראָגן אַ הייסן מאָלצייט, אוועקגע-
שטעלט עס אויף אַ קליינעם סאַטנאַון טישל, צוגעשטעלט שטולן
און איז אַרויסגעגאַנגען, רעכענענדיק, אז אַזעלכע ביליגע אורחים
קענען זיך אליין באדינען.

דער קלאַפּ מיטן טיר האָט אויפגעוועקט דאָס יינגל. ער
האַט זיך אוועקגעזעצט אויפן בעט און געוואָרפן אַ צופרידענעם
בליק אַרום זיך. נאָר באלד האָט זיין פנים אויסגערירקט צער
און ער האָט מיט אַ טיפן זיפן געמורמלט צו זיך אליין: אָ, עס
איז געווען נישט מער ווי אַ חלום, וויי איז צו מיר! נאַכהער האָט
ער באַמערקט מיילס הענד אָנס קאַמיואַל, האָט געוואָרפן
אַ בליק פונם קאַמיואַל צו הענד אָנען, האָט פאַרשטאַנען וואָס
פאַר אַ קרבן ס'איז פאַר אים דאָ געבראַכט געוואָרן און ער האָט
צערטלאַך געזאָגט:

— דו ביסט גוט צו מיר, יא, דו ביסט זייער גוט צו מיר,
נעם און טו דאָס אָן. איך וועל שוין עס מער ניט דאַרפן.
דאָן איז ער אויסגעשטאַנען, צוגעגאַנגען צום וואַס-טיש און
געבליבן שטיין וואַרטנדיק.

— מירן דאָס באַלד עסן אַגעשמאַקע הייסע זופּ! — האָט
הענדאָן פּריילאָך געזאָגט, — מירן דאָס אַ ביסל אַ קיי טאָן. אַלץ
איז אזוי געשמאַק און וודיק. דער דרעמל, וואָס דו האָסט געכאַפט
און דער מאָלצייט, וועט דיך ווידער מאַכן פאַר אַלייט, וועסט
זען!

דאָס יינגל האָט ניט געענטפערט. ער האָט אויפּמערקזאַם
מיט וואונדער און אפילו אַ ביסל אומגעדולדיק אַ קוק געטאָן אויף
דעם הויכן ריטער מיט זיין שווערד. הענדאָן האָט איבערראַשט
געפרעגט:

— וואָס איז געשען?

— סער, איך וואָלט געוואָלט איינװאַשן זיך.

— אַ, איז דאָס גאָר! פרעג ביי מיילס הענדאָן קיין
ערלויבעניש ניט, אויב דו ווילסט עפעס. זיי ווי ביי זיך אין דער-
היים און באַלעבאַטעווע איבער אַלץ וואָס ער פאַרמאַגט.
דאָס יינגל האָט ווייטער גאַרניט געענטפערט און ניט גע-
רירט זיך פון אָרט. נאָך מער יער וואָס אַפאַר מאָל אומגעדולדיק
אַ טופע געכאַן מיט זיין קליינעם פיסל אָן דיל. הענדאָן איי
געווען גאָר פאַרוואונדערט און האָט געזאָגט:

— גאָט איז מיט אונז! וואָס איז געשען?

— זיי אזוי גוט, גיס אויף וואַסער און פלוידער ניט אזוי

פיל!

קוים איינהאַלטנדיק זיך פון געלעכטער און זאָגנדיק צו זיך
אַליין: „איך שווער ביי אַלע הייליקע ס'איז גרויסאַרטיק!“ זיין
הענדאָן גיך צוגעשפרונגען און געטאָן וואָס דער קליינער
מחוצף האָט אים באַפוילן, און איז געבליבן שטיין, ווי אַפאַר-
גליווערטער, ביז דער באַפעל: „נו, אַ האַנטטוך!“ — האָט אים ניט
צו זיך געבראַכט. ער האָט גענומען אַ האַנטטוך ביים יינגל אונ-
טערן סאַמע נאָז און דערלאַנגט אים אָן ווערטער. דערנאָך איז

ער אליין צוגעגאנגען וואסן זיין פנים. אין דער צייט וואָס ער
האַט עס געטאָן, האָט זיך זיין צוגענומען קינד געועצט צום טיש און
געוואָלט נעמען עסן. הענדאָן איז דערווייל פאַרטיק געוואָרן
מיטן וואָסן זיך, גענומען דעם צווייטן שטול און אויך געוואָלט
צוועצן זיך צום טיש, ווען דאָס יינגל האָט מיט פאַראיבל אַגע-
שריי געטאָן:

— האַלט אָפּ ווילסטו זיך זעצן אין דעם קיניגס געגנוואָרט?
דער קלאַפּ האָט געטראָפּן הענדאָנען ביזן ביין. ער האָט
געמורמלט צו זיך אליין: „אַריס קינד, זיין משוגעת שטימט
מיט דער צייט. עס האָט זיך געביטן צוזאַמען מיט דער ענדע-
רונג, וואָס ס'איז פאַרגעקומען אין דער מלוכה, און איצט שטעלט
ער זיך פאַר, אז ער איז קיניג. מילא, וואָס זאָל מען טאָן איך
מוז אים שוין דאָס אויך נאָכגעבן אז ניט קען ער מיר נאָך הייסן
אַריינזעצן אין טאַר-געפענקעניש!

און צעפרידן מיט דעם שפּאַס, האָט ער אָפּגערוקט דעם שטול
פון טיש, געשטעלט זיך הינטער דעם קיניגס שטול און אָנגע-
הויבן צו באַדינען אים.

אין דער צייט, ווען דער קיניג האָט געגעסן איז זיין קי-
ניגלאַכער שטאַלץ אַ ביסל ווייכער געוואָרן און וואָס מער ער האָט
געזעטיקט זיין הונגער, אַלץ מער אויפגעלייגט איז ער געוואָרן
צו ריידן.

— מיר דאַכט, אז דו האָסט זיך אָנגערופן מיילס העב-
דאָן, אויב איך האָב קיין טעות ניט?—האַט ער געזאָגט צו הענ-
דאָנען.

— ריכטיק, אייער מיסעסעט!—האַט הענדאָן געענט-
פערט, זאָגנדיק צו זיך אליין: „אויב איך מוז שוין נאָכגעבן
דעם אַרימען יינגלס משוגעס, מוז איך אים שוין רופן „קיניג“
און „אייער מאַיסעסעט“. אָפּשטעלן זיך אינמיטן וועג טויג ניט,
אז ניט קען איך נאָך קאַליע מאַכן דעם גוטן טאַט, וואָס איך טו.
דער קיניג האָט דערוואַרימט זיין האַרץ מיט אַ צווייטער
גלאַז וויין און געזאָגט:

— איך וואָלט געוואָלט וויסן ווער דו ביסט. דערצייל מיר

דיין ביאָראַפיע. דו האָסט אַ נאַבעלעך אויסזען און מאַי ערן.
שטאַמסטו פון נאַבעללייט?

— מיר געהערן צו דער קלענערער אַריסטאָקראַטיע, אייער
מאַיעסטעט. מיין פאָטער איז אַ באַראָנעט—איינער פון די יינגערע
לאָרדן—סער ריטשארד הענדאָן פון הענזאָן-שלאָס אין
קענט.

— דער נאָמען איז מיר אַרויס פון זכרון. דער צייל ווייטער
— ניט קיין סך צו דער ציילן, אייער מאַיעסטעט, דאָך ווען
עס, אפשר, פאַרוויילן אייער גנאָד אַ וואָסער האַלבע שעה, בפרט,
אַז ס'איז קיין אַנדער פאַרוויילונג ניטאָ. אַלואָ, הויב איך אָן:
מיין פאָטער, סער ריטשארד, איז זייער רייך און
זייער גרויסמוטיק. מיין מוטער איז געשטאַרבן, ווען איך
בין נאָך געווען אַ קינד. איך האָב צוויי ברידער: אַן עלטערן
אַרטור, מיט אַ כאַראַקטער אין פאָטערס געראַטן, און גינ, יינגער
פון מיר—אַנידעריקער נפש, אַ בעל-מקנא, אַ פאַרדאָרבע-
נער, אַ פאַלשער, אַ פאַרבאָרגענער, מיט איין וואָרט,—אַ מיאוסער
שרץ! אַזאַ איז ער געווען פון וויגל אָן און אַזאַ איז ער געווען
מיט צען יאָר צוריק, ווען איך האָב אים צום לעצטן מאָל געזען.
צו גיבן יאָר איז דאָס געווען אַ פאַרטיקער שופט מיט
אַלע ברעקעלאַך, איך בין דאַמאָלסט אַלט געווען צוואַנציק און
מיין ברודער אַרטור—צוויי-און-צוואַנציק יאָר, אַחוץ אונז האָט
ביי אונז געוואוינט מיין קווינע עדיט—זי איז דאַמאָלסט אַלט
געווען זעכצן יאָר—אַ בילד-שיינע, צאַרטע, גוט-האַרציקע מיידל,
אַ טאַכטער פון אַ גראַף, די לעצטע אין דער משפּחה, אַ יורשטע
פון אַ גרויסן פאַרמעגן און אַ טיטול, ווייל אין דער משפּחה זיי-
נען קיין מאַנסביל ניטאָ. איך האָב זי געליבט און זי האָט מיך
געליבט, אָבער זי איז פאַרקנסט געווען צו מיין ברודער אַרטור
נאָך פון וויגל און מיין פאָטער סער ריטשארד וואָלט בשום
אופן ניט דערלאָזן די תנאים זאָל געבראַכן ווערן. אַרטור האָט
געליבט אַן אַנדער מיידל און האָט אונז אַלץ געזאָגט מיר זאָלן
ניט פאַרלירן דעם מוט, און לעבן מיט דער האַפּענונג, אַז צייט
און מזל וועט אונז נאָך אַלעמען ברענגען גליק. גינ האָט ליב

געהאט עדיטס פארמעגן, כאָטש געזאָגט האָט ער, אז ער האָט
 ליב זי אליין. אָבער דאָס איז שוין געווען זיין טבע צו זאָגן איין
 זאך און מיינען די אנדערע. אָבער זיין גאנצע מי איז געווען
 אומויסט. ער האָט געקענט אָפּמאַרן מײן פּאָטער, אָבער ניט
 עמיצן אנדערש. מײן פּאָטער האָט אים געליבט מער פון אלע
 אנדערע קינדער, ער האָט אים געטרויט און געגלויבט, ווייל ער
 איז געווען דער יינגסטער און פון אלעמען געהאַסט, — און דאָס
 איז אין אלע דורות גענוג געווען צו געווינען אַ פּאָטערס האַרץ.
 דערצו האָט ער נאָך פאַרמאָגט אַ גלאַטן צינגל צו חנפּענען און
 איז געווען אַ גרויסער בריה אויף זאָגן ליגנס — צוויי זאַכן, וואָס
 העלפּן שטענדיק אונטערצוהאַלטן אַ בלינדע ליבע. איך, ווידער,
 בין געווען אַ ווילדער יונג — דעם אמת געזאָגט — זייער אַ ווילדער,
 כאָטש צוריק גערעדט, איז עס געווען אַן אומשולדיקע ווילדקייט,
 מחמת זי האָט קיינעם, אויסער מיר אליין, ניט געשאַדט, האָט
 קיינעם קיין ביונות ניט פאַרשאַפט, קיין היקות ניט אָנגעמאַכט
 און האָט אין זיך ניט געהאַט קיין סימן פון פאַרברעכן אָדער
 עטוואָס אַזוינס, וואָס זאָל שענדן דעם נאָמען פון אַן אַדעליקער
 פּאַמיליע.

אָבער מײן ברודער גיז האָט גוט אויסגענוצט מײנע
 חסרונות. זעענדיק, אז אַר טור איז שוואַך אין געזונט און, האָט
 פנדיק צו בלייבן דער איינציקער יורש, אויב איך וועל אָפּגע-
 רוימט ווערן פון וועג, האָט ער — איבעריקנס, סײַז אַ לאַנגע
 מעשה מײן הערשער, און ניט ווערט צו הערן. בקיצור, מײן ברו-
 דער האָט אַזוי געמאַכט, אז מײנע חסרונות זיינען פאַרגעשטעלט
 געוואָרן ווי פאַרברעכנס. געענדיקט האָט ער דערמיט, וואָס ער
 האָט געפונען אין מײן צימער אַ זיידענעם שטריק-לייטער — וואָס
 ער אליין האָט אונטערגעוואָרפן — און מיט דער הילף פון אונ-
 טערגעקויפטע דינער און אנדערע אויסווארפן האָט ער איינגע-
 רעדט מײן פּאָטער, אז איך האָב זיך געקליבן אַרויסצוגעבן
 עדיטן און חתונה האָבן מיט איר קעגן זיין הילן.
 דריי יאָר פאַרוואַגלט זיין ווייט פון דער היים און פון ענג-
 לאַנד וועט מיך מאַכן פאַר אַ זעלנער און פאַר אַ מענטש — האָט

מיין פאטער געזאגט — און וועט מיך לערנען כאָטש וויפל עס
איז שכל.

אין דער לאַנגער צייט פון מיין פאָרוואַגלונג, האָב איך
געקעמפט אין אַסך מלחמות אין פאָרשיידענע לענדער, האָב גע-
ליטן הונגער און נויט, געהאַט אַלערליי צופאַלן און פאַסירונגען.
אין איין שלאַכט בין איך גענומען געוואָרן געפאַנגען און פאַר
די לעצטע זיבן יאָר, וואָס זיינען פאַרביי און פאַרשוואונדן, איז
אַ געפּענגעניש אין אַ פּרעמדער לאַנד געווען מיין היים.

אַדאַנק מיין איינפאַל און מוט איז מיר געלונגען אַרויס-
צורייסן זיך אויף דער פּרישער לופט און אַנטלויפן אַהער. און
אַט בין איך נאָר-וואָס אַנגעקומען אַהער אַרים, אָן געלט און אָן
קליידער און נאָך אַרימער אין נאַכריכטן פון הענדאַן-שלאַט און
איך ווייס ניט, וואָס איז געוואָרן מיט זיינע איינוואוינער. אַט איז
מיין גאַנצע טרויעריקע געשיכטע, אייער מאַיעסטעט.

— מען האָט דיך מיאוס באַעוולט! — האָט דער קליינער
קיניג מיט אַ פייער אין די אויגן געזאָגט, — אָבער איך וועל דיר
צוריקגעבן דייןע רעכט — איך שווער ביים קרייץ, אַז איך וועל
דאָס טאָן! דער קיניג האָט אַזוי געזאָגט!

און אַן אויפגערעגטער דורך מיינס הענד אָנס געשיכטע
סע, האָט ער פונאַנדערגעלאָזן זיין צונג און אַרויסגעלייגט זיין
אייגענע געשיכטע פאַר דעם איבעראַשטן צוהערער.

ווען ער האָט געענדיקט, האָט מיינס געטראַכט:

„אוי, וויי! וואָס פאַר אַ פאַנטאַזיע ער האָט עס אַ ביסל!

בנאמנות, דאָס איז אַ קינד מיט ניט אַ געוויינלאַכן שכל; אַז ניט
ונאַלט ער ניט געקענט — מעג ער זיין קלאָר אָדער כּשוּגע — אויס-
קלערן אַזאַ גלאַטע און לאַנגע מעשה גלאַט פון גאַרניט? אַזאַ
ראַמאַן זייגט מען פון פינגער ניט אויס און פון דער לופט כאַפט
מען עס אויך ניט. אַרים, פאַרלאָרן קעפל! ווי לאַנג איך לעב,
וועט דיר קיין פּריינד און היים ניט פעלן. איך וועל אים ניט
אַפּלאָזן פון זיך אויף אַ סריט, ער וועט זיין מיין ליבלינג, מיין
קליינער חבר. און ער וועט אויסגעהיילט ווערן, — יאָ, ער וועט
געזונט ווערן און וועט זיך נאָך כאַכן אַ גרויסן נאַמען, און מיט

שטאלץ וועל איך דאמאָלסט זאָגן: יאָ, ער איז מיינער! איך האָב אים גענומען אַ קליינעם אָפּגעריסענעם שלעפּער, אָבער איך האָב געזען, אז אין אים שטעקט עפעס און איך האָב זיך געזאָגט: זיין נאָמען וועט נאָך אמאָל קלינגען אויף דער וועלט-קוקט-זשע אים אָן, באַטראַכט אים—בין איך ניט גערעכט געווען?"

פאַרטראַכט און לאַנגזאַם האָט דער קיניג ווייטער גערעדט: — דו האָסט מיך פאַרהיט פון שפּאַט און שאַנד, מעגלאַך, אז דו האָסט מיין לעבן געראַטעוועט און אויף אזא אופן — די קרוין, אזא טאַט פּאָדערט אַרייַכע באַלוינונג, זאָג-זשע דיין פאַר-לאַנג און אַלץ, וואָס עס איז אין מיין קיניגלאַכער מאַכט, וועט דערפילט ווערן, עס איז דיינס!

דערדאָזיקער פּאַנטאַסטישער פּאַרשלאַג האָט אַרויסגעשלאָגן הענד אַנען פון זיין פאַרטראַכטקייט, ער האָט געוואָלט באַדאַנ-קען דעם קיניג און זאָגן, אז ער האָט בלויז געטאָן זיין פליכט אַלס בירגער און אים קומט קיין לוזן דערפאַר ניט, אָבער אַ מער פאַרנונפטיקער געדאַנק איז אים געקומען אויפן זינען, און ער האָט געבעטן עטלאַכע מינוט צייט צו באַטראַכטן דעם גרויסמו-טיקן פּאַרשלאַג — אזאַר, וואָס איז דעם קיניג שטאַרק געפעלן. — "סיאיז גלייכער ניט צו זיין איבעראיילט, ווען עס האַנדלט זיך וועגן אזא וויכטיקער זאַך"—האָט ער באַמערקט.

מיילס האָט אַוויילע געטראַכט און נאַכהער געזאָגט צו זיך אליין: "יאָ, אזוי דאַרף מען טאָן. — אַנדערש וועל איך עס קיינמאָל ניט אויספירן. פאַר דער איין שעה האָב איך זיך איבער-צייגט, ווי שווער עס וואָלט געווען ווייטער אָנצופירן די שפּיל-יאָ, איך וועל עס אים פּאַרשלאָגן, ווי גוט דאָס איז, וואָס איך האָב זיך ניט אָפּגעזאָגט פון דער געלעגנהייט".

דאן האָט ער אַפּאל געטאָן אויף איין קני און געזאָגט:

— דאָס, וואָס איך האָב געטאָן, איז ניט מער ווי דער איינפאַכער חוב פון יעדער טרייען אונטערטאַנער און האָט דער-פּר קיין שום באַדייטונג ניט, נאָר אויב אייער מאַיעסטעט האַלט, אז איך פאַרדין אַ וואָסער עס איז באַלוינונג, נעם איך זיך דעם מוט צו קומען צו אייער מאַיעסטעט מיט דערדאָזיקער בקשה:

כמעט מיט פיר הונדערט יאָר צוריק האָט, ווי אייער מאַיעסטעט
 איז באַוואוסט, צווישן דזשאָן דעם קיניג פון ענגלאַנד און דעם
 פראַנצויזישן קיניג געהערשט אַ גרויסע שינאה. איז באַשלאָסן געוואָרן,
 אַז ביידע קיסרים זאָלן אַרויסשטעלן צוויי קריגערס, וואָס זאָלן
 אויסקעמפן דעם סיכסוך אין פרייען פעלה, אין אַ אזוי גערופענעם,
 גאַסס משפט. און אָט האָבן זיך אויפגעקליבן די קיסרים און דער
 שפּאַנישער קיסר בייצוואוינען און אורטיילן דעם קאַמף. דער
 ערשטער איז אַרויס דער פראַנצויזישער קעמפער. אָבער אזוי שרעק-
 לאַך איז געווען זיין אויסזען, אַז קיין איינער פון די ענגלישע
 ריטערס האָט זיך ניט געקענט באַשליסן צו מעסטן זיין געווער
 מיט אים. און עס האָט געהאַלטן, אַז דער זייער וויכטיקער סיכסוך
 זאָל זיך ענדיקן מיט אַ מפלה פאַרן ענגלישן קיניג. נו, אין יענער צייט
 האָט געשמאַכט אין געפענגעניש דער לאָרד דע-קאָאָרסי, דער
 שטאַרקסטער מענטש אין ענגלאַנד. גערויבט פון אַלע זיינע טיטלען
 און פון זיינע רייכטימער, האָט ער לאַנגע יאָרן געדאַרפט שמאַכטן
 אין געפענגעניש. האָט מען זיך צו אים געווענדט מיט אַ בקשה,
 ער זאָל אַרויס קעמפן דעם קאַמף. ער האָט מסכים געווען און
 איז אַרויס אין געווער און פאַנצער, גרייט צום שלאַכט. ווי נאָך
 אָבער דער פראַנצויז האָט דערזען דעם מוראדיקן פאַרשוין און
 דערהערט דעם באַרימטן נאָמען פון זיין געגנער, — אזוי איז ער
 אַנטלאָפן וואו די אויגן האָבן אים געטראָגן. און אויף אַזאַ אופן
 האָט דער ענגלישער קיניג געוואונען דעם סיכסוך.

דער קיניג דזשאָן האָט אומגעקערט דעם לאָרד דע-קאָ-
 אָרסי זיין פאַרמעגן און טיטלען און געזאָגט: "זאָג דיין וואונטש
 און דו וועסט עס האָבן, מעג עס מיר אַפילו קאַסטן אַ האַלבע
 מלוכה". אויף וואָס דע-קאָאָרסי האָט קניענדיק געענטפערט:
 "אויב אזוי, מיין האַר, איז מיין וואונטש, אַז איך און אַלע דורות
 פון מיין משפחה נאָך מיר זאָלן האָבן דעם זכות צו בלייבן מיט
 אַ צוגעדעקטן קאַפּ אין דער געגנוואַרט פון די ענגלישע קיניגן,
 פון היינט אָן און ווייטער ביז דער ענגלישער טראָן וועט אַ קיום
 האָבן". זיין בקשה איז, ווי אייער מאַיעסטעט איז באַוואוסט,
 דערפילט געוואָרן, און פאַר די נאַנצע פיר הונדערט יאָר האָט

קײן איין מאָל ניט פּאַסירט, אָו עמיצער פּון דערדאָזיקער אַלטער
פּאַמיליע זאָל אויטאַן זײן הוט אין דער געגנווארט פּון קיניג —
א זאך, וואָס קײן אַנדערער טאָר ניט טאָן (*). באַפּעסטיקנדיק מײן
בקשה מיט דעמדאָזיקן היסטאָרישן ביישפּיל, טו איך בעטן דעם
קיניג, ער זאָל מיר באַווײן זײן גנאָד און געבן מיר דעם איינ-
ציקן זכות—וואָס עס וועט זײן די גרעסטע באַלוינונג פאַר מיר,
אז איך און מײנע קינדס-קינדער זאָלן מעגן זי צן אין דער געגנ-
ווארט פּון די ענגלישע מאַיעסטעטס.

— שטיי אויף סער מיילס הענדאָן, ריטער! — האָט
דער קיניג ערנסט געזאָגט, אַ קלאַפּ געבנדיק הענדאָנען
מיטן שווערד איבערן אַקסל—אַלס צײכן פּון גנאָד און געשענקטן
טיטל. שטיי אויף און זעך זיך. דיין בקשה איז דערפּילט. אַזוי
לאַנג ווי ענגלאַנד וועט זײן ענגלאַנד און די קרוין וועט דויערן,
וועט דויערן דיין זכות.

זײן מאַיעסטעט איז זיך פאַרטראַכטערהייט דורכגעגאַנגען
איבערן צימער און הענדאָן האָט זיך אַ וואָרף געטאָן אויפן
שטול, זאָגנדיק צו זיך אליין: „סיאיז געווען אַ גוטער איינפאַל,
וואָס וועט מיר שטאַרק צו ניץ קומען: מײנע פּיס טוען מיר גוט
וויי, און ווען ניט דער איינפאַל, וואָלט איך געדאַרפט שטיין וואָכן
און וואָכן, ביז ער וועט געוונט ווערן.“ „בין איך, הייסט עס, גע-
וואָרן אַ ריטער פּון „שאַטנס-און חלומות-קיניגרייך!“ אַ מאָדנע
לאַגע פאַר אַזאַ פּראַקטישן מענטשן ווי איך בין. אָבער איך וועל
דערפּון ניט חוזק מאַכן, ניין, גאָט זאָל היטן. וואָרים דאָס, וואָס
פאַר מיר איז שאַטנס און חלומות, איז פאַר אים די ווירקלאַכ-
קייט. דאָס באַווײזט נאָר אויף זײן איידעלן כאַראַקטער און
גרויסמוטיקייט. אַ, אָבער וואָס וועט זײן, אויב ער וועט מיך רופן
ביי מײן נייעם טיטול פאַר פרעמדע מענטשן? שײן וועט דאָ-
מאָלט זײן דער חילוק צווישן מײן הערלאַכן טיטול און מײנע
צעריסענע קליידער! אָבער סימאכט ניט אויס, זאָל ער מיך רופן
זײ ער וויל, ווי באַלד עס געפּעלט אים. איך וועל זײן צופּרידן.

(*) די לערדן קינגסיי, וואָס שטאַמען פּון די דעיקסאָרטיס, האָבן בײַ
פּינטיקן טאָג דיראָזיקע פּרינציפּען.

דרייצנטער קאפיטל.

דער פרינק ווערט פארשוואונדן.

א שלעפעריקייט איז באפאלן די צוויי פריינד.
דער קיניג האָט אזוי געזאָגט:

— צי אַראָפּ פון מיר די שמאַטעס! — מיינענדיק זיינע קליידער.

הענדאָן האָט אָן דיבורים גלייך אויסגעטאָן דאָס יינגל
און איינגעלייגט אים שלאָפן. דאָן האָט ער געוואָרפן אַ בליק
איבערן צימער, זאָגנדיק צו זיך אליין: "ער האָט ווידער פאַרנוֹ-
מען מיין בעט ווי פריער" באַ! וואָס קען איך טאָן?

דער קליינער קיניג האָט באַמערקט ווין פאַרלעגנהייט און
האָט עס אָפגעפאַרטיקט מיט איין וואָרט:

— דו וועסט שלאָפן ביים טיר און באַוואַכן זי.

אין אַ מינוט אַרום האָט ער שוין פאַרגעסן אָן אלע זיינע
צרות אין אַ טיפן שלאָף.

— טייער קינד, ער האָט באַמט געדאַרפט געבאָרן ווערן
אַ קיניג! — האָט הענדאָן מיט התפעלות געזאָגט, — ער שפילט
די ראָלע אויסגעצייכנט.

נאַכהער האָט ער זיך אויסגעצויגן אויסן פּאָדלאָגע, זאָגנדיק
צופרידן:

— איך האָב געהאַט ערגערע דירות פאַר די לעצטע זיבן יאָר
און ס'וואָלט געווען אַ זינד פאַר גאָט צו באַקלאָגן זיך אויסן
איצטיקן געלעגער.

ער איז איינגעשלאָפן, ווען ס'האָט שוין אָנגעהויבן טאָגן.
אַרום האַלבן טאָג איז ער אויפגעשטאַנען, האָט טיילווייז אָפגע-

דעקט דעם שלאפעדיקן קיניג און מיט א שטריקל אראפגענומען
פון אים א מאַס. דער קיניג האָט זיך אויפגעכאַפּט ערשט דאָמאַלסט,
ווען די מאַס איז שוין געווען גענומען און געפרעגט הענדאָ-
גען, וואָס ער טוט.

— שוין פאַרטיק מיין האַר—האַט הענדאָן געוואָגט, איך
האַב עפעס אַ געשעפטל אין גאַס, אָבער איך וועל זיך לאַנג ניט
זאַמען. שלאָף דערווייל ווידער איין—דו נייטיקסט זיך אין שלאָף.
אַט אזוי, לאָז, איך וועל דיר אַיינדעקן איבערן קאַפּ, וועסטו
זיך גיכער אַיינוואַרימען.

נאָך איידער הענדאָן האָט געענדיקט ריידן, איז שוין דער
קיניג צוריק געווען אין טרוימען-לאַנד. מיילס איז שטיל אַרויס-
געגאַנגען און, אין דרייסיק-פערציק מינוט אַרום, שטיל צוריק
אומגעקערט זיך מיט אַ געניצט יינגלשן אַנצוג פון ביליגן מאַטע-
ריאַל. אמת, אַ ביסל אָפּגעטראָגן, אָבער נאָך גאַנץ ריין און צוגע-
פאַסט צום סעזאָן. ער האָט זיך אוועקגעוועזט און גענומען באַ-
טראַכטן זיין קניה, ריידנדיק צו זיך אַליין:

מיט אַ ברייטערער קעשענע וואָלט מען געקאָנט קויפן עפעס
בעסערס, אָבער ווען מען האָט ניט קיין פולן בייטל, דאַרף מען
זיך באַנוגענען דערמיט, וואָס מען קען קויפן מיט אַ לידיקלאַכן.

„אין אונזער שטאָט האָט געוואוינט אַ ווייבל

האַט אַ ווייבל אין אונזער שטאָט געוואוינט—

האַט ער אונטערגעזונגען.

אוי, ער כאַפּט זיך אויף! מיר דוכט, אז איך דאַרף נעמען
מיט אַ סאָן נידעריקער... ס'טויג ניט צו שטערן זיין שלאָף ערב אזא
לאַנגער נסיעה, בפרט, אז ער איז אזוי מיד, אַרים יינגל... דאָס
מלבוש איז נאָך נאָך נישקשהדיק: אַ שטאָך דאָ, אַ שטאָך דאַרטן
און ס'וועט זיין גאָר אַ צאָצקע. די הויזלאַך זיינען נאָך בעסער,
כאָטש אַ שטאָך, דעם אַנדערן וועט דאָ אויך ניט שאַטן, די שיך
זיינען דאָך גאָר אַן אַנטיקל: גוטע, שטאַרקע און וועלן וואַרים
האַלכן די פיסלאַך. דאָס וועט פאַר אים גאָר זיין אַ מאַדנע זאַך—
געוואוינט געוויס צו גיין זומער און ווינטער באַרוועס... זעט נאָר,
וואָס פאָדים מ'האַט עס מיר אַ ביסל אָנגעגעבן פאַר איין גראָשן!

ווען דאָס וואָלט געווען ברויט, וואָלט עס מיר געקלעקט אויף
א יאָר... דערצו האָט מען מיר נאָך צוגעגעבן אַ גאָדל גרויס ווי
אַ פּלאַקן, גלאַט אומזיסט. נו, איצט וועל איך האָבן אַן עסק אַרייַג-
צוציען דעם פּאָדים אין גאָדל!

און ער האָט געטראָפּן אויך. ער האָט געטאָן, ווי אַלע מאַנסלייט
טוען און ווי זיי האָבן פֿון אייביק אָן געטאָן און וועלן טאָן:
געהאַלטן די גאָדל גלייך און געמאַטערט זיך אַרייַנצוטאָן דאָס
פּאָדים דורכן אייגל — פּונקט פּאַרקערט ווי ווייבער טוען: האַלטן
דאָס פּאָדים און באַוועגן מיטן גאָדל. איינמאָל און נאָך אַמאָל
האָט ער זיך געמאַטערט דורציען דאָס פּאָדים, אָבער אומזיסט:
דאָס איז דער פּאָדים פּאַרפּאָרן פֿון איין זייט, דאָס — פֿון צווייטן
זייט, דאָס איז ער אַריבער פֿון אויבן און דאָס האָט ער זיך פּאַר-
קנייטשט פּאַרן לעכל. אָבער ער האָט געהאַט געדולד צו אַזעלכע
זאַכן נאָך פֿון יענער צייט, ווען ער איז געווען אַזעלנער. צום
סוף איז אים פּאַרט געלונגען אַרייַנצוציען דאָס פּאָדים און נעמען
זיך צו דער אַרבעט.

— פּאַר דער אַכסנייה—צוזאַמען מיט היינטיקן אָנבײַסן—באַ-
צאָלט—האָט ער ווייטער צו זיך גערעדט, — און סײַז נאָך עפעס
געבליבן פּאַרוואָס צו קויפֿן אַ פּאַר אייזעלאַך און אויף די צוויי
דריי טעג הוצאה, וואָס מיר דאַרפֿן, ביז מיר וועלן אָנציען
אַהין, וואו עס וואַרט אויף אונז אַלדעס גוטס, אין הענד אָן-
שלאָס...

”זי האָט געליבט איר מאַ...”

— אוי ווי! כײַהאַב אַרייַנגעהאַקט די גאָדל אונטערן גאָגל...
ע, בלאָטע! שוין געוויינט דערצו... אָבער קיין גרויסער מאַכל איז
עס אויך ניט... מירן דאַרפֿן אַ לעב טאָן, מיין קליינער, האָב קיין
מורא ניט! דינע צרות וועלן זיך דיר פעלן דאַרפֿן און דאָס
גלייכן—דיין צערודערטקייט...

”זי האָט שטאַרק געליבט איר מאַן,

אָבער אַן אַנדער מאַן...”

— אַט דאָס איז מיר שטעך!—האָט ער, באַטראַכטנדיק זי

ארבעט, געזאָגט, — ס'איז דאָך גאָר מאָנאָרכישע שטעך! אַ שיינעם פנים האָבן די שניידערשע פּיצניקע שטעכלאָך אַנטקעגן מיינע!
"זי האָט שטאַרק געליבט איר מאָן,
אַבער אַן אַנדערער האָט זי געליבט"...

— קוק נאָר אָן, שוין געענדיקט, און אַפּיינע שטיקל אַר-
בעט אויך — גיך און גוט. נו, איצט וועל איך אים אויפוועקן, אָנ-
טאָן אים, אויפגיטן אים, דערנאָך וועלן מיר אוועקגיין אין מאַרק,
וואָס לעבן טאָב אַר-דאַכסנייה אין סאַאוטווערק און... — זי
אזוי גוט, שטיי אויף, מיין הערשער! — ער ענטפערט ניט. ניט
שוין-זשע וועל איך מוזן פאַרשווערן זיין הייליקע פּערזאָן מיט
מיין אַנריירונג, וויבאַלד ער איז טויב צו ווערטער? וואָס איז
דאָס?

ער האָט אָפּגעדעקט די קאָלדרע — דאָס יינגל איז פאַר-
שוואונדן!

ער איז געבליבן אָן לשון פון איבערראַשונג. דערנאָך ערשט
האָט ער באַמערקט, אז צוזאַמען מיטן יינגל זיינען אויך פאַר-
שוואונדן זיינע שמאַטעס. ער איז אויפגערעגט געוואָרן, גענומען
קאָכן און זידן, רופנדיק מיט אַלע כּחות דעם בעל-אַכסנייה.
אין דערזעלביקער מינוט האָט דער דינער אַריינגעבראַכט
אַנבייסן.

— זאָג מיר, דו טייוולשע ביין, וואו איז דאָס יינגל, אז
ניט מאַך איך פון דיר אַסוף! — האָט אונזער זעלנער אַרעווע
געטאָן און אזא שפרונג געטאָן אייפן קעלנער, אז יענער האָט פון
שרעק פאַרלאָרן דעם לשון.

ציטערנדיק הי אין קדחת, האָט דער דינער אין צעבראַכענע
דערטער ערקלערט:

— הי נאָר איר זייט אַרויס, מיין האַר, אזוי איז געקומען
צו ליפּן עפעס אַ יונג און געזאָגט, אז איר האָט באַפוילן דער יינגל
זאָל גלייך קומען אויף יענעם זייט בריק ביי סאַאוטווערק.
האז איר האַרט אויף אים. איך האָב אים אַהער אַריינגעפירט. ווען
ער האָט אים אויפגעוועקט, האָט דאָס יינגל פאַראיבל געהאַט,
פאַרוואָס מ'האָט אים אויפגעהויבן "אזוי פריי", הי ער האָט עס גע-

דופן, אָבער ער האָט גלייך אָנגעטאָן זיינע שמאַטעס און איז אַוועק-
געגאַנגען, באַמערקנדיק בלויז, אַז ס׳וואָלט געוואָרן איידעלער פון
אַיער זייט, איר זאָלט אַליין קומען און ניט שיקן נאָך אים
אַפּרעמדן און אויף אַזאַ אופן...

— און אויף אַזאַ אופן ביסטו אַ גולם! — אַ גולם, וואָס מען
קען גרינג אָפּנארן — געהאַנגען זאָל ווערן די גאַנצע פאַראַכזייע
דיינע! נאָר אפשר איז קיין שלעכטס ניט געשען און מען וועט
דעם יינגל גאַרנישט טאָן. איכל אים גיין אַקאָרי וויפּזוכן. גרייט
דערווייל צום טיש. וואַרט נאָר! די קאַלדרע אויפן בעט איז גע-
זען אויסגעלייגט אַזוי, ווי עמיצער וואָלט אונטער איר געלעגן —
איז עס ניט מער ווי אַ צופאַל?

— כּווייס ניט, — מיין גנעדיקער האַר. איך האָב געווען
דער יונג האָט זיך עפעס דאָרטן געפאַרעט, — אָט דער, וואָס ס׳איז
געקומען נאָכן יינגל.

— טויזנט מיתות-משונות! דאָס איז בפּיוון געמאַכט גע-
וואָרן אָפּצונאַרן מיך! ס׳איז געטאָן געוואָרן, פּדי צו געווינען
צייט. האָרד נאָר! איז דער יונג געווען אַליין?

— איינער אַליין, מיין האַר.

— ביסטו זיכער?

— זיכער, מיין האַר.

— קלייב צונויף דיינע צעשליידערטע געדאַנקען — באַ-
טראַכט זיך, ניט געאַיילט, מענטש איינער, און דערמאָן זיך
אַקוראַט!

קלערנדיק אַ וויילע האָט דער דינער געוואָגט:

— ווען ער איז געקומען, איז קיינער ניט געווען מיט אים.
נאָר איצט דערמאָן איך זיך, אַז ווען דער יונג מיטן יינגל האָבן
זיך אויסגעמישט מיטן איבעריקן עולם אויפן בריק, האָט זיך פון
ערגעץ דערביי אַ רוק אַרויס געגעבן עפעס אַ גולנישער פאַרשוין
און פּונקט דאַמאָלט, ווען ער האָט זיך צו זיי דערנענטערט...

— נו, וואָס איז געווען? — אַרויט מיט לשון! — האָט הע-
ד אָן אומגעדולדיק איבערגעשלאָגן.

— פונקט דאמאָלסט זיינען זיי אַיינגעשלונגען געוואָרן צווישן
עולם און איך האָב זיי פאַרלאָרן פון אויג. כּוואָלט זיי אפשר
ניט פאַרלאָרן, אָבער גראַד דאָמאָלסט האָט מיך דער בעל-הבית
אַרויף געטאַן: ער איז אין פעס געוואָרן, למאָ איך האָב פאַר-
געסן דערלאַנגען דעם געלט-מעקלער דעם באַשטעלטן בראַטנס,
כאַטש איין גאַט איז מיין ערות, אַז באַשולדיקן מיך דערפאַר,
איז אַלץ איינס, ווי פאַראַנטוואָרטלאַך מאַכן אַ ניט-געבאַרן קינד
פאַר די זינד...

— אַוועק פון מיינע אויגן, אידיאָט דו איינער! דיין פּלאַם-
לעריי מאַכט מיך משוגע! וואַרט! וואוהיין טראַגט דיך? קענסט
ניט וואַרטן אַ וויילע? זיינען זיי אַוועק צו סאַאוטווערק צו?
— פונקט ריכטיק, מיין האַר-וואַרים ווי איך האָב שוין פריי-
ער געזאַגט, איז אַן אומגעבאַרן קינד מער שולדיק אין די פאַר-
געסענע פאַסקודנע פּלייש, ווי...

— ביסט נאָך אַלץ דאָ?! און פּלאַפּלסט נאָך? פאַרשווינד,
וואַרים איך דערווערג דיך!

דער דינער איז אַנטלאָפּן. הענד אָן האָט זיך געלאָזן הינ-
טער אים, איז אים פאַרבייגעלאָפּן, שפּרייזנדיק צו צוויי-דריי טרעפּ
מיטאַמאָל, מורמלענדיק:

— דאָס איז יענער געמיינער באַנדיט, וואָס האָט זיך אַרויס-
געגעבן פאַר זיין פּאַטער. איך האָב דיך פאַרלאָרן, מיין אַרימער,
קליינער משוגענער הערשער — ווי ביטער איז דער געדאַנק! —
און דו ביסט מיר אַזוי ליב געווען! אָבער ניין! איך גיב זיך ניט
אונטער! ער איז נאָך ניט פאַרלאָרן! נאָך ניט פאַרלאָרן, וואַרים
איך וועל די גאַנצע לאַנד איבערקערן און וועל דיך געפינען!
אַרים קינד! דאָרטן שטייט דיין אַנבייסן — און מיינער — אָבער
איך בין שוין מערניט הונגעריק — זאָלן די מיזעס אויפּעסן! גי-
כער, גיכער! — דאָס איז איצט דער עיקר!

און ווען ער האָט זיך אַריינגעשלענגלט צווישן טומלדיקן
געזעמל אַיפּן בריק, האָט ער עטלאַכע מאָל איבערגעחורט צו

זיך אליין, ווי דאָס וואָלט געווען פאַר אים זייער אַן אָנגענעמער
געזאַנק:

— ער האָט פאַראיבל געהאַט, אָבער ער איז געגאַנגען,
— געגאַנגען, יאָ, חייל ער האָט געמיינט, אז מיי לם הענד אָן
רופּט אים. ליב קינד, פאַר אַן אַנדערן וואָלט ער עס קיינמאַל נישט
געטאַן, כּווייט עס גאַנץ גוט!

פערצנטער קאפיטל.

געשמאָרבן דער קיניג! — זאל לעבן דער קיניג!

דעמועלביקן פרימאָרגן, פארטאָג, האָט סאַם קענטי
ערוואַכט פון אַ שווערן שלאָף און געפנט די אויגן אין דער
פינסטער. ער איז געלעגן אַפּאַר מינוטן שטיל, פּרוּבירנדיק צו
פונאַנדערקלייבן זיך אין זיינע געדאַנקען און איינדרוקן און
פאַרשטיין, וואָס אזוינס קומט דאָ פאַר. דאָן האָט ער מיט אַנט-
ציקונג, אָבער אַיינגעהאַלטן אויסגערופּן:

— איך פאַרשטיי שוין! איך פאַרשטיי שוין אַלץ! גאָט
צו דאַנקען, וואָס איך האָב זיך אויפגעכאַפט! קום, פרייד! פאַר-
שווינד, קומער! ע, נאָן, בעט! שפּרינגט אויף פון אַיער
שטרוי און איילט אַהער, צו מיר און איך וועל אַיך דערציילן
דעם וואונדערבאַרסטן, דעם אומגלויבליכסטן חלום, וואָס די נאַכט-
גייסטער האָבן ווען עס איז געקענט אָנשיקן אויף אַ מענטשן, כדי
צו באַצויבערן זיין נשמה!... ע, נאָן, בעט, אַהער!...
אַן אומדרייטלאַכע געשטאַלט האָט זיך באַוווּן ביי זיין זייט
און אַ שטיק האָט געוואָנט:

— וואָס באַוויליקסטו צו באַפעלן, מיין קיניג?

— באַפעלן? אָ, וויי איז מיר! איך דערקען דיין קול!

זאָג, דו, ווער בין איך?

— דו? וואָרהאַפטיק, נעכטן ביסטו געגאַנגען שלאָפּן, פרינץ
פון וועלש, און היינט האָסטו אויפגעוואַכט, מיין באַרימהאַרציקער
הערשער, עדוואַרד, קיניג פון ענגלאַנד.

סאַם האָט אַיינגעגראָבן דעם קאַפּ צווישן די קישנס, מורם-
לענדיק:

— אַ, נאָך אַלעמען איז עס ניט קיין חלום! גיי צו דיין
 רב, ליבער הער, און לאָז מיך איבער אַליין מיט מיינע ליידין.
 טאָם איז ווידער אַיינגעשלאָפן און אים האָט זיך געחלומט
 אַ גוטער חלום. אים האָט זיך געחלומט, אַז ס׳איז זומער און ער
 שפילט אַיינער אַליין אויף אַ ברייטער לאָנקע, וואָס רופט זיך: „גוט-
 מענטש-פעלד“. מיט אַמאָל האָט זיך באַוווּן אַ קליין קאַרליקל
 ניט מער ווי איין פוס די הייך, אַ הויקערדיקער מיט לאַנגע רוי-
 טע באַקנבאַרדן און געוואַנט: „גראַב לעבן דעמאָזיקן בוים-שטאַם“.
 ער האָט אַזוי געטאַן, און האָט געפונען צוועלף נייאַינקע, בליש-
 טשעדיקע פעניס — אַ גוואַלדיקן רייכטום! אָבער דאָס איז נאָך
 ניט געווען גאָר.

דער קאַרליקל האָט ווייטער געוואַנט:

— „איך קען דיך, דו ביסט אַ וואויל יינגל און פאַרדינסט
 באַלוינט צו ווערן. דיינע צרות האָבן זיך געענדיקט און דער
 טאָג פון דיין באַלוינונג איז אָנגעקומען. גראַב דאָ יעדן זיבעטן
 טאָג, און דו וועסט יעדעס מאָל געפינען דעמזעלביקן אוצר —
 צוועלף נייאַינקע, בלישטשעדיקע פעניס. זאָג נאָר קיינעם ניט.
 האַלט די זאַך בסוד“.

דאָן איז דער קאַרליקל פאַרשוואונדן און טאָם איז אוועק
 געלאָפן אין שמוץ-געסל מיט זיין געפינס, זאָנדיק זיך אַליין:

— „יעדער נאַכט וועל איך געבן דעם טאַטן אַ פעני. ער
 וועט מיינען, אַז איך האָב עס אויסגעבעטלט. דאָס וועט ווייך מאַכן
 זיין האַרץ אין ער וועט מיך מער ניט שלאָגן. איין פעני אַ וואָך
 וועט באַקומען דער גוטער גלח — מײן לערער, די כאַמע, נאָן
 און בעט — די אַנדערע פיר פעניס. פון היינט אָן — אויס הונגער
 און שמאַטעס, אויס שרעק און ציטערניש, אויס קלעפּ פון טאַטן
 און דער באַבען“.

אין זיין חלום איז ער געקומען צו לויפן אָן אַטעם אין זיין
 שמוציקן נעסט, און מיט ברענענדיקע אויגן פון שמחה אַריינגע-
 וואָרפן דער מוטער פיר פעניס, אויסשרייענדיק:

— דאָס איז אַלץ פאַר דיר! אַלע ביז איינע! יעדערע

באונדער! פאר דיר, נאָן און בעט—און דאָס איז ערלאַך פאַר-
 דינט, ניט געבעטלט און ניט געגנבעט |
 די גליקלאַכע און איבעררעאַשטע מוטער האָט אים צוגע-
 דריקט צו איר ברוסט און אויסגעשריען:
 — עס ווערט שפּעט, וועט אייער מאַיעסטעט ניט באַווי-
 ליקן אויפצושטיין?

— אַך, ניט דאָס איז דער ענטפּער, וואָס ער האָט געוואַרט!
 דער חלום איז פאַרשוואַנדן. ער האָט זיך אויפגעכאַפּט.
 ער האָט געעפנט די אויגן. לעבן זיין בעט איז געשטאַנען
 אויף די קני אַ רייך-געקליידטער לאַרד—דער הויפט-קאַמערידינער.
 די פרייד פון דעם פאַלשן חלום איז פאַרשוואַנדן—דער אַרימער
 יינגל האָט דערזען, אז ער איז נאָך אַלץ אַ געפאַנגענער און אַ קיניג...
 דאָס צימער איז פול געווען מיט הויף-לייט אין פורפור-מאַנטלען
 — די טרויער-פאַרב פון ענגלישן הויף—און מיט אַדעליקע קי-
 נגלאַכע דינער.

טאָם האָט זיך אַנידערגעזעצט אין בעט און פון הינטער
 די זיידענע שווערע פאַרהאַנגען באַטראַכט די דאָזיקע גלעבצנדע
 געזעלשאַפּט.

די וויכטיקע צערעמאָניע פון אָנטאָן זיך האָט זיך אָנגע-
 הויבן. אין דער צייט, וואָס ער האָט זיך אָנגעטאַן—האַט איין הויף-
 מקורב נאָכן צווייטן געקניט פאַר טאַמען און אויסגעדריקט אים
 מיטגעפיל אין זיין גרויסן פאַרלוסט.

צוגעגאַנגען איז די צערעמאָניע פון אָנטאָן אַזוי: צום אָנ-
 הייב האָט גענומען אַ העמד דער שטאַלמייסטער, וואָס האָט זי איבער-
 געגעבן דעם הויפט-יעגערמייסטער, וועלכער האָט זי דערלאַנגט
 דעם צווייטן קאַמערידינער, יענער האָט זי איבערגעגעבן דעם
 הויפט-אויפזעצער פון די ווינדזאָר-וועלדער; און דער ווידער האָט
 זי איבערגעגעבן דעם דריטן אַבער-קאַמערעהער, וואָס האָט זי, פון
 זייט, איבערגעגעבן דעם קאַנצלער פון לאַנקאַסטער. פון אים איז
 זי איבערגעגאַנגען צום גאַרדעראַפּ-מייסטער, וואָס האָט זי איבער-
 געגעבן דעם העראַלדמייסטער, פון וועמען זי איז איבערגעגאַנגען
 צום קאַמענדאַט פון לאַנדאָנער פעסטונג, פון קאַמענדאַנט איז זי

איבערגעגאנגען צום הויף-מיניסטער, פון הויף-מיניסטער צום סער-
וועל-פארבינדער, פון אים צום ענגלישן לאַרד-אדמיראַל, וואָס
האַט זי איבערגעגעבן דעם אַרציבישאָף פון קענטערבער, וועלכער
האַט צום סוף איבערגעגעבן די העמד דעם לאַרד-קאָמערדינער,
וועלכער האָט זי אָנגעטאָן אויף טאַמפּען.

דער קליינער אַרימער וואַנדער-יינגל האָט דאָס צוגעקוקט
און דערמאָנט זיך, ווי מען גיט איבער איינער דעם צווייטן עמערס
וואָסער בעת אַ שרפה...

מיט יעדער טייל פון זיין טואַלעט איז דורכגעמאַכט גע-
וואָרן דיזעלביקע לאַנגזאַמע און פייערלאַכע צערעמאָניע. טאַמפּען
האַט עס גוואַלדיק דערעסן. זיין האַרץ איז דעריבער פול געוואָרן
מיט דאַנקבאַרקייט, און ער האָט פרייער אָפגעטעמעט, ווען ער האָט
צום סוף דערזען זיינע זיידענע זאַקן, איבערגייענדיק פון האַנט
צו האַנט: איצט איז פאַראַן אַ האָפענונג, אַז די צערעמאָניע וועט
זיך באלד ענדיקן. אָבער זיין פרייד איז געווען פאַר דער צייט.
דער לאַרד ערשטער קאָמערדינער האָט גענומען די זאַקן און שוין
געוואַלט אָנציען אויף טאַמפּעס פּיס, ווען ער איז מיטאַמאָל רויט
געוואָרן און האָט איילנדיק איבערגעגעבן די זאַקן צוריק דעם
אַרציבישאָף פון קענטערבער און מיט וואַנדער אַ שעפטשע גע-
טאָן: "זעט נאָר, מיין לאַרד!" דער אַרציבישאָף איז בלאַס גע-
וואָרן. דערנאָך רויט געוואָרן און, איילנדיק, איבערגעגעבן די זאַקן
דעם לאַרד הויפט-אַדמיראַל, שטיל זאָגנדיק: "זעט נאָר, מיין לאַרד!"
דער לאַרד אַדמיראַל האָט זיי איבערגעגעבן דעם הויפט סערוועטעל-
פאַרבינדער, וועלכער האָט קוים געקענט אַרויסריידן: "זעט נאָר,
מיין לאַרד!"—די זאַקן זיינען איבערגעגאַנגען צוריק איבער דער
גאַנצער שורה צום הויף-מיניסטער, צום קאָמענדאַנט פון לאַנדאָ-
נער פעסטונג, פון קאָמענדאַנט צום העראַלד-מיניסטער, פון הע-
ראַלד-מיניסטער צום גאַרדער-אַב-מיניסטער, פון גאַרדער-אַב-מיניסטער
צום קיניגלאַכן קאַנצלער פון לאַנקאַסטער, פון קאַנצלער צום
וואַלד-היטער פון די ווינדזאָר-וועלדער, פון וואַלד-היטער צום
דריטן קאָמערדינער, פון דריטן קאָמערדינער צום צווייטן קאָ-
מערדינער, פון צווייטן קאָמערדינער צום ערשטן לאַרד יעגער.

מייסטער, — באגלייט אלץ מיט דעם זעלבניקן דערשראָקענעם, פאר-
וואונדערטן און פארשטיקן אויסרוף: "זעט נאָר, מיין לאָרד!" —
ביוואַנען די זאָקן זיינען צום סוף דערגאַנגען צום לאָרד-הויפט-
שטאַלמייסטער, וואָס איז, אַ קוק געבנדיק אויף זיי, בלייך געוואָרן
ווי די וואַנט, און דערנאָך מיט אַ פאַרשטיקטן הייזעריקן קול
אויסגערופן:

— גאָט אין הימל! אין ספּראַנזשקע פון זאָקן-בענדל פעלט
אַ שטיפטל! אין פעסטונג דעם הויפט-פאַרוואַלטער פון די קיניג-
לאַכע זאָקן! — און ער האָט זיך אָן פּוּחות אָנגעשפּאַרט אויף דעם
יעגער-מייסטערס אַקסל, ביז מען האָט געבראַכט אַנדערע זאָקן
שוין מיט גאַנצע זאָקן-בענדלאַך...

אַבער יעדע זאָך מוז האָבן אַ סוף, און אַזוי האָט צו טאַמס
אָנטאָן זיך אויך גענומען אַ סוף: אין דער געהעריקער צייט איז
ער געווען פאַרטיק אַרויסצוגיין פון בעט. איצט האָט זיך אָנגע-
הויבן די צערעמאָניע פון איינזאָגן: איין באַאַמטער האָט אויפ-
געגאַסן וואַסער, דער צווייטער האָט אויפגעפאַסט אויף דאָס איינ-
וואַשן זיך, דער דריטער האָט דערלאַנגט דאָס האַנדטוך, ביז
טאַם איז ביסלאַכווייס, דורכגעאַנגען די פּראַצעדור פון וואַשן
זיך און איז גרייט געווען אַיבערצוגיין אין די בענט פון דעם
קיניגלאַכן שערער. ווען ער איז סוף-כל-סוף אַרויס פון דעמדאָ-
זיקן קינסטלערס הענט, — איז דאָס יינגל אין זיין פּורפורנעם אַט-
לאַס-מאַנטל, זיינע הויזלאַך און אין זיין הוט מיט דעם רויטן פּע-
דער געווען גראַציעז און שיין ווי אַ קליין מיידעלע.

לאַנגזאַם האָט ער זיך באַוועגט צו זיין פּרישטיק-צימער
צווישן אַ גלענצנדיגער הויף-געזעלשאַפט וואָס האָט ביי זיין דורכ-
גאַנג געמאַכט וועג פאַר אים און געפאַלן פון ביידע זייטן אויף
די קני.

נאָך אָנבײַסן, איז ער מיט דער גאַנצער הויף-צערעמאָניע
אַפּגעפירט געוואָרן אין דער באַגלייטונג פון די העכסטע מלוכה-
לייט און אונטער דער ערן-וואַך פון פּופּזיק אַדללייט וואָס האָבן
געהאַט באַגילטע שלאַכט-העק אין די הענט, אין טראָן-זאַל, וואו
ער האָט זיך פאַרנומען מיט מלוכה-ענינים. זיין "פעטער" דער

לאָרד הערט פאָרד איו געשטאַנען ביים טראָן פדי צו העלפן
דעם קיניג מיט עצות.

עס זיינען געקומען די באַרימטע שטאַטס-מענער, וואָס זיי-
נען באַשטימט געוואָרן פון געשטאַרבענעם קיניג פאַר דעם
פרינצס אַפּוטרפּסיס און געבעטן טאַמס הסכמה אויף אַייניקע פון
זייערע פאַראַרדענונגען — מער פון יוצא וועגן, אָבער דאָך ניט
גאָר אומזיסט, מחמת קיין רעגענט איז נאָך ניט באַשטימט גע-
וואָרן און דערווייל איז טאַם געווען דער אַיינציקער הערשער
פון ענגלאַנד.

דער אַרציבישוף פון קענטערבערי האָט געמאַלדן וועגן דעם
דעקרעט פון אַפּוטרפּסיס-ראַט וועגן דער קבורה פון זיין מאַיעס-
טעט, דעם געשטאַרבענעם קיניג און געענדיקט מיט פאַרלייענען
די חתימות אויפן דעקרעט:

אַרציבישוף פון קענטערבערי, לאָרד-קאַנצלער פון ענגלאַנד,
ווי ליאַם לאָרד סענט-דזשאָן, דזשאָן לאָרד ראָססעל
עדוואַרד גראַף הערט פאַרד, דזשאָן וויקאַנט לייל,
קעסבערט ביסקופ פון דורהאַם.

טאַם האָט זיך ניט צוגעהערט—זיין מח איז געווען פאַר-
נומען מיט עפעס אַנדערש.—אַנבוויגנדיק זיך צום לאָרד הערט-
פאַרד האָט ער שטיל געפרעגט:

— אויף וואָסער טאַג, — האָט ער געזאָגט—איז באַשטימט
די קבורה?

— אויף דעם זעכצנטן פון דעם קומענדיקן חודש, מיין
הערשער.

— וואָס פאַר אַ משוגעת! וועט ער דען ניט קאַליע ווערן
ביו דאַמאָלס?

אַרים יינגל! אים זיינען נאָך פרעמד געווען די קיניגלאַכע
מנהגים. ער איז געוואוינט געווען צו שמוץ-געסל, וואו דער אומ-
גליקלאַכער מת ווערט וואָס גיכער אָפּגעראַמט פון וועג. נאָר
דער לאָרד הערט פאַרד האָט אים מיט אַפּאָר ווערטער באַ-
רואיקט.

אַ שטאַטס-סעקרעטאַר האָט פאַרגעשטעלט די מיינונג פון

רעגירונגס-ראט, וואָס האָט באַשטימט אויף מאַרגן עלף אַזויגער
אי.דערפרי אַנצונעמען די אויסלענדישע געזאַנדטע און האָט גע-
בעטן דערויף דעם קיניגס הסכמה.

טאָם האָט ווי פּרעגנדיק אַ קוק געטאָן אויף דעם לאַרד
הערטפּאָרד, יענער האָט אים שטילערהייט געזאָגט.

— אייער מאַיעסטעט וועט באַוויליקן איינצושטימען—זיי
וועלן קומען אויך אויסדריקן דעם טרויער און מיטגעפיל פון
זייערע קיניגלאַכע הערשער אין דעם שווערן פאַרלוסט, וואָס עס
האָט געטראָפן אייער מאַיעסטעט און דאָס קיניגרייך פון ענגלאַנד.
טאָם האָט געפּאָלגט זיין עצה.

אַ צווייטער סעקרעטאַר האָט נענומען לייענען אַ באַריכט
וועגן די הויז-הוצאות פון דעם געוועזענעם קיניג, וואָס האָבן
דערגרייכט ביז אַכט-און-צוואַנציק טויזנט פונט שטערלינג פאַר
די פאַרגאַנגענע זעקס חדשים—אַ סכום געלט, וואָס טאָט האָט
קיינמאָל אַווינס נישט געהערט, ער האָט זיך נאָך מער פאַרוואונ-
דערט, ווען ער האָט דערהערט, אַז פון דערדאָזיקער סומע איז
נאָך פאַראַן צוואַנציק טויזנט פונט שטערלינג נישט באַצאָלטע
חובות, און ער האָט גאָר אויפגעעפנט דאָס מויל פון וואונדער,
ווען ער האָט ווייטער דערהערט, אַז דעם קיניגס קופערטן זיינען
פוסט, און אַז צוועלף הונדערט דינער זיינען שטאַרק נישט צו-
פרידן וואָס מען צאָלט זיי נישט קיין שכירות.

טאָם האָט מיט שטאַרקער אויפּרעגונג געזאָגט :

— מיר גייען אונטער — דאָס איז קלאַר ווי דער טאָג.
ס'איז נויטיק ווי לעבן מיר זאָלן נעמען אַ קלענערע דירה און
אַפּלאַזן די דינערשאַפט. סיי ווי סיי טויגן זיי אויף כּפרות, מחמת
זיי טוען גאָרנישט און שטערן נאָר. ס'איז אַ ווייטאַק און אַ חרפה
צו באַנוצן זיך מיט זייער באַדינונג, וואָס פּאַסט ס'יידן פאַר
אַ ליאַלקע, וואָס האָט נישט קיין מאַרך אין קאָפּ און קיין הענט
אַליין זיך צו העלפן. איך דערמאָן זיך אַן אַ קליין שטיבל וואָס
איז געשטאַנען גענאָיבער דעם פּיש-מאַרק לעבן בילינגסגייט...
אַ שטאַרקער דריק מיטן האַנט האָט אָפּגעשטעלט טאָמס
נאַרישן צונג. טאָם איז רויט געוואָרן. אָבער אויף די פּנימער

פון די אַרומיקע איז ניט געווען קיין שום צייכן, אז זיי האָבן באַמערקט דיראַזיקע מאַדנע רייד.

נאָך אַ סעקרעטאַר האָט געמאַכט אַפּאַרטראַג, וואו ער האָט גע-
מאַלדן, אז היות דער פאַרשטאַרבענער קיניג האָט אָפּגעשריבן
אין זיין צוואה, דעם גראַף הערט פאַר דעם טיטול הערצאָג,
זיין ברודער סער טהאַמאַס סיימור — דעם טיטול פּער-
הערט פאַר דעם זון — דעם טיטול גראַף, און דאָס גלייכן זאָלן נאָך
אייניקע וויכטיקע הויף-לייט דערהויבן ווערן אין זייערע ראַנגען, —
בכּן, האָט דער אַפּוטרפּסי-ראַט באַשלאָסן צו באַשטימען אַזוי-
צונג אויף דעם זעכצנטן פעווראַל, — צו באַשטעטיקן און איבער-
צוגעבן די אַלע טיטלען. נאָך אַזוי ווי דער פאַרשטאַרבענער קי-
ניג האָט שריפטלאַך ניט אָפּגעזאָגט קיין גיטער וואָס זאָלן געבן
די אויבנדערמאָנטע הויפּלייט די מעגלאַכקייט צו פירן דעם גע-
העריגן שטאַט, ווי עס פאַסט זיך פאַר זייערע טיטלען, — האָט דער
ראַט, וויסנדיק פּריוואַט דעם קיניגס וואונטש אין דעמדאָזיקן
ענין, געפונען פאַר גויטיק צו שענקען סיימורן לאַנד אין דער
ווערט פון פינף הונדערט פונט שטערלינג, הערט פאַר דעם זון — אויף
אַכט הונדערט פונט שטערלינג און אויף דריי הונדערט פונט
שטערלינג דעם בישוף פון די פעלדער, וואָס ליגן אין שכנות
מיט זיין לאַנד, — אויב דער קיניג וועט עס באַוויליקן.

טאָם האָט שוין געוואָלט אַרויסשפּרינגען מיט אַ באַמער-
קונג, אז ס'וואָלט, געווען מער יושר צו באַצאָלן דעם קיניגס
חובות און ניט וואַרפן זיך אַזוי מיט מתנות, אָבער אַריר מיטן
האַנט פון דעם אויפּמערקזאַמען הערט פאַר דעם האָט אים פאַר-
היט פון דערדאָזיקער אומפאַרויכטיקייט, און ער האָט אָן ווער-
טער געגעבן זיין קיניגלאַכע הסכּמה, אָבער אינערלאַך שטאַרק
אומצופּרידן.

זיצנדיק אַוויילע פאַרטראַכט וועגן די מערקווירדיקע און
וואונדערלאַכע מעשים וואָס ער טוט דאָ אָפּ, — איז אים מיטאַמאָל
איינגעפאלן אַ גליקלאַכער געדאַנק: פאַרוואָס ניט מאַכן זיין טאַמע
פאַר הערצאָגין פון שמוץ-געסל און שענקען איר אַ פאַר גיטער?
אָבער גלייך נאָכדעם איז געקומען דער טרויעריקער געדאַנק:

ער איז דאך נישט מער ווי א קיניג לויטן נאָמען, אין דער אמתן אָבער זיינען דאך אַט די אלע וויכטיקע זקנים און לאָרדן זיינע באלעבאָטים און אַפּוטרפּסיים, און, אויב ער וועט זיי זאָגן וועגן זיין מוטער, וועלען זיי עס אָננעמען פאַר אַ נייע משוגעת און וועלן שיקן נאָכן דאָקטאָר.

די לאַנגווייליקע אַרבעט איז לאַנגזאַם געגאַנגען ווייטער. פעטיציעס, בקשות פּראָקלאַמאַציעס און אַלערליי לאַנגע, נודנע און לאַנגווייליקע פּאַפּירן, וואָס זיינען נוגע געזעלשאַפטלאַכע ענינים זיינען געלעזן געוואָרן. טאָם האָט שוין מער נישט געקענט אויסהאַלטן, האָט טרויעריק אָפּגעזיסצט און אַ קלער געטאַן: "מיט וואָס האָב איך עס אזוי פאַרוינדיקט אַנטקעגן פאַרטהאַרציקן גאָט וואָס ער האָט מיך אוועקגענומען פון די פרייע פעלדער, פון דער פּרישער לופט און זונענשיין, מיך פאַרשפּאַרט דאָ, מיך געמאַכט פאַר אַ קיניג און פייניקט מיך אזוי."

זיין אָרים, צעטומלט קאָפּ האָט זיך עטלאַכע מאָל אַ וויג געטאַן און איז געפאַלן אויפן אַקסל. די גאַנצע רעגירונגס-מאַשין האָט זיך אָפּגעשטעלט, ווייל ס'האַט זיך אָפּגעשטעלט די קיניגלאַ-כע באַוועגונגס קראַפט—דער באַשטעטיקונגס-כוח...

אַ שטילקייט האָט געהערשט אַרום דאָס שלאַפּעדיק קינד און די גרייז-גרויע מלוכה-מענער האָבן איבערגעהאַקט זייערע באַ-ראַטונגען.

אין פאַרלוויף פון פאַרמיטאַג האָט טאָם געהאַט אַן אָנגע-נעמע שעה. זיינע וועכטער: לאָרד הערט פאַרד און סענט-דזשאָן האָבן אים ערלויבט צו זען זיך מיט דער פּרינצעסין עליזאַבעט און מיט דער קליינער ליידזשעני גריי.

די פּרינצעסינס זיינען אָבער געווען זייער נידערשלאָגן און פאַרטרויערט צוליב דעם גרויסן אומגליק, וואָס האָט געטראָפּן דאָס קיניגלאַכע הויז און דער סוף פון וויזט איז נאָך מער אי-בערגעפירט געוואָרן דורך דעם באַזוך—פון זיין עלטערער "שוועס-טער" מערי—(באַוואוסט שפּעטער אין דער געשיכטע אונטער דעם נאָמען "די בלוטיקע מערי"), וואָס האָט מיט אים גע-

פירט אן ערנסטן שמועס, וועלכער האָט אין זיינע אויגן געהאט די איינציקע מעלה וואָס ער איז געווען קורץ.

א פאָר מינוט האָט ער געהאט פאָר זיך אליין דערנאָך האָט זיך אים פאָרגעשטעלט א מאַגער יינגל פון אַ יאָר צוועלף פון קאָפּ ביז די פיס דורך אין שוואַרצן—אחוץ דעם שניי ווייסן שפיציקן קראַגן און מאַנושעטן— קיין טרויער באַנד האָט ער אויפן אַרבל נישט געטראָגן, נאָר אויפן אַקסל איז ביי אים געווען אַ רויטער בענדל, אַלס צייכן פון טרויער. ער האָט זיך דערנענטערט מיט שנעלע טריט און איז אַ פאל געטאָן פאָר טאַמען אויף איין קני. טאַם איז געזעסן רואיק און האָט אים אַ וויילע באַטראַכט, נאכדער געזאָגט:

— שטיי אויף, יינגל, ווער ביסטו און וואָס פאַרלאַנגסטו?
דאָס יינגל האָט זיך אויפגעהויבן און איז געבליבן שטיין
אין אַ פרייער פּאָזע, אָבער מיט אַן אויסדרוק פון זאָרג אויף זיין
פנים. ער האָט געזאָגט:

— דו מוזט מיך געוויס געדענקען, מיין האַר, איך בין
דאָס יינגל וואָס מען שמייסט אַנשטאַט דיר.
— מיין שמיסיג יינגל?

— דער זעלביקער מיין האַר, איך בין העמפרי, העמפרי.
מאַרלאָאו.

טאַם האָט אַ קלער געטאָן, אז פאָר אים שטייט איינער,
וועגן וועלכן זיינע אויפפאַסער האָבן אים איינגטלאַך געדאַרפט
קלאָר מאַכן.

די לאַגע איז געווען אַ שווערע. וואָס זאָל ער דאָ טאָן?
טאכן זיך, אז ער קען דאָס יינגל און דערנאָך אַרויסגעבן זיך
מיט יעדן וואָרט, אז ער האָט אים קיינמאָל פריער אין די אויגן
נישט געזען? גיין, דאָס טייג נישט. מיטאַמאָל איז אים אַיינגעפאַל
אַ גוטער געדאַנק: אַוועלכע צופאַלן קענען דאָך אָפט פאַסירן און
איצט, ווען לאָרד הערסט פאָרד און סענט-דזשאָן, וואָס זיינען
נאַשטימט געוואָרן אין דער אפּוטרפּסיס-קאַמיסיע, און זיינען
שטאַרק פאַרנומען, איז נישטאָ ביי וועמען צו פּרעגן אויך, איז
אַפּשר גלייכער אויסצואַרבעטן אַ פּלאַן, ווי אזוי אַרויסצופּלאַגן.

טערן זיך פון אזעלכע פארלעגנהייטן. יא, דאָס איז אַ גלייכע זאך. ער וועט עס אויספרובירן אויף דאָס יינגל און זען ווי גייט עס.

און, רייבנדיק אַ וויילע דעם שטערן, האָט ער פאַרזאָרגט געזאָגט:

— יאָ-אַ, דוכט זיך, אז איך קען דיך, יאָ עפעס דערמאָן איך זיך—אַבער מיין זכרון איז אזוי פאַרטונקלט און אָפגעשוואַכט די לעצטע צייטן דורך מיינע יסורים.

— אַך, מיין אַרימער הערשער! — האָט זער שמייסיינגל אויסגערופן מיט רחמנות און באלד צוריק פאַרכאַפט זיך, אַ טראַכט געבנדיק: „טאַקע אמת, זיי זאָגן, אז ער איז ניט ביים זיגען — נעבאָך! אַבער אַן אומגליק האָט מיך געטראָפֿן, ווי איך פאַרגעס זיך אַ ביסל! מען האָט דאָך מיר אָנגעזאָגט, כּוּזאַל זיך מאַכן ניט באַמערקנדיק, אז ניט אַלץ איז ביי אים אין אַרדנונג.

— ס'איז מערקווירדיק ווי מיין זכרון פאַראַט מיך לעצטנס — האָט טאָם ווייטער געזאָגט—אַבער דו קוק דערויף ניט — עס ווערט מיר וואָס ווייטער אַלץ בעסער. אַ קליינער וואונק איז מיר אָפט גענוג איך זאָל זיך דערמאָנען זאָכן און נעמען, וואָס איך האָב געווען פאַרגעסן. (און ניט נאָר אזעלכע, וואָס כ'האַב פאַרגעסן, נאָר אפילו אזעלכע, וואָס איך האָב קיינמאָל ניט גע- וואוסט, ווי דער יינגל וועט זיך באלד איבערצייגן — האָט טאָם פאַר זיך געקלערט).

— אַ, דאָס האַנדלט זיך וועגן אַ קלייניקייט, מיין הערשער, דאָך וועל איך עס באַרירן, אויב אייער גנאָד באַוויליגט: כּיט צוויי טעג צוריק, ווען אייער גנאָד האָט אויף דער גריכישער לעקציע געמאַכט דריי טעותן, טוסטו געדענקען, מיין האַר?

— יאָ-אַ, מיר שיינט איך געדענק... (ס'איז ניט גאָר אַ ליגן: ווען כּוּזאַלט זיך איבערהויפט צוגערירט צו גריכיש, וואָלט איך געמאַכט ניט דריי, נאָר דרייסיק טעותן) — יאָ, איך דערמאָן זיך—ווייטער!

— דער לערער, זייענדיק ביזן פאַר אַזאַ נאַכלעסיקע און

גיט אויפמערקזאמע ארבעט — ווי ער האָט עס אָנגערופן, — האָט צוגעוואָגט גוט אָפצושמייסן מיך דערפֿאַר און...
— דיך שמייסן! — האָט טאַם אויסער זיך פון וואונדער אויסגערופן, — פֿאַרוואָס קומט דיר שמייסן פֿאַר מיינע פעלערן? — אַך, אייער גנאָד פֿאַרגעסט ווידער, ער שינדט פון מיר די הויט יעדעס מאָל, ווען אייער גנאָד מאַכט פעלערן אויף די לעקציעס.

— אמת, אמת, כּי האָב גאָר געווען פֿאַרגעסן. דו מאַכסט מיט מיר די לעקציעס און ווען איך ווייס ניט, מיינט ער, אז דו האָסט שלעכט געטאָן דיין פליכט און...

— אַ, קיינאָ, וואָס זיינען דאָס פֿאַר אַ ווערטער? איך, דער נידעריקסטער פון דיינע דינער וואָלט זיך דערוועגן דיך צו לערנען?!

— אין וואָס-זשע באַשטייט דיין שולד? וואָס איז דאָס פֿאַר אַ רעטעניש? בין איך באמת משוגע, אָדער דו ביסט פון זינען אַראָפֿ? גיב מיר צו פֿאַרשטיין. רייד ווערטער!

— אָבער, אייער מאַיעסטעט, דאָ איז נישטאָ וואָס צו געבן צו פֿאַרשטיין. קיינער טאָר ניט באַרירן די הייליקע פֿערזאָן פון דעם פרינץ מיט קלעפּ. דעריבער, ווען ער מאַכט עפעס אַ פעלער, געם איך אויף זיך די שטראַף, און אזוי דאָרף זיין אויך, וואָרים דאָס איז מײַן שטעלע און איך לעב דערפֿון!.

טאַם האָט געקוקט אויף דעם יינגל, וואָס איז רואיק גע-
שטאַנען פֿאַר אים, און געטראַכט: „טאַטע זיסער! טיאר שוין געזען אזוינס? וואָס פֿאַר אַ מאַדנע און מערקווירדיקע פֿראַפּעסיע אַ חידוש וואָס זיי האָבן ניט געדונגען אַ יינגל, וואָס זאָל זיך קאַמען און אָנטאָן פֿאַר מיר. הלואי וואָלטן זיי עס געטאָן, וואָלט איך בעסער אליין גענומען די שמיץ און וואָלט געדאַנקט גאָס פֿאַרן בייטן זיך.

דאָן האָט ער זיך געווענדט צום יינגל און געפרעגט:

(*) דזשיימס דער ערשטער און טשארלז דער צווייטער האָבן געהאַט שמייסיינגלאַך חזן זיי זיינען געווען קליינע פרינצלעך.

— און האָט מען דײַך, מיין אַרים פּריינד, געשמיסן ווי
מען האָט דיר צוגעזאָגט?

— גיין, אייער מאַיעסטעט, מיין שטראָף איז געווען באַ-
שטימט אויף היינט, און אפשר וועט עס אינגאנצן בטל ווערן,
צוליב דעם טרויער, וואָס אונז האָט געטראָפֿן. איך ווייס ניט,
בין איך געווען אזוי דרייסט און געקומען אַהער דערמאָנען אייער
גנאָד וועגן דעם גנעדיקן צוזאָג אַנצונעמען זיך פאַר מיר.

— צו פאַרהיטן דײַך פֿון שמיץ?

— אָ, אייער גנאָד האָט זיך דערמאָנט?

— זעסטו, מיין זכרון ווערט בעסער. זיי רואיק, דיין רוקן
וועט בלייבן ניט געפאַסעוועט, איך וועל שוין דערפאַר זאָרגן.

— אָ, איך דאַנק, מיין גוטער הערשער! — האָט דאָס יינגל
אויסגעשריען, פּאַלנדיק אויף די קני, — איך בין אפשר צו דרייסט
דאָך וועל איך...

זעענדיק, אז העמפּרי קוויינקלט, האָט אים טאָם אונ-
טערגעגעבן מוט זאָגנדיק, אז ער איז היינט „אין אַ גוטער שטי-
מונג“.

— אויב אזוי, וועל איך אַרויסזאָגן, וואָרים עס ליגט מיר
אויפֿן האַרצן. אזוי ווי דו ביסט שוין מער, ניט פּרינץ פֿון וועלש,
נאָר קיניג און קענסט באַפוילן וואָס דו ווילסט און קיינער וועט
זיך ניט דערוועגן צו זאָגן דיר: גיין, — דעריבער האָט קיין זין
ניט דיין גנאָד זאָל זיך אָפּגעבן מיט לאַנגווייליקע שטודיומס, קענסטו
דאָך הייסן פאַרברענען אַלע דייע ביכער און ווענדן דייע גע-
דאַנקען צו עטוואָס — בעסערס און ווייניקער לאַסטיקעס, דאָן בין
איך פאַרלאָרן און צוזאַמען מיט מיר — מייע שוועסטער די
יתומות.

— פאַרלאָרן? פאַרוואָס? זאָג, איך בעט דײַך.

— מיין רוקן איז מיין ברויט, אָ, מיין גנעדיקער האַר און
ווען מיין רוקן וועט רוען, וועל איך הונגערן: אויב דו וועסט
אויסהערן צו לערנען, וועט מיין שטעלע אָפּגעשאַפט ווערן, ווייל
מען וועט שוין מערניט דאַרפֿן קיין שמיס-יינגל. אָ, פאַריאָגט
מיך ניט טונדאַנען!

טאָם איז גערירט געווען פון דעם יינגלס אויפריכטיקער
פארצווייפלונג, און ער האָט מיט עכט קיניגלאַכער גרויסמוטיקייט
געזאָגט:

— באַאומראַיק זיך ניט מער, יינגעלע, דיין שטעלע בלייבט
פאַר דיר און פאַר דייע קינדס-קינדער אויף אייביק.
דאַן האָט ער אַ לייכטן קלאַפּ געגעבן מיט דער פלאַכע
פון שווערד אויף דעם יינגלס אַקסל—אַ סימן פון קיניגלאַכן גנאָד—
און געזאָגט:

— שטיי אויף העמפרי מאַרלאָאו, ער בלאַכער
גרויס-שמיס-יינגל צום קיניגלאַכן הויף פון ענג-
לאַנד! פאַרטרייב דיין זאַרג; איך וועל זיך ווידער נעמען צו
מיינע ביכער און וועל זיך לערנען אזוי שלעכט, אז זיי וועלן
דיר מוזן פאַרגרעסערן דיין געהאַלט אין דריי מאָל—אזוי פיל
אַרבעט וועט זיין פאַר דיין רוקן.

דער דאַנקבאַרער העמפרי האָט מיט היץ אויסגערופן:

— אַ דאַנק, אַ דאַנק, אַ מיין נאַבעלער באַשיצער! די
דאָזיקע קיניגלאַכע ברייטהאַנטיקייט האָט איבערגעשטייגט אַלע
מיינע ווילדסטע פאַנטאַזיעס וועגן גליק. איצט וועל איך און אַלע
פון דער משפּחה מאַרלאָאו, וואָס וועלן קומען נאָך מיר, זיין
גליקלאַך ווי לאַנג מיר וועלן לעבן.

טאָם האָט געהאַט שכל גענוג צו פאַרשטיין, אז דאָ שטייט
פאַר אים אַ יינגל וואָס קען אים נוציק זיין, ער האָט אונטערגע-
געבן העמפרין חשק צו ריידן, און יענער איז ניט געווען
דאַגעגן. ער איז געווען אַנטיקט וואָס ער העלפט „אייסצוהיילן“
טאַמען: וואָרים ער האָט באַמערקט, אז יעדעס מאָל, ווען ער
רופט אַרויס אין זיין זכרון איינצלהייטן וועגן פאַסירונגען אין
דעם קיניגלאַכן קלאַס-צימער אָדער ערגעץ אַנדערש אין פּאַלאַץ.—
„דער מאַנט“ זיך טאָם אָן דאָס איבעריקע מיט אַלע ברעקעלאַך.
אין אַ שעה אַרום איז טאָם געווען אָנגעלאָדן מיט זייער וויכטיקע
ידיעות וועגן פּערוואַנען און זאַכן, וואָס זיינען נוגע דעם הויף,
און ער האָט באַשלאָסן צו שעפּן ידיעות פון דעמעלביקן קוואַל
יעדן טאַג. ער וועט דעריבער אָפּגעבן אַ באַפעל, מען זאָל צולאָזן

העמפרין ווען ער וועט קומען, אויב זיין מאיעסטעט, דער קי-
ניג פון ענגלאַנד וועט ניט זיין פאַרנומען מיט אנדערע פּערוואַ-
נען.

העמפרי איז נאָר וואָס אַרויסגעגאַנגען ווען דער לאָרד
הערטפּאָרד איז אַריין און געבראַכט טאַמען נייע זאַרג.
ער האָט געזאָגט, אַז אַזוי ווי דער אַפּוטרופּסיס-ראַט האָט
מורא, אַז די איבערטריבענע קלאַנגען וועגן דעם קיניגס צע-
שטערטן געזונט קענען פאַרשפּרייט ווערן אין לאַנד און אויסער
לאַנד, — האָבן זיי געפונען פאַר גלייך און גויטיק, אַז זיין מאיעס-
טעט זאָל אין אַ טאָג אָדער צוויי טעג אַרום אָנהייבן עסן זיין
מיטאָג אין דער עפנטלאַכקייט. זיין געזונטע געזיכטס-פאַרב און
זיכערער טראָט צוזאַמען מיט זיינע איינגעהאַלטענע מאַנערן,
פרייע און פיינע באַנעמונג, וועט בעסער פון אַלץ באַרואיקן דאָס
פאַלק, אין פאַל אויב וועלכע ס'איז אומגעווינטשטע קלאַנגען
האַבן זיך שוין פאַרשפּרייט.

דאָן האָט דער גראַף זייער פאַרויכטיק גענומען לערנען
טאַמען ווי אַזוי ער דאַרף זיך אויפפירן אין דער עפנטלאַכקייט.
ער האָט עס געמאַכט אַזוי, ווי ער וואָלט אים פּלומרשט, דער
מאַנט" זאַכן, וואָס טאַם ווייס שוין פון לאַנג. אָבער צו דעם
גראַפּס גרויס צופרידנקייט האָט זיך אַרויסגעוויזן, אַז טאַם גוי-
טיקט זיך ניט שטאַרק אין אַזעלכע אָנווייזונגען — דערוויסנדיק זיך
נאָך פריער פון העמפּרין, אַז וועדליק ווי ער האָט געהערט
ריידנדיק, וועט דער קיניג אין אַ פאַר טעג אַרום אָנהייבן מיטאָג
עפנטלאַך. טאַם האָט אָבער וועגן דעם פאַרשוויגן.

זעענדיק, אַז דעם קיניגס זכרון האָט זיך אַזוי געבעסערט,
האַט דער גראַף, באַשלאָסן צו פרובירן ווי פאַרבייגייענדיק, ווי ווייס
די פאַרבעסערונג איז געגאַנגען. די רעזולטאַטן זיינען אין אייני-
גע פאַלן געווען זייער גוטע — דאָרטן, וואו די צייכנס פון העמפ-
ריס ידיעות זיינען פאַרבליבן. אין אַלגעמיין האָט זיך דער גראַף
געפילט זייער צופרידן און — אויף אַזויפיל געמוטיקט, אַז ער
האַט אין אַ שטילער און האַפנונגספולער שטים געזאָגט:
— איצט בין איך זיכער, אַז ווען אייער מאיעסטעט זאָל

נאָר אָנשטרענגען דעם זכרון אַ ביסל ווייטער, וועט ער געוויס
לייזן די רעטעניש פון דעם גרויסן שטעמפל. — דער פאַרלוסט פון
דעם שטעמפל האָט געהאַט אַ גרויסע באַדייטונג נעכטן, כאָטש
היינט האָט עס שוין קיין שום באַדייטונג ניט, מחמת זיין ווערט
האָט זיך געענדיקט צוזאַמען מיטן לעבן פון דעם געוועזענעם
קיניג. וועט אייער גנאָד באַוויליגן צו מאַכן די אָנשטרענגונג און
דערמאָנען זיך, וואו ער האָט אַהינגעטאָן דאָס שטעמפל?
טאָם איז געווען פאַרפלעפט: — אַ גרויסער שטעמפל איז
פאַר אים געווען אַ גאַנץ אומבאַקאַנטע זאַך.
קווינקלענדיק אַ וויילע, האָט ער אומשולדיק אַ קוק געטאָן
אויף דעם לאָרד הער טפּאַרד און געזאָגט:
— ווי זעט אויס אַ שטעמפל, מיין לאָרד?
דער לאָרד האָט אַ ציטער געטאָן, מורמעלענדיק צו זיך
אַליין: „אַך, זיין פאַרשטאַנד איז ווידער פאַרשוואונדן! ס'איז גע-
ווען אַ קנאַפער שכל פון מיר צו לאָזן אים אַזוי אָנשטרענגען
זיין טוח.“
און ער האָט גיך גענומען ריידן וועגן עפעס אַנדערש, כדי
אַפצואווענדן טאָמס געדאַנקען פון דעם אומגליקלאַכן שטעמפל.
און דאָס איז אים לייכט געלונגען אויך.

פופצעטער קאפיטל.

טאָם — אַ קיניג.

אויף מאָרגן זיינען געקומען די אויסלענדישע אמבאַסאַדאָרן מיט זייערע גלענצנדע סוויטעס. טאָם האָט זיי אויפגענומען זיצן. דיק אויפן טראָן מיט גרויס פייערלאַכקייט. די פראַכט און גלאַנץ פון דאָס בילד האָט פון אָנהויב געפרייט זיין אויב און צעהיצט זיין פאַנטאַזיע אָבער די אוידיענץ האָט זיך פאַרצויגן און איז געוואָרן לאַנגווייליק. דאָס גלייכן — דאָס רוב פון די רעדעס, און דאָס, וואָס ס'איז פון אַנפאַנג געווען פאַר אים אַ פאַרגעניגן, איז צום סוף געוואָרן אַ לאַסט, האָט אים מיר געמאַכט און אַרויסגערופן ביי אים אַ בענקעניש נאָך דער היים.

טאָם האָט, פון צייט צו צייט, נאָכגעזאָגט די ווערטער, וואָס הערט פאַר ד האָט אים אַריינגעלייגט אין מויל און באַמיט זיך מיט אַלע כוחות געוויסנהאַפטיק אויסצופירן זיין ראַליע, אָבער ער איז נאָך צו ווייניק געוואוינט געווען צו אַזעלכע זאַכן, און האָט, זיך צופיל געפילט געבונדן, ער זאָל שפילן זיין ראַלע גאָר גוט.

ער האָט אויסגעזען כמעט ווי אַ קיניג, אָבער ער האָט זיך בשום אופן נישט געקענט פילן אַלס קיניג, און איז דעריבער שטאַרק צופרידן געווען, ווען די צערעמאָניע האָט זיך סוף־בל סוף געענדיקט.

דאָס גרעסטע טייל פון טאָג איז ביי אים „צערופן געוואָרן“ — ווי ער האָט עס — אַנגערופן — און פאַרשיידענע אַרבעט, וואָס זיי.

נען פארבונדן געווען מיט זיינע קיניגלאַכע פליכטן. אפילו די צוויי שעה וואָס זיינען אָפגעגעבן געוואָרן אויף פאַרשיידענע קיניגלאַכע פאַרוויילונגען, זיינען פאַר אים אויך געווען מער לאַסט, ווי פאַרגעניגן — אזוי שטאַרק זיינען זיי געווען באַשרענקט מיט אלערליי באַגרענצונגען און עטיקעט-צערעמאָניעס, איין שעה נאָך האָט ער געהאַט אַ גוטע, — דאָס איז די שעה, וואָס ער האָט פאַרבראַכט מיט העמפּריי. די דאָזיקע שעה האָט ער גערעכנט פאַר אַן אמת געפונענע, מחמת זי האָט אים געגעבן אי פאַרגעניגן אי גויטיקע ידיעות.

דער דריטער טאָג פון טאַמס קיניגטום איז פאַרבייגעגאַנגען גען אַקוראַט ווי די פריערדיקע צוויי. אין איין פונקט נאָך האָבן זיך די וואַלקנס עטוואָס אויסגעלייטערט: ער האָט זיך געפילט אַ ביסל פרייער ווי פריער. ער האָט אָנגעהויבן אַ ביסל צוגעוואוינען נען זיך צו זיין לאַגע און צו דאָס אַרומיקע לעבן. ער האָט נאָך געפילט אויף זיך די קייטן, אָבער ניט די גאַנצע צייט. די געזעלשאַפט פון גרויסע לייט און דער כבוד, וואָס זיי גיבן אים אָפ איז אים מיט יעדער שעה אַלץ ווייניקער און ווייניקער געווען צו לאַסט. און ווען ניט די מורא פאַר די עפנטלאַכע מאַלצייטן, וואָס האָבן זיך היינט געדאַרפט אָנהויבן, וואַלט ער באַגעגנט דעם פערטן טאָג כמעט רואיק.

עס זיינען פאַרגעשטאַנען וויכטיקערע זאַכן צו טאָן דעם זעלביקן טאָג: אין דעמועלביקן טאָג האָט ער געדאַרפט זיין פאַרזיצנדער פון רעגירונגס-ראַט, וואָס וועט פרעגן זיינע מיינונגען און אויסהערן זיינע באַפעלן וועגן דער פּאָליטיק, וואָס זאָל אָנגעפירט ווערן בנוגע צו אויסלענדישע פעלקער אין אַלע טיילן פון דער וועלט; אין דעמועלביקן טאָג וועט הערסט פאַר ד אַפיציעל אויסגעקליבן ווערן אויף דער גרויסער שטעל פון לאַרד רעגענט, אַנדערע וויכטיקע מלוכה-ענינים דאַרפן היינטיקן טאָג באַהאַנדלט ווערן, אָבער פאַר טאַמען זיינען עס אַלץ געווען קלייניקייטן אין פאַרגלייך מיט דער שטראַף פון גאַט צו עסן איינער אַליין מיט הונדערטער נייגערדיקע אויגן געווענדט אויף אים און מיט מילער אָן אַ צאָל, וואָס מאַכן פרושים אויף זיין האַלטונג און

אויף זיינע טעותן, אויב ער וועט זיין גענוג שלימזלריק צו, טאָכן זיי.

אַבער קיין זאך האָט ניט געקאָנט אָפּשטעלן דעם גאַנג פון דער צייט אין טאָג וואָס איז געקומען. ער האָט געטראָפּן טאָמען נידערשלאַגן, צעשטרייט און צעטראָגן. ער האָט בשום אופן ניט געקענט קומען צו זיך. די געוויינלאַכע פּרימאַרגן-פּליכטן זיינען אים געווען צו לאַסט און די הענט האָבן זיך ביי אים אַראָפּגע-לאָזן. ער האָט ווידער אַמאָל דערפּילט די לאַסט פון געפּאַנגענע-שאַפט.

אַרום האַלבן טאָג האָט ער אין גרויסן אויפּנאַמס-זאַל גע-כירט אַ שמועס מיט גראַף הערטפּאָרד, וואַרטנדיק ביז ס'וועט קו-מען די באַשטימטע שעה אָפיציעל אויפּצונעמען אַ געוויסע צאָל הויכע באַאַמטע און הויף-לייט.

טאָם איז צוגעגאַנגען צו אַ פענסטער און האָט זיך פאַר-אינטערעסירט מיט דער באַוועגונג און לעבן פון דער ברייטער וועג הינטערן פּאַלאַץ. און ניט נאָר פאַראינטערעסירט זיך, נאָר מיטן גאַנצן האַרצן געוואונטשן אַנטייל צו נעמען אין דעם לעבן און פּרייהייט פון דער גאַס—מיטאַמאָל האָט ער דערהערט אַ טו-פעריי פון פּיס און דערזען אַ המון, מאַנסביל, פּרויען און קינדער פון נידעריקסטן און אַרימסטן שטאַנד, לויפּנדיק איבערן וועג.

— כּיוואָלט געוואָלט וויסן וואָס אזוינס קומט דאָרט פאַר! — האָט ער אויסגעשריען מיט דער גאַנצער יונגילשער נייגעריקייט.

— דו ביסט קיניג! — האָט דער גראַף פאַרנייגענדיק זיך פּייערלאַך געענטפּערט. — האָב איך די ערלויבניש פון אַייער גנאָד צו געוואָר ווערן?

— אַ, יאָ! אַ, מיט פאַרגעניגן, יאָ! — האָט טאָם לעב-האַפט אויסגערופן, — קלערנדיק בעת מעשה מיט אַ צופּרידנהייט, אַז נאָך אַלעמען האָט די קיניגלאַכע שטעל אירע באַקוועמלאַכ-קייטן און גוטע זייטן אויך.

דער גראַף האָט אַריינגערופן אַ פּאַזש און געשיקט אים צום קאַפיטאַן פון דער וואַך מיט דעם באַפעל:

— אָפּשטעלן דעם המון און דערוויסן זיך די סיבה פון דער באַוועגונג.— דאָס איז דעם קיניגס באַפעל!
 אין אַ פּאַר מינוט אַרום האָט זיך אַ לאַנגע שורה קיניגלאַכע גוואַרדיע אין בלישטשעדיקע שטאַלענע פּאַנצערס אויסגעצויגן אין דער ברייט פון וועג און פאַרהאַלטן דעם המון.
 אַ שליח איז באַלד געקומען צו מעלדן אַז דער המון לויפט עס נאָך אַ מאַנסביל, אַ פרוי און אַ יונג מיידל, וואָס ווערן געפירט צום עשאַפּאַט פאַר פאַרברעכנס, וואָס זיי האָבן באַגאַנגען. דער טויט — און אַ שרעקלאַכער טויט האָט ערוואַרט די דאָזיקע אַרימע שרעקלאַכע מענטשן! — דערדאָזיקער געדאַנק האָט אָנגעפירט די סטרונעס פון טאַמס האַרצן. דאָס געפיל פון רחמנות האָט גענומען די אויבערהאַנט איבער אַלע אַנדערע געפילן. ער האָט ניט אַ קלער געטאָן וועגן דעם אַז די מענטשן האָבן געפירט האַנדלט געגן געווען. אַז זיי האָבן געבראַכט אומגליק און טרויער אויף זייערע קרבנות. ער האָט וועגן קיינאַך ניט געקענט קלערן ווי נאָר וועגן דעם עשאַפּאַט און דעם שרעקלאַכן גורל וואָס ער וואַרט די פאַרמשפטע. זיין מיטגעפיל האָט אין אים פאַרטויבט אויף דעם מאַמענט דעם באַוואוסטזיין, אַז ער איז ניט מער ווי דער שטן פון אַ קיניג און נישט קיין אמתער קיניג. איידער ער האָט זיך נאָך באַטראַכט וואָס ער טוט, האָט ער אויסגעשאַסן:
 — ברענגט זיי אַריין אַהער!

נאָר באַלד האָט ער זיך פאַרשעמט פאַר זיך אַליין. ער איז רויט געוואָרן און איז שוין גרייט געווען צו בעטן מחילה פאַר זיין היציקייט, נאָר באַמערקנדיק, אַז זיין באַפעל האָט ניט אַרויסגערופן קיין שום איבערראַשונג ניט ביים גראַף הערט פאַרד, ניט ביים פּאַוש, האָט ער זיך אָפּגעהאַלטן און גאַרניט געזאָגט. דער פּאַוש, פאַרנייגנדיק זיך, ווי געוויינלאַך, איז הינטער וויילעכטס אַרויס פון צימער אָפּצוגעבן דעם באַפעל.

טאַם האָט זיך דערפילט תקיף ביי זיך פון דער קראַפט וואָס אַ קיניגלאַכער אַמט גיט, ער האָט אַ קלער געטאָן: „אויף מיין וואַרט, ס'איז דאָס זעלבדיקע וואָס איך האָב געפילט ווען איך פלעג לייענען דעם אַלטן גלחס מעשיות און פאַרגעשטעלט זיך

אליין סאר א קיסר וואָס שאַפט געזעצן און גיט אָפּ אַלעמען באַ-
פעלן: „טו דאָס, טו יענץ“, און קיינער האָט נישט געוואָגט ווידער
צושפעניקן מיר אָדער טאָן געגן מיין ווילן“.

די טירן האָבן זיך ברייט געעפנט, און דאָס אַנקומען פון
איין הויכגעשטעלטע פּערוואַן נאָך דער צווייטער איז געמאָלדן
געוואָרן. דער זאל איז גיך האַלבפול געוואָרן מיט אַדעליקע און
אַריסטאָקראַטיע, אָבער טאָם האָט זיי קוים באַמערקט—אָזוי איז
ער געווען אויפגערגעט און פאַראינטערעסירט מיט דער אַנדער
מער וויכטיקער זאָך. ער האָט זיך אַוועקגעזעצט צעשטרייט אויף
זיין שטול און מיט גרויס אומגעדולד געקוקט אויפן סיר. די פאַר-
זאַמלטע האָבן, פאַרשטייט זיך, נישט געוואָגט צו באַאומרואיקן אים
און האָבן געשמועסט צווישן זיך וועגן מלוכה-אינטערעסן און
הויף-פּליודערייען.

אין אַ וויילע אַרום האָבן זיך דערהערט די מעסיקע טריט
פון זעלנער און די פאַרברעכער זיינען אַריינגעפירט געוואָרן אין
זאל אונטער דער וואַך פון אַ הילפס-שעריף און אַן אָפּטיילונג
פון דער קיניגלאַכער גוואַרדיע.

דער געהילפס-שעריף האָט געקניט פאַר טאָמען, און איז
אָפּגעטראַטן אָן אַ זייט, די דריי פאַרמשפטע נפשות זיינען אויך
אַנידערגעפאלן אויף די קני און זיינען אָזוי געבליבן שטיין. די
גוואַרדיע האָט זיך אויסגעשטעלט הינטער טאָמעס שטול. טאָם
האָט נייגעריק באַטראַכט די פאַרברעכער. עפעס אין דעם מאָנט-
בילס פנים אָדער אין זיינע קליידער האָט אַרויסגערופן אין זיין
זכרון ווי אַ טונקעלע ערינערונג. „מיר דוכט, אַז איך האָב אים
פריער ערגעץ-וואו געזען... אָבער ווען און וואו—דאָס קען איך
זיך נישט דערמאָנען“—האָט טאָם געקלערט. גראַד דאַמאָלסט האָט
דער פאַרמשפּטער אַקוק געטאָן אויף טאָמען און שנעל צוריק
אַראָפּגעלאָזן זיין קאָפּ ווי ער וואַלט נישט געקענט פאַרטראַגן די
קיניגלאַכע גרויסקייט. אָבער דער איין בליק, וואָס טאָם האָט
געוואָרפן אויף זיין פנים איז סאַר אים גענוג געווען. „איצט איז
די זאַך קלאַר, דאָס איז דאָך יענער אומבאַקאַנטער, וואָס האָט
אַרויסגעשלעפט דושיילס אַוואַיט פון דער טעמז און געראַ-“

טעוועט זיין לעבן אין יענעם קאלטן ווינטיקן טאָג—דעם ערשטן
טאָג פון ניי-יאָר—א מוטיקער, גוטער טאָט—א שאַד, וואָס ער האָט
דערנאָך געטאָן ערגערע זאכן און איז אזוי מיאוס אַרײַנגעפאלן...
איך האָב נישט פאַרגעסן נישט יענעם טאָג, נישט די שעה, מחמת
אין א שעה אַרום, פונקט עלף אַ זייגער, האָט מיר די באַבע קעגן-
טײַ אזוי צעשלאָגן, אז אלע קלעפּ, וואָס איך האָב געקראָגן פריער
אָדער שפעטער, זיינען געווען נישט מער ווי צאַרטע גלעטן אין
פאַרגלייך מיט דעמדאָזיקן חלק...

טאָם האָט באַפוילן די פרוי און דאָס מיידל זאָלן אויף
א וויילע אַרויסגעפירט ווערן. דאָן האָט ער זיך געווענדט צום גע-
הילפּס-שעריף און געזאָגט:

— נו, מיין הער, אין וואָס באַשטייט די שולד פון דעם
דאָזיקן מענטשן?

— איך האָב די ערע צו מעלדן אייער מאַיעסטעט, אז ער
האָט פאַרשט אַיינעם פון אייער מאַיעסטעט אונטערטאָנער.

טאָם רחמנות-געפיל מיט דעם פאַראורטיילטן און זיין
עגסציקונג מיט אים, ווי מיט דעם רעטער פון דזשיילס און
איט, איז שטאַרק געפאלן ביי דערדאָזיקער ידיעה.

— איז דאָס באַזיין געוואָרן?

— קלאָר ווי דער טאָג, אייער מאַיעסטעט.

טאָם האָט אָפגעזיפצט און געזאָגט:

— נעמט אים צו, ער האָט פאַרדינט זיין טויט-שטראַף.

א שאַד, ער איז געווען אזא בראַווער... הומ, הומ... כײַן צו
זאָגן—ער זעט אויס אזוי בראַוו...

דער פאַראורטיילטער האָט מיט פאַרצווייפלונג פאַרבאָרן
די הענט און, צופאַלנדיק צום "קיניג" מיט אַ צעבראָכן האַרץ
געבעטן:

— אַ, מיין האַר און קיניגו דו וואָס האָסט רחמנות אויף

פאַרלאָרענע, האָב רחמנות אויף מיר אויך! איך בין אומשולדיק—
שוואַך איז מיין שולד באַזיין געוואָרן— אָבער נישט וועגן דעם
רייד איך איצט: דער אורטייל איז אַרויסגעטראָגן געוואָרן און
וועט נישט געענדערט ווערן. דאָך, אין מיין לעצטער מינוט, בעט

איך רחמים, וואָרים מיין שטראָף איז גרעסער ווי איך קען פאַר-
טראָגן. גנאָה, גנאָד, מיין באַרמהערציקער קיניג! פאַרנעם מיין
געבעט אין דיין קיניגלאַכן האַרצן—באַפעל מען זאָל מיך הענגען
טאָם איז אויסער זיך געוואָרן, אויף אזאַ בקשה האָט ער
זיך גיט געריכט.

— איך שווער ביי מיין לעבן—אַ מאַדנע גנאָד! איז דען
די תּלּיה גיט דאָס, וואָס עס וואַרט אויף דיר?

— אַ, מיין גוטער קיניג, גיט דאָס? טאָו באַפוילן געוואָרן
מען זאָל מיך אָפּקאַכן לעבעדיק ער הייט!... *

ביי דידאָזיקע שרעקלאַכע ווערטער איז טאָם פּמעט אויפ-
געשפּרונגען פון שטול. ווי נאָר ער איז געקומען צו זיך, האָט
ער גלייך אויסגעשריען:

— דיין וואונטש וועט דערפילט ווערן, אומגליקלאַכער!
און וואָלסטו אפילו פאַרסטמט הונדערט מענטשן, וואָלסטו גיט גע-
דאַרפט שטאַרבן מיט אזאַ שרעקלאַכן טויט.

דער געפאַנגענער איז צוגעפאלן מיטן פנים צו דער ערד
און אין ליינשאַפּטלאַכע ווערטער גענומען דאַנקען אָן אַ שיעור,
ענדיקנדיק מיט די ווערטער:

— אויב אָן אומגליק וועט דיר, חלילה, אַמאָל טרעפן—פון
וואָס גאָט זאָל דיר מציל זיין, זאָל דיין היינטיקע גוטעהרציקייט

(* אין דער הערשאַפט פון הענרי דעם אַכטן, זיינען גיפּט-מי-
סערט, לויט אַ געזעץ פון פאַרלאַמענט, פאַרמשפט געוואָרן אַפּגעקאַכט צו הערן
לעבעדיקעהייט. דערדאָזיקער געזעץ איז בטל געוואָרן אין דער הערשאַפט פון
רומענדיקן קיניג.

אין דייטשלאַנד איז דידאָזיקע שרעקלאַכע טויט-שטראָף נאָך באַנוצט
געוואָרן אין זיבעצטן יאָרהונדערט. דער דייכטער טייל לאַר באַשרייבט אַ טויט-
שטראָף, וואָס ער האָט אין 1616-טן יאָר געזען אין האַמבורג. אַ געלט-מאַכער
איז פאַרמישט געוואָרן אַפּגעקאַכט צו הערן אין בוּמאַייל. מען האָט אים צו-
לעבונדן מיט אַ שטריק אונטער די פאַכזעס און ביסלאַכזייט אַראַפּגעלאָזן אין
קאַכעדיקן בוּמאַייל, ביז די פלייש איז אַרפּ פון די ביינער. דער האַמבורג
טרומבוליס: „כלויע געזעצן זייט 20.

צו מיר באשטיין דיין זכות און גאָט זאָל דיר דערפאַר באַצאָלן
כּפּל כּפּלים!

טאָם האָט זיך געווענדט צום גראַף הערט פּאַרד און
געזאָגט:

— מיין לאָרד, איז עס מעגלאַך, אז מען האָט דעמדאָזיקן
מענטשן פאַרמשפּט צו אזאָ גרויזאַמען טויט?

— דאָס איז דער פּסק-דין פאַר גיפּט-מישערס נאָך דעם
ענגלישן געזעץ. אין דאָטשלאַנד ווערן פּאַלשע געלט-מאַכער גע-
קאַכט לעבעדיקערהייט אין בוימאָייל—ניט אַריינגעוואָרפן מיט איין
מאָל, נאָר זיי ווערן אַראָפּגעלאָזן אויף אַ שטריק ביסלאַכווייז און
לאַנגזאַם, פּריער די פּיאַטעס, דערנאָך די פּיס, דערנאָך...

— אַ הער אויף, איך בעט דיך מיין לאָרד, איך קען דאָס
ניט הערן!—האָט טאָם אויסגעשריען, פאַרדעקנדיק די אויגן מיט
די הענט, ווי ער וואָלט זיך געוואָלט באַשיצן פון דעם שרעק-
לאַכן בילד,—איך בעט אייך, מיין גוטער לאָרד צו באַפוילן דער-
דאָזיקער גרויזאַמער געזעץ זאָל געענדערט ווערן. אַ זאָלן אומ-
גליקלאַכע מענטשן ניט געפּייניקט ווערן מער מיט אזעלכע שרעק-
לאַכע יסורים.

דעם גראַפּס פנים האָט אויסגעדריקט טיפע צופּרידנקייט,
וואָרים ער איז געווען בטבע אַ גרויסמוטיקער און גוט-האַרציקער
מענטש—אזאָך, וואָס מען האָט ניט אָפּט באַגעגנט צווישן מענטשן
פון זיין מדרגה אין יענער גרויזאַמער עפּאַכע.

— די דאָזיקע נאָבעלע ווערטער פון אייער גנאָד האָבן
שוין געענדערט דאָס געזעץ—האָט לאָרד הערט פּאַרד געזאָגט,—
די געשיכטע וועט עס פאַרצייכענען צו דער ערע פון דאָס קיניג-
לאַכער הויז:

דער געהילף-שעריף האָט שוין געוואָלט אַרויספירן דעם
געפאַנגענעם, ווען טאָם האָט געגעבן אַ צייכן אָפּצוואַרטן, און
געזאָגט:

— איך וואָלט געוואָלט אַ ביסל טיפּער אַריינדרינגען אין
דער זאָך: דער מאַן זאָגט, אז זיין שולד איז אזוי גוט ווי ניט
באוויזן געוואָרן. זאָג מיר, וואָס ווייסטו וועגן דעם.

— איך האָב די ערע צו מעלדן אייער קיניגלאַכער גנאָד, אז ס'איז אויפגעוויזן געוואָרן אין געריכט, אז דערדאָזיקער מענטש איז אַריין אין דערפֿל איסלינגטאָן אין אַהויז, וואו ס'איז געלעגן אַ קראַנקער — דריי עדות באַשטעטיקן, אז דאָס איז געווען צען אַזייגער אינדערפרי, און צוויי זאָגן, אז אַפּאַר מינוט שפּע-טער, — דער קראַנקער איז געלעגן איינער אַליין און געשלאָפּן. אין אַפּאַר מינוט אַרום איז דער באַשולדיקטער צוריק אַרויס פֿון שטוב און איז געגאַנגען זיין וועג. דעם חולה האָט אינגיכן גע-כאַפט ספּאַזמעס און ווייניקער ווי אין אַשעה צייט אַרום, האָט ער גאָט די נשמה אָפּגעגעבן.

האַט אימיצער געזען ווי מען האָט דעם קראַנקן איינגע-געבן סם? איז סם געפונען געוואָרן?

— אַ, ניין, מײן האַר.

— ווי אזוי-זשע קען מען איבערהויפט וויסן, אז סם איז

געגעבן געוואָרן?

איך ערלויב מיר צו מעלדן אייער מאַיעסטעט, אז די דאָק-טוירים האָבן באַשטעטיקט, אז אַזעלכע סמנים ווי ספּאַזמעס און ברעכן זיינען פאַראַן נאָר ביי פאַרגיפטונג.

וויכטיקע באַווייזן פאַר יענער פשוטער עפּאָכע.

טאָם האָט באַגריפּן די וויכטיקייט פֿון דעם באַווייזן און

געזאָגט:

— די דאָקטוירים ווייסן זייער פאַך. מין-הסתם זיינען זיי

גערעכט. עס האַלט שלעכט מיט דעמדאָזיקן אומגליקלאַכן.

— דאָס איז אָבער נאָך ניט גאָר, אייער מאַיעסטעט. פאַ-

ראַן נאָך מער און ערגערס. אַסך מענטשן דערציילן, אז אַ מכשפה

וואָס איז זינט דאָמאָלסט אַוועק פֿון דאָרף, קיינער ווייס ניט וואו-

היין, האָט פאַראַויסגעזאָגט, און דערציילט זיי בסוד, אז דער

קראַנקער וועט שטאַרבן פֿון סם, און נאָך מער, אז אַן אומ-

באַקאַנטער וועט עס אים איינגעבן — אַן אומבאַקאַנטער מיט טונ-

קעלע האָר און אין אַלטע, פּראָסטע קליידער, און דער אַרעסטיר-

טער איז צוגעפּאַסט צו דער שילדערונג פֿון דער מכשפה — זאָל

נאָך פעלן אַהאַר. זאָל אייער מאַיעסטעט באַוויליקן גוט איבער-

צוועגן די זאך, נעמענדיק אין אַנפאַטראַכט, אז ס'איז פאַר אַויכ-
געזאָגט געוואָרן.

אין יענער אַבערגלויביקער צייט איז עס געווען אַן אַרגו-
מענט פון גוואַלדיקער קראַפט. טאָם האָט געפילט, אז די זיך
איז געענדיקט. אויב באַווייזן האָבן איבערהויפט אַווערט, איז די
שולד באַווייזן. פונדעסטוועגן האָט ער געגעבן דעם באַשולדיקטן
אַ מעגלאַכקייט צו פאַרענטפערן זיך.

— אויב דו קענסט עפעס זאָגן פאַר דיין פאַרטיידיקונג—

זאָג.

— קיין זאך ניט, וואָס זאָל נוצן ברענגען, מיין קיניג. איך
בין אומשולדיק, דאָך קען איך עס ניט באַווייזן. איך האָב קיין
פריינד ניט, אז ניט וואָלט איך געקענט דערווייזן, אז איך בין
יענעם טאָג גאַרניט געווען אין אַיסלינגטאָן. איך וואָלט אויך
געקענט באַווייזן, אז אין דער שעה, וואָס זיי רופן אָן, בין איך
גאַר געווען אַ מייל ווייט פון אַיסלינגטאָן אין אַ אָפּינגאָלד-
סטרייס. נאָך מער, מיין קיניג, איך וואָלט געקענט באַווייזן, אז
אין דער צייט, וואָס זיי זאָגן אז איך האָב גענומען אַ לעבן,
האָב איך גאַר געראַטעוועט אַ לעבן. אַיינגל האָט זיך גע-
טרוקען...

— גענוג! שעריף, רוף אָן דעם טאָג, אין וועלכן דאָס
פאַרברעכן איז באַגאַנגען געוואָרן.

— צען אַזייגער אין דער פרי אַדער אַ פאַר מינוטן שפע-
טער, דעם ערשטן טאָג פון ניי-יאָר, אַלערגנעדיקסטער...

— באַפריי דעם געפאַנגענעם— אַזוי וויל דער קיניג!
דאָס יינגל האָט זיך ווייטער פאַרשעמט פון זיין דאָזיקער
ניט קיניגלאַכער אייליקייט און ער האָט זיך פאַרריכט, צוגעבן
דיק:

— עס פאַרדריסט מיר, מען זאָל שיקן אַ מענטשן אויף דער
תליה אויף דעם סמך פון אַזעלכע נאַרישע און פוסטע באַווייזן!
אַ שטילע כורמלעריי פון התפעלות איז דורכגעאַנגען אַי-
בער די פאַרזאַמלונג. דאָס איז ניט געווען צוליב טאָמס רעזאָלו-
ציע, ווייל אין דער גאַנצער פאַרזאַמלונג איז ניט געווען קיין אַיי-

נער, וואָס זאָל רעכטפּערטיקן די אייליקע באַפּרייאַונג פון אַ גיפּט.
מישער, — נאָר זיי האָבן באַוואַנדערט דעם שכל און די שאַרפֿ-
זיניקייט, וואָס טאָם האָט דאָ אַרויסגעוויזן.

— אַ, דאָס איז ניט קיין משוגענער קיניג — ער האָט
אַ גלייכן שכל.

— ווי קלאָר ער האָט געשטעלט פראַגן און ווי ענלאַך
דאָס איז צו זיין פּריערדיקער טבע אַפּצופאַרטיקן אַזאַך קורץ און
שאַרף.

— אַ דאַנק גאָט, זיין שוואַכקייט איז פאַרביי! דאָס איז ניט
קיין שוואַכלינג, נאָר אַ קיניג! ער האָט זיך געהאַלטן גאָר ווי
זיין פּאַטער.

דאָס זיינען געווען די באַמערקונגען, וואָס זיינען אין דער
שטיל געמאַכט געוואָרן וועגן טאַמען.

טאָם אייער האָט געכאַפט אייניקע פון די באַמערקונגען
און ער האָט זיך געפילט זייער גוט און לייכט.

אַבער באלד האָט זיין יונגע נייגעריקייט גובר געווען די
אַנגענעמע געפילן; אים האָט זיך פאַרגלוסט צו וויסן וואָס פאַר
אַ שרעקלאַכן פאַרברעכן האָבן באַגאַנגען די פרוי און דאָס קליין
מיידעל.

אויף זיין באַפעל זיינען זיי ביידע, ציטערנדיקע און וויי-
נענדיקע געפראַכט געוואָרן פאַר אים.

— וואָס אַזוינס האָבן זיי געטאָן? — האָט טאָם געפרעגט
דעם שעריף.

— איך האָב די דרייַסטקייט צו מעלדן אייער מאַיעסטעס,
אַז זיי ווערן באַשולדיקט אין אַ מוראדיקן און קלאָר באַוויזענעם
פאַרברעכן, פאַר וועלכן די ריכטער האָבן זיי פאַראורטיילט צום
הענגען; זיי האָבן זיך פאַרקויפט צום טיוול-אַס אין וואָס זייער
פאַרברעכן באַשטייט!

טאָם האָט אַ ציטער געטאָן. ער איז פון קינדווייז אַן גע-
לערנט געווען צו האַסן מענטשן וואָס טוען אַזעלכע גאַטס-פאַר-
באַטענע זאַכן.

ער האָט זיך אָבער נישט געקענט אָפּוואַגן פון פאַרגעניגן צו
 באַפרידיקן זיין נייגעריקייט, און ער האָט געזאָגט:
 — וואו איז עס געשען? און ווען?
 — אום האַלבע נאַכט, אין זינדש דעצעמבער, אין אַן איינ-
 געפאַלענעם קלויסטער, אייער מאַיעסזעט.
 טאָם האָט ווידער אַ שוידער געטאָן.
 — ווער איז דערביי געווען?
 — נישט מער ווי זיי ביידע, אייער גנאָד, און יענער, דער
 אַנדערער...
 — האָבן זיי זיך מודה געווען?
 — ניין, וואָס נישט—זיי לייקענען.
 — ווי-זשע איך בעט דיך, האָט מען זיך דערוואוסט?
 — אייניקע עדות האָבן זיי געזען גייענדיק אַהין, אייער
 מאַיעסזעט. דאָס האָט אַרויסגערופן אַ חשד, וואָס איז דערנאָך
 באַשטעטיקט געוואָרן דורך שרעקלאַכע פאַסירונגען. דער עיקר
 איז פעסטגעשטעלט געוואָרן, אַז זיי האָבן מיט דער הילף פון
 דער שוואַרצער קראַפט, אַרויסגערופן אַ שטורם, וואָס האָט חרוב
 געמאַכט די גאַנצע געגנט. איבער פּערציק עדות האָבן באַשטע-
 טיקט דעם שטורם, און, בנאמנות, מען וואָלט געקענט האָבן טויזנט
 עדות, מען זאָל נאָר וועלן, ווייל יעדערער געדענקט גוט דעם
 שטורם, מחמת יעדערער האָט פון אים געליטן.
 — אַוודאי איז די זאַך ערנסט.
 טאָם האָט אַ וויילע באַטראַכט די דאָזיקע שטיקל טייוולשע
 אַרבעט און נאַכהער געפּרעגט:
 — האָט די פרוי אליין אויך געליטן פון דעם שטורם?
 — געוויס האָט זי געליטן, אייער מאַיעסזעט. און רעכט
 אויף איר. אַלע זעען אָן איר נקמה. איר הייזל איז אינגאַנצן
 אוועקגעבראַגן געוואָרן דורכן שטורם און זי מיט איר קינד זיי-
 גען געבליבן היימלאָז.
 — מיר שיינט, אַז זי האָט צו טייער באַצאָלט פאַר דער
 קראַפט צו טאָן זיך אליין שלעכטס. זי האָט זיך גענאַרט, ווען
 אפילו זי וואָלט דערפאַר באַצאָלט נישט מער ווי איין גראַשן, היינט

אז זי האָט דערפאַר באַצאָלט דעם טייוול מיט איר אייגענער און מיט איר קינדס נשמה, באַווייזט דאָס, אז זי איז משוגע, און ווי באַלד זי איז משוגע, ווייס זי ניט וואָס זי טוט און איז, במילא, ניט פאַראַנטוואָרטלאַך פאַר אירע מעשים.

די גרויע קען האָבן ווידער צוגעשאַקלט אין הסכמה מיט טאַמס שכל און איינער פון זיי האָט שטיל באַמערקט:

— אויב דער קיניג איז, ווי מען זאָגט, משוגע, איז עס אזא מין משוגעת, וואָס וואָלט שטאַרק צונאָך געקומען אייניקע קלאַרע, וועלכע איך קען, ווען גאָט וואָלט זיי געהאָלפן זיי זאָלן זיך אָנשטעקן מיט דער משוגעת.

— ווי אַלט איז דאָס קינד? — האָט טאַם געפרעגט.

— ניין יאָר, אייער מאַיעסטעט.

— ערלויבט דער ענגלישער געזעץ אַ קינד פון ניין יאָר אַריינצוגיין אין וועלכע ס'איז אָפּמאַכן און פאַרקויפן זיך אַליין? — האָט זיך טאַם געווענדט צו אַ געלערנטן ריכטער.

— דאָס געזעץ ערלויבט ניט קינדער אָנטייל צו נעמען אָדער אַריינטרעטן אין וועלכע ס'איז ערנסטע אָפּמאַכן אָדער מסחרים, מיין האַר, ווייל זיין שוואַכער שכל איז ניט אומשטאַנד אַנטקעגן צו שטעלן זיך דעם צייטיקן פאַרשטאַנד און שלעכטע פלענער פון דערוואַקסענע. דער טייוול מעג יאָ קויפן אַ קינד, אויב ער וויל נאָר, און אויב דאָס קינד איז דערצו מסכים. אַן ענגלישמאַן אָבער טאָר ניט, און זיין אָפּמאַך איז אין אַזעלכע פאַלן אומגיל-טיק און בטל.

— דאָס איז ניט קריסטלאַך און נאַריש, אז דאָס ענגלישע געזעץ זאָל געבן דעם טייוול מער רעכט און פּריווילעגיעס ווי אַן ענגלענדער! — האָט טאַם אויסגעשריען מיט אמתן פאַרדרוס. דערדאָזיקער נייער בליק אויף דער זאַך האָט אַרויסגערוּפן אַ סך שמייכלען און יעדערער האָט עס באַהאַלטן אין זיין זכרון, כדי איבערצוחורן דערנאָך דעם אַנעקדאָט אין הויף-קרייזן אַלס באַווייז פון טאַמס קלאַרקייט.

די באַשולדיקטע פּרוי האָט אויפגעהערט צו וויינען און

האַט זיך צוגעהערט צו טאַמס ווערטער מיט גרויס אויפמערק-
זאַמקייט און מיט וואַקסנדיקער האַפנונג.

טאַמס האַט עס באַמערקט און דאָס האַט אים שטאַרק גע-
נייגט צו דער זייט פון דער שולדיקער פרוי.
— מיט וואָס האָבן זיי אַרויסגערופן דעם שטורים?— האַט
ער געפרעגט.

— דער מיט וואָס זיי האָבן אויסגעטאַן די
וואַקסן, מיין קיניג.

דאָס האַט טאַמען פאַרוואונדערט און צעהיצט זיין גייגע-
הייט ביז גאָר.

— וואונדערבאר! רופט עס אלעמאָל אַרויס אַזעלכע שרעק-
לאכע פאָלגן?

— שטענדיק, מיין קיניג, ווייניקסטנס, ווען די פרוי וויל
עס און זאָגט אַרויס די נויטיקע פישוף-ווערטער הויך אָדער פאַר
זיך.

טאַמס האַט זיך אַ קער געטאַן צו דער פרוי און באַפוילן:
— ווייו דיין כוח, איך וויל זען אַ שטורים!

די פנימער פון די אבערגלויבערישע פאַרזאַמלטע זיינען
בלאָס געוואָרן און ביי דאָס רוב פון זיי האַט זיך באַוויון אַ פאַר-
באַרגענער וואונטש וואָס גיכער אַרויסצורוקן זיך פון געפערלאַכן
אַרט. אָבער טאַמס, וואָס איז אינגאנצן געווען פאַרטאַן מיט דער
קומענדיקער קאַטאַסטראָפּע, איז געווען בלינד און טויב צו אַלץ,
וואָס ארום אים קומט פאַר.

באַמערקנדיק דער פרויס פאַרוואונדערטן און דערשראָקט-
נעם בליק, האַט טאַמס צעקאַכט צוגעגעבן:

— האָב קיין מורא ניט, מען וועט דיר דערפאַר גאַרנישט
טאַן. נאָך מער—דו וועסט באַפרייט ווערן און קיינער וועט זיך
ניט אַנרירן. באַוויו דיין כוח.

— אַ, מיין קיניג! איך האָב ניט אַזאַ כוח, מ'האַט אויף
מיר אַ בילבול געמאַכט!—האַט די פרוי אויסגעשריען.

— דיין מורא האַלט דיך אָפּ. האָב-זשע קיין מורא ניט,
דיר וועט קיין שלעכטס ניט געשען. מאַך אַ שטורים — ס'מאַכט

ניט אויס אז א קלייבינקן—איך פארלאנג ניט קיין גרויסן אָדער
 געפערלאַכן, אַדראַ, איך וויל בעסער דאָס געגנזייטיקע—טויזשע
 דאָס—און דיין לעבן איז געשענקט. דו וועסט אַרויס פון דאַנען
 פריי צוזאַמען מיט דיין קינד מיט דעם קיניגס מחילה אויף זיך
 און באַשיצט פון יעדער שלעכטס און ביזו אין גאַנצן קיניגרייך.
 די פרוי איז אַ פאַל געטאָן צו דער ערד און מיט טרערן
 פאַרויכערט, אז זי באַזיצט ניט די קראַפט צו וויוון דעם מפות
 ווען גיט וואָלט זי עס געוויס מיט פאַרגעניגן געטאָן, אויב זי
 וואָלט דערמיט געראַטעוועט כאַטש איר קינדס לעבן, און אליין
 אומקומען. קיין גרעסערן גנאָד וואָלט זי גאָר פון קיניג ניט פאַר-
 לאַנגט.

ט אָם האָט ווייטער איינגערעדט, די פרוי האָט אַלץ פאַר-
 זיכערט, אז זי קען ניט. צום סוף האָט ער געזאָגט:

— איך רעכן, אז די פרוי זאָגט אמת, ווען מײן מוטער
 וואָלט געווען אויף איר אָרט און פאַרמאָגט דעם טייוולס פינסטערע
 רע מאַכט, וואָלט זי קיין איין מינוט ניט געטראַכט אַרויסצורופן
 אַלע שטורעם פון דער וועלט, ווען אַפילו דאָס זאָל חרוב מאַכן
 די גאַנצע לאַנד, זי זאָל נאָר וויסן אז דערמיט ראַטעוועט זי מיין
 לעבן. און אַלע מוטערס זיינען גלייך.

— דו ביסט פריי, גוטע פרוי—דו און דיין קינד, וואָרים
 איך האַלט דיך פאַר אומשולדיק. נו, איצט אז דו ביסט פריי,
 האַסטו געוויס ניט וואָס מורא צו האָבן, טויזשע אויס דיינע זאָקן!
 און אויב דו קענסט נאָר מאַכן מיר אַ שטורעם, וועל איך דיך
 רייך מאַכן.

די געראַטעוועטע האָט געדאַנקט אָן אויפהער און געאיילט
 זיך צו סאָן דעם קיניגס באַגער. ט אָם האָט אומגעדולדיק און
 אַ ביסל אומרויף צוגעקוקט ווי זי ציט אַראָפּ די זאָקן. די הויף-
 לייט האָבן אָפּן אויסגעדריקט זייער אומרויאַקייט און אומצו-
 פרידנקייט.

די פרוי האָט אַראָפּגעשלעפט אירע אייגענע זאָקן, איר
 קינדס זעקלאַך און געטאָן וואָס נאָר זי האָט געקענט צו באַדאַנקען

דעם קיניגס גרויסמוטיקייט, כאָטש מיט אַן ערדציטערניש, אָבער
איר מי איז געווען אומזיסט. טאָם האָט אָפגעזיפצט און געזאָגט :
-- באַמי זיך מערניט, גוטע גשמה, דיין כוח איז פון דיר
אָוועק. גיי בשלום דיין וועג און אויב דיין כוח וועט זיך צו דיר
ווען עס איז אומקערן, — פאַרגעס מיך ניט און ברענג מיך
אַ שטורם (*).

(* אַ פרוי און איר גיין יאָריקע טאָכטער זיינען אויסגעהאַנגען
געזאָרן סאַר פאַרקויפן זייערע נשמות צום טיחל און פאַר אַ יסרוטן אַ שטורם
דורך אויסטאָן די זאַקן—דאָס איז אַ פאַקט געבראַכט ביי דער הומונד טרומבלוי
אין זיין בוך : „בלויז געזעצן—אַמחע און פאַלשע“.

זעכצעטער קאפיטל.

דער פארטאד-מיטאג.

די שעה פון דעם ערשטן עפנטלאכן מיטאק האט זיך דער-
נענטערט. אָבער, מערקווירדיק, טאָם האָט כמעט ווי ניט מורא
געהאַט. די פאסירונגען פון היינטיקן פרימאָרגן האָבן אים צוגע-
געבן אַ מאָדנע זיכערקייט און אמונה אין זיך. דער קליינער אָרי-
מער רינשטאָק-יינגל האָט נאָך פיר טעג "געוואוינהייט" געפילט
זיך מער אין דערהיים אין זיין גאָלדענער שטייגל, ווי אַ דער-
וואַקסענער מענטש וואָלט זיך געפילט פאַר אַ חודש צייט. די פע-
איִקייט פון אַ קינד צוצופאַסן זיך צו אומשטענדן האָט זיך קיינ-
מאָל ניט בעסער אַרויסגעוויזן, ווי אין דעמדאָזיקן פאַל.

איצט, ווען מען גרייט צו טאָמען פאַר אַזאַ וויכטיקן ענין
ווי דער ערשטער עפנטלאכער מיטאָג, — לאָמיר אויסנוצן אונזער
פריוויילעגיע און אַ קוק טאָן וואָס הערט זיך אין באַנקעט-זאַל.

דאָס איז אַ גרויסער זאַל מיט באַגילטע זיילן און אַרקען
און מיט געמאָלטע ווענט און סופיט. ביים טיר זיינען, אומבאַ-
וועגלאַך ווי סטאַטועס, געשטאַנען, הויכע גוואַרדייצעס, אָנגעטאָן
אין רייכע און מאָלערישע קליידער, מיט אַלעבאַרדן אין די הענט.
אויף דער גאַלערייע, וואָס האָט זיך געצויגן אַרום דעם גאַנצן
זאַל איז געזעסן אַן אַרקעסטער מוזיקאַנטן און אַ גרויסע געזעלי-
שאַפט פון דאַמען און הערן אין רייכע טואַלעטן. אין מיטן צימער
אויף אַן עסטראַדע איז געשטאַנען טאַמס טיש.

איצט לאָמיר לאָזן דעם פאַרצייטיקן כראָניק-שרייבער דער-
זיילן מיט זיינע אייגענע ווערטער:

"פריער איז אַריין אין צימער אַ דושענטלמאַן מיט דעם

קייזערלאכן רוט אין האנט; נאך אים איז אריין א צווייטער מיט א טישטוך. נאכדעם ווי זיי האבן דריי מאָל געקניט מיט גרויס דרך-ארץ, האָבן זיי אויסגעשפּרייט דאָס טישטוך אויפן טיש און, קניענדיק נאָך אַ מאָל, אַרויס פון צימער. נאָך די ערשטע צוויי זיינען אַריין אַנדערע צוויי, איינער ווידער מיט אַרוט אין האַנט און דער צווייטער מיט אַ זאַלץ-מעסל, און אַ ברויט אויף אַ טע-לער. קניענדיק, ווי די ערשטע צוויי, שטעלן זיי אַלץ אַוועק אויפן טיש און גייען אַרויס מיט דיזעלביקע צערעמאָניעס ווי די פּרי-ע-דיקע. צום סוף גייען אַריין צוויי פּראַכטיק-געקליידעטע אַדל-לייט און, נאָכדעם ווי זיי פאַלן דריי מאָל צו דער ערד אויף אַ זייער גאַלאַנטן שטייגער, — לייגט איינער אַוועק אַ גרויסן מעסער אויפן טיש און דער צווייטער רייבט איין דעם טיש מיט ברויט און זאַלץ מיט אַזאַ מין אָבשיי, פּונקט, ווי דער קיניג אַליין וואָלט דערביי געווען.

דערמיט ענדיקן זיך די פייערלאַכע פאַרבערייטונגען. איצט דערהערט זיך פון ערגעץ ווייט אין קאָרידאָר אַ טראָם-פייטער-שאַל און אַן אומדייטלאַכער אויסרוף: „מאַכט וועג פאַרן קיניג!“ — וועג פאַר זיין הויכגעאַכטע מאַיעסטעט, דעם קיניג! — די דאָזיקע אויסרופן חורן זיך יעדע מינוט איבער, זיי דערנענטערן זיך אַלץ מער און מער און אינגיכן דערהערן זיך לעבן אונז די קלאַנגען פון אַ מיליטער-מאַרש און דער הילכיקער אויסגעשריי: „מאַכט וועג פאַרן קיניג!“ — עס עפנט זיך די טיר און די גלענצנדע פּראָצעסיע הויבט אָן מיט מעסיקע טריט אָנצופילן דעם זאַל. איצט לאַמיר ווייטער לאָזן דעם כראָניק-שרייבער דערציילן: „צום אָנהויב גייען אַדעדיקע, באַראָנען, גראַפן, ריטער פון „זאַקן-בענדל-אַרדען“, אַלע פּראַכטיק געקליידט און מיט אָפּגע-דעקטע קעפּ. דערנאָך קומט דער קאַנצלער צווישן צוויי באַגליי-טער, איינער פון זיי טראָגט דעם קיניגלאַכן רוט און דער צוויי-טער — דעם מלוכה-שווערד מיטן שפיץ אַרויף, אין אַרויטער שייד, באַפּוצט מיט גאַלדענע ליליען. נאָך זיי קומט דער קיניג אַליין. ווען ער באַווייזט זיך, ווערט ער באַגריסט מיט גרויס רעש פון צוועלף טראָמפייטן, און פון אַ סך פּויקן, אין דער צייט וואָס אַלע

אין דער גאלעריי הויבן זיך אויף פון זייערע עלטער און שריי-
ען: „גאָט באַשיץ דעם קיניג!“ הינטער אים גייט זיין סווי-
און פון ביידע זייטן—זיין ערן-וואַך—די פופציק לייב-וועכטער מיט
באַגילטע שלאַכט זעק אין די הענט“.

דאָס איז אלץ געווען פיין און אינטערעסאַנט, און טאָמס
האַרץ האָט העפטיק געקלאַפט און זיינע אויגן האָבן געפינקלט
פון פרייד. ער האָט זיך געהאַלטן זייער לייכט און גראַציעז,
דער עיקר, ווייל ער האָט ניט געקלערט וועגן דעם ווי צו האַלטן
זיך, כחמת ער איז אינגאַנצן געווען פאַרנומען מיט דאָס פרעכ-
טיקע בילד און די צויבערקלאַנגען אַרום אים. און אַחוץ דעם
פילט זיך יעדערער אויסגעצייכנט אין שיינע און גוט-צוגעפאַסטע
קליידער, איבערהויפט, נאָכדעם ווי מען ווערט אַ ביסל געוואוינט
צו זיי.

טאָם האָט געדענקט וואָס מען האָט אים געלערנט און האָט
מקבל געווען די באַגריסונגען מיט אַ לייכטן קאַפּ-נייג און מיט
די ווערטער:

— איך דאַנק אייך, מיין גוט פּאָלק!

טאָם האָט זיך געוועזט צום טיש, ניט אַראָפּנעמענדיק זיין
הוט. ער האָט עס געטאָן אָן דער קלענסטער פאַרלעגנהייט וואָרים
עסן אין אַ היטל איז געווען דער איינציקער מנהג אין וועלכן
דער ענגלישער קיניג און די משפּחה קענטי האָבן זיך ניט
אונטערשיידט און קיין איין צד האָט ניט געקענט פרעטענדירן
אַז ער איז געווען דער ערשטער איינצופירן דעם מנהג.

די סוויטע האָט זיך צעטיילט אויף עטלאַכע גרופּעס און
געבליבן מיט אָפּגעדעקטע קעפּ.

אונטער די קלאַנגען פון פּריילאַכע מוזיק זיינען אַריין די
קיניגלאַכע גוואַרדיע — די סאַמע געוויקסיקע, סאַמע שטאַרקע
מענטשן אין ענגלאַנד—ספעציעל דערויף אויסגעקליבענע“.

נאָר זאַל ווייטער דער כראָניקער דערציילן:

„עס זיינען אַריין די יעמאַנער מיט אָפּגעדעקטע קעפּ אָן-
געטאָן אין פּורפור-קליידער און מיט גאָלד-ראָזן אויף די רוקנס,
זיי זיינען אַריין און אַרויס, אַריינברענגענדיק יעדעס מאָל פּרישע

שפייזן אויף זילבערנע געפעס. די געריכטן זיינען איבערגעגעבן געוואָרן פון האַנט צו האַנט און דער לעצטער האָט זיי געשטעלט אויפן טיש. דער פאַרווער האָט געגעבן יעדער גוואַרדייען צו פאַרוזכן פון דעם מאַכל, וואָס ער האָט געבראַכט. כדי צו איבער-צייגן זיך, אַז דאָס איז ניט פאַרסמט.

טאָם האָט גוט אָפגעגעסן. ניט קוקנדיק דערויף, וואָס הונדערטער אויגן האָבן נאָכגעקוקט יעדעס ברעקל וואָס ער האָט צוגעטראָגן צום מויל מיט אַזאַ נייגעריקייט, פונקט ווי ער וואָלט געגעסן עפעס אַ געפערלאַכן אויפרייס-מאַטעריאַל און זיי וואָלטן געוואַרט, אַז אַט-אַט ווערט ער צעריסן אויף שטיקלאַך און פּו-נאַנדערגעשלידערט איבערן גאַנצן זאַל. טאָם האָט זיך באַמיט ניט צו אַיילן און גיט צו טאָן קיינזאַך אַליין, ביז דער געהערי-קער באַאַמטער האָט ניט געקניט און געטאָן עס פון זיינטוועגן. ער האָט דורכגעמאַכט די מיטאַג-צערעמאָניע אַן אַ שום טעות — אַ גרויסער, אומערואַרטער נצחון!

ווען דער מאָלצייט איז געווען געענדיקט און ער האָט צו-זאַמען מיט דער גאַנצער סוויטע פאַרלאָזן דעם זאַל אונטער די פריילאַכע טראַמפּייטן-קלאַנגען, דוגערדיקע פויקן-קלאַפּעריי און באַגריסונגס-אויסרופן, — האָט ער געטראַכט, אַז אויב אלע פאַראַד-נע כייטאַגן זיינען ניט ערגער פון דעם, וואָלט ער זיך ניט אָפגעזאָגט צו פראַווען אַזעלכע מאָלצייטן עטלאַכע מאָל אין טאַג, אַבי פטור צו ווערן פון אייניקע וויכטיקערע פליכטן וואָס זיין קיניגלאַכע אַמט לייגט אויף אים אַרויף.

זיבעצנטער קאפיטל.

פון דער ערשטער.

מאילס הענדאָן איז געגאנגען איבערן בריק צו סאַ-
אוטווערק צו, אויסקונדיק מיט אַ שאַרף אויג אויף דאָס יינגל
און זיינע פאַרנאָרער. אָבער זיין האַפּענונג, אָן ער וועט זיי גע-
פינען, איז געווען אומיסט. נאָכפּרעגנדיק פאַרבייגייער, איז אים
געלונגען צו דערגיין, אָן אַזעלכע פאַרשוניען, ווי ער מאַלט אָפּ,
האַט מען געזען גייענדיק צו סאַאוטווערק צו. אָבער דאָ
זיינען אלע שפורן פון זיי פאַרלאָרן געוואָרן און ער האַט גיט
געוואוסט, וואָס ווייטער צו טאָן.

דאָך האַט ער אַגאַנצן טאָג גיט אויפּגעהערט צו זוכן. די
נאַכט האַט אים געטראָפּן מיד, צעבראַכן, האַלב-פאַרחלשט און
ווייט פון זיין ציל, ווי אין אָנהייב טאָג. ער האַט פאַרביסן אין
טאַבאַק-אַכסניה און געלייגט זיך שלאָפּן, באַשליסנדיק ביי זיך
אויפּצושטיין מאַרגן גאַנץ פרי און געמען זיך אויף דאָס ניי גוט
אַ זוך צו טאָן איבערן שטאָט. ליגנדיק אין בעט און מאַכנדיק
פלענער, ווי אַזוי צו געפינען אים, האַט ער זיך באַטראַכט אַזוי:
דאָס יינגל וועט געוויס אַנטלויפּן פון דעם באַנדיט — דעם, אַזוי
גערופענעם פּאַטער זיינעם, אויב ער וועט נאָר קענען. וועט ער
אַנטלויפּן צוריק קיין לאַנדאָן אויף זיין אלטער דירה? — ניי, ער
וועט עס גיט טאָן, מחמת ער וועט מורא האָבן, מען זאָל אים
ווייטער גיט ייפּן. וואָס-זשע דען וועט ער טאָן? — גיט האַבנדיק
אין דער גאַנצער וועלט קיין איין פריינד, אויכער מאַילס.
הענדאָן, וועט ער זיך, נאַטירלאַך, באַמיען אויפּצווכן אים,
אויב נאָר ער וועט צוליב דעם גיט דארפן גיין קיין לאַנדאָן און
שטעלן זיך אין סכנה. אַלואַ, וועט ער געוויס אַוועקלאָון זיך נאָך

הענדאן-שלאס. יא, דאָס איז וואָס ער וועט טאָן, ווייל ער ווילס, אז אַהין איז אַוועק מאַילס הענדאָן און דאָרטן וועט ער אים געפינען. יא, די זאך איז פאַר הענדאָנען קלאַר: ער דאַרף מער קיין צייט ניט פאַרלירן און לאָזן זיך גלייך אַ היים דורך קענט און מאַנקסט האַלם, אויספאַרשנדיק אין וועג די וועל-דער און פּונאַנדערפרעגנדיק לייטן.

איצט לאַמיר אַוועקלאָזן הענדאָנען און אומקערן זיך צום פאַרשוואונדענעם קליינעם קיניג.

דער באַנדיט, וועלכן דער אַכסניה-דינער האָט געזען "צו-גייענדיק צו זיי", איז באמת ניט צוגעגאַנגען צו זיי, נאָר איז נאָכגעגאַנגען טאָמען און זיי נאָכגעפּאָלגט טריט ביי טריט. זיין לינקע האַנט איז געהאַנגען אויף אַ באַנד, און די לינקע אויג איז געווען פאַרדעקט מיט אַ גרינעם פּלאַסטער, ער האָט אונטערגע-הונקען אַ ביסל און האָט זיך אָנגעשפּאַרט אויף אַ דעמבענעם שטעקן.

דער יונג האָט געפירט דעם קיניג דורך געדרייטע וועגן איבער סאַאוטווערק ביז ער האָט אים ביסלאַכוויי אַרויסגע-פירט אויפן שאַסיי אונטערן שטאָט. דער קיניג איז אין פעס גע-וואָרן און ווייטער ניט געוואָלט גיין: הענדאָן דאַרף קומען צו אים, נישט ער צו הענדאָנען. ער וועט אַזא חוצפה ניט צו-לאָזן. ער בלייבט, וואו ער איז און גאָר!

— דו וועסט דאָ שהיות מאַכן און דיין פריינד וועט ליגן דאָרטן אין וואַלד אַ פאַרוואונדעטער? האָט דער יונג געזאָגט, — נו, גוט זאָל זיין אַזוי.

דער קיניג איז גלייך געוואָרן אַן אַנדערער.

— פאַרוואונדעט? — האָט ער אויסגעשריען, — ווער האָט זיך דערוועגט צו טאָן עס? נאָר דאָס איז אַ באַזונדער זאך. פיר מיך, פיר מיך! גיכער, גיכער! ביסטו מיט בליי אָנגעגאַסן, וואָס דו רירסט זיך אַזוי; פאַרוואונדעט איז ער? אויב אַפּילר דאָס האָט געטאָן אַ הערצאָגס אַזון, וועט ער טייער באַצאָלן דערפאַר!

צום וואַלד איז געווען אַ היבש שטיקל וועג, אָבער זיי

זיינען שנעל דורכגעגאנגען די שטרעקע. דער יונג האָט זיך אַרומגעקוקט און אויפגעזוכט אַ צווייגל מיט אַ שטיקל שמאַטקע צוגעבונדן צו אים. ער איז ווייטער געגאנגען, אויפזוכנדיק פון צייט צו צייט אַזעלכע צווייגלאך מיט שמאַטקעס: דאָס זיינען, קענטיק, געווען וועג-צייכנס, וואָס האָבן געפירט צו אַ געוויסן פּלאַץ. אזוי זיינען זיי אַלץ געגאנגען ביז זיי זיינען געקומען צו דער חורבה פון אַן אָפּגעברענטער פאַרמע, לעבן וועלכער ס'איז געשטאַנען אַ האַלב-איינגעפאַלענער און צעפוילטער שייער.

ס'איז ערגיץ ניט געווען צו באַמערקן קיין סימן פון לעבן און אַ פּולשטענדיקע שטילקייט האָט געהערשט אַרום. דער יונג איז אַריין אין שייער און דער קיניג איז אים איילנדיק נאָכגע-גאַנגען. אין שייער איז קיין לעבעדיקער נפש ניטאָ! דער קיניג האָט געוואָרפן אַ פאַרוואונדערטן און פאַרדעכטיקן בליק אויפן יונג און געפרעגט:

— וואו איז ער?

אַ שפּאַטישער געלעכטער איז געווען דער ענטפּער אויף דער פּראַגע. דער קיניג איז אַ צעקאָכטער געוואָרן. ער האָט גע-כאַפט אַ שייט האַלץ און געוואָלט דערלאַנגען דעם יונג, ווען פון דער צווייטער זייט האָט זיך אויך דערהערט אַ חוּזק-געלעכטער. דאָס האָט געלאַכט דער הינקעדיקער באַנדיט, וואָס איז זיי דעם גאַנצן וועג נאָכגעגאנגען. דער קיניג האָט זיך אומגעקערט און מיט פּעס געזאָגט:

— ווער ביסטו און וואָס טוסטו דאָ?

— וואָרף אַוועק דיין נאַרישקייט און באַרואיק זיך—האַט געזאָגט דער באַנדיט, — מיין גרים איז, דוכט זיך, גאַרנישט אזוי גוט, דו זאָלסט דורך אים שוין ניט דערקענען דיין טאַטן.
— דו ביסט ניט מיין פּאָטער. איך קען דיך ניט. איך בין דער קיניג. אויב דו האָסט געטאָן פאַרבאָרגן מיין דינער, געפן מיר אים גלייך צוריק, אז ניט וועט אַ שווערער שטראַף זיין דער שכר פאַר דינע שלעכטע מעשים.

דו שאָן קענטי האָט שטרענג און ניט געאיילט געענט-פּערט:

— ס'איז קלאָר ווי דער טאָג, אז דו ביזט משוגע, און איך

וואָלט דיך ניט געוואָלט באַשטרעפֿן, נאָר אויב דו וועסט מיך אַרויס=
ברענגען פֿון געדולד, וועל איך מוזן צולייגן צו דיר אַ האַנט. דיין
פלאַפּלעריי קען דאָ, וואו ס'זיינען קיין פּרעמדע אויערן ניטאָ, — קיינעם
ניט שאַטן, אָבער דו מוזט געוויינען דיין צונג צו אַנדערע רייד,
ווען מיר וועלן אויסוואַנדערן ערנעץ אַנדערש. איך האָב באַגאַנגען
אַ מאָרד און קען אין דער היים ניט פאַרבלייבן. דאָס גלייכן — דו,
ווייל איך דאַרף דיך האָבן. צוליב געוויסע סיבות האָב איך געביטן
מיין נאָמען. מען רופט מיך איצט האַבס — דזשאַן האַבס. דיין
נאָמען איז דזשעק — זאַלס עס גוט געדענקען. מ, און איצט זאָג
מיר: וואו איז די מאַמע? וואו זיינען די ינגע שוועסטער? זיי זיי=
נען ניט געקומען אויף דעם אָרט, וואו מיר האָבן אָפּגערעדט.
ווייסטו, וואוהין זיי זיינען אַוועק?

דער קיניג האָט פאַרעקשנט געענטפּערט:

— לאָז מיך צופּרידן מיט די ינגע רעטענישן. מיין מוטער
איז טויט, מיינע שוועסטער זיינען אין פּאַלאַץ.
דער יונג האָט זיך צעלאַכט אויפן קול און דער קיניג האָט
זיך שוין געוואָלט אויף אים וואַרפֿן, אָבער קענטי — אָדער
האַבס — ווי ער האָט זיך איצט אַנגערופן — האָט אים אָפּגעהאַלטן
און געזאָגט צום יונג:

— טשעפע אים ניט, הוּבאָ, ער איז ניט ביים זינען און
די ינגע גאַנגען רעגן אים אויף. זעץ זיך, דזשעק, און באַרואיק דיך.
איך וועל דיר געבן עפעס אין מויל אַריין.

האַבס אין הוּבאָ האָבן וועגן עפעס געסודעט זיך, און
דער קיניג איז אָפּגעטראָטן וואָס ווייטער פֿון זייער אומאַנגענעמער
געזעלשאַפט. ער האָט זיך שאַרוקט אין אַ חינוּסערן הינקל פֿון
שייער, וואו ס'איז געלעגן אַנגעוואַרפֿן אַ קופּע שטרוי, אַ טוס די
הייך. ער האָט זיך אַוואַרף געטאַן און באַדעקט זיך מיט שטרוי,
אַנשטאַט קאַלדרעס, און איז פאַרוונקען אין געדאַנקען. ער האָט
געהאַט אַ סך שמערצן, אָבער איין קומער האָט אים כּמעט געמאַכט
פאַרגעסן אָן אַלע איבעריקע: דאָס איז דער פאַרלוסט פֿון זיין
פּאָטער. ביי דער גאַנצער וועלט האָט דער נאָמען פֿון הענרי
דעם אַכטן אַרויסגערופן אַ שוידער און אַ פאַרשטעלונג פֿון

א מענטשן-פרעסער, וועמעס נאָזלעכער עס אָטעמען מיט צעשטערונג
און וועמעס האַנט עס טיילט אויס שטראַף-ריטער און טויט, אָבער
אין דעם יינגל האָט דערזעלביקער נאָמען געוועקט זכרונות וועגן
א געשטאַלט, וואָס איז פול געווען מיט ליבע און צערטלאַכקייט.
ער האָט מיט ליבע דערמאָנט אָן די האַרציקע שמועסן צווישן
אים און זיין פאָטער, און די קוואַלן טרערן וואָס האָבן געפלייצט
פון זיינע אויגן, האָבן עדות געזאָגט אויף דער טיפקייט און אויפֿ-
ריכטיקייט פון זיין צער.

דער טאָג האָט זיך דערנענטערט צום אָונט און דאָס יינגל,
אן אויסגעמאַטערטער פון זיינע ליידן, איז אַריינגעפאלן אין אַ טיפן
דערפרישנדיקן שלאָף.

נאָך אַ היבשער וויילע—ווי לאַנג ווייס. ער אליין ניט,—האָט
ער זיך אויפגעכאַט פון זיין שלאָף און איז געלעגן מיט האַלב-
פאַרמאַכטע אויגן, חידושנדיק זיך, וואו איז ער ערגעץ און וואָס
אַזוינס האָט מיט אים פאַסירט. אַרעגן האָט רעגלמעסיק און טרוי-
עריק געקלאַפט איבערן דאָך. אַן אָנגענעם געפיל פון באַקוועמלאַכ-
קייט האָט אים אַרומגענומען, אָבער באַלד איז עס אונטערגע-
בראַכן געוואָרן דורך אַ טומלדיקער פלאַפלעריי און אַ ווילדן געלעכ-
טער. ער האָט אַרויסגערוקט דעם קאָפּ צו זען, פון וואַנען קומען
די קולות. אַן עקלאַפּ, אַפּשטויסנדיק בילד האָט זיך פאַר-
געשטעלט פאַר זיינע אויגן: אין דעם צווייטן עק שייער האָט
אויף דער ערד געפלאַקערט אַ העלער פייער. אַרום אים זיינען,
צויבעריש באַלויכטן פון רויטן פלאַם, געלעגן און געזעסן אַ חברה
פאַנדיטן, שלעפּערס און ריגשטאַק-נפשות, וועגן וועלכע ער האָט
קיינמאָל ניט נאָר ניט געהערט, נאָר אַפילו אין חלום ניט געזען.
דאָ זיינען געווען הויכע, געזונטע פאַרשויענע מיט פנימער, פאַר-
ברענט פון זון און ווינט, מיט לאַנגע האַר און אין פאַנטאַסטישע
שמאַטעס; מיטלגעוויקסיקע יונגען מיט רוצחשע פנימער, אויך אַזוי
געקליידט ווי יענע; דאָ זיינען געזען בלינדע בעטלער מיט
פאַרקלעפטע אָדער פאַרבונדענע אויגן; קאַליקעס מיט הילצערנע
פיס און מיט קוליעס, קרעציקע מיט אייטערדיקע וואונדן, וואָס
האַבן אַרויסגעקוקט פון אונטער די נוצלאָזע באַנדאַוטען; געזען

דאָ עפעס אַ פאַרדעכטיקער פאַקן-טרעגער מיט זיין פאַק, אַ מעסער-
שלייפער, אַ קופערשמיד און אַ צירולניק — יעדערער מיט זיינע
קלאַפערגעצייג. פון די פרויען, וואָס זיינען געווען אין דער שיי-
נער קאַמפאַניע, זיינען אייניקע געווען נאָך גאָר יונגע קינדער,
אַנדערע — אין רעכטן בליען און אייניקע גאָר אַלטע צעקנייטשטע
מכשפות — אַלע טומלדיקע, חצופישע, אָפּנמייליקע און אַלע שמוצי-
קע און אָפּגעלאָזענע. עס האָבן דאָ גיט געפעלט עטלאַכע קליינע
קינדער מיט קראַנקע פּנימלאַך און אַ פאַר הונגעריקע הינט מיט
שטריקלאַך אויף די העלזער — די אָנפירער פון די „בלינדע“.

די נאַכט איז אָנגעקומען. די באַנדע האָט גאָר וואָס געענ-
דיקט איר מאַלצייט און האָט גענומען שיכורן. דער קרוג מיט משקה
איז איבערגעגאַנגען פון מויל צו מויל. פון אַלע זייטן האָבן זיך
געהערט קולות.

— אַ ליד, אַ ליד! זאָלן זינגען דער „פּלאַקן“, דיק און
„פּונקט-און-גיין!“ *

איינער פון די „בלינדע“ איז אויפגעשטאַנען, אַראָפּגענומען
די פּלאַסטערס פון די געוונטע אויגן און פון זיין ברוסט דעם
האַרצרייטנדיקן אויפרוף, אין וועלכן ס'איז געווען באַשריבן די
סיבה פון זיין אומגליק.

„פּונקט-און-גיין“ האָט זיך באַפרייט פון זיין הילצערנעם
פוס און האָט זיך אַוועקגעשטעלט אויף זיינע צוויי געוונטע
און שטאַרקע פיס לעבן זיין חבר — אויך אַזא „פּינסטערע קא-
ליקע“ ווי ער. דאָן האָבן זיי אויסגעוונגען אַ קנאַקעדיק גנביש
לידל, וואָס איז נאָך יעדער פּערז אונטערגעכאַפט געוואָרן פון
דער גאַנצער גנבים-באַנדע. ביי דעם לעצטן קופּלעט איז די
האַלב-שיכורע חברה אַריין אין אַזא ברען, אַז יעדערער האָט גע-
זונגען דאָס לידל פון אָנהייב ביזן סוף מיט אַ מיט-מאַש פון
אַזעלכע ווילדע קולות, אַז די בעלקעס פון שייער האָבן גע-
ציטערט.

דערנאָך האָט זיך אָנגעהויבן אַ שמועס, גיט אויף דעם

(* צונעמען, וואָס די רויבער-באַנדע האָבן זיך געגעבן איינע די אַנדערע.

גנבישן לשון פון דאָס ליד — דאָס איז באַנוצט געוואָרן נאָר
ווען פרעמדע אויערן זיינען דערביי געווען, — נאָר אויף גע-
וויינלאַכן ענגליש.

פון דעם שמועס האָט זיך אַרויסגעוויזן, אַז דוּ שאַן
האַבט איז ניט קיין אורח צווישן דער באַנדע, — ער איז שוין
אַמאָל געווען אין איר. מען האָט אים געבעטן דערציילן, וואָס
האַט מיט אים לעצטנס פאַסירט און ווען ער האָט, פאַרבייגייענ-
דיק, באַמערקט, אַז ער האָט „צופעליק“ געהרגעט אַ מענטשן,
האַט די חברה פאַר אים געקראָגן נאָר אַן אַנדער דרך-אַרץ, און
ווען ער האָט צוגעגעבן, אַז דער דערהרגעטער איז געווען
אַ גלח, — האָט מען אים רעשדיק אַפלאָדירט און ער האָט מיט
יעדערן געמוזט טרינקען לחיים. אַלטע באַקאַנטע האָבן אים מיט
שמחה באַגריסט און נייע — זיינען געווען שטאַלץ צו דריקן זיין
האַנט. מען האָט אים געפרעגט, פאַרוואָס האָט מען אים אַזויפיל
חדשים ניט געווען, האָט ער געענטפערט.

— לאַנדאָן איז בעסער ווי די פראַווינץ און זיכערער,
איבערהויפּט די לעצטע יאָרן, ווען די געזעצן זיינען אַזוי אומ-
רחמנותדיק און ווערן אַזוי שטרענג אָפּגעהיט. און ווען ניט דער
צופאַל מיינער מיטן גלח, וואָלט איך דאָרטן ווייטער געוואוינט.
איך האָב באַשלאָסן צו בלייבן דאָרטן אויף שטענדיק, און מער
ניט וואַנדערן איבערן לאַנד, אָבער דער צופעליקער מאַרד האָט
צעשטערט מיינע פלענער.

דוּ שאַן האָבט געפרעגט, וויפיל זייערע זיינען
פאַראַן אין דער באַנדע. דער סקאַנדאַליסט, וואָס איז געווען
דער אָנפירער פון דער באַנדע, האָט געענטפערט:

— סינף-און-צוואַנציק שטיק שעפּסן-פעל, שטעפערס, פּיילן
למפנהינט, בעטלער, ברומער, שוין אַריינרעכענענדיק די לע-
רער, כאַנטעס און אַנדערע יאַטן.* דאָס רוב פון זיי זיינען דאָ,

* גנבישע נעמען סאַר זלעריל" מדרגות פון גנבים, בעטלער און שלע-
פערס מיט זייערע ווייבער-שותמים.

און די איבעריקע האָבן זיך אוועקגעלאָזן צו מורח צו. מירן זיך פֿאַרטאָג אויך אַרויסגעלאָזן.

— עפעס זע איך ניט אוועק צווישן דער פיינער חברה. וואו קען ער דאָס זיין?

— אַ דער אָרומער יאָט שפייזט זיך איצט אין גיהנום מיט שוועבל און פֿאַרבייטט, פון טעם וועגן. מיט הייסן פעך: מ'האַט אים אוועקגעלייגט, זומער-צייט, אין אַ געשלעג.

— אַ פֿאַרדראָסיק. געווען אַ וואוילער יאָט, און ניט פון די שרעקעדיקע.

— אַ יאָ. דאָס איז אמת. די שוואַרצע בעס, זיין נקבה, איז איצט מיט אונז—זי איז אויך אוועק מיט יענער חברה צו מורח. אַ פיינע מויד, אַ וואוילע שטיק, פירט זיך גוט אויף און, מען קען זאָגן, זי וועט דיר קיינמאָל ניט אַריינגיסן קיין איבעריקע: קיינער האָט זי ניט געזען שיכור מער ווי פיר טעג אין דער וואָך.

— זי איז שטענדיק געווען אזא — איך געדענק זי גוט — האָט דזשאָן געגעבן זיין הספּמה, — אַ וואוילע נקבה, וואָס איז פֿראי מיט איר צו האָבן אַן עסק. די מאַמע אירע איז געווען אַ סך פרייער פון איר, און ניט אזוי אָפּגעהיט. אַ ביטערע, מייאסע נקבה, אָבער אַ קאָפּ האָט עס געהאַט, גאָר ניט קיין געוויינלאַכן.

— מיר האָבן זי פֿאַרלאָרן טאַקע צוליב איר צו שאַרפן שכל. איר פֿראַפּעסיע פון אַ טרעזערקע האָט איר געמאַכט אַ נאַמען פֿאַר אַ מכשפה, און זי איז, נאָכן געזעץ נאָך, אָפּגע-בראַטן געוואָרן אויף אַ לאַנגזאַמען פייער. ס'האַט ממש גערירט ביים האַרצן דער מוט, מיט וועלכן זי האָט באַגעגנט איר סוף: זי האָט ניט אויפֿגעהערט צו פֿלוכן, שילטן און זידלען די חברה ליידיק-גייערס, וואָס זיינען געשטאַנען מיט אָפּגע מילער און צוגעקוקט ווי די פֿלאַמען האָבן געלעקט איר פנים, פֿאַרכאַפט אירע שיטערע האָר און געטרעשצט אַרום איר אַלטן, גרויען אָפּ. געשאַלטן, האָב איך געזאָגט? נישקשה געשאַלטן! טויזנט יאָר, אז דו וועסט לעבן, וועסטו אַזעלכע קללות ניט הערן! און,

איר קונסט איז געשטאָרבן צוזאַמען מיט איר. פאַראַן נאָך, וואָס
מאָכן איר נאָך, אָבער ווי קומט דאָס צו איר—אמ תע זידלעריי און
אמתע גאָטלעסטערונג איז שוין נישטאָ!

דער "סקאַנדאַליסט" האָט אָפּגעזיפּצט. די צוהערערס האָבן
געענטפּערט מיט מיטפילנדיקע זיפּצן. אַן אומעט איז באַפּאַלן
די חברה, וואָרים אַפילו ביי די ערגסטע פאַרהאַרטעוועטע אויס-
ווארפן קען זיך אַמאָל אויפוועקן דער מיטגעפיל, דאָס מיטלייד,
דאָס באַדויערן פון די, וואָס זיי פאַרלירן, איבערהויפּט אין אזא
מין פאַל, ווען טאַלאַנט און קולטור גייען צו גרונט און לאָזן
ניט איבער קיין יורשים און נאָכפּאָלגער. אָבער אַרעכטער
טרונק בראַנפּ, האָט באלד צוריק אויפגעמונטערט די אבלימ.
— זיינען ווער נאָך פון אונזערע פריינד אריינגעפאַלן? —

האָט האָבס געוואָלט וויסן.

— אייניקע — יאָ. איבערהויפּט פון די גרינע, די ניי-

אינקע. דאָס רוב זיינען דאָס געווען קליינע פאַרמערלאַך, ביי
וועלכע די לאַנד-אייגנטימער האָבן אָפּגענומען זייערע פערמעס
און ארויסגעוואָרפן זיי הונגעריק און היימלאָז אויף דער ברייטער
וועלט. האָבן זיי גענומען בעטלען. האָט מען זיי געכאַפּט, צוגע-
בונדן צו אַ וואַגן, אָפּגעדעקט די לייבעך ביזן גאַרטל גיין גע-
שמיסן ביז זייער בלוט איז גערונען. דערנאָך האָט מען זיי גע-
פייניקט אין קלעצלאַך. זיי האָבן ווידער געבעטלט, מען האָט זיי
ווידער געכאַפּט, ווייטער געשמיסן און דערצו נאָך אָפּגעשניטן
אַן אויער. זיי האָבן אַ דריטן מאָל געבעטלט — וואָס אַנדערש
האָבן די אַרימע טייוואָלים געקענט טאָן? — מען האָט זיי אויפס-
ניי געפאַקט, אָפּגעשטעמפלט די באַקן מיט אַ רויט-גליענדיקן
אייזן און פאַרקויפט פאַר קנעכט. זיי זיינען אַנטלאָפן, מען האָט
זיי געכאַפּט און אויפגעהאַנגען. — אַט האָסטו דיר אַ קורצע גע-
שיכטע און גיך דערציילט. אַנדערע האָבן געכאַפּט אַ קלענערן
פּסק. קומט נאָר אַהער, יאָקעל, בערנס און האַדזש —
ווייזט אָקאַרשט, ווי מען האָט אייך באַפּוצט?

די דריי גערופענע זיינען צוגעגאַנגען, און אַראָפּוואַרפנדיק
פון זיך די שמאַטעס, באַוויזן זייערע רוקנס, צעפאַסעוועטע מיט

פארעלטערטע סימנים פון ריטער: איינער האָט אָפגעוואָרפן די האָר און באַוווּן דעם אָרט, וואו ס'איז אַמאָל געווען זיין לינקער אויער. דער דריטער האָט אויך באַוווּן אַ שטעמפל אויפן אַקסל, אַן אָפגעשניטענעם אויער און דאָס אות "וואו" (וואַגאַבונד) אויסגעברענט אויף זיין באַק.

— איך בין יאָקעל — האָט דער דריטער געוואָגט, — געווען אַמאָל אַ פאַרמעגלאַכער פאַרמער מיט אַ געטרייער ווייב און קינדער. לאַך. איצט איז מיין מצב און באַשעפטיקונג אַ ביסל געענדערט. מיין ווייב און קינדער זיינען געשטאַרבן. מעגלאַך, זיי זיינען אין גן-עדן, און אפּשר — ערגעץ אנדערש, ווי די מעשה איז — אַדאַנק דעם באַרימטן האַרציקן גאָט — זיי וואוינען ניט מער אין ענגלאַנד! מיין גוטע, אַלטע, ערלאַכע מוטער האָט זיך באַמיט צו פאַרדינען איר ברויט דורך אויפפאַסן קראַנקע. איינמאָל, איז איינער פון אירע אויפגעפאַסטע חלאים געשטאַרבן און די דאָקטוירים האָבן ניט געוואוסט פון וואָס. האָט מען מיין מוטער פאַרברענט אַלס אַ מכשפה. מיינע קינדערלאַך האָבן געקוקט און געוויינט. אַ קליי-ניקייט, דאָס ענגלישע געזעץ! ע, איר! שטייט אויף אַלע מיט די בעכער אין די הענט! נו, אַלע מיטאַמאָל! טרינקט פאַר דעם באַרימהאַרציקן ענגלישן געזעץ, וואָס האָט כאַטש זי באַפרייט פונם ענגלישן גיהנום! איך דאַנק אַיך, חברים, יעדערן באַזונדער, און אַלעמען אינאיינעם... איך בין געאַנגען פון הויז צו הויז און געשאַלטן — איך מיט מיין ווייב, טראַגנדיק אויף זיך די הונגעריקע קינדערלאַך. אָבער הונגעריק זיין איז אין ענגלאַנד אַ פאַרברעכן, — האָט מען אונז אויסגעטאַן און מיט ריטער גע-טריבן דורך דריי שטעט. טרינקט-זשע אַלע ווידער פאַרן באַרימטן האַרציקן ענגלישן געזעץ! פאַר דאָס געזעץ, וואָס האָט אויסגע-זויגן מיין מעריס בלוט און געבראַכט איר אַ גיכע דערלייזונג. זי ליגט אָן דאָרטן, אויף דעם טעפּערס פעלד, פריי פון אַלדעס ביזן. און די קינדערלאַך — וואָס איז דאָ פאַראַן וואָס צו ריידן? — ביו מען האָט מיך, שמייסנדיק, געטריבן פון איין שטאָט אין דער צווייטער, זיינען זיי אויסגעאַנגען פון הונגער. טרינקט-זשע, חברה, כאַטש איין טראַפּן, — איין טראַפּן פאַר די

אַרימע קינדערלאך, וואָס האָבן קיינמאָל קיינעם קיין שלעכטס
ניט געטאָן — — —

איך האָב ווידער געבעטלט, — געבעטן אַ פּיצל ברויט
און באַקומען האָב איך קלעצלאַך און אַן אָפּגעשניטענעם
אויער. איר זעט, אָט איז נאָר אַ זכר פון אים פאַרבליבן. איך
האָב אַלץ געבעטלט — און אָט איז דער וואָרצל פון צווייטן
אויער, איך זאָל אָן אים ניט פאַרגעסן. איך האָב פאַרט ניט
אויפּגעהערט צו בעטלען, — און מען האָט מיך פאַרקויפט פאַר
אַ קנעכט. — ווען איך וואָש אָפּ דעם פּלעק דאָ אויף מיין באַק,
וואָלט איר געקענט זען דאָס רויטע בוכשטאַב "ק", אויסגעברענט
מיט אַ גליענדיקן אַייזן! "ק" — קנעכט! איר פאַרשטייט דאָס
וואָרט? אַן ענגלישער קנעכט! — אָט ווער עס שטייט
פאַר אַייך! איך בין אַנטלאָפּן פון מיין באַלעבאַס, און ווען מען
כאַפט מיך — פאַרפּלוקט זאָל זיין פון גאָט דאָס לאַנד, וואָס האָט
געשאַפּן אזעלכע געזעצן — וועט מען מיך הענגען!

אַ קלינגענדיקע שטימע האָט דורכגעשניטן די פייכטע לופט:
— דו וועסט ניט הענגען! — און היינטיקער טאָג מאַכט
אַ סוף פון אַזאַ ווילדן געזעץ!

אַלע האָבן זיך אומגעקערט און דערזען די פּאַנטאַסטישע
געשטאַלט פון דעם קליינעם קיניג, וואָס איז אַיילנדיק געגאַנגען
צו דער קאַמפּאַניע. ווען ער האָט זיך דערנענטערט צום פייער,
האָבן זיך פון אַלע זייטן אַ שאַט געטאָן פּראַגן: — ווער איז עס?
וואָס איז דאָ? ווער ביסטו, נפּשיל?

— דאָס יינגל איז רואיק געשטאַנען צווישן דער חברה
פאַרוואַנדערטע, פּרעגנדיקע פאַרשויען און האָט מיט עכט
קיניגלאַכער זעלבסטווערדע געענטפּערט:

— איך בין ערוואַרד, דער קיניג פון ענגלאַנד.
עס האָט אויסגעבראַכן אַ ווילדער געלעכטער — טיילווייז
אַ שפּאַטישער און טיילווייז אַ צופּרידענער פון דעם אויסגע-
צייכנסן וויץ. דעם קיניג האָט עס אַ שטאָך געטאָן, און ער, האָט
שטרענג געזאָגט:

— איר אומדערצויגענע שלעפּערס! איז דאָס אַייער דאַנק-

באַרקייט פאַר מיין קיניגלאַכן גנאָד, וואָס איך האָב אייך פאַר-
שפּראַכן?

ער האָט נאָך גערעדט מיט פעס און מיט אויפגערעגטע
באוועגונגען, אָבער דאָס איז אלץ פאַרלאָרן געגאַנגען אין
אַ שטורם פון געלעכטער און שפּאַטישע אויסרוּפן.

דזשאַן האָבט האָט זיך עטלאַכע מאל געפרובט אי-
בערשרייען די חברה, און צום סוף איז עס אים געלונגען.

— חבריכם, דאָס איז מיין זון! — האָט ער געזאָגט, —
אַ פּאַנטאַזירער, אַ נאַר און פשוט משוגע. קוקט זיך ניט אום אויף
אים. ער שטעלט זיך פאַר, אז ער איז באַמט דער קיניג.

— איך בין דער קיניג! — האָט ער דוואַרד, ווענדנדיק
זיך צו אים געזאָגט, — ווי דו וועסט זיך, אין דער ריכטיקער
צייט, צו דיין גרויס באַדויערן, איבערצייגן. דו האָסט זיך מודה
געווען אין אַ מאַרד און דו וועסט זיך דערפאַר וויגן אויף
דער הליה.

— דו וועסט מיך אַרויסגעבן? — דו? איך וועל דיך מיט
מיינע אייגענע הענט...

— טפּרו, טפּרו! — האָט דער אַטאַמאַן „סקאַנדאַליסט“
אַ זאָג געטאָן און מיט אַ זעץ איבערן קאַפּ אוועקגעלייגט
האַבט אַן אויף דער ערד, צו פאַרהיטן דעם קיניג, — האָסט גאָר
קיין דרך-אַרץ ניט פאַר מלכים, ניט פאַר אַטאַמאַנען? אויב
דו וועסט נאָכאַמאל מאַכן אַזעלכע שטיק אין מיין געגנוואַרט,
וועל איך דיך אויפהענגען.

דאַן האָט ער זיך געווענדט צו זיין מאַיעסטעט און געזאָגט:
— דו זאַלטט דייע חברים ניט סטראַשען, יאטל, און דו
מוזט האַלטן צונג וועגן זיי ערגעץ אַנדערש אויך. קענסט זיך
זיין קיניג, אויב דאָס געפעלט דיין משוגענעם קאַפּ, אָבער זיי ניט
קיין שעדלאַכער קיניג. וואַרף אוועק דיין טיטל—דאָס איז פאַר-
ראַט. מיר קענען זיך זיין, אין וועלכע ס'איז קלייניקייט, ניט
קיין פיינע לייט, אָבער דו וועסט צווישן אונז ניט געפינען קיין
איינציקן, וואָס זאָל זיין אַפאַררעטער צו זיין קיניג. ניט אזוי?

אַט וועסטו זען. נו, אלע מיטאַמאַל: — לאנג לעבן זאָל ע דו אַרד
דער קיניג פון ענגלאַנד!

די פריילאכע קאַמפּאַניע האָט געענטפּערט מיט אזא דונער-
געשריי, אז די גאַנצע געביידע האָט געציטערט ביזן פונדאַמענט.
דעם קליינעם קיניגס פנים איז אויף אַ מינוט באַלריכטן געוואָרן
מיט אַן אויסדרוק פון פאַרגעניגן. ער האָט לייכט אָנגעבויגן זיין
קאַפּ און מיט ערנסטע פּשטות געזאָגט:
— איך דאַנק אייך, מיין גוט פּאָלק.

דידאַזיקע אומדערוואַרטע ווערטער האָבן ווירער אַרויסגע-
רופן אַ גוואַלדיקן געלעכטער. ווען דער עולם האָט זיך אַ ביסל
באַרוואיקט, האָט דער „סקאַנדאַליסט“ פּעסט אָבער גוטמוטיק געזאָגט:
— וואַרף אַוועק די שטיק, יינגל, סײַזו ניט קלוג און
סיטויג ניט. קענסט זיך וויילן מיט עפּעס אַנדערש, אָבער דעם
טיטל קיניג לאָז אָפּ.

דער קופּערשמיד האָט אַ וויילע געטראַכט און געזאָגט:
— איך שלאָג פּאַר, מען זאָל אים קרוינען מיטן טיטל:
פּוֹפּו דער ערשטער, קיניג פון די דומקעפּ.

דער פּאַרשלאָג האָט גלייך „אָנגענומען“. יעדערער האָט גע-
ריסן די האַלו און אלע האָבן אויסגעשריען:

— לאַנג לעבן זאָל פּוֹפּו, דער קיניג פון די דומקעפּ!
באַגלייט מיט אַ פּייפּעריי און אַ געלעכטער.

— ברענגט אים אַהער און קרוינט אים!

— טוט אים אָן דאָס קיניג־קלייד!

— גיט אים דאָס קיניגלאַכע רוט אין האַנט!

— זעצט אים אויפן טראָן!

די און נאָך צוואַנציק אַנדערע אויסגעשרייען האָבן גלייכ-
צייטיק אויסגעבראַכן, — און נאָך איידער דער קליינער אומגליקלאַ-
כער קרבן האָט צייט געהאַט אַרומצוקוקן זיך, איז ער שוין גע-
ווען געקרוינט מיט אַ בלעכענעם בעקן אויפן קאַפּ, פאַרוויקלט
אין אַ צעריסענער קאַלדרע, אַרויפגעזעצט אויף אַ ליידיקער פּעסל און
אָנשטאַט דעם קיניגלאַכן רוט אַריינגערוקט אים דעם קופּערשמידס
שמעליץ־אייזן אין האַנט. דאָן האָבן אלע אַ פּאַל געטאַן פאַר אים

אויף די קני און, ווישנדיק די אויגן מיט די צעריסענע אַרבל און
שמוציקע פאַרטוכער, פלומרשט געוויינט און געבעטן:
— אָ, ווייז אונז דיין גנאָד, זיסער קיניג!
— טרעט ניט מיט דינע פיס די אמווערדיקע ווערים, אָ,
דיין מאַיעסטעט!

— דערבאַרים, זיך אויף דינע קנעכט און טוייסט זיי מיט
אַ בריק פון דיין קיניגלאַכע פוס!
— דערפריי אונז און דערוואַרים אונז מיט דינע גנאָדיקע
שטראַלן, אָ, אונזער ליכטיקע זון!
— באַהייליק די ערד מיט דער באַרירונג פון דיין פוס, פדי
מיר זאָלן דערנאָך קענען עסן די בלאַטע, אויף וועלכער דו האָסט
געטראָטן אזו געאיידלט ווערן!

— באַווייליק צו שפייען אויף אונז, אָ, הערשער, פדי אונ-
זערע קינדס-קינדער זאָלן דערציילן וועגן דינע קיניגלאַכע חסדים
און שטאַלצירן מיט זיי!

אַבער דער שאַרפזיניקער קופערשמיד האָט אַלעמען אי-
בערגעשטייגט: פאַלנדיק אויף די קני, האָט ער פלומרשט געקושט
דעם קיניגס פוס. דער קיניג האָט אים מיט פאַראַכטונג אָפּגע-
שטויסן. דער קופערשמיד האָט זיך ביי אַלעמען געבעטן, מען
זאָל אים געבן אַ שמאַטקע צו פאַרבינדן דאָס אָרט, וואָס איז באַ-
רירט געוואָרן פון זיין מאַיעסטעטס פוס, פדי די לופט זאָל דע-
רויף ניט ווירקן. איצט האָט ער געזאָגט, וועט ער גליקלאַך
ווערן, ווייל ער וועט באַווייזן די באַק פאַר הונדערט שילינג
אַ קוק.

ער האָט דערביי געמאַכט אַזעלכע תנועות און הויות, אַז
די גאַנצע באַנדע האָט זיך געקייקלט פון געלעכטער.
טרערן פון צאָרן און שאַנד זיינען געשטאַנען אין דעם
קיניגס אויגן און ער האָט געקלערט: „ווען איך וואָלט זיי אַפילו
ווער ווייס וואָס פאַר אַ שלעכטט געטאָן, וואָלטן זיי ניט געקענט
זיין ערגער צו מיר ווי זיי זיינען, און איך האָב זיי דאָך פאַר-
שפּראַכן צו באַווייזן מיין גנאָד—און אַט איז זייער דאַנקבאַרקיט!

אַכטצנטער קאַפיטל.

דער פרינץ צווישן שרעפערס.

גאַנץ פרי פאַרטאָג האָט זיך די חברה געלאָזן אין וועג אַריין. איבערן קאַס זיינען געהאַנגען שווערע וואַלקנס, אונטער די פיס איז געווען גליטשיק און די לופט איז געווען ווינטערדיק קאַלט. די גאַנצע פריילאַכקייט פון דער קאַמפאַניע איז פאַרשוואונדן, אַלע זיינען געווען פינסטער און שוויגנדיק. אייניקע זיינען געווען ביז און אויפגערייצט, גוט געשטימט איז קיינער ניט געווען, און נאָך אַ טרונק בראַנפן האָט יעדערער געעלכצט.

דער „סקאַנדאַליסט“ האָט אָפּגעגעבן „דזשעקן“ אונטער הוגאַס השגחה, אָנזאָגנדיק דזשאָן קענטין ער זאָל זיך האַלטן פון ווייטן און לאָזן דאָס יינגל צופרידן. ער האָט אויך אָנגעזאָגט הוגאַן, ער זאָל ניט זיין צו גראַב מיט אים.

אַ וויילע שפּעטער איז געוואָרן עטוואָס וואַרימער און דער הימל האָט זיך אַ ביסל אויסגעלייטערט. די באַנדע האָט אויפגעהערט צו ציטערן פון קעלט און זייער שטימונג האָט זיך אַ ביסל געהויבן. ביסלאַכווייז האָבן זיי זיך פונאַנדערגעהולעט, גענומען רייזן איינער דעם אַנדערן און פאַרטשעפען פאַרבייגייער.

דאָס האָט באַחזון, אַז זיי גייען ווידער אַריין אין טעם פון לעבן מיט זיינע פריידן. די מורא פאַר דער באַנדע איז געווען אַזוי גרויס, אַז יעדערער האָט זיי אָפּגעטראָטן דעם וועג און אָנגענומען זייער פּרעכע חוצפה, ניט ענטפּערנדיק אַ וואָרט צוריק. זיי האָבן אַראַפּגעריסן וועש פון די פאַרקאַנעס פאַר די אויגן פון די בעלי-בתים, וואָס האָבן זיך ניט דערוועגט אַנטקעגן צו שטעלן זיך, זייענדיק קענטיק צופרידן, וואָס מען האָט זיי כאַטש איבערגעלאָזט דאַ פאַרקאַנעס.

אין א וויילע ארום האָבן זיי זיך אריינגעריסן אין אַ קליינער
 פערמע און צעלייגט זיך ווי ביי זיך אינדערהיים, אין דער צייט
 וואָס דער פארמער און זיין ווייב האָבן אויסגערוימט אלץ וואָס
 ס'איז געווען אין שפייכלער, צו מאַכן פאַר זיי אַן אָנבײסן. צונע-
 מענדיק די געריכטן פון דער באַלעבאָסטע און אירע טעכטער,
 האָבן די בויאנעס זיי פאַרטשעפעט און געטריבן מיט זיי פוילן
 שפּאַס, באַגלייטנדיק עס מיט שמוציקע ווערטלאַך און פערדישער
 הירזשעריי. זיי האָבן געוואָרפן אויף דעם פאַרמער און זיינע זין מיט
 ביינער און שטיקלאַך גרינס. און אָנגעקוואַלן קוקנדיק, ווי יענע מאַ-
 טערן זיך אויסצומיידן דאָס ביין. האָט אימיצער פון דער באַנדע
 גוט געטראָפן, האָט עס אַרויסגערופן רוישיקע אַפלאַדיסמענטן און
 אַ גרויס געלעכטער. געענדיקט האָבן זיי דערמיט, וואָס זיי האָבן
 אויסגעשמירט מיט פוטער דעם קאַפּ פון דעם פאַרמערס אַ טאַכ-
 טער, וואָס האָט ניט געוואַלט ליידין זייער צעלאַזנקייט. פאַרן אוועק-
 גיין האָבן זיי געסטראַשעט צו פאַרברענען די גאַנצע פאַרמע מיט
 אירע איינוואוינער, אויב וועגן זייערע מעשים וועט עפעס דערגיין
 צו דער פּאָליציי.

נאָך אַלאַנגן און מידן וועג, האָט זיך די באַנדע אַרום האַלבן
 טאַג פֿונאַנדערגעלייגט אַפּרוען הינטער אַ פאַרקאן אין דער
 שכנות מיט אַ היבשן דאָרף. אַ שעה האָט מען גערוט, דערנאָך האָט
 זיך די חברה צעשטאַטן, פּדי אַריינצוגיין אין דאָרף פון פאַרשיידענע
 זייטן און פאַרנעמען זיך מיט זייערע פאַרשיידענע מלאכות.

„דושעק“ איז גענאָגען מיט הוגאַן, וואָס האָט זיך אומגע-
 שלעפט הין און צוריק און אויסגעקוקט אַ געלעגנהייט אַפּצוטאָן
 עפעס אַ שטיקל אַרבעט. אָבער עס האָט זיך קיין זאָך ניט געמאַכט,
 און ער האָט צום סוף געזאָגט:

— איך זע ניט, וואָס מען זאָל דאָ קענען גנבענען, אַ קבצניש
 ערטל. מיר מוזן דעריבער נעמען זיך בעטלען.

— מיר? נו, פאַרגעס אָן דעם! קענסט זיך באַשעפּטיקן
 מיט דיין פּראָפעסיע—זי פּאַסט דיר, אָבער איך וועל ניט בעטלען.

— דו וועסט ניט בעטלען! — האָט הוגאַן אויסגעשריען.

אָנקוקנדיק דעם קיניג מיט וואונדער, — זאָג מיר, איך בעט דיר,
פון ווען אָן ביסטו עס געוואָרן אזא בעל-תשובה?

— וואָס מיינסטו צו זאָגן?

— וואָס איך מײן? האָסטו דען נישט געבעטלט דיין גאַנצן

לעבן אויף די לאַנדענער גאַסן?

— איך? אידיאָט דו איינער!

— באַהאַלט דייןע קאָמפּלימענטן, וועלן זיי דיר לענגער

קלעקן. דיין טאַטע זאָגט, אז דו האָסט דיין גאַנצן לעבן געבעטלט.

אפשר זאָגט ער אַליין. אפשר וועסטו זאָגן, אז ער לייגט טאַקע?

האָט זיך הייַו גערייצט מיט אים.

— אָט דער, וואָס דו רופסט אים מײן פּאַטער? — יאָ, ער

לייגט.

— נו, נו, גענוג צו שפּילן די פּריילאַכע שפּיל פון אַ משוגע-

נעם, חבר. דאָס איז גוט, ווען עס פאַרוויילט, אָבער נישט ווען עס

שאַדט: אז איך וועל אים נאָר דערציילן וואָס דו האָסט געזאָגט

וועט ער דיר געבן אַ חלק, אז דו וועסט האָבן צו געדענקען.

— זיי זיך נישט מטריח. איך וועל עס אים אַליין זאָגן.

— מיר געפעלט דיין דרייטקייט, אויף מײן וואָרט מיר געפעלט.

מיר געפעלט אָבער נישט דיין שכל און דיין גאַנג. קלעפּ און זידלעריי

פעלן נישט אין לעבן און מען דאַרף גאַרנישט אַרויסגיין זיי אַנט-

קעגן מקבל פנים זיין. — אָבער לאָמיר וועגן דעם מער נישט ריידן.

איך גלייב דיין טאַטן. סײַזו ביי מיר קיין ספק נישט, אז ער קען

זאָגן אַ ליגן! איך צווייפל נישט, אז ער זאָגט ליגן ווען מען דאַרף —

דאָס טוט יעדערער פון אונז. אָבער דאָס איז אין דעם קיין נישט-

ווענדיקייט נישט געווען. אַ קלוגער מענטש לייגט נישט אומזיסט. נאָר

זאָג מיר, ווי באַלד דו ווילסט נישט בעטלען, וואָס-זשע דען וועלן

מיר טאָן? מירן באַגנבענען קיכן?

— גענוג צו ריידן נאַרישקייט! — האָט דער קיניג אומ-

געדולדיק געזאָגט, — זיי האָבן מיר שוין דערעסן!

— הער! נאָר, חבר, — האָט הייַו געזאָגט, —

בעטלען ווילסטו נישט, גנבענען ווילסטו נישט. זאָל זיין אזוי. אָבער

טױוועל דיר זאָגן וואָס דו וועסט יאָ טאָן: דו וועסט אַרײַננאַרן
 יאָלדן און איכיל אַרבעטן. פרוב נאָר אָפּזאָגן זיך!
 דער קיניג האָט זיך געקליבן צו ענטפערן אויף זיין שטיי-
 גער מיט פאַראַכטונג, ווען הייַזגאָ האָט אים איבערגעשלאָגן:
 — שטילער! אָן גייט אַ יאָלד מיט אַ גוטן פּרצוף. איך וועל
 באַלד קריגן די פּאַליקע. ווען יענער פאַרשוין וועט צולויפן, גיב
 אַ פּאַל אויף די קני און ברעך אויס אין אַזאַ יאָמער, פונקט ווי
 טויזנט שדים פון אומגליק וואָלטן געזעסן אין דייַנע קישקעס און
 און שריי: אָ, גוטער הער, דאָס איז מיין אומגליקלאַכער קראַנקער
 ברודער, און מיר זיינען אזוי עלנט! אָ, ווי גאָט איז אייך ליב,
 האָט רחמנות אויף אַן עלנטן, פאַרלאָוענעם און אומגליקלאַכן
 נפּש! שענקט איין פעני פון אייער עשירות אַ גאַט-געשטראַפּטן,
 פאַרלאָוענעם מענטשן!—און געדענק-זשע, זאָלסט ניט אויפהערן
 צו יאָמערן ביז מירן פון אים ניט אויסקוועטשן זיין פעני, אז
 ניט, וועסטו חרטה האָבן.

און, ניט לאַנג וואַרטנדיק, האָט הייַזגאָ אַנגעהויבן צו
 קרעכצען און אויקען, גלאַצן מיט די אויגן, וואַרפן, דרייען זיך, און
 ווען דער אומבאַקאַנטער איז צוגעגאַנגען נאָנט, האָט ער זיך ניט
 אַ געשריי אַ וואָרף געטאָן אויף דער ערד און גענומען קייקלען
 און צאַפּלען זיך אין בלאָטע ווי אין גסיסה.

— אָ, נעבאָך, נעבאָך!—האָט דער גוטהאַרציקער אומבאַ-
 קאַנטער אויסגעשריען.—אָ, אומגליקלאַכער, וואָס פאַר יסורים ער
 לייט נעבאָך. אָט וועל איך דיך אויפהויבן.

— אָ, נאָבעלער הער! זאָל אייך דער אויבערשטער באַצאָלן
 פאַר אייער גוט האַרץ, אָבער יעדע באַרירונג פאַרשאַפט מיר
 יסורים, ווען עס כאַפט מיר אָן אַזאַ אַנפאַל. מיין ברודער וועט
 אייך דערציילן, וואָס פאַר איסורים איך שטיי אויס, ווען עס
 כאַפט מיר אָן אַן אַנפאַל. אַ פעני, טייערער הער, אַ פעני אויף
 אַ שטיקל ברויט שענקט מיר און לאָזט מיך איבער אומגליקלאַכן
 מיט מיינע ווייטאָקן.

— אַ פעני! איך וועל דיר געבן דריי, דו אומגליקלאַכע
 נשמה.—האָט דער גוטהאַרציקער מענטש אויסגערופן, איילנדיק

און גערועזע אַרויסגעמענדיק פון טאש דריי פעניס... נאָ, אַרימער
יונג, נעם און פאַרניץ עס געזונטערהייט. נו, איצט, יינגעלע, קום
אַהער און העלף מיר איבערטראָגן דיין קראַנקן ברודער אין
שטוב אַריין, וואו...
— איך בין ניט זיין ברודער — האָט דער קיניג איבער-
געשלאָגן.

— וואָס! ניט זיין ברודער?

— אַ הערט נאָר וואָס ער רעדט! — האָט היוגאָ אויס-
געשריען, קריצנדיק אין דער שטיל מיט די ציין, — ער זאָגט זיך
אַפּ פון זיין אייגענעם ברודער, וואָס שטייט שוין מיט איין פוס
אין קבר!

— פּע, יינגעלע, מעגסט זיך טאַקע שעמען צו זיין אַזוי
שטיין-האַרציק צו דיין ברודער. ער איז דאָך, נעבאָך, אַ קאַליקע,
קוים וואָס ער רירט אַ האַנט אָדער אַ פּוס. אויב ער איז ניט דיין
ברודער ווי דו זאָגסט, טאָ ווער דען-זשע איז ער?

— אַ בעטלער און אַ גנב-אַט ווער ער איז! ער האָט ביי
אַיך אויסגעאַרט אַייער געלט און צו דערזעלביקער צייט
אויסגעליידיקט ביי אַיך די קעשענעס. און דו קענסט מיט אַ מופת
אים אויסהיילן דורך דעם, וואָס דו וועסט אים מכבד זיין מיטן
שטעקן איבער די פלייצעס, פאַרלאָזנדיק זיך אין דאָס איבעריקע
אויף גאָט.

אַבער היוגאָ האָט ניט געוואַרט אויף דעם מופת: אין
אין מאַמענט איז ער אויפגעשפרונגען און געלאָזן זיך לויפן
ווי אַ ווינט, פאַרפּאָלגט פון דעם אומבאַקאַנטן, וואָס האָט געמאַכט
געוואַלדן אין הימל אַריין, מען זאָל אים פאַרהאַלטן.

דער קיניג, דאַנקענדיק גאָט פאַר זיין באַפרייאַונג, האָט
זיך געלאָזן לויפן אין דער צווייטער זייט, ניט אַפּשטעלנדיק
זיך ביז ער איז ניט געווען אויסער געפאַר. ער האָט פאַרקערע-
וועט אויפן ערשטן בעסטן וועג און האָט אינגיכן איבערגעלאָזן
דעם דאָרף הינטער זיך. עטלאַכע שעה נאָכאַנאַנד איז ער גע-
גאַנגען אַזוי שנעל, ווי ער האָט נאָר געקענט, אומרויק אומ-
קוקנדיק זיך אַלע וויילע הינטער די פלייצעס, צי מען יאָגט אים

ניט נאך. אָבער די שרעק האָט אים צום סוף פאַרלאָזן און אַ גע-
פיל פון זיכערקייט האָט פאַרנומען זיין אָרט.

איצט ערשט האָט ער דערפילט, אז ער איז הונגעריק און
זייער מיד. ער האָט געפרובירט צוגיין צו אַ פערמע און שוין גע-
וואָלט אָנהייבן ריידן, אָבער מען האָט אים גל יך אָפּגעהאַקט און
גראָב פאַרטריבן. זיינע צעריסענע קליידער האָבן גערעדט קעגן
אים. ער איז ווייטער געגאַנגען, אַ באַליידיקטער און צאָרנדיקער,
פעסט באַשליסנדיק ביי זיך מער ניט אונטערצוואַרפן זיך אונטער
אַזאַ באַהאַנדלונג. אָבער הונגער האָט מער דעה ווי שטאַלץ, און
ווען דער אָונט איז אָנגעשטאַנען, האָט ער געפרובט אָפּשטעלן
זיך ביי אַ צווייטער פערמע, אָבער דאָ האָט מען אים באַהאַנדלט
נאָך ערגער ווי אין דער ערשטער: מען האָט אים גוט אויסגע-
זידלט און געסטראַשעט, אז אויב ער וועט גלייך ניט נעמען דעם
וועג, וועט מען אים אַרעסטירן אַלס היימלאָזן שלעפּער.

ס'איז אָנגעשטאַנען אַ קאַלטע, פינסטערע נאַכט, און דער
מידער קיניג האָט זיך אַלץ לאַנגזאַם באַוועגט אויף זיינע אויסגע-
מאַטערטע פיס. ער האָט געמוזט האַלטן אין גיין, ווייל יעדעס
מאָל, ווען ער האָט זיך צוגעזעצט אָפרוען, איז ער דורכגענומען
געוואָרן מיט קעלט ביזן מאַרץ פון די ביינער. אַלע זיינע איבער-
לעבונגען און איינדרוקן, וואָס ער האָט געפילט, באַוועגנדיק
זיך אין דער געדיכטער פינסטערניש און לערקייט פון דער נאַכט,
זיינען אים געווען ניי און פרעמד. ער האָט צייטנווייז געהערט, עפעס
קולות, וואָס דערנענטערן זיך, דערווייטערן זיך און גייען פאַרביי.
די געשטאַלטן, צו וועמען די שטימען האָבן געהערט האָט ער
ניט געזען, — ער האָט נאָר געזען עטוואָס ענלאַכס צו שאַטנס
און דאָס האָט אין אים אַרויסגערופן אַ שוידער. צייטנווייז האָט
ער געזען אַ פינקלענדיק פּייערל ערגעץ ווייט, ווייט, ווי פון אַן
אַנדער וועלט. מאַנכעס מאָל האָט זיך געהערט דאָס קלינגען פון
די גלעקלאַך, וואָס זיינען צוגעבונדן ביי די שעפּסן אויף די
העלזער, אָבער דער קלאַנג איז געקומען פון ערגעץ ווייט, איז
געווען שחאָך און אומדייטלאַך. דאָס פאַרשטיקטע העקען פון
אַ טשערעדע, וואָס דער ווינט האָט פון ערגעץ ווייט געבראַכט,

האָט געקלונגען מעלאַנכאָליש און טרויעריק. פון צייט צו צייט האָט זיך פון ערגעץ ווייט איבער ברייטע פעלדער און ווייטע וועלדער דערטראָגן דאָס האַווקען פון אַ הונט. אַלע קלאַנגען האָבן דערגרייכט פון ערגעץ ווייט, און דאָס האָט אַרויסגערופן ביים קיניג אַ געפיל, ווי אַלץ, וואָס לעבט און באַוועגט זיך, איז ווייט פון אים, און ער שטייט איינזאַם און עלנט אינמיטן פון אַ גרויסן מדבר. פאַלנדיק פון די פיס, האָט ער זיך ווייטער באַוועגט, אַרומגעכאַפט פון דער גרויזאַמער פאַנטאַסטישקייט פון דער נייע איבערלעבונגען, אויפציערנדיק צייטנווייז פון דעם גערויש פון טרוקענע בלעטער איבערן קאַפּ, וואָס האָט אים אויסגעווען ווי דאָס סודען זיך פון מענטשן. מיטאַמאַל האָט ער דערזען דאָס פינקלען פון אַ לאַמטערנע גאַר נאָנט לעבן זיך. ער איז אָפּגע-טראָטן אָן אַ זייט און געוואַרט, וואָס וועט דאָ זיין. די לאַמטערנע איז געשטאַנען ביי דער אָפּענער טיר פון אַ שייער. דער קיניג האָט אַ וויילע אָפּגעוואַרט—קיין קלאַנג, קיין לעבעדיק באַשעפעניש אים איז געווען אַזוי קאַלט צו שטיין אויף איין אָרט און דער גאַסטפריינדלאַכער שייער האָט אַזוי גערופן צו זיך—אַז ער האָט באַשלאָסן צו ריזיקירן און אַריינגיין. שטיל און פאַרוזכטיק האָט ער זיך דערנענטערט צום טיר און ווען ער איז שוין גע-ווען אויפן שוויזל, האָט ער דערהערט שטימען הינטער זיך. ער האָט זיך אַוואָרף געטאָן אין שייער, באַהלטן הינטער אַ פעסל, צוזעצנדיק זיך אויף די פיס. עס זיינען אַריין צוויי לאַנד-אַרבע-טער, אַריינברענגענדיק מיט זיך די לאַמטערנע און גענומען זיך אַרבעטן, שמועסנדיק בעת דער אַרבעט.

אין דער צייט, וואָס די לאַנד-אַרבעטער וואָבן געטאָן זייער אַרבעט, האָט זיך דער קיניג גוט אַרומגעקוקט און באַמערקט אין דעם צווייטן עק שייער אַ היפשן פּערד-שטאַל און ער האָט ביי זיך באַשלאָסן צו פאַרקלייבן זיך אַהין, ווען ער וועט בלייבן אַליין. ער האָט אויך באַמערקט אַ קופּע פּערד-צודעקן, וואָס זיינען געלעגן האַלב-וועג צום שטאַל און ער האָט בדעה געהאַט צו באַנוצן זיי תּיינטיקע נאַכט לטובת דער ענגלישער קרוין. די לאַנד-אַרבעטער האָבן דערווייל אָפּגעטאָן זייער אַרבעט

און זיינען אוועקגעגאנגען, מיטנעמענדיק מיט זיך די לאמטערנע און פארשליסנדיק די טיר הינטער זיך.

ציטערנדיק פון קעלט, האָט זיך דער קיניג אַ לאַז געטאָן צו די פערד-דעקן אווי שנעל, ווי די פינסטערניש האָט נאָר געקענט ערלויבן, האָט זיי אויפגעהויבן און דערקליבן זיך בשלום צום שטאַל. צוויי דעקן האָט ער אונטערגעבעט אונטער זיך און מיט די אַנדערע צוויי צוגעדעקט זיך.

דער קיניג איז איצט געוון אַ צופרידענער מאָנאַרך, כאָטשבי די דעקן זיינען געווען דין און ניט געוואַרימט גענוג. חוץ דעם האָט פון זיי געשלאָגן אַ פערדישער ריח—דערשטיקט צו ווערן.

דער קיניג איז געווען הונגעריק און דערפראָרן, די מיד-קייט און שלעפּעריקייט האָט אָבער גענומען די אויבערהאַנט איבער הונגער און ער איז אינגיכטן אַריינגעפאלן אין אַ האַלב-שלעפּעריקייט. ווען ער האָט שוין געהאַלטן ביי אינגאַנצן איינצושלאָפּן—האָט ער דערפילט ווי עמיצער רירט אים אָן! אין איין סעקונדע איז ער געווען וואָך, קוים כאַפּנדיק דעם אָטעם פאַר שרעק. ער געהיימענישפולער באַרירונג אין דער פינסטערניש פון דער נאַכט איז זיין האַרץ כּמעט שטיין געבליבן. ער איז געלעגן שטיל אָן שום באַוועגונג און צוגעהערט זיך, קוים אָטעמענדיק. אָבער — קיין קלאַנג און קיין באַוועגונג. ער האָט ווידער אָנגעהויבן איינצו-רעמעלען, און מיטאַמאַל—ווידער די געהיימענישפולע באַרירונג — וואָס פאַר אַ שוידערלאַכע זאַך דאָס איז — אָט דידאָ-זיקע לייכטע באַרירונג פון אַ אומזיכטיקער שטילשווייגיקער באַשע-פעניש! דאָס יינגל האָט באַלד געחלשט פון שרעק. וואָס זאָל ער דאָ טאָן? — האָט ער זיך געפרעגט, און ניט געפונען קיין ענטפער. זאָל ער פאַרלאָזן דעמדאָזיקן, מער אָדער ווייניקער באַקוועמען געלעגער און אַנטלויפן פון דער אומדערקלערבאַרער שרעק-אַבער וואוהין זאָל ער לויפן? ער קען דאָך ניט אַרויס-גיין פון שטאַל און בלאַנדזשען אין דער פינסטער אין די פיר ווענט פון שייער, פאַרפאַלגט פון דעם געהיימענישפולן גייסט, וואָס וועט אים אַכגיין טריט ביי טריט און אַלע וויילע מכבד זיין אים מיט זיין שוידערלאַכער ווייכער באַרירונג אָן באַק

אָדער אַקסל! אָבער בלייבן דאָ און יעדער מינוט אָפּשטאַרבן
פון שרעק איז דען בעסער? ניין! וואָס-זשע דען זאָל ער טאָן?
יא, עס בלייבט נאָר איין אויסוועג — ער ווייס שוין וואָס: —
אויסשטרעקן די האַנט און אויסגעפינען וואָס איז עס אזוינס,
וואָס באַרירט אים!

עס איז געווען גרינג צו קלערן אזוי, אָבער שווער צו
באַשליסן זיך צו טאָן. דריי מאָל האָט ער פּאַרזיכטיק אויסגע-
צויגן די האַנט אין דער פינסטער, און האַסטיק צוריק אַ כאַפּ
געטאָן זי, ניט מחמת ער האָט עפעס אָנגעטאַפּט, נאָר ווייל ער
האָט זיך געקליבן אָנצוטאַפּן. אָבער צום פּערטן מאָל האָט
ער אויסגעצויגן די האַנט אַ ביסל ווייטער, און האָט אָנגעטאַפּט
עטוואָס ווייכס און וואַרימס. ער איז פּמעט פּאַרגליווערט גע-
וואָרן פון שרעק. ער האָט זיך אַנדערש ניט געקענט פּאַרשטעלן,
ווי אַז דאָס איז אַ מת — ניט לאַנג טויט און נאָך וואַרים...
אים האָט זיך געדוכט, אַז ער וועט בעסער שטאַרבן, איידער
נאָכאַמאָל באַרירן זי. אָבער ער האָט אזוי געקלערט, ווייל ער
האָט ניט געוואוסט די אומשטערבלאַכע קראַפט פון מענטשלאַ-
כער נייגעריקייט. עס האָט לאַנג ניט געדויערט, און זיין האַנט
האָט ווידער געזוכט אין דער פינסטעה — קעגן זיין ווילן און
געגן זיין שכל — עקשנותדיק געזוכט. די האַנט האָט זיך אָנגע-
שטויסן אויף אַ ביגטל לאַנגע האַר. ער האָט אַ ציטער געטאָן,
אָבער ווייטער געפירט מיטן האַנט איבער די האַר, ביז ער האָט
אָנגעטאַפּט עטוואָס, וואָס האָט געשיינט צו זיין אַ וואַרימע
שטריק; ער האָט געפירט מיטן האַנט איבערן שטריק, ביז ער
האָט אָנגעטאַפּט אַן אומשולדיק קעלבל! — און די שטריק איז
גאָר קיין שטריק ניט געווען, נאָר אַ קעלבערנער וויידל.

דער קיניג האָט זיך גוואַלטיק פאַרשעמט פאַר זיך אַליין,
וואָס ער איז אויסגעשטאַנען אזויפיל שרעק און ציטערניש
איבער אַזאַ נאַרישקייט, ווי אַ שלאָטעדיק קעלבל. אָבער אין דער
אמתן, האָט ער ניט געהאַט וואָס צו שעמען זיך, ווייל ער האָט
זיך געשראַקן ניט פאַר דאָס קעלבל, נאָר פאַר יענץ אומבאַ-
וואוסטס, וואָס ער האָט זיך פּאַרגעשטעלט אַנשטאַט דאָס

קעלבל. און יעדער יינגל אויף זיין אָרט וואָלט אויך ניט בע-
סער געווען און וואָלט אויך געציטערט אין יענער אָבערגלויבי-
שער צייט.

דער קיניג איז ניט נאָר גליקלאַך געווען, וואָס דאָס איז
ניט מער ווי אַ קאלב, נאָר וואָס ער האָט געפונען אַ קאלב פאַר
אַ חבר-צו זיך. ער האָט זיך געפילט אַזוי עלנט און איינוואַם,
אַז ער איז צופרידן געווען מיט דער נאָענטקייט און חברשאַפט
כאָטש פון אַזאַ פשוטער באַשעפעניש ווי אַ קעלבל. ער איז אַזוי
גראַב באַהאַנדלט געוואָרן און אַזוי באַליידיקט געוואָרן פון זיין
גלייכן — פון מענטשן, אַז ס'איז פאַר אים געווען אַן אמתע
טרייסט און פאַרגעניגן צו זיין אין דער געזעלשאַפט פון אַ באַ-
שעפעניש, אמת אָן הויכע געפילן, אָבער מיט אַ ווייך האַרץ און
אַן איידעלער נאַטור. ער האָט דעריבער באַשלאָסן אוועקצולייגן
כבוד אָן אַ זייט און ווערן מיטן קעלבל גוט-פריינט.

גלעטנדיק דאָס קעלבלס וואַרימען, גלאַטן רוקן — זי איז
געלעגן ניט ווייט פון אים, — איז אים אַיינגעפאלן, אַז זי קען
אים צו ביץ קומען אין עטלאַכע אופנים. ער האָט דעריבער גלייך
איבערגעטראָגן זיין געלעגער האַרט צום קעלבל, אַיינגעטוליעט
זיך צו איר רוקן, צוגעדעקט זיך און זיין פריינט מיט די דעקן,
און אין אַ פאַר מינוט אַרום איז אים געווען ווייך און וואַרים, ווי
אויף די ווייכע פֿערינעס פון פּאַלאַץ אין וועסטמינסטער.

אַנגענעמע מחשבות זיינען געקומען אין קאָפּ. דאָס לעבן
האָט אַנגענומען אַ פריילאָכן אויסזען. ער איז פריי געווען איצט
פון די קייטן פון קנעכטשאַפט און פאַרברעכן, פריי פון דער
חברה נידעריקע געמיינע אויסוואַרפן, אים איז וואַרים, ער האָט
אַ דאָך איבערן קאָפּ, קורץ, ער איז גליקלאַך!

ס'האָט זיך אויפגעוויבן אַ נאַכט-ווינט, וואָס האָט מיט
זיינע האַסטיקע אָנפאלן געמאַכט ציטערן דעם אַלטן שייער.
צייטנחייז האָט דער שטורים אויפגעהערט און דער ווינט האָט
געוויינט און געקרעכצט אין די ווינקלען און בעלקעס, אָבער
איצט, ווען דעם קיניג איז געווען וואַרים און באַקוועם, — איז
עס פאַר אים געווען מוזיק. זאָל דער ווינט בלאָזן און ווילדע-

ווען, זאל ער קלאפן און טראסקען, זאל ער יאָמערן און קרעכצען—
אים אַרט עס ניט; פאַרקערט, פאַר אים איז עס נאָך בעסער. ער
האַט זיך צוגעטוליעט. נאָך נעענטער צו זיין פריינט, קוויקנדיק
זיך מיט זיין וואַרימקייט, און איז באלד אַריינגעפאלן אין אַ טיפן,
גליקלאַכן שלאָף אָן שרעק און אָן חלומות.

ערגעץ ווייט האָבן געבילט הינט, עס האָבן מעלאַנכאָליש
באַקלאָגט זיך די בהמות, דער ווינט האָט ניט אויפגעהערט צו
שטורימען און אַ גאָס רעגן האָט געפלייצט איבערן דאָך, אָבער
די מאַיעסטעט פון ענגלאַנד האָט געשלאָפן אומגעשטערט—
דאָסגלייכן דאָס קעלבל, וואָס איז געווען אַ פשוטע בריאה, ווע-
מען ס'האַט ניט געאַרט קיין רעגן און וואָס איז ניט נתפעל גע-
וואָרן פון שלאָפן מיט אַ קיניג.

ניינצנטער קאפיטל.

דער פרינק צווישן פויערים.

ווען דער קיניג האָט זיך גאַנץ פרי אויפגעכאַפט פון זיין שלאָף, האָט ער געפונען, אז אַ נאַסע, אָבער קלוגע מויו האָט זיך ביינאַכט געמאַכט אַ באַקוועמען געלעגער ביי אים אין בוים. — ווי נאָר דער קיניג האָט זיך אַ ריר געטאָן, איז די מויו אַנטלאָפן. ער האָט אַ שמייכל געטאָן און געזאָגט:

— נאַריש מיזל, וואָס האָסטו מורא? איך בין אַזוי עלנט, ווי דו, און עס וואָלט געווען אַ חרפה אַן עולה צו טאָן אַ הילפ-לאָז באַשעפעניש אין דער צייט, וואָס איך בין אַליין אַזוי הילפ-לאָז. אַדרבא, איך דאַרף דיר דאַנקבאַר זיין פאַר דעם גוטן, סימן וואָס דו האָסט מיר געבראַכט, וואָרים אז אַ קיניג איז אַזוי נידע-ריק געפאַלן, אז מיינ מאַכן שוין אַ געלעגער אויף אים, איז אַ סימן, אז זיין מול וועט זיך איבערבייטן צו גוטן, וואָרים נידערליקער קען ער שוין ניט פאַלן.

ער איז אויפגעשטאַנען און איז אַרויס פון שטאַל. אין דער-זעלביקער וויילע האָט ער דערהערט קינדערשע קולכלאַך. די טיר פון שייער האָט זיך געעפנט און צוויי קליינע מיידלאַך זיינען אַריין. ווי נאָר זיי האָבן אים דערזען, האָבן זיי אויפגעהערט צו ריידן און לאַכן. אָפגעשטעלט זיך און שטיל אָנגעקוקט אים מיט גרויס נייגעריקייט. זיי האָבן זיך אָנגעהויבן צו סודען, צוגעגאַנגען אַ ביסל נענטער, ווידער באַטראַכט אים און אויף דאָס ניי גענומען סודען זיך. ביסלאַכווייז האָבן זיי זיך אָנגענומען מוט און גענומען ריידן וועגן אים אויסן קול.

— ער האָט אַ שוין פנים—האָט איינע געזאָגט

— און פראַכטיקע האָר—האָט די צווייטע

— אָבער ער איז זייער שלעכט געקליידט.

— און ווי הונגעריק ער זעט אויס!

זיי זיינען צוגעגאנגען נאָך געענטער, געדרייט זיך שעמעוון. דיק אַרום אים, באַטראַכטנדיק אים גוט פון אַלע זייטן, ווי ער וואָלט געווען עפעס אַן אומבאַוואוסטע חיה, דערביי זיינען זיי גע- ווען פאַרויכטיק און אויף דער וואַך, ווי זיי וואָלטן מורא געהאַט, אַז די חיה קען, ביי אַ געלעגנהייט, אַ ביס טאָן. לסוף האָבן זיי זיך אָפגעשטעלט לעבן אים און, האַלטנדיק זיך, פון זיכערקייט וועגן, איינע די אנדערע פאַר די הענט, גוט אָנגעקוקט אים מיט זייערע אומשולדיקע אויגן.

דאַן האָט איינע פון זיי אייפגעקליבן איר גאַנצן מוט און גלייך און אָפן געפרעגט:

— ווער ביסטו, יינגעלע?

— איך בין דער קיניג—איז געווען דער ערגסטער ענטפער.

די קינדער האָבן זיך אַ כאַפּ געטאַן און געבליבן שטיין מיט ווייט אָפגעבן אויגן און אַ וואַסער האַלבע מינוט אָן ווערטער. נאַכהער האָט נייגעריקייט געשטערט דאָס שטילשווייגן:

— דער קיניג? וואָס ער קיניג?

— דער קיניג פון ענגלאַנד.

די קינדער האָבן אָנגעקוקט איינע די אנדערע, דערנאָך אים און ווידער איינע די אנדערע צעטומלטע, צעמישטע און פאַר- וואונדערטע. דאַן האָט זיך איינע פון זיי אָפגערופן:

— האַסטו געהערט, וואָס ער האָט געזאָגט, מערדזשע-

ריז—ער זאָגט, ער איז דער קיניג. קען דאָס זיין אמת?

— ווי קען דען אנדערש זיין, פריסי? וואָלט ער דען גע-

זאָגט אַ ליגן? וואָלט עס ניט געווען אמת, פריסי, וואָלט עס דאָך געווען אַ ליגן, דו פאַרשטייט? באַרעכן נאָר, אַז אַלץ וואָס ס'איז ביט אמת, איז ליגן, אנדערש קען דאָך ניט זיין.

דאָס איז געווען אַ גוטער באַווייז און דאָס האָט פאַר פרי-

סיס האַלבן ספק גיט געלאָזן קיין ברעקל אַרט, וואו אַ פוס צו שטעלן.

זי האָט אַ וויילע געטראַכט, און נאָכהער פאַרלאָזן זיך אינעם
גאַנצן אויפן קיניגס געוויסן, באַמערקנדיק:

— אויב דו ביסט דער קיניג, גלויב איך דיר.

— איך בין באַמט דער קיניג—האָט ער געזאָגט.

דערמיט האָט זיך די זאַך געענדיקט. זיין קיניגלאַכע מאַן
יעסטעט איז אָנערקענט געוואָרן אַן ווייטערדיקע פראַגן און
סיכסוכים, און די צוויי קליינע מיידלאַך האָבן גלייך גענומען פֿון
נאַנדערפֿרעגן אינו, ווי קומט ער אַהער, וואָס טוט ער דאָ, וואוהיין
גיט ער, ווי קומט עס, וואָס ער איז אַזוי ניט קייוערלאַך אָנגע-
טאָן און וועגן אַלע זיינע איבעריקע ענינים.

פאַר דעם קיניג איז עס געווען אַ גרויסע פאַרלייכטערונג
אויסצוגיין זיין ביטער האַרץ דאָ, וואו מען וועט פון אים ניט
לאַכן און וואו מען וועט אָננעמען זיינע רייד אָן ספקות. האָט
ער דערציילט זיין געשיכטע מיט האַרץ און געפיל, פאַרגעסנדיק
אפילו דערווייל אָן זיין הונגער.

די קליינע צאַרטע מיידעלאַך האָבן עס אויפגענומען מיט דעם
טיפסטן און צאַרטלאַכסטן מיטגעפיל, אָבער ווען ער איז דערגאַנג-
גען צו דעם, וואָס ער האָט זיך אָנגעליטן גאָר לעצטנס און דער-
וואוסט זיך, ווי לאַנג ער האָט שוין ניט געגעסן, האָבן זיי אים
איבערגעהאַקט אינמיטן און אוועקגעשלעפט אין שטוב אַריין צו
געבן אים אַ גוטן אָנבייסן.

דער קיניג איז איצט געווען פריילאך און ליכלאך.

„ווען איך וועל צוריקקומען און זען די קיניג, וועל איך
שטענדיק אַכטן קליינע קינדערלאַך, וואָס זענען קליין ווי זיי האָבן
מיר געגלויבט און געטרויט אין מיינע שווערע טעג, אין דער
צייט, וואָס דערוואַקסענע, וואָס האָבן זיך געהאַלטן קליגער, האָבן
געלאַכט פון און באַטראַכט מיך פאַר אַ לינגער.“

די קינדערס מוטער האָט אויפגענומען דעם קיניג פריינד-
לאַך און מיט גרויס רחמנות. זיין עלנטקייט און זיין קענטיק,
צעמישטער פאַרשטאַנד, האָט גערירט איר פרויען-האַרץ. זי איז
געווען אַן אלמנה און גאַרניט רייך, און האָט אליין געליטן אין
איר לעבן גענוג צרות, האָט זי געקענט מיטפילן מיט אַנדערע.

זי האָט זיך פאַרגעשטעלט, אַז דער משוגענער יינגל האָט אַוועקגעוואַנדערט פון זיינע עלטערן אָדער אויפפאַסער, האָט זי זיך אַלץ באַמיט צו דערגיין פון אים, פּונוואַנען ער קומט, פּדי זי זאָל קענען אָננעמען וועלכע ס'איז מיטלען צו שיקן אים אַהיים. אָבער פון אַלע אירע פּראַגן און שמועסן וועגן דערבייאיקע שטעט און דערפער איז גאַרניט אַרויסגעקומען. דאָס יינגלס פנים און זיינע ענטפערס האָבן באַוויזן, אַז אַלץ, וועגן וואָס זי רעדט, איז אים אומבאַקאַנט. ער האָט ערנסט און איינפאַך גערעדט וועגן הויף-אַנגעלעגנהייטן און איז אַריינגעפאלן אין פאַרצווייפּלונג יע-דעס מאָל, ווען ער האָט אָנגעהויבן צו ריידן וועגן דעם פאַר-שטאַרבענעם קיניג — "זיין פאַטער". ווי נאָר אָבער דער שמועס איז אַריבערגעגאַנגען אויף איינפאַכערע זאַכן, האָט ער זיך דער-מיט אויפגעהערט צו אינטערעסירן און איז שטיל געבליבן.

די פּרוי איז גאַר צעטומלט געוואָרן. זי האָט אָבער די האַ-פענונג ניט פאַרלאָרן, קאַכנדיק דעם אָנבײסן, האָט זי אַלץ צו-געטראַכט עפעס אָן איינפאַל, וואָס זאָל צווינגען דאָס יינגל אויס-צוזאָגן, ווער און פּונוואַנען ער איז. זי האָט פאַרפירט אַ שמועס וועגן בהמות—דער קיניג האָט ניט אַרויסגעוויזן קיין שום אינטע-רעס; וועגן שעפּסן — דערזעלביקער רעזולטאַט. אַלזאָ, איז איר השערה, אַז ער איז געווען אַ פאַסטוך—אַטעות. זי האָט גערעדט וועגן מילן, וועגן פאַבריקן, וועגן וועבערס, בלעכערס, שמידן, וועגן אַלערליי אַרבעטן און אַרבעטער — אַלץ אומזיסט: זי האָט געהאַט אַ פולן דורכפאַל אויף אַלע פּונקטן. זי האָט זיך אָבער אַלץ ניט אונטערגעגעבן און האָט זיך אַראָפּגעלאָזן צו אַ שמועס וועגן שטוב-דינער און דינסטמיידלאַך. יאָ, איצט איז זי אַרויף אויפן ריכטיקן וועג: ער איז געוויס געווען ערגעץ אַ שטוב-דינער. אָבער דער רעזולטאַט איז געווען אַ קלאַגעדיקער: דער שמועס וועגן אויסקערן די שטוב האָט אים קענטיק געלאַנגווייליקט, וועגן דעם אויוון הייצן האָט אים ניט גערירט, שייערן און וואַשן האָט אין אים ניט אַרויסגערופן קיין ענטוואַום. דאָן האָט די גוטע פּרוי, מיט דעם לעצטן פּונק האָפענונג אין האַרצן, באַרירט די פּראַגע פון קאָכן, און צו איר גרויס וואונדער און נאָך גרעסערער

שמחה, איז דעם קיניגס פנים באַלויכטן געוואָרן מיט פרייד!
אַ, זי האָט אים פאַרט געפאַקט!—האָט זי געטראַכט,—און
איז שטאַלץ געווען אויף איר קלוגשאַפט און טאַקט, מיט וועלכן
זי האָט עס אויסגעפונען.

איצט האָט איר מידער צונג געקענט אַפרוען אַ ביסל, ווייל
דער קיניג האָט שוין גערעדט פאַר איר. באַגייסטערט פון שאַרפן
הונגער און צערייצט פון די געשמאַקע ריחות, וואָס האָבן גע-
שלאָגן פון די טעפּ און פאַנען, — האָט ער זיך פונאַנדערגעלאָזן
און אַוועקגעלייגט אַזאַ דרשה וועגן פאַרשיידענע געשמאַקע גע-
ריכטן, אַז אין דריי מינוטן אַרום האָט די פרוי צו זיך אַליין
געזאָגט:

„איך בין פאַרט גערעכט געווען — ער איז געווען אַ קיך-
יינגל!“ ער האָט זיך ווייטער צערעדט און באַשריבן איר אַלערליי
שפייזן מיט אַזאַ ברען און קענטעניש, אַז די פרוי איז אויסער זיך
געוואָרן:

„טאַטע זיסער! פונוואָנען ווייס ער אַזויפיל געריכטן און
נאָך אַזעלכע פיינע! דאָס דערלאַנגט מען דאָך נאָר צום טיש ביי
דייכע און גרויסע לייט. אַ, איצט פאַרשטיי איך שוין: איידער
ער איז פון זינען אַראָפּ, האָט ער געוויס געדינט אין קייוערלאַכן
פאלאַץ. יאָ, יאָ, ער האָט געמוזט זיין אַ געהילפס-יינגל אין סאַמע
קייוערלאַכער קיך. איך וועל עס באַלד וויסן.“

און וועלנדיק דורכאויס באַווייזן איר שאַרפזיניקייט, האָט
זי געהייסן דעם קיניג, ער זאָל דאָ אויפפאַסן אויף די טעפלאַך,
געבנדיק אים אַנצוהערעניש, אַז ער מעג צוגעבן דאָ אַ געריכט,
די אַנדערע, אויב ער וויל.

דאָן איז זי אַרויס פון צימער, אַוואונק געבנדיק די קיני-
דער, זיי זאָלן איר נאָכגיין.

— אַן אַנדער ענגלישער קיניג האָט שוין אַמאָל געהאַט אַזאַ
אויפגאַבע—האָט דער קיניג געטראַכט, — ס'איז ניט קיין אומפּבור
פאַר מיר צו טאָן אַן אַרבעט, וואָס ס'איז אַנגעשטאַנען אַלפּרעד
דעם גרויסן צו טאָן. אַבער איך וועל זיך באַמיען צו טאָן

מיינע פליכטן בעסער פון אים: ביי אים זיינען דאך די פלעצ.
לאך פארברענט געוואָרן.

די פוונה איז געווען גוט, אָבער אויסגעפירט געוואָרן איז
זי שלעכט: דער קיטר, אַזוי גוט ווי יענער, האָבן זיך באַלד
פאַרטראַכט וועגן זייערע וויכטיקע ענינים און דאָס עסן איז צו-
געברענט.

די פרוי איז נאָך געקומען אין דער ריכטיקער צייט צו
פאַרכאַפן, דער אָנבייסן זאָל אינגאַנצן ניט איבערגעפירט ווערן
זי האָט גלייך איבערגעריסן דעם קיניגס חלומות, גוט מכבד זיי-
ענדיק אים פאַר זיין גאַלעסיקייט. נאָר זעענדיק, וואָס פאַר אַ צער
דאָס פאַרשאַפט אים, איז זי גלייך ווייך געוואָרן און איז געווען
צו אים די גוטסקייט און צערטלאַכקייט אַליין.

דאָס יינגל האָט גוט און געשמאַק אָפּגעגעסן און האָט זיך
דערפילט פריש און צופרידן. דערדאָזיקער מאַלצייט האָט זיך
אויסגעצייכנט דערמיט, וואָס ביידע צדדים האָבן פאַרבוין יחוס
אַן אַ זייט און קיינעם פון זיי איז ניט איינגעפאַלן, אַז דער צוויי-
טער צד טוט אים אָן אַן ערע.

די פרוי האָט בדעה געהאַט צו געבן עסן דעם יונגן בעט-
לערל ערגעץ אין אַ ווינקל און אים געבן די שריים פון טיש, ווי
מען גייט עסן אַנדערע בעטלער אָדער אַ הונט. זי האָט אָבער אַזוי
חרטה געהאַט דערויף, וואָס זי האָט אים געזידלט, אַז זי האָט גע-
טאָן אַלץ וואָס זי האָט געקענט צו פאַרגלעטן אירע האַרטע רייד
און האָט אים אַוועקגעזעצט ביי איין טיש מיט זיך, ווי איר גלייכן.
דעם קיניג ווידער, האָט אַזוי פאַרדראָסן, וואָס נאָכדעם, ווי די
פאַמיליע איז צו אים אַזוי גוט געווען, האָט ער ניט געקענט טאָן
זיי אַפילו די קליינע טובה פון אויפפאַסן דעם אָנבייסן,—אַז ער
האָט באַשלאָסן פאַרריכטן זיין פעלער דערמיט, וואָס ער וועט
זיך אַראָפּלאָזן צו דער פאַמיליע און ערלויבן זיי צו זיצן מיט
אים ביי איין טיש, אָנשטאַט צו זיצן איינער אַליין און זיי זאָלן
אים באַדינען, ווי עס פאַסט זיך פאַר זיין קיניגלאַכן ראַנג. — ווי
איר זעט, שאַדט ניט, מיר זאָלן אַלע, צייטנוויי, פאַרבוין אונזער
פּבור. — די פרוי איז אַ גאַנצן טאָג געווען גליקלאַך מיט דעם חסד,

וואָס זי האָט געטאָן מיט אַן אַרימען בעטלער, און דער קיניג
איז דאָסגלייכן געווען צופרידן מיט דער גנאָדיקער עניוות, וואָס
ער האָט אַרויסגעוויזן קעגן אַ פשוטער גוטער פויערטע.

נאָך אָנבײַסן האָט די פרוי געהייסן דעם קיניג אויסוואַשן
דאָס געפּעס. לכתחילה האָט עס דעם קיניג אַ שטאָך געטאָן און
ער האָט שוין געוואָלט אַנטקעגנשטעלן זיך, אָבער באלד האָט
ער זיך געזאָגט:

„אַלפרעד דער גרויסער האָט אויפגעפאַסט די פּלעצ-
לאַך, מן הסתם וואָלט ער וואַשן געפּעס אויך, ווען ס׳וואָלט אים
אויסגעקומען, וועל איך אויך פּרובירן.“

און צו זיין גרויס וואונדער, האָט ער אָפּגעטאָן די שטיקל
אַרבעט ניט זייער גלאַנציק, און ס׳האָט דאָך אויסגעזען צו זיין
אַזאַ גרינגע זאָך אויסצוואַשן עטלאַכע שײַסלאַך און הילצערנע
לעפל! אָבער ער האָט, ווי עס איז, געענדיקט די לאַנגווייליקע
און שווערע אַרבעט. איצט האָט ער געוואָלט וואָס גיכער לאָזן
זיך אין וועג, אָבער ער האָט ניט געקענט אַזוי גיך לויז ווערן
פון דער אויסערעכנטער באַלעבאַסטע.

זי האָט אים איינגעטיילט נאָך עטלאַכע מלאכות און ער
האָט עס נישקשהדיק אָפּגעטאָן. דערנאָך האָט זי אים אַוועקגע-
זעצט מיט די צוויי מיידלאַך שײַלן עפל—אַן אַרבעט, צו וועלכער
ער האָט לחלוטין ניט געטויגט, האָט זי אים באַפּרייט דערפון
און געגעבן אים אַנשאַרפן אַ קיך-מעסער. צום סוף האָט זי אים
מכבד געווען צו קאַמען וואָל, ביז דער קיניג האָט אָנגעהויבן צו
דענקען, אַז ער האָט שוין לאַנג איבערגעשטייגט דעם גוטן קיניג
אַלפרעד דעם גרויסן און מיט אַן אויסגעהאַלטנקייט, וואָס
זיינען גוט אין ביכער אָדער אין אַנעקדאָטן, אָבער ניט אין לעבן,—
און ער האָט שוין פּמעט בדעה געהאַט אָפּצוואַגן זיך.

ווען די גוטע פרוי האָט אים געגעבן אַ קערבל מיט קליינע
קעצללאַך און געהייסן דערטרינקען זיי, האָט ער זיך אָפּגעזאָגט,
ווייניקסטנס, ער האָט זיך געקליבן אָפּצוואַגן, ווייל ער האָט גע-
פילט, אַז צו אַלץ מוז נעמען אַ סוף, און מאַכן אַ סוף ביי זיי קעצ-
לאַך איז די ריכטיקסטע זאָך. אָבער פּונקט אין דער מינוט, ווען

ער האָט שוין געוואָלט אָנהויבן ריידן, האָט זיך באַוויזן דו ש אָן
קענט י—מיט אַ פּאַק אויף די פּלייצעס—און היג אָ.
דער קיניג האָט דערזען די צוויי באַנדיטן אַריינגייענדיק
אין טויער, איידער זיי האָבן צייט געהאַט אים צו דערזען, האָט
ער אַזעקגעלייגט די טענות אָן אַ זייט, אַ כאַפּ געטאָן דאָס קערבל
מיט די קעצלעך און איו אָן ווערטער אַרויס דורכן הינטער-טיר.
איבערלאָזנדיק די קעצלעך הינטערן שטוב, האָט ער זיך
האַסטיק געלאָזן דורך אַ הינטער-געסל אין וועג אַריין.

צוואנציגסטער קאפיטל.

דער פרינץ און דער נויר.

פארשטעלט דורך א הויכן פארקאן פון שטוב-זייט, איז דער קיניג מיט אלע פוחות געלאפן צום וואלד, וואס האט זיך געזען פון ווייטן. ער האט זיך קיין איין מאָל ניט אומגעקערט אהינטער, ביז ער האט ניט דערגרייכט דעם וואלד. ערשט דאן האט ער זיך אומגעקוקט און דערזען פון ווייטן צוויי געשטאלטן. דאס איז פאר אים גענוג געווען. ער האט זיך ניט אָפּגעהאלטן גוט צו באַטראַכטן זיי, נאָר ווייטער געלאָפּן אָן אָפּהאַלט, ביז ער איז געקומען אין די טונקעלע געדיכטעניש פון וואלד. ערשט איבט האט ער זיך אָפּגעשטעלט, פילנדיק, אז ער איז אַרויס פון געפאַר. ער האט זיך אויפּמערקזאַם צוגעהערט — אַרום און אַרום האט געהערשט אַ טיפּע, פולשטענדיק איטהדיקע שטילקייט, — אַ שטילקייט, וואָס האט געדריקט דאָס האַרץ. זייער זעלטן האט זיין אָנגעשטרענגטער אויער געכאַפּט עפעס מאָדנע קלאַנגען, אָבער זיי זיינען געווען אַזוי ווייט, און לער און געהיימניספול, אז זיי זיינען מער ענלאַך געווען צו דאָס קרעכצן און באַקלאַנגן זיך פון טויטע גייסטער, ווי צו קלאַנגען גופא. און דידאַזיקע רעטזעלהאַפטיקע קלאַנגען, זיינען געווען מער שרעקלאַך ווי די שטילקייט, וואָס זיי האָבן געשטערט.

לכתחילה האט ער געוואלט פארבלייבן דעם גאַנצן טאָג אויף דעמזעלביקן אָרט, אָבער אַ קאַלטער ווינט האט אינגיכן דורכגענומען זיין פאַרשוויצטן קערפער, און ער האט זיך גע-
מוט באוועגן צו דערוואַרימען זיך אַ ביסל. ער האט זיך געלאָן גלייך דורכן וואלד, האָפּנדיק דורכצושלאָנגן זיך צו אַ וועג, אָבער ער האט זיך אין דעם אָפּגענאַרט. ער איז געגאַנגען ווייטער און

ווייטער, אָבער וואָס מער ער איז געגאַנגען, אַלץ געדיכטער איז דער וואַלד געוואָרן: ביסלאַכווייז האָט אָנגעהויבן פינסטער צו ווערן און דער קיניג האָט פאַרשטאַנען, אז די נאַכט קומט אָן. ער האָט געציטערט ביי דעם געדאַנק, אז ער וועט דאַרפן פאַרבריינגען די נאַכט אין אַזאַ מוראדיקן אַרט, האָט ער אָנגעהויבן נאָך שנעלער צו גיין, אָבער די פינסטערניש האָט אים געשטערט צו באַוועגן זיך גיך: ער האָט זיך אַלע וויילע אָנגעשטויסן אויף בוים-וואַרצלען און פאַרפלאַנטערט זיך אין ווילדע געוויקסן.

מען קען זיך דעריבער פאַרשטעלן, ווי גליקלאַך ער איז געווען, ווען ער האָט צום סוף דערזען אַ פינקלענדיק פייערל! מיד האָט ער זיך צו אים דערנענטערט, אָפּשטעלנדיק זיך אָפּט צוצוהערן זיך און אַרומקוקן זיך.

דאָס פייערל האָט געפינקלט פון אַ פענסטערל אָן שייב-לאַך אין אַ קליין שטיבעלע. ער האָט דערהערט אַ שטימע פון אינעווייניק, און האָט שוין געוואַלט אַנטלויפן און באַהאַלטן זיך, אָבער באַלד האָט ער געביטן זיין באַשלוס, ווייל דער קול איז געווען פון איינעם, וואָס איז קענטיק מתפלל. ער האָט זיך אונטערגעגעבעט צום איינציקן פענסטערל אין האָט אַריינגעקוקט אינעווייניק. דאָס שטיבעלע איז באַשטאַנען פון אַ קליין חדרל די פּאָדלאָגע איז געווען אַן ערדיקע, גוט איינגעקלאַפּט מיט די פיס. אין אַ ווינקל איז געווען אַ געלעגער פון (טראַסט) צעראַט, באַדעקט מיט אַ פאַר צעריסענע קאָלדערס. לעבן געלעגער איז געשטאַנען אַן עמער, אַ קריגל, אַ בעקן און צוויי-דריי טעפלאַך און פּאַנען. דאָ איז אויך געשטאַנען אַ מין ביינקל און אַ דריי-פּיסיקער שטול. אויפן פּריפעטשיק האָבן געגליט עטלאַכע קוילן פון אַן אויסגעגאַנגענעם פייער; פאַר די הייליקע בילדער, ביי וועלכע ס'האָט געברענט אַ ליכטל, האָט געקניט אַן אַלטער מאַן, און לעבן אים איז אויף אַ הילצערנעם קעסטל געלעגן אַן אָפּן בוך און אַ מענטשלאַכער שאַרבן. דער אַלטער איז געווען גרויס און בייניג, זיין באַרד און האָר זיינען געווען זייער לאַנג און הייס ווי שניי. אָנגעטאָן איז ער געווען אין אַ מלבוש פון

שעפסן-פעל, וואָס האָט אים דערגרייכט פֿון די סאַמע פֿיאַטעס.

— אַ הייליקער וואַלד-נויר! — האָט דער קיניג אַ טראַכט געטאַן, — ווי גליקלאַך איך בין עס!

דער הייליקער האָט זיך אויסגעוויבן פֿון זיינע קני. דער קיניג האָט אָנגעקלאַפּט אין זי, און אַ געדרימטע שטימע האָט געענטפּערט: — קום אַרײַן! — אָבער לאָז איבער דינע זינד הינטער זיך, וואָרום די ערד אויף וועלכער דו וועסט טרעטן, איז הייליק.

דער קיניג איז אַרײַן און האָט זיך אָפּגעשזעלט. דער הייליקער האָט אָנגעוועזן אויף אים אַ פּאַר ברענענדיקע, אומרו- איקע אויגן און געפרעגט:

— ווער ביסטו?

— איך בין דער קיניג — איז געווען דער רואיקער גענטפּער.

— זיי באַגריסט, קיניג! — האָט דער הייליקער מיט היץ אויסגעשריען.

ער האָט זיך גענומען אַיילנדיק און גערוועזן עסקן, איבער-זורנדיק די גאַנצע צײַט, "זיי באַגריסט! זיי באַגריסט!" האָט אָפּגעווישט דאָס ביינקל, צוגעוואָרפֿן עטלאַכע שטיקלאַך האַלץ אין פֿייער, אַוועקגעזעצט לעבן אים דעם קיניג און גענומען אים-רואיק שפּרײַן הין און צוריק איבערן צימערל און רײַדן.

— זיי באַגריסט! אַ סך האָבן געזוכט געהייליקט צו ווערן דאָ, אָבער זיי האָבן ניט זוכה געווען, און זיינען דעריבער אָפּ-געווענדט געוואָרן פֿון מיר. אָבער אַ קיניג, וואָס וואַרפט אַלײַן אַראָפּ די קרוין פֿון זיין קאָפּ, טוט פּאַראַכטן דעם הבלדיקן גלאַנץ פֿון זיין קיניגטום, און טוט אָן זיין קערפּער אין צעריסענע שַמאַ-טעס צו ווידמען זיין לעבן צו קדושה און צו פֿיניקן זיין גוף, — איז אַ בעל-זכּאי, — ער איז באַגריסט! ער איז געוואונטשן! — דאָ וועט ער פּאַרבלייבן גאָר זיינע טעג, ביז די שעה פֿון זיין טויט וועט שלאָגן!

דער קיניג האָט אים געוואַלט איבערשלאָגן און דערקלערן, אז ער האָט אַ טעות, אָבער דער הייליקער נזיר האָט זיך אויף

אים ניט אומגעקוקט, אפילו ניט געהערט וואָס ער זאָגט. ער האָט
ווייטער גערעדט, נאָך מיט מער פייער און גרעסערער ענערגיע:
— דאָ וועסטו לעבן בשלום. קיינער וועט ניט אויסגעפינען
דיין באַהעלטעניש צו באַאומראַיִקן דיך מיט בקשות אומצוקערן
זיך צוריק צו יענעם פּוסטן און נאַרישן לעבן, וואָס גאָט האָט
דיר געהאַלטן צו פאַרלאָזן. דאָ וועסטו תּפילה טאָן; דאָ וועסטו
לערנען דאָס הייליקע בוך; דאָ וועסטו צייט האָבן צו קלערן
וועגן די הבל הבלים פון דער וועלט און וועגן דער לייטזעליקייט
און פּראַכט פון יענער וועלט. דו וועסט זיך שפּייזן מיט טרוקן
ברויט און קרייטעכער און וועסט יעדן טאָג פּייניקן דיין לייב
מיט ריטער פּדי צו רייניקן דיין נשמה. אַ האַריק העמד וועט באַ-
דעקן דיין לייב, דיין געטראַנק וועט זיין בלוז וואַסער און דו
וועסט לעבן בשלוה, יאָ, בשלום און בשלוה, ווייל די, וואָס וועלן
קומען נאָך דיר, וועלן מיז שפּאַט צוריק אַוועקגיין, מחמת זיי
וועלן דיך ניט געפינען און וועלן דיך ניט באַאומראַיִקן.

דער אַלטער מאַן האָט אויפגעהערט צו ריידן. שפּרייזנדיק
היין און צוריק האָט ער עפּעס געמורמלט פאַר זיך. דער קיניג
האָט אויסגענוצט די געלעגנהייט צו דערציילן זיין געשיכטע.
אונטער דער ווירקונג פון שרעק און אומרואיקייט, האָט ער אָנ-
געווענדט זיין גאַנצע רעדנער-קראַפט. אָבער דער אַלטער האָט
זיך אויף אים אפילו ניט אומגעקוקט.

אַלץ מורמלענדיק איז ער צוגעגאַנגען צום קיניג און דורכ-
דרינגלאַך געזאָגט:

— שש!... איך וועל דיר זאָגן אַ סוד!

ער האָט זיך אָנגעבויהן צו דערציילן, אָבער ער האָט זיך
אַפּגעהאַקט, ווי ער וואָלט זיך צו וואָס צוגעהערט. אין אַ פּאַר
מינוט אַרום איז ער אויף דע שפּיץ פּינגער צוגעגאַנגען צום פּענס-
טערל, אַרויסגערוקט דעם קאַפּ און אַרומגעקוקט זיך אין דער
פּינסטערניש, איז צוריק צוגעגאַנגען אויף די שפּיץ פּינגער און
אַנבויהנדיק זיך נאָנט צום קיניגס פנים איינגערוימט:

— איך בין אַ שר פון מלאכים!

דער קיניג איז אַ פאַרציטערטער געוואָרן און אַ קלער גע-

סאָן: "הלוואי וואָלט מיר גאָט געהאַלפֿן איך זאָל בעסער זיין
איצט צווישן די באַנדיטן, איידער געפינען זיך אין די הענט פֿון
אַ משוגענעם!"

זיין שרעק איז געוואַקסן און האָט זיך דייטלאַך אויסגע-
דריקט אויף זיין פנים.
אין אַ נידעריקן, באַגייסטערטן קול האָט דער הייליקער
נויר ווייטער גערעדט:

— איך זע, אַז דו פילסט מיין רוח! דייַן פנים דריקט
אויס הייליקע פורכט! קיינער קען ניט קומען אין דעמדאָזיקן גע-
צעליי גר זאָל ניט דערפילן מיין גייסט, וואָס דאָס איז דער רוח
הקדש פֿון הימל. איך גיי אַהין און קום צוריק פֿהרף-עין. מיך
האַט נאָך געמאַכט פֿאַר אַ שר פֿון מלאכים מיט פינף יאָר צוריק
דאָ אַ דעם זעלבליקן אָרט, דורך מלאכים, וואָס זיינען אַראָפֿ-
געשפּאַט געוואָרן פֿון הימל, אַרויפצולייגן אויף מיר דידאָזיקע
מוראדיקע גדולה. זייער אָנוועזנהייט האָט אָנגעפילט דעמדאָזיקן
אָרט מיט אַ פֿאַרבליענדדיקער ליכטיקייט, און זיי האָבן געקניט
פֿאַר מיר, יאָ, קיניג, געקניט פֿאַר מיר, ווייל איך בין העכער פֿון
זיי; איך האָב געשפּאַצירט איבער די גערטנער פֿון גן-עדין און
געפירט אַ שמועס מיט די אַבות. באַריר מיין האַנט—וואָב קיין
מורא ניט,— באַריר זי! זיי-זשע וויסן, אַז דו האָסט באַרירט אַ האַנט,
וואָס האָט מקבל שלום געווען פֿון אברהם, יצחק און יעקב! וואָ-
רים איך האָב געשפּאַצירט אין די גאַלדענע סעדער פֿון פמליה
של מעלה און דאָב געזען דעם פֿו ויכול פנים אַל פנים!...

ער האָט זיך אַ וויילע אָפּגעשטעלט, זיינע ווערטער זאָלן
בעסער ווירקן, מיטאַמאָל האָט ער זיך אינגאַנצן אומגעביטן. ער
איז אויפגעשפרונגען אויף די פיס און מיט גרויס קראַפט צאָרנ-
דיק אויסגעשריען:

— יאָ, איך בין אַ שר פֿון מלאכים אַ פֿשוטער שר, —

איך, וואָס האָב געקענט זיין פויפסט! יאָ, יאָ, ס'איז אמת! מען
האַט עס מיר באַוויון פֿון הימל אין חלום צוואַנציק יאָר צוריק.
אַ, יאָ, איך האָב געדאַרפט זיין פויפסט! און איך וואָלט גע-
ווען פויפסט—וואָרים אַזוי איז באַשטימט געוואָרן מן השמים, —

אַבער דער קיניג האָט חרוב געמאַכט מיין בית התפילה, און איך, אַרימער אומבאַוואוסטער נזיר, בין אַרויסגעוואָרפן געוואָרן עלנט און היימלאָז אויף דער וועלט, באַרויבט פון דער מעכטיקער גרויסקייט צו וועלכער איך בין באַשטימט געווען פון הימל!

ער האָט ווידער אָנגעהויבן מורמלען, געקלאַפט זיך מיט גרויס פעס אין שטערן, שילטנדיק און פלונדריק אָן אויפהער און אויסשרייענדיק פון צייט צו צייט:

— דעריבער בין איך ניט מער ווי אַ שר, אין דער צייט, וואָס איך האָב געדאַרפט זיין אַ פויפסט!

אַ גאַנצע שעה האָט דער אַלטער גערעדט און געשאַלטן און דער אומגליקלאַכער קליינער קיניג איז געזעסן און געפייניקט זיך. מיטאַמאָל אטו דעם אַלטנס משוגעת אַוועק און ער איז גע-וואָרן די צערטלאַכקייט אַליין. זיין קול איז ווייך געוואָרן, ער האָט זיך אַראָפּגעלאָזן פון די וואַלקנס און גענומען שמועסן וועגן געוויינלאַכע זאַכן אַזוי פשוט און האַרציק, אַז ער האָט גיך אינגאַנצן געוואונען דעם קיניגס צוטרוי. דער אַלטער נזיר האָט צוגערוקט דאָס יינגל נענטער צום פייער, באַקוועם געמאַכט אים, מיט אַ געשיקטער און צאַרטער האַנט פאַרגלעט און געהיילט זיינע קליינע וואונדן און צייכנס און גענומען פאַרבערייטן פאַר אים אַן אָונט-מאַלצייט, פלוידערנ-דיק ליבלאָך די גאַנצע צייט און גלעטנדיק, פון צייט צו צייט דאָס יינגל איבערן בעקל אָדער קעפל מיט אַזאַ איבערגעבנקייט און צערטלאַכקייט, אַז די גאַנצע מורא און אַפּשטויס, וואָס ער האָט געפילט צום מלאך, איז איבערגעביטן געוואָרן אין ליבע און צוגעבונדנקייט צום מענטשן.

דערדאָזיקער גליקלאַכער צושטאַנד האָט אָנגעהאַלטן די גאַנצע צייט פון אָונט-מאַלצייט. נאָכן עסן, האָבן זיי תפילה גע-טאָן און דער אַלטער האָט איינגעלעגט דאָס יינגל שלאָפן אין דערבייאיקן קעמערל, איינגעוויקלט און איינגעדעקט אים צערט-לאַך ווי אַ מוטער און, אַ גלעט געבנדיק דאָס יינגל איבערן בעקל, איז ער אַוועק און אַנידערגעזעצט זיך לעבן פייער, צוועקלאָז און פאַרטראַכט מיטנדיק די קוילן. מיטאַמאָל האָט ער זיך אָפּגעשטעלט צעטלאַכע מאָל אַ קלאַפּ געטאָן זיך אין שטערן, ווי ער האָלט זיך

וואָס געוואָלט דערמאָנען, נאָר דאָס איז אים, קענטיק ניט גע-
לונגען. האַסטיק אויפהויבנדיק זיך פון אָרט, איז ער צוגעגאַנגען
צום יינגל און געפרעגט:

— דו ביסט דער קיניג?

— יאָ—האַט דער קיניג שלעפּעריק געמורמלט.

— וואָסער קיניג?

— דער קיניג פון ענגלאַנד.

— פון ענגלאַנד! איז, הייסט עס, הענרי געשטאַרבן?

— אַך, צום באַדויערן, אַ איך בין זיין זון.

אַ טונקעלער שאַטן האָט באַדעקט דעם נזירס פנים און ער
האַט מיט אַן אויסדרוק פון נקמה-געפיל צונויפגעדריקט זיינע
דאַרע הענט. עטלאַכע מינוט איז ער געשטאַנען שטיל, דערנאָך
האַט ער מיט אַ פאַרשטיקטן קול אַ זאָג געטאָן:

— ווייסטו, אז ער האָט אונז אַרויסגעוואָרפן אין דער
ברייטער וועלט אַרײַן אָן אַ היים און אַ דאָך?

קיין ענטפער איז ניט געקומען. דער אַלטער האָט זיך אָן-
געבויגן און איינגעקוקט זיך אין דאָס יינגלס רואיקן פנים און
צוגעהערט זיך צו זיין מעסיקן אַטעם און געמורמלט: „ער שלאָפט—
ער שלאָפט פעסט!“—און דער טונקעלער שאַטן איז פאַרשוואונדן
פון זיין פנים, אַפּטערעטנדיק זיין אָרט אַן אויסדרוק פון בייזווײ-
ליקער צופרידנקייט.

אַ שמייכל האָט דורכגעשוועבט איבער דאָס יינגלס שלאָפּע-
דיק פנים.

— אַ, ער איז גליקלאַך!—האַט געמורמלט דער נזיר און
האַט זיך אָפּגעקערט אָן אַ זייט.

ער האָט זיך אומגעדרײט איבערן שטיבל, זוכנדיק עפעס,
פון צײט צו צײט האָט ער זיך אָפּגעשטעלט, צוגעהערט זיך,
אומגעקוקט זיך צום בעט, ניט אויפהערנדיק צו מורמלען, וואָר-
טשען און רײדן צו זיך אַליין. צום סוף האָט ער געמונען וואָס
ער האָט געזוכט: אַן אַלטן פאַרראַסטן קיך-מעסער און אַ שאַרף-
שטיין. ער האָט זיך צוגעגנבעט צו זיין אָרט ביים פּײער, אַוועק-

געזעצט זיך און גענומען שטיל שארפן דאָס מעסער, אַלץ ניט
אויסהערנדיק צו מורמען און פלאַפלען.

דער ווינט האָט געיאָמערט אַרום דער איינוואַמער שטיבל,
געהיימענישפולע נאַכט-קלאַנגען, געבראַכט פון דער ווייטנס, האָבן
געשוועבט אַרום, מיין און פאַצוקעס האָבן אַרויסגעקוקט מיט זיי-
ערע ברענענדיקע אויגלאַך פון די לעכער, אָבער דער אַלטער
נויר, פאַרטיפט אין זיין אַרבעט, האָט קיין זאַך ניט באַמערקט
און ניט געהערט.

פון צייט צו צייט פלעגט ער אַפיר טאָן מיטן גראָבן פינג-
גער איבערן שאַרף פון מעסער און צופרידן שאַקלען מיטן קאַפּ:
"ער ווערט שאַרפער, יאָ, ער ווערט אַלץ שאַרפער... — ער האָט
ניט באַמערקט ווי די צייט לויפט ביי דער אַרבעט, זייענדיק פאַר-
נומען מיט זיינע געדאַנקען, וועלכע ער האָט צייטנווייט אַרויס-
געזאָגט אויפן קול:

— זיין פאַטער האָט אונז שלעכטס געטאָן, ער האָט אונז
חרוב געמאַכט, און איז אַריינגעפאלן אין אייביקן גיהנום! יאָ,
סיף אין די אייביקע פייערן פון גיהנום! ער האָט אונז אויסגע-
מיידט—מין הסתם האָט גאָט אַזוי געוואָלט, יאָ גאָטס ווילן איז
אַזוי געווען, און מיר טאָרן אים ניט ווידערשפעניקן. אָבער דעם
גיהנום האָט ער גיט פאַרמידן — און זיינע פייערן ברענען דאָך
אייביק! נייַן, נייַן, ער איז ניט אויסגעלייזט געוואָרן פון די איי-
ביקע פאַרניכטנדיקע, אומרחמנותדיקע, גרויזאמע פייערן פון
גיהנום!

און ער האָט ווייטער און ווייטער געשאַרפט דאָס מעסער
מורמענדיק און שטיל אונטערלאַכנדיק און אַפּטמאַל ווידער ריידן-
דיק צו זיך אַליין:

— דאָס האָט אַלץ זיין פאַטער געטאָן! איך בין ניט מער
ווי אַ מלאך, אין דער צייט וואָס—ווען גיט ער — וואָלט איך גע-
קענט זיין פויפסט.

דער קיניג האָט זיך אַריר געטאָן. דער נויז איז שטיל
צוגעשפרונגען צו זיין בעט, אַוועקגעשטעלט זיך אויף די קני און
אויפגעהויבן דאָס מעסער איבער דעם שלאַפנדיקן יינגל. דאָס

יינגל האָט זיך ווידער אַריר געטאָן און אויף אַ סעקונדע געעפנט די אויגן: אָבער קיין סימן פון געדאַנק איז אין זיי ניט געווען— דאָס יינגל האָט קיין זאך ניט געזען, און אין אַ מינוט אַרום האָט זיין רואיקער אָטעם באַוויון, אַז ער איז ווידער פעסט איינגע- שלאָפן.

דער נזיר האָט זיך צוגעקוקט און צוגעהערט, קוים עטע- מענדיק און אַלץ האַלטנדיק דאָס מעסער איבער דעם יינגלס קאָפּ. נאַכהער האָט ער לאַנגזאַם אַראָפּגעלאָן די האַנט און שטיל אָפּגע- טראָטן, זאָגנדיק:

— ס'איז שוין לאַנג נאָך האַלבע נאַכט. ס'וועט ניט טויגן אויב ער וועט אַ געשריי טאָן; אימיצער קען נאָך צופעליק פאַר- בייגיין.

ער האָט זיך געשאַרט איבערן שטיבל, אויפּווכנדיק דאָ אַ שמאַטקע, דאָרט אַ שטריקל, אַ שנירל און, אומקערנדיק זיך צום בעט, האָט ער שטיל, ניט אויפּוועקנדיק דעם קיניג, איבערגע- בונדן זיינע פיס ביי די קנעכלאַך. דאָן האָט ער געפרובירט בינדן זיינע הענט, אָבער יעדעס מאָל, ווען ער האָט שוין געוואָלט פאַר- בינדן דאָס שטריקל, האָט דער קיניג אוועקגענומען דאָס איין האַנט, דאָס די אַנדערע.

נאָך גראָד דאַמאָלסט, ווען דער נזיר האָט זיך שוין באַלד מיאש געווען, האָט דער קיניג אליין צוזאַמענגעלייגט די הענט אויפן ברוסט, און אין איין מינוט זיינען זיי געווען פאַרבונדן. נאַכהער האָט ער פאַרבונדן מיט אַ באַנד דעם קיניגס קאָפּ צום בעט אַזוי שטיל און פאַרויכטיק, אַז ער האָט זיך אַפילו ניט אַריר געטאָן.

אייִן-און-צוואַנציגסטער קאַפּיטל.

הענדאָן קומט צוהילף.

שטיל ווי אַ קאַץ האָט זיך דער אַלטער נזיר מיט גנבישע טריט אַוועקגעשארט פון בעט און געבראַכט דאָס נידריק ביינקל. ער האָט זיך אַנידערגעזעצט אויף אים אַזוי, אַז אַ האַלבער גוף איז געווען אין שאַטן און אויף דעם צווייטן האַלבן איז געפאלן דאָס טונקעלע, פינטלדיקע שיין פון דאָס ליכטל ביים הייליקן בילד. און אַזוי איז ער געזעסן אַיינגעבויגן איבער דעם שלאָ-פעדיקן יינגל און, קוקנדיק אויף אים מיט בלוט-דורשטיקע אויגן, געדולדיק געהאַלטן וואָך איבער אים און אַלץ געשאַרפט און גע-שאַרפט דאָס מעסער, ניט באַמערקנדיק ווי די צייט לויפט.

ער האָט מיט זיין גאַנצן אויסזען דערמאָנט אַ גרויסן עקל-האַפטן און שרעקלאַכן שפּין, בעת ער פרעסט מיט די אויגן אַ הילפלאָזע פּליגעלע, וואָס האָט זיך פאַרפלאַנטערט אין זיין שפינוועבס.

אין אַ היפשע וויילע אַרום, האָט דער אַלטער, וואָס האָט נאָך אַלץ געקוקט — אָבער ניט געזען, זייענדיק אינגאַנצן פאַר-זונקען אין זיינע ווילדע חלומות, — מיטאַמאָל באַמערקט, אַז דעם יינגלס אויגן זיינען אָפּן! — ווייט אָפּן, און קוקן מיט פאַרגלי-ווערטן טויט-שרעק אויפן מעסער! אַ צופרידענער טייוולשער שמיכל האָט זיך פאַרשפּרייט איבער דעם אַלטנס פנים און, ניט רירנדיק זיך פון אָרט און אַלץ שאַרפּנדיק דאָס מעסער האָט ער געזאַגט:

— זון פון הענרי דעם אַכטן, האָסטו מתפלל געווען?
דאָס יינגל האָט זיך הילפלאָז געראַנגלט אין זיינע פענ-טעס און, צו דערזעלבער צייט, אַרויסגעלאָזן אַ פאַרשטיקטן

קלאנג, וואָס איז דעם נזיר געפעלן געוואָרן צו פאַרטייטשן פאַר
א באַשטעטיקונגס-ענטפער אויף זיין פראַגע.

— טויזשע נאָכאַמאָל תפילה. זאָג ודוי פאַרן טויט!

א שוידער האָט דורכגענומען דאָס יינגל, און זיין פנים איז
בלויך געוואָרן ווי קרייט. ער האָט זיך ווידער ווילד און פאַר-
צווייטלט געראַנגלט, געצאָפלט און געמאַטערט זיך צו צורייסן
זיינע שטריק, אָבער — אומזיסט.

דער אלטער מענטשן-פרעסער האָט געקוקט אויף אים און
געשמייכלט, צוגעשאַקלט מיטן קאָפּ און אַלץ געשאַרפט דאָס מע-
סער, מורמלענדיק פון צייט צו צייט:

— די מינוטן זיינען טייער — געצייילט און טייער, זאָג-

זשע ודוי פאַרן טויט!

דאָס יינגל האָט אויפגעהערט צו ראַנגלען זיך. אַרויסלאָזונ-
דיק אַ האַרצרייסנדיק געשריי, איז ער געבליבן ליגן אָן אָטעם.
טרערן האָבן זיך איינע נאָך די אַנדערע געקייקלט איבער זיינע
פאַקן, אָבער זיי האָבן ניט ווייך געמאַכט דאָס פאַרשטיינערטע
האַרץ פון דעם אַלטן.

עס האָט אָנגעהויבן צו טאַגן. דער אַלטער האָט עס באַ-
מערקט און זיין קול האָט געקלונגען אומרואיק, ווען ער האָט
געזאָגט: — איך טאָר זיך מער ניט זעטיקן מיט דאָס פאַרגעניגן
לענגער! די נאַכט איז שוין פאַרשוואַונדן, — פאַרשוואַונדן ווי
אַ מאַמענט, ווי איין מאַמענט! און ווען דאָס וואָלט געדויערט
כאָטש אַ יאָר! דו, זרע פון דעם קלויסטער-צושטערער, פאַרמאָך
דיינע אויגן, אויב דו קאָנסט ניט קוקן אויף...

דאָס איבעריקע איז פאַרלאָרן געגאַנגען אין אַן אומדייט-
לאַכער מורמלעריי. דער אַלטער האָט זיך אַראָפּגעלאָזן אויף די
קני און האָט זיך מיטן מעסער אין האַנט אָנגעבויגן איבער דעם
קרעכצנדיקן יינגל.

שאַ! עפעס האָבן זיך דערהערט שטימען לעבן שטיבל.
דאָס מעסער איז אַרויסגעפאלן פון דעם גוירס האַנט. ער האָט
גיך איבערגעדעקט דאָס יינגל מיט אַ שפּסן-פעל, און איו,
ציטערנדיק אויפגעשפרונגען. די קולות האָבן זיך דערגענטערט

און פארשטארקט. דערנאָך האָבן זיך דערהערט קלעפּ און אַ רוף
צו הילף. נאָכדעם — אַ טופּעריי פון אַיילנדיקע דערווייטערטע
טריט. גלייך נאָכדעם האָט זיך דערהערט אַ האַסטיקע קלאַפּעריי
אין סיר און אַ קול: — האַללאַ-אַ! ע, עפּן! און ריר זיך — אין
נאָמען פון אלע רוחות!

אַ, דאָס איז געווען די בעסטע מוזיק, וואָס דעם קיניגס
אויערן האָבן ווען עס איז געהערט: דאָס איז געווען מיילס
הענדאָנס קול!

קריצנדיק מיט די ציין פון מאַכטלאָזן צאָרן, איז דער נויר
שטיל אַרויס פון קעמערל, פאַרמאָכנדיק די סיר הינטער זיך.
גלייך נאָכדעם האָט דער קיניג דערהערט וועגן זיך אַזאָ מין
שמועס:

— זיי געערט און באַגריסט, הייליקער מאַן! וואו איז
דאָס יינגל? מיין יינגל?

— וואָסער יינגל, פריינט?

— וואָסער יינגל! ניט לייג מיר קיין ליגנס, געערטער
פריסט, שפּיל מיט מיר ניט אין נאַרעריי! איך בין ניט געשטימט
דערצו. ניט ווייט פון דאַנען האָב איך געכאַפט די באַנדיטן,
וואָס האָבן, וועדליק איך פאַרשטיי, אים צוגעגנבעט פון מיר.
איך האָב זיי געצוואונגען מודה זיין זיך אין דעם. זיי האָבן
מיר געזאָגט, אַז ער איז פון זיי ווידער אַנטלאָפּן, און זיי האָבן
אים נאָכגעשפּירט ביז דין סיר. זיי האָבן מיר אַפּילו געוויזן די
צייכנס פון זיינע טריט. און איצט — גענוג אויסצודרייען זיך,
הייליקער מאַן, אויב דו גיבסט אים מיר ניט — וואו איז
דאָס יינגל!

— אַ, גוטער הער? אפשר מיינסטו דעם אָפּגעריסענעם
קיניגלאַכן וואַנדערער, וואָס האָט זיך דאָ אויפּגעהאַלטן די נאַכט.
אויב דאָס איז ער, וועגן וועמען דו באַגערסט אַזוי צו געוואָר
ווערן, — זיי וויסן, אַז איך האָב אים געשיקט אין אַ שליחות און
ער וועט באַלד צוריקקומען.

— ווען וועט ער קומען? ווי גיך? פאַרליר ניט קיין צייט

קען איך אים ניט איבערנעמען אויפן וועג? ווען וועט ער זיין צוריק?

— באַמי זיך ניט, מיין הערר, ער וועט באַלד צוריק קומען.
— זאָל זיין אזוי. כוועל פֿרובן וואַרטן. וואַרט נאָר! דו האָסט אים געשיקט אַ גאַנג? — דו! אויף מיין וואַרט דאָס איז אַ ליגן! ער וואָלט ניט געגאַנגען. ער וואָלט דיר פֿאַר אַזאַ חוצפּה דיין גרויע באַרד אויסגעריסן. דו זאָגסט ליגן, מיין פֿריינד — דו זאָגסט זיכער ליגן! ער וואָלט ניט געגאַנגען קיין שליחות ניט פֿאַר דיר, ניט פֿאַר אַן אַנדער מענטש.

פֿאַר אַן אַנדער מענטשן ניט. איך בין אָבער קיין מענטש ניט.

— וואָס! וואָס-זשע, אין גאַטס נאָמען, ביסטו?

— ס'איז אַסוד. — געדענק-זשע דערצייל קיינעם ניט: איך

בין אַשר פֿון מלאַכים!

אַ שרעקלאַך און ניט איבעריק הייליק וואַרט האָט זיך אַרויסגעריסן פֿון מיילס הענד אַנס מויל. באַלד נאָכדעם האָט ער צוגעגעבן.

— נו, אויב אזוי פֿאַרשטיי איך זיין נאָכגעביקייט, פֿאַר

אַבשר ודם וואָלט ער מיט אַ האַנט אָדער מיט אַ פֿוס ניט גערירט, אָבער אַ מלאַך מוז דאָך אַפֿילו אַ קסר אויך פֿאַלגן. וואָס איז דאָ פֿאַראַן וואָס צו ריידן... וואַרט נאָר, ששש! וואָס הערט זיך עפעס דאָרטן פֿאַר אַ טומל?

דער קליינער קייניג איז די גאַנצע צייט געלעגן און געט-

רייסלט זיך פֿון שרעק און האַפֿנונג. ער האָט מיט אַלע פֿוחות גע- מאַטערט זיך צו קרעכצן, האַפֿנדיק, אַז זיי וועלן דערגרייכן צו הענד אַנען און איז געווען פֿאַרצווייפֿלט זעענדיק, אַז ס'איז אַלץ אומזיסט.

די לעצטע ווערטער פֿון זיין פֿריינד זיינען דעריבער גע-

ווען פֿאַר אים הי דער פֿרישער הינטל פֿון גרינע פעלדער פֿאַר אַ גוסס. און ער האָט הידער געקרעכצט, אויף וויפֿל די פֿוחות זיי- נע האָבן געקלעקט.

— אַ טומל? איך הער נאָר דעם הינט פֿלאָזן — האָט דער

נזיר געזאָגט.

— עס קען זייער זיין. יאָ ס'איז אָן ספּק דער זייגט. איך
הער עס כמעט די גאַנצע צייט. — ווידער! גיין, ס'איז ניט דער
זייגט! וואָס פאַר אַ מאַדנער קלאַנג! קום, לאָמיר אַקאַרשט אויס-
געפינען!

דער קיניג איז געווען אויסער זיך פון פרייד. זיינע מידע
לונגען האָבן געטאַן וואָס זיי האָבן נאָר געקענט, אָבער זיין פאַר-
בונדענער מויל און די שעפּסן-פעל איבערן קאַפּ, האָבן פאַרשטיקט
זיינע קולות.

גלייך נאָך דעם איז אים ווידער איינגעפאַלן אין האַרצן
ווען ער האָט געהערט דעם נזיר זאָגנדיק:

— אַ, דאָס הערט זיך פון דרויסן. איך רעכן אז פון אַט
זע בוימלאך. קום איך וועל דיר פירן.

ער קיניג האָט געהערט ווי זיי זיינען ביידע אַרויסגעגאַנגען,
ער האָט געהערט זייערע טריט דערווייטערן זיך, און ער איז
פאַרבליבן אַליין מיט דער שרעקענדיקער אימאדיקער שטילקייט.

אים האָט זיך גערוכט, אז עס זיינען אַוועק ווער חיים חי
פיל צייט זינט זיי זיינען אַוועק, ווען ער האָט ווידער דערהערט
שטימען, דאָס מאַל אַ צונאָב: די קלאַפּעריי פון פּערדישע פּאַד-
קעוועס. נאַכהער האָט ער געהערט ווי הענד אָן זאָגט:

— איך וועל מערניט וואַרטן. איך' קען מערניט וואַרטן.
ער האָט געוויס פאַרבלאָנדזשעט אין דעמדאָזיקן געדיכטן וואַלד
אין וועלכער זייט איז ער געגאַנגען? גיך—ווייז מיר אָן!
— ער.. וואַרט, איך וועל גיין מיט דיר.

— גוט, גוט. פּנאַמנות, דו ביסט בעסער, ווי דו וועסט אויס
אויף מיין וואַרט, איך גלויב ניט, אז ס'זאָל זיין ערגעץ נאָך
אַ מלאך מיט אַזאַ גוט האַרץ ווי דיינס. ווילסטו רייטן? ווילסטו
פאַרן אויף דאָס קליין רואיק אייזעלע, וואָס איך האָב אָנגעגרייט
פאַר מיין יינגל אַדער וועסטו באַוויליגן צו פאַרשפּרייטן דיינע
הייליקע פּיס איבער דעם נאַרישן מויל-איזל, וואָס איך האָב גע-
קויפט פאַר זיך אַליין?—און האָב זיך אָפּגעאַרט איך, ווען אַפילו
כ'וואַלט פאַר אים באַצאָלט אַ צעבראַכענעם קופּער-גראָשן.
— גיין, רייט אויף דיין מויל-איזל און פיר דיין אייזעלע

פארן צוים. איך פיל זיך זיכערער אויף מיינע אייגענע פיס און וועל בעסער גיין צופוט.

— זיי-זשע מוחל האלט צו דאָס קליין אייזעלע ביו אין וועל איינשטעלן מיינ לעבן און ארויפועצן זיך אויף מיינעם.

ס'האָט זיך געהערט ווי דער מויל-איזל שפארט זיך איין, בריקעט זיך, הירושעט און שרייט, הענד אָנס מוראדיקע זידלע-ריי און קולות, וואָס האָבן זיך געענדיקט מיט אַ ביטערן פאָרוואַרף צום מויל-איזל. דאָס האָט, קענטיק, געווירקט אויף אים און ער האָט זיך אונטערגעגעבן: דער קאַמף האָט אויפגעהערט.

מיט אומאויסדריקלאַכן יאוש האָט דער געבונדענער קליין-נער קיניג צוגעהערט זיך ווי זייערע טריט דערווייטערן זיך און שטאַרבן אָפּ. יעדע האָפנונג איז פאַרשוואַנדן און אַ טעמפע פאַרצווייפלונג האָט אַרומגעכאַפט זיין האַרץ. מיינ איינציקן פריינד האָט מען אָפגענאַרט און אַרויסגעפטרט פונדאַנען—האַט ער גע-טראַכט—דער גויר וועט זיך אומקערן און...

עס האָט אים פאַרכאַפט דער אָטעם און ער האָט ווידער גענומען ראַנגלען זיך מיט אַזאַ פאַרצווייפלונג, אַז די שעפּסן-פעל האָט זיך אַראָפגעגליטשט פון אים.

מיטאַמאַל האָט ער דערהערט ווי די טיר עפנט זיך!—דאָס בלוט פון טערגליווערט געוואָרן אין זיינע אַדערן. אים האָט זיך געדוכט, אַז ער פילט שוין דאָס מעסער אויף זיין האַלס... פון גרויס שרעק האָט ער צוגעמאַכט די אויגן, פון שרעק האָט ער זיי ווי-דער געעפנט און—פאַר אים זיינען געשטאַנען דוּ שאַן קעניש און היוגאַ.

וואָלט זיין מויל ניט געווען פאַרבינדן, וואָלט ער געזאָגט:

„אַ דאַנק גאַט!“

אין אַ מינוט אַרום איז ער געווען פריי פון זיינע שרעק, די צוויי באַנדיטן האָבן אים אונטערגעכאַפט אונטער די הענט און פאַרשוואַנדן מיט אים אין דער טיפקייט פון וואַלד.

צוויי-און-צוואנציקסטער קאפיטל.

א קרבן פון פארראט.

ווידער אמאל האָט "פּו-פּו דער ערשטער" געוואַנדערט מיט דער באַנדע באַנדיטן און שלעפּערס דינענדיק אלס ציל פאַר זייערע פּוילע וויצן און גראָבע, נאַרישע שפּאַסן. צייטנוויי, ווען דער "סקאַנדאַליסט" האָט גיט געווען, פּלעטו אונט די צייטנוויי, און ווי גיט טפּן צו דעלעט און נוקם זיין זיך אָן אים. חוץ קענטיך און היוגאַן האָט אים קיינער גיט פיינט געהאַט. דאָס רוב פון דער חברה האָט אים גאָר ליב געהאַט און אלע זיינען אַנטציקט גע-ווען פון זיין דרייסקייט און שכל. די ערשטע צוויי-דריי טעג, האָט היוגאַן, אונטער וועמעס השגחה דער קיניג האָט זיך געפונען, געטאָן הינטן אַרום אַלץ, וואָס ער האָט גאָר געקענט, צו רייצן אים. ביינאַכט, בעת די באַנדע פּלעגט געוויינלאַך שיפורן און הוליען, פּלעגט היוגאַן אַמוזירן דעם עולם דערמיט, וואָס ער פּלעגט פּלומרשט גיט ווילנדיק פאַרטשעפּען דעם קיניג. צוויי מאל האָט ער אים אָנגעטראָטן אויף די פּיס, אָבער דער קיניג האָט, ווי עס פאַסט זיך פאַר זיין קיניגלאַכער ווערדע, פאַראַכטלאַך גיט וויסנדיק געמאַכט זיך, ווען אָבער היוגאַן האָט אַ דריטן מאל געטאָן דיזעלביקע "חכמה", האָט אים דער קיניג מיט איין זעך פון אַ דובינע אַ לייג געטאָן צו דער ערד, צום גרויס פאַרגע-ניגן פון דער חברה. היוגאַן האָט, ברענענדיק פון חרפה און פּעס, געכאַפט אַ שייט האַלץ און האָט זיך מיט רציחה אַ וואָרף געטאָן אויף זיין קליינעם קעגנער.

אין אַ מינוט איז אַרום די צוויי שלעפּערס געמאַכט געוואָרן אַ רָד, ס'האָט זיך אָנגעהויבן אַ געוועט, ווער וועט וועמען מנצח

זיין און יעדערער האָט אונטעריעגערן די שלעגערס היץ. אָבער דער שליםזלידיקער היוגאָ האָט גאַרנישט געקענט אויפטאָן: זיינע ווילדע און אומגעשיקטע אַטאַקעס האָבן ניט געקענט באַשטיין קעגן אַ האַנט, וואָס איז געלערנט געווען די קונסט פון שטעקן-שלאַכט, דובינע-קאַמף און אַלערליי קונצן פון פעכטעריי ביי די בעסטע פעכטמיסטערס פון אייראָפּע. דער קליינער קיניג איז געשטאַנען וואַכזאַם, אָבער רואיק און געלאַסן און מיט אַזאַ גראַציעזער לייכטקייט אָפּגעווענדט דעם האַגל קלעפּ, וואָס האָבן זיך אויף אים געשאַטן, אַז ער האָט אַרויסגערוּפּן די ווילדע התפעלות פון דער גאַנצער מיאוסער באַנדע. פון צייט צו צייט, ווען זיין געניט אויג האָט באַמערקט די קלענסטע נאַכלעסיקייט פון זיין געגנער, פלעגט ער פלינק, ווי אַ בליק, דערלאַנגען אים אַלץ מיט זיין שטאַרן האַנט, אַזוי ווי אַ האַלויט פון אַ שטורם אַפּלאַדיסמענטן און געלעכטער—אַ שרעק צו הערן. אין אַ פּערטל שעה אַרום האָט היוגאָ, אַ צעשלאַגענער, אַ צעביילטער, אַן אויס-געלאַכטער פון דער חברה, פאַרלאָזן דאָס שלאַכט-פעלד, און דער אומבאַשעדיקטער העלד פון דעם קאַמף איז אונטערגעכאַפט גע-וואָרן אויף די הענט און מיט גרויס פאַראַד אַוועקגעטראַגן גע-וואָרן אויף די אַקסלען פון דער צעהוילעטער חברה צום ערן-פּלאַץ לעבן דעם סאַמע אַטאַמאַן, וואו ער איז געקרוינט געוואָרן מיט דעם טיטל: „קיניג פון די שלאַג-הענער.“ צו דערזעלביקער צייט איז זיין פריערדיקער קלענערער טיטל בטל געוואָרן און אַדעק רעט איז אַרויסגעגעבן געוואָרן, אַז יעדערער, ווער ס'וועט אים אַנרוּפּן ביי זיין פריערדיקן נאָמען, וועט פאַרטריבן ווערן פון דער חברה.

וויפל מען האָט זיך ניט געמאַטערט צו צווינגען דעם קי-ניג נוציק זיין דער באַנדע—איז אַלץ געווען אומזיסט. ער האָט מיט דער גרעסטער עקשנות אָפּגעזאָגט זיך צו טאָן עפעס. דעם ערשטן טאָג פון זיין צוריקקומען האָט מען אים אַריינגעשטויסן אין אַ קיך, וואו די בעל-הביתטע האָט איבערגעלאָזן אליין, אָבער ער האָט ניט נאָר קיינזאַך ניט געגנבעט, נאָר ער האָט געפרובירט מאַכן אַ גוואַלד די דינסטן זאָלן זיך אויפלויפן. מען האָט אים

ארויסגעשיקט מיטן קופערשמיד, ער זאל אים העלפן אין דער ארבעט, האָט ער ניט געוואָלט אַרבעטן. נאָך מער, ער האָט זיך געוואָרפן אויפן קופערשמיד מיט זיין אייגענעם שמעלק-אייזן. דער סוף איז געווען, אז דער קופערשמיד און היוגאָ זיינען נאָר געווען פאַרנומען מיט אַכטונג געבן, ער זאל ניט אַנטלויפן. ער האָט אויסגעלאָזן גאָר זיין קיניגלאַכן פּעס צו יעדערן, ווער עס האָט אים געוואָלט צווינגען צו אַרבעטן אָדער ווער עס האָט באַרירט זיינע פּרייהייטן. מען האָט אים אַרויסגעשיקט אונטער היוגאָס השגחה, מיט אַן אָפּגעריסענער פּרוי און אַ קראַנק קינד בעטן נדבות, אָבער ער האָט זיך אָפּגעזאָגט צו בעטן „אויף אַ רפואה“ און איבערהויפט צו זיין אַ מזותן מיט זיי.

אזוי האָט געדויערט עטלאַכע טעג. די שוועריקייטן, די שמוציקייט, די פּוילקייט, די גראַבקייט און געמיינהייט פון דעם וואַנדער-לעבן זיינען דעם קיניג געוואָרן אזוי צו לאַסט, אז ער האָט אָנגעהויבן צו באַטראַכטן זיין רעטונג פון דעם נזירס מעסער אַלס אַ צייטווייליקע נדחה פון זיין טויט.

אָבער ביינאַכט, אין זיינע חלומות, זיינע די אַלע אומגליקן און צרות פאַרגעסן געוואָרן, און ער איז ווידער געווען אויף זיין טראָן און איז ווידער געווען הערשער. דאָס, פאַרשטייט זיך, האָט נאָך טרויעריקער געמאַכט דאָס אויפּוואַכן צו דער ווירק-לאַכקייט. און אזוי איז זיין לעבן, זינט מען האָט אים צוריקגע-כאַפט, געוואָרן וואָס ווייטער אַלץ ביטערער און ביטערער, און אַלץ שווערער צו פאַרטראָגן.

אויף מאַרגן נאָכן געשלעג, איז היוגאָ אויפגעשטאַנען מיט אַ האַרץ פול נקמה. ער האָט אויסגעאַרבעט צוויי פּלענער, ווי אזוי נוקם צו זיין זיך אָן דעם קיניג: דער ערשטער פּלאַן איז געווען אָפּצוטאָן אים עפּעס אזוינס, וואָס זאָל שטאַרק דערנידערן זיין „קיניגלאַכע“ ווערדע, און, אויב דאָס ווײַט אים ניט געראָטן, וועט ער אויף אים מאַכן עפּעס אַ בילבול און איבערגעבן אים אין די אייזערנע צוואַנגען פון געווען.

אויסצופירן דעם ערשטן פּלאַן, האָט ער גערעכנט אַרויפ-צולייגן „אַ שטעמפל“ אויפן קיניגס פּוס, פאַרשטייענדיק גאַנץ גוט.

ווי ווייט ער וועט זיך דערטון פילן באליידיקט, און, ווען דער
"שטעמפל" וועט אָנהייבן ווירקן, — צווינגען אים אויסצושטעלן
זיין פוס פאר לייטן און בעטן נדבות.

"א שטעמפל" — איז אויף גנבישן לשון געווען דער נאָמען
פאר אַ וואונד, וואָס איז בפיוון געמאַכט געוואָרן. פדי אַרויסצורופן
די וואונד, האָט מען געמאַכט אַ פלאַסטער אָדער אַ קאָמפרעס פון
ניט געלאָשענער וואַפנע, זייף און אייזן-ראָסט, אָנגעשמירט עס
אויף אַ שטיקל לעדער און פעסט פאַרבונדן אַרום פוס. דאָס האָט
באַלד אָפגעפרעסן די הויט און שרעקלאַך-אויפגערייצט דאָס
פלייש. דערנאָך האָט מען פונאַנדערגעשמירט דאָס בלוט פון וואונד
און געלאָזן עס פאַרטריקנט ווערן, און די וואונד האָט באַקומען
אַ שרעקלאַכן אָפּשטויסיקן אויסזען. דאָן איז די וואונד בפיוון נאָכ-
לעסיק פאַרבונדן געוואָרן מיט שמאַטעס אַזוי, אַז זי זאָל זיך גוט
אַרויסזען און אַרויסרופן רחמנות ביי די פאַרבייגייער.

הייַנאָ האָט זיך באַוואָרנט מיט דער הילף פון קופער-
שמיד, וואָס איז איינמאָל אַטאַקירט געוואָרן פון קיניג מיטן
שמעליך-אייזן; זיי האָבן מיטגענומען דאָס יינגל פלומרשט
אויף אַרבעט, און ווי נאָר זיי זיינען געווען ווייט פון זייער לאַ-
גער, האָט אים דער קופערשמיד אַ וואָרף געטאָן צו דער ערד
און הייַנאָ האָט פעסט פאַרבונדן דעם פלאַסטער אַרום זיין פוס.
דער קיניג האָט געשטורימט און געדונערט, סטראַשענדיק
ביידן אויפצוהענגען, ווי נאָר ער וועט צוריק קומען אויף זיין
טראָן. אָבער זיי האָבן אים געהאַלטן פעסט אין די הענט, געוויילט
זיך איבער זיין ראַנגלען זיך און אָנגעקוואַלן פון זיינע טרערן.
דאָס האָט אַזוי אָנגעהאַלטן ביז דער פלאַסטער האָט אָנגעהויבן
צו ווירקן. עס וואָלט לאַנג ניט געדויערט און די שרעקלאַכע וואונד
וואָלט אַרויסגערופן געוואָרן, ווען עס גייט גראַד ניט אָן דער
"קנעכט", וואָס האָט געחאַלטן די רעדע וועגן ענגלישע געזעצן
און מאַכט ניט אַ סוף צו די ליידן.

דער קיניג האָט געוואָלט געמען זיין ערלייזערס שטעקן
און דאָ גלייך אויפן אָרט, גוט צעברעכן די צוויי חברה-
לייט די ביינער, אָבער דער "קנעכט" האָט אים אָפּגע-

האלטן, מחמת עס לוינט ניט צו מאכן א טומל און פרעמדע לייט זאלן זיך אויפלויפן. זאל ער דאָס בעסער אָפלייגן ביז נאכט, ווען די גאנצע קאָמפאניע וועט זיך אויפקלייבן און קיין זייטיקע מענטשן וועלן דערביי ניט זיין.

ער האָט גלייך אָפגעפירט אלע דריי אין לאַגער און דער- ציילט דעם „סקאַנדאַליסט“ די גאַנצע מעשה. דער אַטאַמאַן האָט אַוויילע געטראַכט און באַשלאָסן ניט צו צווינגען מער דעם קיניג בעטלען, ווייל ס'איז קלאָר ווי דער טאָג, אַז ער טויג אויף עפעס בעסערס.

און ער האָט אים גלייך אויפן אָרט דערהויבן פון זיין איצטיקער נידעריקער מדרגה צו דער הויכער מדרגה פון אַ גנב! הײַז גאַ אײַן געווען אויסער זיך פון שמחה. ער האָט שוין ניט אײַן מאָל געפרובט צווינגען דעם קיניג צו גנבענען און ס'האָט זיך אים ניט אײַנגעגעבן, אָבער איצט איז אָן אַנדער מעשה: איצט וועט אים אַפילו ניט אײַנפאלן ניט צו פאַלגן אַ באַפעל, וואָס איז אָפגעגעבן געוואָרן פונם סאַמע אַטאַמאַן!

ער האָט שוין געפלאַנעוועט אַ גנבה אויף היינט נאַכמיטאָג, ווען ער וועט אים איבערגעבן אין די הענט פון געזעץ. ס'טאָר- שטייט זיך, אַז אָפגעטאָן מוז עס ווערן אזוי גלאַט, אַז עס זאל אויסזען ווי אַן אומגליקלאַכער צופאַל, וואָרים דער „קיניג פון די שלאָג-הענער“ איז באַליבט בײַ דער באַנדע, און זײַ וועלן זיך ניט צו צאַרט באַגיין מיט אײַנעם פון דער חברה, וואָס האָט אים איבערגעגעבן צום אַלגעמיינעם פײַנד — צום געזעץ.

זייער גוט! אין דער ריכטיקער צײַט האָט הײַז גאַ מיט זײַן קרבן זיך אַוועקגעלאָזן צום דערבייאיקן דערפאַל. זײַ זײַנען פאַוואָלינקע אומגעגאַנגען הײַז און צוריק איבערן גאַס, אײַנער, אויסקוקנדיק אַ זיכערע געלעגנהײַט ווי, אזוי אָפצוטאָן זײַן געמײנע שטיקל אַרבעט, און דער צווייטער — ווי אזוי צו מאַכן פײַס און אויף שטענדיק באַפרייט צו ווערן פון זײַן שונא.

ביידע האָבן דורכגעלאָזן גאָר נישקשהדיקע געלעגנהײַטן. ווייל בײַדע האָבן סעסט באַשלאָסן אין האַרצן דאָס מאָל אָפצו- טאָן גאָר אַ זיכערע שטיקל אַרבעט.

דער ערשטער האָט געהאַט אַגעלעגנהייט היוגאָ: ער
האַט דערזען אַ פּרוי מיט אַדיקן פּעקל און אַ קערבל. היוגאָס
אויגן האָבן אַ בליץ געטאַן מיט פּאַרגעניגן, ווען ער האָט גע-
טראַכט: „ווי דו זעסט מיך אַלעבעדיקן, אז ווען איך קען אויף
אים אַרויפּוואַרפן דאָס פּעקל, איז ער אויך פּאַרוואַרגט מיט
קעסט און דירה, אָט דער קיניג פון די שלאָג-הענער!“

ער האָט געוואַרט און אויסגעקוקט—אויסערלאַך געדולדיק,
אַבער ברענענדיק אינערלאַך פון אומגעדולד — ביז די פּרוי איז
פּאַרבייגעגאַנגען, און האָט געזאָגט:

— וואַרט דאָ, ביז איך וועל צוריקקומען.

און האָט זיך גענומען גנבענען הינטער דער פּרוי.

דעם קיניגס האַרץ האָט געקלאַפט פון פּרייד: זאָל נאָר
היוגאָ אָפּגיין אַ ביסל ווייטער, וועט ער קענען אַנטלויפן.

ס'איז אים אָבער ניט באַשערט געווען אזאָ גליק. היוגאָ
האַט זיך אונטערגעגנבעט צו דער פּרוי, אַ כאַפּ אַרויסגעגעבן
דאָס פּעקל און געלאָזט זיך לויפן, אַיינוויקלענדיק עס אין
אַ שטיק אַלטע קאַלדרע, וואָס ער האָט געהאַט מיט זיך. דער-
פּילנדיק, אז דאָס קערבל איז איר מיטאַמאָל גרינג געוואָרן, האָט
די פּרוי אויפּגעהויבן אַ געשריי מיט אַ גוואַלד, אז די גאַנצע גאַס
איז אויף געווען.

היוגאָ האָט אַריינגעוואַרפן דאָס פּעקל דעם קיניג אין די
הענט אַריין און געזאָגט:

— לויף נאָך מיר, ווי גיך דו קענסט און שריי: „כאַפּט

דעם גנב!“ אָבער געדענק, פּאַרפיר זיי אין אַן אַנדער זייט!

און גלייך נאָכדעם האָט זיך היוגאָ פּאַרקערעוועט היג-
טער אַ ווינקל און געלאָזן זיך לויפן איבער אַ געדרייע געסל,
נאָך אין אַ פּאַר מינוט ארום, האָט ער זיך באַוויזן מיט-אזאָ
אומשולדיקן און גלייכגילטיקן פנים, ווי ניט אים מיינט כען. ער
האַט זיך געשטעלט הינטער אַ סלופּ צו זען, וואָס וועט דאָ זיין.

דער באַליידיקסער קיניג האָט אַ וואַרף געטאַן דאָס פּעקל
אָן דער ערד, און די קאַלדרע האָט זיך פּונאַנדערגעוויקלט פּונקט

אין דעם מאַמענט, ווען די באַגנבעטע פרוי, באַגלייט פון אַ גרויסן המון, איז צוגעלאָפן צו אים. זי האָט אַ כאַפּ געטאָן דאָס פעקל מיט איין האַנט און דעם קיניג מיט דער צווייטער האַנט און גענומען שיטן אויף אים אַ האַגל זידלעריי און קולות, אין דער צייט, וואָס ער האָט זיך אומזיסט געמאַטערט צו באַפרייען זיך פון איר.

הי וואָ האָט גענוג געזען: זיין שונא האָט מען געכאַפט און דאָס געזעץ וועט זיך שוין מיט אים אַפּרעכענען ווי עס גע-הערט צו זיין.

אַנקוועלנדיק און לאַכנדיק אין הויפן, האָט ער זיך געלאָזן צום לאַגער צו, אויסקלערנדיק עפעס אַ גוטן תירוץ פאַר דער באַנדע און פאַרן אַטאַמאַן.

דער קיניג האָט ניט אויפגעהערט צו רייסן זיך פון דער פרוי, שרייענדיק מיט פאַרדראָס:

— לאָז מיך אָפּ, דו נאַרישע פרוי! ניט איך האָב ביי דיר געגנבעט דייע קלאַגעדיקע זאַכן!

דער המון האָט אַרומגערינגלט דעם קיניג, געסטראַשעט אים און געזינדלט. אַ פאַרקאַפטשעטער שמיד אין אַ לעדערנעם פאַרטוך און מיט די אַרבל פאַרשאַרצט איבער די עלנבויגנס האָט שוין געוואָלט אָננעמען דאָס יינגל און ״ווייזן אים ווי וויי-טער צו גנבענען״ — ווען אַ לאַנגער שווערד האָט אַ בליץ גע-טאָן אין דער לופטן און מיט כּוח אַ פאַל געטאָן מיט דער פלאַ-כער זייט אויף דעם שמידס האַנט, און דער אייגנטימער פון דעם שווערד האָט געלאָסן געזאָגט:

— שאַ, ניט געקאַכט זיך, גוטע מענטשן, מיר קענען דאָס אַלץ מאַכן מיט גוטן, צו וואָס-ושע טויג אונז מאַכן זיך בייז בלוט און זידלען זיך. דאָס איז אַן עסק פאַרן געזעץ, אָבער ניט פאַר זייטיקע מענטשן. לאָז אָפּ דאָס יינגל, גוטע פרוי.

דער שמיד האָט ווי אויסגעמאַסטן מיט די אויגן דעם סאָל-דאַטס הויכע פיגור, און איז אַוועקגעגאַנגען, וואָרטשענדיק אונ-טערן נאָז און רייכנדיק די האַנט. די פרוי האָט אומגען אַפּגע-

לאָזן דעם יינגל. דער עולם האָט ברוגז געקוקט אויפן סאַלדאַט,
אַבער, פון פאַרזיכטיקייטס וועגן, געשוויגן.
דער קיניג איז מיט פלאַמענדיקע באַקן און ברענענדיקע
אויגן צוגעשפרונגען צו הענדאַנען און אויסגעשריען:
— דו האָסט שטאַרק געלאַנגזאַמט, אַבער ביסט נאָך גע-
קומען צו דער צייט, סער מיילס. צערייב מיר די באַנדע
אויף מיסט!

דריי-און-צוואנציקסטער קאפיטל.

דער פרינק—ארעסמורט.

הענדאָן האָט פאַרשטיקט דעם שמייכל אויף זיינע ליפן און, אָנבויגנדיק זיך צום פרינצס אויער איינגערוימט:
— שטילער, שטילער, מיין פרינק. טו פאַרויכטיק באַזעגן מיט דיין צונג—נאָך בעסער דו זאָלסט אים גאַרניט באַוועגן. פאַר-לאָז זיך אויף מיר, און אַלץ וועט זיך גוט ענדיקן.
דאָן האָט ער צו זיך אליין צוגעגעבן:

ס'ער מיילס! גאָט מיינער, און איך האָב גאָר געהאַט פאַר-געסן אָן מיין טיטל! מערקווירדיק, ווי זיך זאָגיקע איינריידעניש האַלט זיך פעסט אין זיין זכרון!.. אָבער ווי נאַריש און פוסט מיין טיטל זאָל גיט זיין, איז עס אַלץ עפעס ווערט צו האָבן. איך רעכן, אז ס'איז מער ערע צו זיין געטיטלט אין דער קיניגרייך פון חלומות און שאַטנס, איידער צו ערנידעריקן זיך און זיין אַ גראַף פון אייניקע אמתע מלוכות.

דער עולם האָט געמאַכט וועג פאַר אַ פּאָליציי-מאַן, וואָס איז צוגעגאַנגען און שוין געוואָלט אַרויפלייגן זיין האַנט אויפן-קיניגס אַקסל, ווען הענדאָן האָט געזאָגט:

— שא, מיין פריינד, רואיקער. נעם צו דיין האַנט, ער וועט אזוי אויך גיין, איך בין דיר דערפאַר ערב, גיי דו פאַראויס און מיר וועלן דיר גאַכגיין.

דער פּאָליציי-מאַן און די פרוי מיט איר פעקל זיינען גע-גאַנגען פאַראויס און הענדאָן מיטן קיניג, באַגלייט פון המון, זיינען זיי גאַכגעגאַנגען. דער קיניג איז שוין גרייט געווען אַנט-קעגן צו שטעלן זיך, אָבער הענדאָן האָט אים שטיל געזאָגט:

— בארעכנט זיך, מיין האר, אייערע געזעצן זיינען דער געזונטער גייסט פון אייער אייגענער קיניגלאכער מאיעסטעט. אויב דער שטאם גופא וועט זיך זיי אנטקעגנשטעלן, ווי קען ער ערווארטן, אז די צווייגן זאלן זיי אכטן? אייער פון די געזעצן איז קענטיק, געשטערט געוואָרן. ווען דער קיניג וועט צו ריק זיין אויפן טראָן, וועט אים דען ניט זיין אָנגענעם צו דעם מאָנען, אז בעת מען האָט געדארפט, האָט דער בירגער גובר געווען אין אים דעם קיניג און ער האָט זיך אונטערגעוואָרפן דעם געזעץ?

— דו האָסט רעכט, רייד ניט מער. דו וועסט זען, אז אויב דער קיניג פון ענגלאַנד פאָדערט פון זיינע אונטערטאָנער, זיי זאלן זיך אונטערגעבן דעם געזעץ, פאָלגט ער אליין אויך דאָס געזעץ, ווען ער איז אין דער לאַגע פון אַ פשוטן בירגער.

ווען מען האָט אַרויסגערופן די פרוי צו געבן אירע עדות פאַרן פרידנס-ריכטער, האָט זי געשוואָרן, אז דאָס יינגל וואָס שטייט פאַרן געריכט, האָט באַגאַנגען די גנבה, און אזוי ווי עס איז ניט געווען קיינער, וואָס זאל באַזווייזן דאָס קעגנזייטיקע, איז דער קיניג אָנערקענט געוואָרן פאַר שולדיק. מען האָט פונאַנס דערגעוויקלט דאָס פעקל און דאָרטן האָט זיך אַרויסגעוויזן אַ פעטער גערויכערטער חזירל. דער ריכטער האָט אויסגעזען באַאומ-רואיקט און הענדאָן איז בלאַס געוואָרן און זיין גאַנצער קערפער האָט אַ ציטער געטאָן פון פאַרצווייפלונג ווי פון אַן עלעק-טרישן פונק. נאָר דער קיניג, ניט וויסנדיק, וואָס אים שטייט פאַר, איז געבליבן רואיק.

דער ריכטער האָט אַ וויילע געטראַכט, דאָן האָט ער ברעכנ-דיק די אָנגעשטרענגטע שטילקייט, געפרעגט:

— אין וואָס פאַר אַ סומע שאַצסטו דיין געגנבעט אייגנ-

טום?

די פרוי האָט זיך פאַרנייגט און געענטפערט:

— דריי שילינג און אַכט פעניס, אייער גנאָד. איך קען דערפון קיין איין פעני ניט אַרפּלאָזן, דאָס איז דער מקח.

דער ריכטער ה' צ'כ עוואָרפן אָן אומרואיִקן בליק אויפן עולם
און ווענדנדיק זיך צום פּאָליציי-מאַן געזאָגט:
— אָפּרייניקן דאָס געריכט-זאַל פון זייטיקע מענטשן און
פּאַרשליסן די טירן!

דער באַפעל איז ערפילט געוואָרן. אין זאל זיינען נאָר פּאַר-
בליכן די געריכטס-באַאַמטע, דער באַשולדיקטער, די באַשולדי-
קערין, דער פּאָליציי-מאַן און מיילס הענדאָן.
הענדאָן איז געשטאַנען ווי אַ פּאַרגליווערטער, בלייך ווי
קאַלך און קאַלטע טראָפּנס שווייס זיינען אַרויסגעטראָסן אויף זיין
שטערן.

דער ריכטער האָט זיך געווענדט צו דער פּרוי און רחמנות-
דיק געזאָגט:

— דאָס איז אַן אָרימער, אומוויסנדער יינגל, וואָס איז
אפשר געטריבן געוואָרן צו גנבה דורך הונגערי, — וואָרים שווערע
צייטן זיינען איצט אָנגעשטאַנען פאַר די אָרימע. — גיב אַ קוק, ער
האָט ניט קיין פנים פון אַ פאַרברעכער — און ווען דער הונגער
טרייבט... גוטע פרוי! ווייסטו, אַז ווען איינער גנבעט אַ זאַך, וואָס
איז ווערט מער ווי דרייצן פעניס, קומט אים דערפאַר הענגען?
דער קליינער קיניג האָט אַ ציטער, געטאַן און אויפגעריסן
די אויגן, אָבער ער האָט זיך גענומען אין האַנט און געבליבן
אויסערלאַך רואיק. די פרוי אָבער איז אויפגעשפרונגען פון איר
אַרט, און ציטערנדיק פון שרעק, אויסגעשריען:

— אַ, גאָט מיינער, וואָס האָב איך עס געטאַן! באַרימהאַר-
ציקער גאָט, כּוואַלט ניט געוואַלט, מען זאָל הענגען דעם אָרימען
יינגל פאַר גאָר דאָס גוטס פון דער וועלט! אַ, באַפרייט מיך דער-
פון, אייער גנאָדו וואָס זאָל איך טאַן, וואָס קען איך טאַן?
ניט ענדערנדיק זיין געריכטלאַכע רואיקייט, האָט דער ריכ-
טער פּשוט געזאָגט:

— מען מעג, פאַרשטייט זיך, אַפּשאַצן די זאַך ביליגער,
כל-זמן ס'איז נאָך ניט פאַרשריבן אין פּראָטאָקאָל.
— אויב אַזוי, ווי גאָט איז אייך ליב, קאָסט דאָס חזירל

נאָר אַכט פעניס, און געבענטשט זאָל זיין פון גאָט דער טאָג,
וואָס האָט באַפרייט מיין געוויסן פון אזא שרעקלאַכער זינד!
פון גרויס שמחה האָט הענדאָן גאָר פאַרגעסן דעם גאַנצן
עטיקעט און, אַרומכאַפּנדיק דעם קיניג, האַרציק צעקושט אים, מיט
וואָס ער האָט אים פאַרוואַנדערט און באַרירט זיין קיניגלאַכע
ווערדע.

דאַנקענדיק, האָט די פרוי גענומען איר חזירל און איז
אַרויס. דער פּאָליציי-מאַן איז אַרויס גאָך איר אין שמאַלן קאָ-
רידאָר.

הענדאָן, וואָס איז שטע געווען אויף דער וואַך, האָט
אַטראַכט געטאָן, אז עס שאַדט ניט צו וויסן, גאָך וואָס איז דער
פּאָליציי-מאַן אַרויס. אַרויסגייענדיק אין טונקעלן קאָרידאָר, האָט
ער דערהערט אזא מין שמועס:

— ס'איז אַפּעטער חזירל און דאַרף זיין ניט קיין שלעכ-
טער ביסן. איך קויף אים ביי דיר, נאָ דיר דיינע אַכט פעניס.

— אַכט פעניס, טאַקע! עס רעדט זיך אזוי. דאָס קאָסט
מיר דריי שילינג און אַכט פעניס, גוטע ריינינקע מטבעות, וואָס
דער געשטאַרבענער הענדי האָט גאָך ניט באַרירט אפילו. מען
לאַכט פון דיינע אַכט פעניס!

— ביסטו ביים זינען? האָסט, הייסט עס, געשוואָרן פּאַלש,
ווען דו האָסט געזאָגט, אז דער חזירל קאָסט גאָר אַכט פעניס.
קום-זשע צוריק פאַרן ריכטער און ענטפער פאַר דיין פאַרבּרעכן!—
דאָס יינגל וועט מען אויפהענגען—דאָס איז זיך באַזונדער.

— שאַ, שאַ, טייערינקער מיינער, זאָג גאָר קיינעם ניט
אויס. איך בין צופרידן, גיב מיר די אַכט פעניס, אַבי רייך ניט
מער.

די פרוי איז אַוועק וויינענדיק.

הענדאָן איז שטילינקערהייט אַריין אין געריכטס-זאַל און
אין אַוויילע אַרום איז אַריין דער פּאָליציי-מאַן, באַהאַלטנדיק זיין
קנייה אין אַזייטיק אָרט.

דער ריכטער האָט אויפגעשריבן דעם פּראָטאָקאָל, נאַכהער
האַט ער גוט אויסגעמוסט דעם קיניג און האָט אים סאַרמששט

צו זיצן אַ קורצע צייט אין געפענגעניש און נאכהער געשמיסן צו
ווערן אין דער עפנטלאַכקייט.

דער איבערראַשטער קיניג האָט שוין געוואָלט עפענען דאָס
מויל און הייסן קעפּן דעם ריכטער דאָ אויפן אָרם, אָבער ער
האָט געכאַפט אַ וואָרענונגס-צייכן פון הענד אָנען און איז אַנט-
שוויגן געוואָרן.

הענד אָן האָט אים אָנגענומען פאַרן האַנט און, אונטער
דער שמירה פון דעם פּאָליציי-מאַן, זיינען זיי אַרויס און געלאָזן
זיך צום געפענגעניש. ווי נאָר זיי זיינען צוגעגאַנגען צו דער גאַס,
וואו די תּפּיסה האָט זיך געפונען, האָט דער קיניג אַן אָנגע-
צונדענער אַריס געגעבן זיין האַנט און אויסגעשריען:

— אידנאָט דו איינער! שטעלסטו זיך פאַר, אז מיין פּוס
וועט איבערטרעטן דעם שוועל פון אַגעוויינלאַכער געפענגעניש
לעבעדיקער הייט!!

הענד אָן האָט זיך אָנגעבויהן און אַביסל שאַרטלאַך גע-
זאָגט:

— ווילט איר זיך פאַרלאָזן אויף מיר? רואיק! מאַכט
ניט ערגער אונזער לאַגע דורך אומפאַרויכטיקע רייד. וואָס גאָט
וועט וועלן, דאָס וועט געשען. מיר קענען עס ניט צואיילן און
מיר קענען עס ניט ענדערן. דעריבער איז בעסער וואַרטן און
זיין געדולדיק. עס וועט זיין צייט גענוג צו פרייען זיך אָדער
קלאָגן, ווען דאָס, וואָס עס דאַרף געשען, וועט געשען.

פיר-און=צוואנציקסטער קאפיטל.

דאָס אַנטלויפן.

דער קורצער ווינטער-טאָג האָט זיך באַלד געענדיקט. די גאַסן זיינען געווען ליידיק. דאָ און דאָרט נאָר האָט מען באַגעגנט איינצעלנע דורכגייער, וואָס האָבן געאיילט וואָס גיכער צו ענדיקן זייערע געשעפטן און באַהאַלטן זיך אין זייערע היימלאַכע, וואַרימע הייזער פון דער אַנקומענדיקער פינסטערניש און פון דעם ווינט, וואָס האָט זיך וואָס ווייטער, אַלץ מער געשטאַרקט. די דורכגייער האָבן זיך גיט אַרומגעקוקט גיט רעכטס, גיט לינקס, נאָר זיינען גע-לאָפן גלייך זייער וועג, גיט שענקענדיק קיין שום אויפמערקזאַם-קייט אונזער קאַמפּאַניע. זיי האָבן זי אפילו גיט באַמערקט. ע-דו-אַרד דער זעקסטער האָט געקלערט וועגן דעם, צי האָט די סצענע, חי מען פירט אַקיניג אין געמענגעניש, ווען עס איז באַ-געגנט אַז גלייכגילטיקייט ווי איצט.

זיי זיינען צוגעקומען צו אַ גרויסן מאַרק-פּלאַץ און גענומען דורכשניידן אים, ווען הענדלעך האָט אַרויפגעלייגט זיין האַנט אויף דעם פּאָליציימאַנס אַקסעל און שטיל געזאַגט:

— וואָרט אַזויילע, גוטער ברודער. דאָ וועט אונז קיינער גיט הערן איך וואָלט דיר געוואָלט זאָגן אַפּאַר ווערטער.
— איך טאָר עס גיט טאָן, איך בעט דיך, פאַרהאַלט מיר גיט. די נאַכט קומט אָן.

— ס'מאַכט גיט אויס, שטיי. וואָרים דער ענין איז דיר שטאַרק נוגע. קער זיך אום און מאַך זיך גיט זעענדיק: לאַז דעם דאָזיקן אַרימען יינגל אַנטלויפן.

— דו דערוואגסט זיך עס מיר צו זאָגן! איך אַרעסטיר
דיך אין...

— נו, נו, ניט האַסטיק. זע, זיי פאַרזיכטיק און טו ניט
קײן נאַרישקייט.

און, אָנבויגנדיק זיך צו זיין אויער, האָט ער אים אַרייגע-
רוימט:

— דאָס חזירל, וואָס דו האָסט געקויפט פאַר אַכט פעניס,
פֿען דיר קאַסטן דיין קאַפּ.

פון אומגעריכטקייט האָט דער פּאָליציסט לכתחילה פאַר-
לאָרן דאָס לשון, נאָכהער איז ער געקומען צו זיך און גענומען
זיך און סטראַשען, אָבער הענדל און איז געשטאַנען רואיק
און געוואָרט ביז ער האָט אויסגעשאָסן גאָר זיין פולווער און דאָן
געזאָגט:

— וו געפֿעלטט מיר, פריינד, און איך וואָלט ניט געוואָלט
דיר זאָל געשען שלעכטס. דאַרפסט וויסן, אז איך האָב אַלץ גע-
הערט, — יעדעס וואָרט. כּי קען דיר איבערצייגן.

און, איבערחזרנדיק, וואָרט אין וואָרט, דעם גאַנצן שמועס
צווישן פּאָליציסט און דער פרוי, האָט ער צוגעגעבן.

— נו, וואָס זאָגסטו? האָב איך ריכטיק איבערגעגעבן? הי
מיינסטו, וואָלט איך ניט געקענט נאָכאַמאָל איבערגעבן די זאַך
ריכטיק פאַרן ריכטער, ווען ס'וועט זיך פּאַדערן?

דער פּאָליציסט איז אַוויילע געשטאַנען שטום פון שרעק
און פאַרצווייפלונג, נאָכהער האָט ער זיך אַכאַפּ געטאַן און פלומרשט
קאַלטבלוטיק געזאָגט:

— דו קענסט, אויף מיין וואָרט, מאַכן פון אַ חוץ חער חיים
וואָס. כ'האָב פשוט אָנגעשראַקן די פרוי פון שפּאַס וועגן.

— און דאָס חזירל האָסטו אויך גענומען פון שפּאַס וועגן?

— ניט אַנדערש, מיין הער, — איך זאָג דיר, ס'איז געווען
אַ שפּאַס.

— כ'הייב דיר אָן צו גלויבן — האָט הענדל האַלב-ערנסט,
האַלב-שפּאַטיש געזאָגט, — אָבער חאַרט דאָ אַוויילינקע, ביז איך
העל אַריבערלויפן צום ריכטער און פּרעגן. ער איז געווען געניט
אין געוועזן, אין שפּאַסן און...

ער האָט זיך געלאָזן גיין, אַלץ ריידנדיק. דער פּאָליציסט
האַט געקווענקלט, אַ פּאַר מאָל אויסגעשפּייגן, נאַכהער אויסגעשריען
— שטיי, שטיי, מיין גוטער הער! איך בעט דיך, וואָרט
אַזיילע. צום ריכטער! וואָס רעדסטו, מענטש איינער, יענער
פאַרשטייט אַזוי גיט מער פון אַ טויטן! — קום נאָר אַהער, וועלן
מיר זיך דורכריידן. אָט אַ געלעכטער! איך בין, דאַכט זיך, אַרייַן-
געקראָכן אין מיאוסער מעשה. און אַלץ איבער אַן אומשולדיקן,
גיט באַטראַכטן שפּאַס! איך בין אַ פּאַמיליען-מענטש, אַ טאַטע פון
קליינע קינדער. באַרעכן אליין, אייער גנאָד, וואָס פאַרלאַנגסטו
פון מיר!

— גיט מער, ווי דו זאָלסט זיין בלינד און טויב און פאַ-
ראַליזירט ביו מען קען אַפּצייילן הונדערט טויזנט — און לאַנגזאַם
צייילן — האָט הענדאָן געזאָגט מיט אַ מינע פון אַ מענטשן, וואָס
פאַרלאַנגט אַ קלייניקייט.

— דאָס וועט דאָך זיין מיין סוף! — האָט דער פּאָליציסט
פאַרצווייפלט אויסגעשריען, — אַ, זייט מיט יושר, גוטער הער.
באַטראַכט נאָר די זאַך פון אַלע זייטן און זעט, אז ס'איז געווען
גיט מער ווי אַ שפּאַס — ס'איז דאָך קלאַר, ווי דער טאַג. און
לאַמיר אַפילו זאָגן, אז ס'איז געווען גיט קיין שפּאַס, איז די
גרעסטע שטראָף, וואָס איך קען דערפאַר כאַפן — אַן אויסרייד
זון אַ וואָרענונג פון דעם ריכטער.

הענדאָן האָט געענטפערט מיט אַן ערנסט, וואָס האָט גע-
קענט פאַרגליווערן די לופט אַרום אים:

— דיין שפּאַס האָט אין געזעץ-בוך אַ נאָמען — ווייסטו
וואָסערן?

— איך ווייס ניט! אפשר האָב איך טאַקע געטאָן אַנא-
רישקייט. מיר האָט זיך אַפילו גיט געהלומט, אז מען טאָר עס
ניט. אַ, גאָט מינער, כּי האָב געמיינט, ס'איז אַ חכמה!

— יאָ, דאָס האָט אַנאָמען. דאָס געזעץ רופט אַן אזא
פאַרברעכן: „נאָן קאָמפּאַס מענטשן לעקס טאַלע אַניס
סיק טראַנסמיט בלאַריאַ מונדי (*).“

(* לעמיינישע הערטער אַן אַ שום זין און אינהאַלט.

— אָ, גאָט מיינער!
 — און קומען קומט דערפאר טויט-שטראָף!
 — אָ, באַרימהאַרציקער גאָט, האָב רחמנות אויף מיר, דעם
 זינדיקן!

— אויסנוצנדיק אַ טעות, וואָס אימיצער, וועלכער איז גע-
 ווען אונטער דיין שוך, האָט געמאַכט אין אַ מאָמענט פון געפאַר
 האָסטו ביי אים אַוועקגענומען אַ זאַך, וואָס האָט די ווערט פון
 מעהר ווי דרייצן און אַ האַלבע פעני, באַצאָלנדיק דערפאַר
 אַ קלייניקייט. פאַרן געווען איז עס געפלאַנטער שווינדל, אָפּגע-
 נאַרטער צוטרוי, אַ פליכטס-פאַרברעכן און אַד האָמינעס
 עקספּורגאַטיס אין סטאַטוס קוואַ— האָט הענדאָן
 ווייטער אַ שאַט געטאָן מיט זינלאָזע לאַטיינישע ווערטער—און דער-
 פאַר קומט הענגען אָן געלט-אויסקויף, אָן שטראָף-פאַרלייכטערונג
 און אָן ודוי פאַרן גלח.

— אָ, האַלט מיך צו, מיין גוטער הערר! די פיס ברעכן
 זיך מיר אונטער! האָב רחמנות, איך וועל זיך אומקערן צו אייך
 מיטן רוקן און וויל ניט זען און ניט הערן וואָס עס וועט געשען.
 — גוט, איצט רעדסטו קלוג און צו דער זאַך, און דאָס
 חזירל וועסטו צוריק אָפּגעבן?

— איך וועל אָפּגעבן, כיוועל אָפּגעבן, כיוועל אָפּגעבן. און
 איך וועל זיך שוין קיינמאַל אין לעבן ניט צורירן צו אַ חזיר,
 ווען אַפילו גאָט אַליין זאָל מיר אים שיקן דורך אַ מלך... גיי,
 זע קיין זאַך ניט. איך וועל זאָגן, אַז דו האָסט זיך אַריינגעריסן
 אין אַסטראָגאָך באַפרייט אים. די טיר איז אַן אַלטע און אַ פוילע—
 איך וועל זי אַליין צוברעכן אַרום האַלבע נאַכט.

— אַזוי זאָלסטו טאָן, מיין גוטע נשמה, סיוועט חלילה,
 קיינעם ניט שאַטן. דער ריכטער האָט אַליין רחמנות אויפן אָרימן
 יינגל און ער וועט זיך ניט זעצן וויינען און וועט קיין איין
 שומר ניט צעברעכן די ביינער דערפאַר, וואָס דער אומשולדי-
 קער יינגל איז אַנטלאָפן.

פינף-און=צוואנציגסטער קאפיטל.

הענדאן=שלאם.

ווי נאָר הענדאָן און דער קיניג זיינען אָפגעגאנגען
ווייט פון פאָליצייסט, האָט הענדאָן געזאָגט זיין מאַיעסטעט, ער
זאָל אויף אים וואַרטן אין אַ געוויסן אָרט אונטערן שטעטל. ביז
ער וועט גיין אויף דער אַכסנייה און אָפּרעכענען זיך.
אין אַ האַלבע שעה אַרום האָבן די צוויי פריינט געריטן
אויף הענדאָנס קאליקצ קליאַטשעס. דער קיניג האָט אַראָפּגע-
וואָרפן פון זיך די טראַנטעס און האָט אָנגעטאָן דעם געניצטן
אַנצוג, וואָס הענדאָן האָט טאַר אים געקויפט אויפן לאַנדאָן-
בריק, און ער האָט זיך איצט געפילט וואַרים און באַקוועם.
הענדאָן האָט ניט געוואָלט צו פיל אָנשטרענגען דאָס
יינגל. ער האָט באַרעכנט, אַז שווערע נסיעות, ניט רעגלמעסיגעס
עסן און ווייניג שלאָף וועט שלעכט ווירקן אויף זיין געשטערטן
פאַרשטאַנד, אין דער צייט וואָס רו, רעגלמעסיקייט און לייכטע
באוועגונג וועט אים היילן. און ער האָט אַזוי געוואָלט די קראַנקע
פאַנטאַזיעס זאָלן פאַרשווינדן פון זיין ליבן קעפל, און ער זאָל
זיין געזונט! ער האָט דעריבער באַשלאָסן צו מאַכן די רייזע
אַהיים, פונדאָנען ער איז אַזוי לאַנג געווען אָפּגעריסן, ניט גע-
אַילט, ביסלאַכווייז, ניט קוקנדיק דערויף, וואָס ער וואָלט גע-
וואָלט פאַרן טאָג און נאַכט, אַבי קומען וואָס גיכער.
ווען זיי זיינען אָפּגעפאַרן אַ מייל צען, זיינען זיי אָנגעקו-
מען אין אַ היפשן דאָרף און אָפּגעשטעלט זיך האַלטן נאַכט אין
אַ גוטער קרעטשמע. די באַציאונגען צווישן זיי איז געווען די
פריערדיקע: הענדאָן איז געשטאַנען הינטער דעם קיניגס
שול און האָט אים באַדינט בעת ער האָט געגעסן, ער האָט אים

אויסגעטאָן פאַרן שלאָף און אליין איינגעוויקלט זיך אין אַ קאָלדע
און געלייגט זיך אויפן דיל ביים סיר.

אויף מאָרגן און איבערמאָרגן האָבן זיי זיך ווייטער פאַר-
וואַלינקע באַוועגט, שמועסנדיק וועגן די פאַסירונגען, וואָס ס'האָט
מיט זיי פאַסירט, זינט זיי האָבן זיך צושיידט. הענד אָן האָט
דערציילט וועגן זיינע וואַנדערונגען, ווי אזוי ער האָט אַרומגע-
זוכט דעם קיניג און באַשריבן, ווי אזוי דער "שר של מלאַכים"
האָט אים געמאַכט צום נאָר און אַרומגעפירט אים איבערן וואַלד,
ווי אזוי, זעענדיק, אז ער קען פון אים ניט פטור ווערן, האָט
ער אים צוריק געבראַכט צום שטיבל. דערנאָך—האָט הענד אָן
דערציילט, — איז דער אַלטער אַריין אין שטיבל און איז אַרויס
צוריק אַ צובראַכענער און געזאָגט, אז ער האָט געהאַפּט צו גע-
פינען דאָרט דאָס יינגל, אָבער ליידער איז ער ניט צוריקגע-
קומען. הענד אָן האָט געוואַרט אַ באַנצן טאָג און, פאַרלירנדיק
די האָפּענונג אויף דעם קיניגס צוריקקומען, האָט ער זיך וויי-
טער אַוועקגעלאָזט זוכן אים.

— און דער אַלטער קדשי קדשים האָט באַמח צער גע-
האַט וואָס אייער הויכלויט איז ניט צוריקגעקומען — האָט הענד
דאָן געזאָגט, — כ'האָב עס באַמערקט נאָך זיין פנים.
— אַ, דאָס איז ביי מיר קיין שום סמך ניט! האָט דער
קיניג געזאָגט, און דערציילט זיין באַנצע געשיכטע, נאָך וועלכער
הענד אָן האָט שוין פאַרדראָסן, למאי ער האָט פון דעם
"מלאַך" קיין סוף ניט געמאַכט.

דעם לעצטן טאָג פון דער נסיעה האָט זיך הענד אָן שטי-
מונג גוואַלטיק געהויבן. זיין צונג האָט קיין איין מינוט ניט גע-
רוט. ער האָט גערעדט וועגן זיין פאַטער, וועגן זיין ברודער אַר-
טור, און דערציילט אַ סך מעשיות, וואָס האָבן געדאַרפט באַ-
וויזן זייער פיינקייט און גוטסקייט, ער האָט מיט אַ ליבע-פייער
גערעדט וועגן זיין עדיט און איז געווען אזוי גליקלאַך, אז ער
האָט געפונען אַטלאַכע גוטע ווערטער אפילו פאַר זיין ברודער
גיו. ער האָט אַ סך גערעדט וועגן דער קומענדיקער באַגעגעניש
אין הענד אָן-שלאָס, וואָס פאַר אַן איבערראַשונג זיין אָנ-

קומען וועט פאר יעדערן זיין, און ווי יעדערער וועט זיך דאָס פרייען אַביסל און דאַנקען גאָט.

זיי זיינען געפאָרן איבער אַ שיינע געגנט, דאָ און דאָרט באַשפּרינקלט מיט הייליגן און סעדער. דער וועג האָט זיך גע- צויגן צווישן ברייטע באַרג-און-טאָליקע פאַשע-פעלדער, וואָס האָבן דערמאָנט אָן די צאָפּלדיקע ים-כוואַליעס. פון נאַכמיטאָג אָן האָט דער צוריקקומענדיקער „בן סורר“ אַלע וויילע אָפּגע- קערט פון וועג און געפרובירט זיך, צו קען מען ניט פון וואָסער עס איז בערגל כאַפּן אַ קוק אויף זיין היים. צום סוף האָט עס זיך אים אַיינגעגעבן, און ער האָט צוקאָכט אויסגעשריען: — אָן איז דער דאָרף, מיין פרינץ, און אָט איז האָרט ביי אים דער שלאָס! איר קענט פון דאַנען זען די טורימס. און אָט יענער וואָלט — דאָס איז מיין פאַטערס פאַרק, אָ, אי ציט וועסטו וויסן וואָס הייסט גדלות און עשירות! אַ הויז מיט זיבעציק חדרים — באַרעכן נאָר! און זיבן-און-צוואַנציק דינער! ניט קיין שלעכטע דירה פאַר אַזעלכע ווי איך און דו, האָ? נו, לאַמיר זיך צואַיילן, איך קען שוין ניט אויסהאַלטן פון אומגעדולד.

זיי זיינען געפאָרן אַזוי גיך ווי נאָר מעגלאַך, דאָך איז שוין געווען נאָך דריי דער זייגער, ווען זיי זיינען אָנגעקומען אין דאָרף. די ריינדער זיינען אים האַסטיק דורכגעפלוויגן, און הענדאָנס צונג האָט ניט אויסגעהערט צו מאַלן:

— אָט איז דער קלויסטער — באַוואַקסן מיט דיזעלביקע ווילדע וויינטרויבן וואָס פריער, קיין איין צווייגעלע ניט מער און ניט ווייניקער... אָן איז די קרעטשמע, דער אַלטער „רוי- סער לייב“, און אָן איז דער מאַרק... אָט איז דער מאַי-סלופ און אָט איז די פאַטע. — קיין זאך האָט זיך ניט געענדערט, — קיין זאך ניט, — אַחוץ די מענטשן, אפשר, אַ מענטש ענדערט זיך אין צען יאָר. איך דערקען אייניקע, אָבער מיך דערקענט קיינער ניט.

אַזוי פלאַפענדיק זיינען זיי געקומען ביזן סוף דאָרף. דאָ האָבן זיי פאַרקערעוועט אויף אַ געדרייטע שמאַלע וועגל, וואָס האָט זיך געצויגן צווישן צוויי הויכע צויעמען, אויף אַן ערך אַ האַלבן

מייל, דערנאך זיינען זיי דורך א גרויסן טויער מיט שטיינערנע
זיילן און הערבן, אריינגעפארן אין א גרויסן בלומען-גארטן און
האָבן דערזען פאר זיך א פראַכטיקע געביידע.

— באַגריסט זאָל זיין דיין אַנקומען אין הענדאָן=שלאַס,
מיין קיניג! — האָט מיילס אויסגעשריען, אַ, דאָס איז אַ גרויסער
טאָג! מיין פּאָטער, און מיין ברודער און ליירי עדיט וועלן
משוגע ווערן פון שמחה און וועלן די ערשטע פאַר מינוט האָבן
אויגן און צינגער נאָר פאַר מיר, און דיר וועט זיך אויסדוכטן,
אז מען האָט דיך קאלט אויפגענומען, אַבער דאָס איז גאַרנישט!
עס וועט באַלד אַנדערש ווערן. איך וועל זיי נאָר זאָגן, אז דו
ביסט אונטער מיין שוץ און ווי ליב איך האָב דיך, וועלן זיי
דיך, צוליב מיילס הענדאָן צודריקן צו זייער בריסט און
מאָכן זייער הויז און זייערע הערצער פאַר דיין היים פון היינט
אָן אויף אייביק!

אין אַ מינוט אַרום איז הענדאָן אַראָפּגעשפרונגען פאַר
דער גרויסער טיר, געהאַלפן דעם קיניג אַרונטערגיין פון אייזל,
אַ כאַפּ געטאָן אים פאַרן האַנט און אַריינגעלאָפן אינעווייניק. עט=
לאַכע טריט האָבן אים געבראַכט אין אַ גרויסן צימער. ער האָט
אָוועקגעזעצט דעם קיניג מיט מער אַיילעניש, ווי מיט בבוד, איז
צוגעלאָפן צו אַ יאָנגן מאַן, וואָס איז געזעסן ביי אַ שרייב-טיש
און אויסגעשריען:

— נעם מיך אַרום, גי, און זאָג, אז דיך פרייט מיין
צוריקקומען! רוף אַהער אונזער פּאָטער, וואָרים די היים איז פאַר
מיר קיין-היים ניט, ביז איך וועל ניט באַרירן זיין האַנט, און
וועל ניט זען זיין פנים און ניט הערן, נאָך אַמאָל, זיין שטים!
אַבער גי, האָט זיך צוריקגעצויגן, אַרויסווייזנדיק איין מאָ.
מענט איבערראַשונג, — האָט ער נאָכהער אָנגעשטעלט אויף דעם
אומגעבֵּטענעם גאַס אַ שטרענגן בליק. דער בליק האָט אָנפאַנגט
אויסגעדריקט באַליידיקטן שטאַלץ, נאָר דערנאָך האָט ער קענטיק
אונטער דער ווירקונג פון אַ געוויסן באַשלוס, אָנגענומען אַן אויס-
דרוק פון פאַרוואַנדערטע נייגעריקייט און אמתן אָדער געמאַכטן
רחמנות, און ער האָט מיט אַ ווייכער שטים געזאָגט:

— דו ביסט, קענטיק גערירט פון זינען, אַרימער אומבאַ-
קאַנטער. דו האָסט זיך, געבאַך, געוויס אָנגעליטן הונגער און
עולות אין דיין לעבן. דיין פנים און דייןע קליידער זאָגן עדות
אויף דעם. פאַר וועמען געמסטו מיך אָן?

— נעם דיך אָן? פאַר וועמען, איך בעט דיך, זאָל איך
דיך אָננעמען, אויב ניט פאַר דעם, ווער דו ביסט? איך נעם דיך
אָן פאַר גי'ו הענדאָן — האָט מיילס שאַרף געזאָגט:

— און ווער, שטעלסטו זיך פאַר, ביסטו אַליין?—האָט יע-
נער מיט דערזעלביקער ווייכקייט ווייטער געפרעגט.

— פאַרשטעלונגען האָבן דערמיט ניט צו טאָן! דו מאַכסט
זיך, אז דו דערקענסט ניט דיין ברודער מיילס הענדאָן?

אן אויסדרוק פון צופרידענער איבערראַשונג האָט דורכגע-
שוועבט איבער גי'וס פנים און ער האָט געזאָגט:

— וואָס? דו טרייבסט קיין שפּאַס ניט? קענען טויטע לע-
בעדיק ווערן? אַ דאַנק גאַט, אויב אזוי! אונזער אַרימער פאַרלאַ-
רענער יינגל קומט נאָך אזויפיל שרעקלאַכע יאָרן צוריק צו אונז!
אַ, עס זעט אויס צו זיין צו גוט, דאָס זאָל זיין אמת, עס איז
צו גוט! איך בעט דיך, האָב רחמנות, טרייב מיט מיר קיין
שפּאַס ניט! גיך קום צו דער שיין און לאַז מיר גוט באַ-
טראַכטן דיך!

ער האָט אַ כאַפּ געטאָן מיילסן פאַרן האַנט, צוגעשלעפט
צום פענסטער און גענומען פאַרשן אים מיט די אויגן, געדרייט
אים אַהין און אַהער, אַרומגעלאָפן אַרום אים און באַטראַכט אים
פון אַלע זייטן, אין דער צייט וואָס דער צוריקגעקומענער האָט
געבלאַנקט פון צופרידנקייט, געשמייכלט, געלאַכט און שאַקלענ-
דיק מיטן קאַפּ, געזאָגט:

— נאָך, נאָך, ברודער, האָב קיין מורא ניט. יעדער מינע
וועט אויסהאַלטן די פּראַבע. אונטערזוך און פאַרש מיך אויס וויפיל
דיין האַרץ געלוסט, מיין גוטער גי'ו איך בין דיין מיילס, —
דערזעלביקער פאַרלאַרענער ברודער דייער מיילס, ניט אזוי?
אַ, סיאיז אַ גרויסער טאָג, איך זאָג דיר—אַ גרויסער טאָג! גיב-

זשע מיר דיין האנט, גיב מיר דיין באק — אָ, גאָט, איך וועל,
דוכט זיך, שטאַרבן פון פרייד!

ער האָט זיך שוין געוואָלט וואַרפן דעם ברודער אויפן
האַלו, אָבער גיט האָט אים באַזייטיקט מיטן האַנט און, אַראָפּ-
לאַזנדיק דעם קאָפּ סרויעריק אויפן ברוסט גערירט געזאָגט:

— אַך, זאָל מיר דער באַרמהאַרציקער גאָט געבן כוחות
איבערצוטראָגן דיראַזיקע שרעקלאַכע אַנטוישונג!

מייַלס איז אַזוי צעמישט געוואָרן, אַז ער האָט אַ וואָרט
גיט געקענט אויסריידן. נאַכהער איז ער צו זיך געקומען און אויס-
געשריען:

— וואָס ער אַנטוישונג? בין איך דען גיט דיין ברודער?

— איך בעט גאָט עס זאָל טאַקע זיין אַזוי ווי דו זאָגסט,

און אַז אַנדערע אויגן זאָלן געפינען די ענלאַכקייט, וואָס איז
פאַרבאָרגן פון מיינע אויגן. אַך, איך האָב מורא, אַז אין בריוו
איז געווען דער אמת!

— וואָסער בריוו?

— דער בריוו, וואָס איז געקומען פון יענעם זייט ים מיט

זעקס-זיבן יאָר צוריק. אין אים איז געשטאַנען, אַז מײַן ברודער
איז געהרגעט געוואָרן אין אַ שלאַכט.

— סײַ אזוי געווען אַ ליגן! רוף אַריין דיין פאָטער — ער

וועט מיך יאָ דערקענען.

— קיין מתים קען מען גיט אַרייַנרופן.

— מחים? מײַן פאָטער איז געשטאַרבן!—האַט מײַלס מיט

אַ ציטעריק קול אויסגעשריען. אָ, וואָס פאַר אַ סרויעריקע ידיעה!
מײַן פרייד איז האַלב פאַרשטערט. איך בעט דיך, לאַז מיר כאַטש
אַנקוקן מײַן ברודער אַרסור. ער וועט מיך דערקענען.—דערי-
קענען און טרייסטן.

— ער איז אויך געשטאַרבן.

— אָ, גאָט, דערבאַרים זיך איבער מיר, דעם געשטראַפּטן!

געשטאַרבן, ביידע געשטאַרבן—די ווירדיקע ווערן אַוועקגענומען
און די אומווירדיקע, ווי איך, בלייבן דאָ! אַך, איך בעט דיך,
האַב רחמנות, זאָג ניט, אַז די לידי עדיט...

— איז געשטאָרבן? ניין, זי לעבט.

— גאָט צו דאַנקען! איך בין ווידער גליקלאַך! אייל זיך ברודער און ברענג זי אַהער! און אויב זי וועט זאָגן, אז איך בין נישט איך — אָבער ניין, זי וועט עס נישט זאָגן, ניין, ניין זי וועט מיך שוין דערקענען, איך בין געווען אַ נאַר וואָס איך האָב גאָר געצווייפלט אין דעם. ברענג זי, ברענג, די אַלטע דינער, זיי וועלן מיך אויך דערקענען.

— אַלע צעשטאָרבן אַחוץ סינף: פעטער, העלסי, דיני וויד, בערנאַרד און מאַרגאַריט.

אָפּגעזאָגט און איז אַרויס פון צימער. מיילס איז געשטאַ-
נען אַ וויילע און געטראַכט. נאַכהער האָט ער גענומען שפּרייזן
היין און צוריק מורמלענדיק:

— די פינף גרעסטע אויסוואַרפן האָבן איבערגעלעבט צוויי-
און-צוואַנציק ערלאַכע און געטרייע—אַמאָדנע זאָך.

ער האָט אַלץ געשפּרייזט היין-און-צוריק און גערעדט צו
זיך אליין, אינגאַנצן פאַרגעסנדיק אָן דעם קיניג דער קיניג האָט
אויף אים געקוקט און צום סוף ערנסט און מיט אמתן רחמנות—
כאָטש די ווערטער האָבן געקלונגען איראַניש—געזאָגט:

— נעם זיך נישט צום האַרצן, מיין טייערער: פאַרצן אויף
דער וועלט נאָך מענטשן, וואָס ווערן נישט אָנערקענט און זייערע
רעכט ווערן אָפּגעלייקנט, דו האָסט אַ חבר צו דיין אומגליק.

— אַ, מיין קיניג — האָט הענדאָן אויסגעשריען, רוים
ווערנדיק אַ ביסל, — פאַראַורטייל מיר נישט, וואַרט און דו וועסט
זען. איך בין נישט קיין באַטריגער—זי וועט עס באַשטעטיקן. דו
וועסט עס הערן פון די פראַכטיקסטע ליפן אין ענגלאַנד. איך —
אַ באַטריגער? וואָס רעדסטו? איך האָב געקענט דעמדאָזיקן אַלטן
שלאָס, אָט די אַלע בילדער פון מיינע אור-עלטערן, אָט די אַלע
זאַכן, וואָס זיינען אַרום אונז, ווי אַ קינד קען זיין קינדער-צימער.
דאָ בין איך געבאָרן געוואָרן און דאָ בין איך אויסגעהאָדעוועט
געוואָרן, מיין האַר. איך זאָג דיר דעם ריינעם אמת. איך וואָלט
דיך נישט גענאַרט, און זאָל מיר קיינער נישט גלויבן, — בעט איך

דיך, דו וואָלטט אין מיר ניט צווייפלען—דאָס וואָלט איך ניט אי-
בערגעטראָגן.

— איך צווייפל ניט אין דיר—האַט דער קיניג מיט אַ קני-
דערשער איינפאַכקייט און צוטרוי געוואָגט.

— איך דאַנק דיר פון גאַנצן האַרצן! — האָט הענדאָן
אויסגערופן מיט אַ היץ, וואָס האָט באַוויון ווי גערירט ער איז.
דער קיניג האָט מיט דערוועלביקער איינפאַכקייט ווייטער
געוואָגט:

— האָסטו אין מיר געצווייפלט?

הענדאָן האָט זיך דערפילט ווי שולדיק, און ער איז גע-
ווען צופרידן, וואָס גיט איז אַריין און פאַרשפּאַרט אים צו
ענטפערן.

אַ פּראַכטיקע, רייך-געקליידטע דאַמע איז אַריין נאָך אים
און הינטער איר זיינען געקומען עטלאַכע דינער אין ליורייען.
די דאַמע איז געגאַנגען ניט לאַנגזאַמע טריט, דעם קאַפּ אַראָפּ-
געלאָזן און מיט די אויגן צו דער ערד. איר פנים איז געווען
אויסערגעוויינלאַך טרויעריק.

מיילס הענדאָן האָט אַ שפרונג געטאָן פאַראויס און
אויסגעשריען:

— אַ, מײן עדיט, מײן טייערע!...

אַפּער גיט האָט אים אָפּגעשטופּט אָן אַ זייט און געוואָגט
דער דאַמע:

— גיב נאָר אַ קוק אויף אים, דו קענסט אים?

דערהערנדיק מיילס עס שטים האָט די דאַמע אַציטער
געטאָן און אירע באַקן זיינען רויט געוואָרן. זי האָט אינגאַנצן
געציטערט.

זי איז אייניקע מינוטן געשטאַנען שטיל, נאַכהער האָט זי
לאַנגזאַם אויפגעהויבן דעם קאַפּ און מיט אַפאַרשטיינערטן, דער-
שראַקענעם בליק, אַ קוק געטאָן הענדאָנען אין די אויגן. די
בלוט איז, טראָפּן נאָך טראָפּן, פאַרשוואַנדן פון איר פנים און
אין אים איז בלוז פאַרבליבן אַ גרויע טויטע בלאַסקייט. דאָן האָט
זי מיט אַ קול, וואָס איז געווען אַזוי טויט ווי איר פנים, געוואָגט

— איך קען אים ניט! — און אומקערנדיק זיך האָט זי מיט אַ קרעכץ און אַ פאַרשטיקטן קול פאַרלאָזן דאָס צימער.
מײלס הענדאָן האָט זיך אַראָפּגעלאָזן אויף אַ שטול און פאַרדעקט דעם פנים מיט די הענט. אין אַ וויילע אַרום האָט זיין ברודער זיך געווענדט צו די דיגער:

— איר האָט אים באַטראַכט. קענט איר אים?

זי האָבן געשאַקלט מיט די קעפּ אויף זיין.

דאָן האָט ער ווידער געזאָגט:

— די דיגער קענען אייך ניט, סער, איך האָב מורא, אַז דאָ איז עפעס אַטעות, איר האָט דאָך געזען, אַז מײן ווייב קען אייך אויך ניט.

— דיין ווייב? — און אין אַ מאָמענט איז גיז געווען צו-געדריקט צום וואַנט און מײלס האָט אים, ווי מיט אייזערנע צוואַנגען געהאַלטן ביים האַלז, — אַ, דו פוקס-האַרציקער קנעכט, איצט פאַרשטיי איך שוין אַלק! דאָס האָסטו אַליין געשריבן דעם פאַלשן בריוו, אונ דער שרר דערפאַר איז מײן געגנבעטע גוטס און מײן פּלה. נו, די מינוט אַרויס פונדאַנען, אַז ניט וועל איך נאָך באַליידיקן מײן ערע פון אַ זעלנער דורך דעם מאָרד פון אַזאַ מיאוסע בריאה, ווי דו ביסט!

גיו, מיט אַ בלוט-פאַרלאַפּענעם פנים און כמעט אַ דערוואַך-גענער איז אַפּאל געטאָן אין דעם נאַנטסטן שטול און באַפוילן די דיגער זיי זאָלן כאַפּן און בינדן דעם מערדערנישן אומבאַקאַנטן, אָבער די דיגער האָבן געקווינקלט און איינער פון זיי האָט זיך אָפּגערופּן:

— ער איז באַוואָפּנט, סער גיז, און מיר זיינען מיט ליי-דיקע הענט.

— באַוואָפּנט! איז וואָס איז? איר אַלע אויף אים איינעם? נעמט אים, זאָג איך!

אָבער מײלס האָט זיי געוואַרנט, זיי זאָלן זיין פאַרויכטיק.
— איר קענט מיך פון אַמאָל-האַט ער געזאָגט, — איך האָב זיך ניט געענדערט, קומט אַהער, אויב איר ווילט.

זיין אַנצוהערעניש האָט די דינער ניט צוגעגעבן קיין מוט
און זיי זיינען פאַרבליבן אויף זייערע עריטער.

— טו גייט כאָטש, איר געמיינע פייגלינגס, באַוואָפנט זיך
און היט אים ער זאָל ניט אַנטלויפן ביז איך וועל ברענגען די
וואַך—האָט גיין געזאָגט.

און אומקערנדיק זיך פון שוועל האָט ער צוגעגעבן:
— ס'וועט זיין גלייכער פאַר אייך, אז איר וועט זיך ניט
פּרובירן אומזיסט צו אַנטלויפן.

— אַנטלויפן? אויב דו האָסט קיין אַנדער זאָרג ניט, קענסטו
זיין רואיק. מיילס הענדאָן איז באַלעבאָס פון הענדאָן-שלאָס
און פון אַלץ, וואָס אין אים געפינט זיך. ער וועט דאָ פאַרבלייבן—
קענסט אין דעם זיכער זיין.

זעקס=און=צוואנציקסטער קאפיטל.

דער אָפגעלייקנמער.

דער קיניג איז געזעסן א וויילע פארטראכט, נאכהער האָט ער אויפגעהויבן דעם קאָפּ און געזאָגט: — מאָדנע, זייער מאָדנע, איך קען דאָס גאָרניט פאַרשטיין.

— ס'איז גאָרניט מאָדנע, מיין קיניג. איך קען אים, און זיין גאַנצע האַנדלונג איז פונקט נאָך זיין כאַראַקטער. ער איז געווען אַן אויסוואַרף פון געבאָרן טאָג אָן.

— אַ, איך רייד ניט וועגן אים, ס'ער מיילט. —
— ניט וועגן אים? פון וועמען=זשע? וואָס=זשע דען איז מאָדנע?

— וואָס מען כאַפט זיך ניט, אַז דער קיניג איז פאַר=שוואַנדן?

— וואָס? ווי אזוי? וועלכער? איך פאַרשטיי ניט.
— טאַקע? קומט עס ביי דיר ניט אויס מאָדנע, וואָס די גאַנצע לאַנד — איז ניט פאַרפלייצט מיט שלוחים, וואָס זאָלן מיך אַרומזוכן און מיט אויפרופן, וואָס זאָלן באַשרייבן מיין פערזאָן? איז די פאַרשווינדונג פון דעם עלטעסטן אין דער מלוכה ניט גענוג אויפצורודערן די גאַנצע לאַנד? איז מיין פאַרשווינדונג אזא קלייניקייט, אַז קיינער זאָל עס גאָרניט באַמערקן? —

— אמת, מיין קיניג, כ'האַב גאָר פאַרגעסן — האָט הענג. דאָן געזאָגט, און, אָפּוּפּצנדיק אַ קלער געטאָן: „אַ אַרימער משוגענער! ער איז נאָך אַלץ פאַרנומען מיט זיין רירנדן טרוים.“ — אָבער איך האָב אַ פלאַן, וואָס וועט אונז ביידן אויס=ריכטן — האָט דער קיניג ווייטער געזאָגט — איך וועל אָנשרייבן

א פאפיר אין דריי לשונות — לאטיין, גריכיש און ענגליש — און
דו וועסט עס מאַרגן פרי איילנדיק אָפּפירן קיין לאַנדאָן. גיב עס
קיינעם ניט איבער, אחוץ אין די אייגענע הענט פון מיין פעטער,
דעם לאַרד הערסטפּאָרד. ווען ער וועט עס זען, וועט ער
וויסן, אז איך האָב עס געשריבן, און ער וועט גלייך שיקן
נאָך מיר.

— וואָלט ניט געווען גלייכער, מיין פרינץ, מיר זאָלן
בעסער וואַרטן דאָ ביז איך וועל פעסטשטעלן מיינע רעכט? איך
וואָלט דאַמאַלסט אַ סך בעסער געקענט...

דער קיניג האָט אים באַפעליק איבערגעריסן:
— גענוג! וואָס פאַר אַ ווערדע האָבן דייע אומבאַדייטנדע
געשעפטן, אין פאַרגלייך מיט דאָס וואוילזיין פון אַ גאַנץ פּאָלק
און שטאַנדע האַפטיקייט פון אַ טראָן?!
און ווי אים וואָלט באַנג געטאָן זיין שטרענגקייט, האָט ער
ווייך צוגעגעבן:

— געהאָרך מיך און האָב קיין פורכט. איך וועל דיך אויפֿ-
ריכטן. איך וועל דיר אומקערן אַלק, וואָס געהערט צו דיר און
נאָך מער. איך וועל געדיינקען דיין געטרייקייט און וועל דיך
באַלוינען.

ריינדיק אזוי, האָט ער גענומען די פען און געזעצט זיך
שרייבן, הענדאָן האָט אים באַטראַכט מיט ליבע און גע-
קלערט: „ווען ס'וואָלט געווען פינסטער, וואָלט איך געמיינט,
אז עס רעדט מיט מיר באַמת אַ קיניג. ווען עס כאַפט אים אָן,
בליצט ער און דונערט ווי אַן אמתער קיניג. אָבער וואו האָט ער
זיך דאָס אויסגעלערנט דעם קונץ? קוקט נאָר אָן ווי ער שמירט
עס אַביסל זיינע דריידלעך, פאַרשטעלנדיק זיך, אז דאָס זיינען
גריכישע און לאַטיינישע ווערטער! סײַדן איך וועל עפעס אויס-
קלערן אַ גוטן תּירוץ אָפּצונאַרן אים, אז ניט וועל איך מוזן פּאַרן
מאַרגן קיין לאַנדאָן אין דער ווילדער שליחות, וואָס ער האָט
אויסגעטראַכט פאַר מיר“.

דערנאָך האָט זיך סער מיילס ווידער פאַרטראַכט וועגן
זיין אייגענעם צושאַל. ער איז אזוי געווען פאַרטיפּט אין זיינע

געדאנקען, אז ווען דער קיניג האָט אים אינגיכן דערלאנגט דעם
אַנגעשריבענעם פאַפיר, האָט ער אליין ניט באַמערקט, ווי ער
האָט עס צוגענומען, און אַריינגעלייגט אין בוזים-קעשענע.

— ווי מאָדנע רעסעלהאַפּט זי האָט געהאַנדלט — האָט ער

גערעדט צו זיך אליין, — איך רעכן, אז זי האָט מיך יאָ דער-

קענט. און איך רעכן, אז זי האָט מיך ניט דערקענט, איך ווייס,

אז איינס איז סותר דאָס אַנדערע, אָבער איך קען ניט מאַכן, אז

איינס זאָל אַרויסשטויסן דאָס צווייטע, אָדער איבערוועגן איינס

דאָס אַנדערע. די מעשה איז, אַ פנים, אזוי: זי האָט יאָ געמוזט

דערקענען מיין פנים, מיין פיגור, מיין קול — וואָרום ווי קען

דען אַנדערש זיין? דאָך האָט זי געזאָגט, אז זי קען מיך

ניט, און דאָס איז דער ריינער אמת, וואָרום זי קען קיין ליגן

ניט זאָגן. אָבער וואָרט נאָר! איך רעכן, אז איך הויב אָן צו

פאַרשטיין. אפשר האָט ער אויף איר געווירקט, באַפּוילן איר,

געצוואונגען איר צו זאָגן אַ ליגן? יאָ, אזוי איז עס! די רעטע-

ניש איז געלייזט. זי האָט אויסגעזען טויט פון שרעק. זי איז גע-

ווען אונטער זיין צוואַנג. איך וועל זי ווכן, איך וועל זי געפני-

גען, און איצט, ווען ער איז דערביי ניטאָ, וועט זי זאָגן איר

אייגענעם מיינונג, דעם אמת. זי וועט זיך דערמאָנען אָן די אַלטע

צייטן, ווען מיר האָבן צוזאַמען געשפּילט, דאָס וועט דערווייכן

איר האַרץ, און זי וועט מיך מער ניט פאַרראַטן, זי וועט מיך

אַנערקענען. זי האָט ניט קיין פאַררעטערניש בלוט אין זיך. זי

האָט דאָך מיך אַמאָל ליב געהאַט — און דאָס איז מיין באַוואָר-

נונג, וואָרום וועמען מען האָט ליב, יענעם באַטריגט מען ניט.

ער האָט ענערגיש אַ שפּרייז געטאָן צום טיר, אָבער אין

דעם מאַמענט האָט זיך די טיר געעפּנט, און ער יט איז אַריין.

זי איז געווען זייער בלאַס, אָבער זי איז געגאַנגען מיט אַ פעסטן

טראַט, און האָט זיך געהאַלטן גראַציעז און פול מיט מילדער

זעלבסטווירדע. איר פנים איז געווען טרויעריק, ווי פריער:

מיילס האָט זיך צוטרוילאך אַ וואָרף געטאָן איר אַנט-

קען, אָבער זי האָט אים באַזייטיקט מיט אַ קוים באַמערקבאַרער

האַנט-באַוועגונג. זי האָט זיך אַוועקגעזעצט און געבעטן אים ויצן.

אזוי איינמאך האָט זי אים געגעבן צו פילן, אז זיי זיינען גיט
מער קיין אלטע פריינט, און געמאכט אים פאר אן אומבאקאנטן
און אגאסט. די איבעראשונג און אומגעריכטיקייט פון אזא האנד-
לונג, האָט אים אזוי צומישט, אז ער האָט איין מינוט אָנגע-
הויבן צו צווייפלען, צו איז ער טאָקע דערזעלביקער, פאר וועלכן
ער גיט זיך אַרויס.

— סער— האָט ליידעדיג געזאָגט, — איך בין געקומען
וואָרנען אייך. מען קען אפשר גיט צוויינען משוגעאים אָפצוזאָגן
זיך פון זייער משוגעת, אָבער מען קען פלייכט איבערריידן זיי,
זיי זאָלן זיך פאַרהיטן פון געפאַר. איך רעכנן, אז איר האַלט
אייער אַיינגערעטע פאַנטאַזיע פאַרן ריינעם אמת און דעריבער
איז עס גיט קיין פאַרברעכן, — אָבער טראָגט זיך מיט אים גיט
אַרום דאָ, ווייל דאָ איז עס אַ סכנה.

זי האָט זיך אַ וויילע גוט אַיינגעקוקט אין מיילס פנים
און צוגעגעבן:

— די געפאַר איז נאָך דערמיט גרעסער, וואָס איר זייט
באמת ענלאַך צו אונזער יינגל, ווען ער וואָלט דערלעבט צו
אייערע יאָרן.

— גאָט אין הימל, מאַדאָם איך בין דאָך טאָקע ער!
איך גלויב באמת, אז איר מיינט אזוי, סער, — איך צווייפל
גיט אין אייער ערליכקייט, אָבער איך וואָרן אייך— דאָס איז
גאָר. מײן מאַן איז הערשער אין גאַנצן געגנט, זיין מאַכט האָט
קיין גרעניץ גיט; מענטשן ווערן גליקלאַך אָדער הונגערן נאָך
זיין ווילן. וואָלט איר גיט געווען ענלאַך צו דעם מענטשן, פאר
וועלכן איר גיט זיך אַרויס, וואָלט, אפשר, מײן מאַן אייך ערלויבט
דאָס פאַרגעניגן אומצוטראַגן זיך מיט אייער פאַנטאַזיע, אָבער,
איצט גלויבט מיר, איך קען אים גוט. איך ווייס וואָס ער וועט
טאָן: ער וועט אַלעמען זאָגן, אז איר זייט אַ משוגענער פאַטרי-
גער און אַלע וועלן אים נאָכזאָגן.

זי האָט זיך ווידער אָנגעבויגן צו הענדל אָנען מיט דעם-
זעלביקן פאַרשיקן בליק און צוגעגעבן:

— אויב איר וואָלט טאָקע געווען מיילס הענדל אָן

און ער וואָלט עס געוואוסט, און די גאַנצע געגנט וואָלט עס געוואוסט—באַטראַכט וואָס איך זאָג אייך און איבערלייגט זיך, — וואָלט איר אויך געווען אין דערוועלביקער סבנה און אייער אונטער גאַנג וואָלט אַלץ געווען אומפאַרמיידלעך. ער וואָלט אייך נישט אָנערקענט, ער וואָלט אייך אָפגעלייקנט, ער וואָלט אייך פאַר-ראַסן, און קיינער וואָלט נישט געוואָגט אָנצונעמען זיך אייער קריודע.

— איך גלויב פאָלשטענדיק — האָט מיילס פאַרכיטערט געזאָגט, — די קראַפט, וואָס קען צווינגען איין לעבנס-לענגלאַכן פריינד צו פאַרראַטן און אָפלייקענען דעם צווייטן, — קען געוויס צווינגען געהאַרעכט צו זיין דאָרטן, וואו ברויט און לעבן איז אויפן וואָגשאַל, בפרט, אז קיין פאַרבאַנד פון געטרייקייט און פריינדשאַפט איז צווישן נישטאָ.

אַלייכטע פאַרב האָט באַגאַסן עדיטס פנים און זי האָט אַראָפגעלאָזן די אויגן צו דער ערד, אָבער איר שטים איז געווען רואיק, ווען זי האָט ווייטער געזאָגט:

— איך האָב אייך געוואָרנט און מוז אייך ווייטער וואַרע-נען, איר זאָלט אַנטלויפן פון דאַנען, אז נישט וועט אייך דער מענטש פאַרניכטן. ער איז אַ טיראַן, וואָס ווייס נישט פון קיין רחמנות, איך, זיין געשמטע שקלאַפּין, ווייס עס גאַנץ גוט. דער אָרימער אַר טור און מיילס און מיין טייערער באַשיצער סער ריטשאַרד זיינען שוין אין זייער אייביקער רו און באַפרייט פון אים—הלוואי וואָלט איר אויך געווען מיט זיי, איידער פאַרבלייבן דאָ און אַריינספאַלן אין די צוואַנגען פון דעמדאָזיקן מערדער. איי-ערע פאָדערונגען זיינען אַ שטערונג צו זיין טיטל און פאַרמעגן; איר זייט אויף אים אָנגעפאַלן אין זיין אייגענער הויז—איר זייט פאַרלאָרן, אויב איר בלייבט דאָ לענגער. אַנטלויפט—נישט געקלערט, אויב אייך פעלט געלט, נעמט מיין בייטל, איך בעט אייך, קויפט אונטער די דינערשאַפט זיי זאָלן אייך דורכלאָזן. אָ, זייט געוואָרנט, אומגליקלאַכער, און אַנטלויפט, כל-זמן עס איז נישט צו שפעט. מיילס האָט מיט אַ באַוועגונג אָפגעווענדט דאָס בייטל און געשטעלט זיך פאַר איר.

— דערפילט— מײן אײנציקע בקשה—האַט ער געזאָגט, —
קוקט מיר גלייך אין די אויגן און איך וועל זען, צי חעט איר
אויסהאַלטן מײן בליק. אָט אזוי. איצט ענטפערט מיר: בין איך
מײלס הענדאָן?

— גײן, איך קען אײך ניט.

— שווערט.

שטיל, אָבער דײטלאַך האָט זי געענטפערט:

— איך שווער.

— אָ, דאָס איז מער וויסל איך קען גלויבן!

— אַנטלויפט! פאַרלירט ניט די מײערע צײט! אַנטלויפט

און ראַטעוועט זיך!

אין דעם מאַמענט איז אַרײן פּאַליצײ, און אַ ווילדע ראַנג-
לעניש האָט זיך אָנגעהויבן. אָבער זײ האָבן גיך באַזיגט הענג-
דאָנען, און ער מיטן קיניג זײגען אָפּגעפירט געוואָרן אין
תּמסײה.

זיבן-און-צוואנציקסטער קאפיטל.

אין געפענגעניש.

די קאמערן זיינען אלע געווען איבערפולט, האָט מען די צוויי פריינד צוגעשמידט מיט אַ קייט אין אַ גרויסער קאמער, וואו עס האָבן זיך אויסגעהאַלטן קליינע פאַרברעכערס. זיי זיינען אַריינגעפאלן אין אַן עקלהאַסטער און כומלדיקער קאַמפּאַניע פון זאַסערע צוואַנציק מענער און פרויען. אלע אין האַנט-און-ניס-קײסן.

דער קיניג האָט זיך ביטער באַקלאַגט אויף דער גוואַלדי-קער ערנידערונג, וואָס איז באַגאַנגען געוואָרן קעגן זיין קיניגלאַ-כער פּערזאָן, אָבער הענד אָן איז געווען פינסטער און שווייג-דיק. ער איז גאָר צעטומלט געווען.

ער איז צוריק געקומען אַהיים, ערוואַרטנדיק, אַז יעדערער זעט אים באַגעגענען מיט אַכענע אַרימס און מיט שמחה, אָבער אַנשטאַט דעם, האָט ער באַגעגנט אַ קאַלטן אויפנאַם אין אַ געפּענ-געניש. די ערוואַרטונג און די ווירקלאַכקייט זיינען געווען אַזוי פאַרשיידן, אַז ער איז ווי פאַרשטיינערט געוואָרן. ער האָט ניט געקענט באַשליסן, וואָס איז דאָ מער: טראַגישעס אָדער קאַמישעס. ער האָט זיך געפילט ווי אַ מענטש, וואָס איז אַרויסגעשפרונגען אַנצוקוקן אַרעגנבויען און איז געטראָפּן געוואָרן פון אַ דונער.

אָבער ביסלאַכווייז זיינען זיינע צעמישטע געדאַנקען געקו-מען אין אַרדענונג און האָבן זיך אָפּגעשטעלט אויף עדיסן. ער האָט באַטראַכט און אַרומגעקלערט איר אויפערונג פון אלע זייסן, אָבער ער האָט ניט געקענט אויסגעפינען, צי האָט זי

אים דערקענט אָדער ניט. דאָס איז געווען אַ שווערע רעטעניש, אָבער געענדיקט האָט ער דערמיט, וואָס ער האָט באַשלאָסן, אַז זי האָט אים יאָ דערקענט, נאָר זי האָט זיך פון אים אָפגעזאָגט צוליב עגאָאיסטישע טעמים. ער האָט געוואָלט פאַרשילטן איר נאָמען, אָבער דערדאָזיקער נאָמען איז אזוי לאַנג געווען הייליק פאַר אים, אַז זיין צונג האָט זיך ניט באַוועגט צו לעסטערן אים. פאַרוויקלט אין צעריסענע און פאַרשמאַלצענע טורמע-קאָלדרעס, האָבן דער קיניג און הענדאָן פאַרבראַכט אַן אומ-רואיקע נאַכט. דער אונטערגעקויפטער וועכטער האָט פאַר איי-ניקע אַרעסטאַנטן געבראַכט בראַנסן. די אָנגעשיפורטע חברה האָט דערנאָך אַ לאַנגע צייט געוונגען אומפאַרשעמטע לידער, גע-שלאָגן זיך, געשריען און געלאַכט. נאָך האַלבע נאַכט, איז איינער פון די אַרעסטאַנטן באַפאַלן אַן אַרעסטאַנטקע און ער וואָלט זי דערהרגעט צום טויט, שלאָגנדיק איר מיט זיינע קייטן איבערן קאָפּ, ווען דער וועכטער וואָלט באַצייטנס ניט אַריינגעפאַלן און ניט באַרואיקט אים מיט עטלאַכע גוטע קלעפּ איבערן קאָפּ. נאָכ-דעם איז געוואָרן רואיק און יעדערער, וועמען ס'האַבן ניט געקיימערט דאָס קרעכצען און זיפצן פון די צוויי צעשלאָגענע. האָבן געהאַט די מעגלאַכקייט איינצושלאָסן.

אין פאַרלוויף פון דער קומענדיקער וואָך זיינען די טעג און נעכט פאַרבייגעגאַנגען מיט דערזעלביקער איינאַרטיקייט וואָס דער ערשטער מעת-לעת. בייטאָג זיינען געקומען מענטשן, וואָס הענדאָן האָט זיי, מער אָדער ווייניקער, געדענקט און, אָנקונדיק דעם „פאַטריגער“, געשימפט און געוידלט אים. ביי-נאַכט האָבן זיך רעגלמעסיק איבערגעחורט די שיפורע סקאַנדאַלן צום סוף איז דאָך פאַרגעקומען עפעס אַנייט: דער וועכטער האָט אַריינגעפירט אַן אַלטן מאַן און געזאָגט:

— דער לומפּ איז דאָ אין קאַמער. וואַרף נאָר אַרום מיט דינע אַלטע אויגן און זע, צי קענסטו אים ניט דערקענען.

דאָס ערשטע פאַר דער גאַנצער צייט פון זיין געפאַנגענע-שאַפט האָט הענדאָן דערפילט אַן אָנגענעם געפיל.

„דאָס איז דאָך בלעק אַנדריוס — אַדינער, וואָס האָט

זיין גאנצן לעבן געדינט אין מיין פאָטערס פאָמיליע—א געטרייער
ערלאַכער מאַן מיט אַן ערלאַך האַרץ אין זיין ברוסט—ווייניקסטנס,
אזוי איז ער פריער געווען. איצט זיינען אלע פאלש. אָט וועט
איר זען, אז ער וועט מיך דערקענען; אָבער ער וועט זיך מאַכן,
אז ער קען מיך ניט, ווי די איבריגע.

דער אַלטער מאַן האָט זיך אַרומגעקוקט, באַטראַכט יעדער
פנים באַזונדער, און צום סוף געזאָגט:

— איך זע דאָ קיינעם ניט, אַחוץ קליינע גנבים און
גאַסן-שלעפּער. וועלכער איז דאָ דער באַטריגער?

דער וועכטער האָט זיך צעלאַכט:

— באַטראַכט נאָר אָט די חיה און זאָג מיר דיין מיינונג.

דער אַלטער איז צוגעגאַנגען, באַטראַכט הענד אָנען

פון קאַפּ ביז די פיס און געזאָגט:

— ניין, דאָס איז ניט הענד אָן — און איז קיינמאַל

ניט געווען הענד אָן.

— ריכטיק! — האָט דער וועכטער צוגעשטימט, — דייןע

אַלטע אויגן זעען נאָך גענוג גוט. ווען איך וואָלט געווען סער גיור,

וואָלט איך גענומען אָט דעם שמוציקן נפש און וואָלט ...

און, אויסהויבנדיק זיך אויף די שפיץ פינגער און,

כלומרשט, פאַרציענדיק אַ שטריק אַרום האַלז, האָט ער כאַרכ-

לענדיק און כראַפענדיק באַוויזן, ווי אזוי ער וואָלט הענד אָנען

אויפגעהאַנגען.

— זאָל ער דאַנקען גאָט, וואָס ער'ס ניט כאַפן אַן ער-

גערן פסק — האָט דער אַלטער מיט רציחה געזאָגט, — ווען עס

ווענדט זיך אָן מיר, וואָלט איך אים געלאָזט אָפּבראַטן לעבעדי-

קערהייט, ווי דו זעסט מיך אַ מענטשן!

דער וועכטער האָט זיך צעלאַכט מיט אַ חילדן געלעכטער

און געזאָגט:

— נעם אים אַ ביסל לעבער, אַלטער. אלע טוען עס. דאָס

וועט דיך פאַרוויילן.

ווי נאָר דער וועכטער איז אַרויס, אזוי האָט דער אַלטער

אַ פּאל געסאָן אויף די קני און גענומען שעפּטשען:

— אדאנק דעם אויבערשטן, וואָס דו ביסט צוריקגע-
 קומען, מיין טייערער באַלעבאָס! איך האָב געגלויבט, אַז דו
 ביסט שוין זיבן יאָר טויט, און — אָ, אדאָנק גאָט—איך זע דיך
 לעבעדיק! איך האָב דיך דערקענט די ערשטע מינוט, און ווי
 שווער ס'איז מיר געווען צו מאַכן אַ שטיינערנעם פנים און זאָגן,
 אַז איך זע דאָ מער ניט ווי קליינע גנבימלאַך און גאַסן-יונגען!
 איך בין אַלט און אַרים, סער מיילס, אָבער זאָג נאָר אַ וואָרט
 און איך וועל גיין און אויפווייזן דעם אמת, מען זאָל מיך אַפילו
 דערווערן דערפאַר.

— גיין — האָט הענדאָן געזאָגט, — דו וועסט ניט
 גיין, דאָס וואָלט נאָר דיך אומגעבראַכט, און אונז וואָלט דערפון
 קיין טובה ניט אַרויסגעקומען. אָבער איך דאַנק דיר טיין-ווייסיי
 דערפאַר, וואָס דו האָסט מיר אומגעקערט מיין גלויבן אין
 מענטשן.

דער אַלטער דינער איז שטאַרק צו גיין געקומען הענט-
 דאָנען און דעם קיניג. ער פלעגט זיך אַריינכאַפן עטלאַכע
 מאָל אין סאָג צו שפּאַטן פון דעם „באַטריגער“ און, שטילער-
 הייט, ברענגען יעדעס מאָל עפעס אַ גאַשעריי צו פאַרבעסערן די
 סורמע-מאַכלים. צו דערוועלביקער צייט פלעגט ער איבערגעבן
 אַלע גייסן. די גאַשערייען פלעגט הענדאָן איבערלאָזן פאַרן
 קיניג, הייל זיין מאַיעסטעט, וואָס האָט ניט געקאַנט פאַרטראָגן
 די פוילע און שלעכטע שפייזן פון סורמע, וואָלט אונטערגע-
 באַנגען אַן די אַריינגעבראַכטע גוטע זאַכן.

אַנדריוס פלעגט זיך אויפהאַלטן אַ קורצע וויילע, כדי
 ניט אַרויסצורופן קיין חשד, אָבער אים איז געלונגען יעדעס
 מאָל איבערצוגעבן גענוג ידיעות. די ידיעות פלעגט ער איבער-
 געבן אין דער שטיק, און אויפן קול פלעגט ער זידלען הענט-
 דאָנען מיט די לעצטע ווערטער, צום גרויס פאַרגעניגן פון די
 צוהערער.

ביסלאַכוויז האָט הענדאָן פון אים דערוואוסט אַלץ,
 וואָס ס'האָט פאַסירט אין זיין פאַמיליע. אַרסור איז געשטאַרבן
 מיט זעקס יאָר צוריק. זיין טויט און דאָס וואָס פון מיילסן

איז קיין שום ידיעה ניט געווען, האָבן אונטערגעבראַכן דעם
 פּאָטערס געזונט. ער האָט געפילט, אז ער וועט אין קורצן שטאַרבן
 און זיין וואונטש איז געווען צו זען גיור און עדיס פּאַרהיי-
 ראַט איידער ער וועט אַוועקגיין מן דער וועלט. עדיס האָט
 זיך שטאַרק געבעטן, מען זאָל אַפּלייגן די חתונה, אַלץ האָפּנדיק,
 אז מיינס וועט זיך אומקערן. דאָן איז אָנגעקומען דער בריח
 מיט דער ידיעה זעגן זיין טויט. דאָס האָט אינגאַנצן אַוועקגעלייגט
 דעם אַלטן סער ריטשאַרד. ער האָט געגלויבט, אז זיינע טעג
 זיינען געציילט, און ער און גיור האָבן דורכאויס געפּאָדערט עס
 זאָל זיין חתונה. עדיס האָט זיך קוים אַינגעבעטן, מען זאָל עס
 אַפּלייגן אויף אַ חודש צייט, דערנאָך האָט זי אויסגעבעטן אַ צווייטן
 חודש און אַ דריטן. די חופּה איז פּאַרגעקומען ביי סער ריטש-
 שאַרדס טויטן-בעט. דער שדוך איז ניט געווען קיין גליק-
 לאַכער. מען האָט געשמועסט אומעטום, אז אינגיכן נאָך דער
 חתונה האָט עדיס געפונען צווישן איר מאַנס פּאַפּירן עסלאַכע
 ניט געענדיקטע עקזעמפּלאַרן פון „מיינס“ בריוו און האָט אים
 באַשולדיקט אין אַ געמיינער פעלשונג, וואָס האָט דערנעענסערט
 די חתונה און סער ריטשאַרדס טויט. מען דערציילט, אז ער באַ-
 גייט זיך זייער שלעכט מיט זיין ווייב און מיט דער דינערשאַפּט.
 איבערהויפּט, זינט דער פּאָטער איז געשטאַרבן, געפינט ער ניט
 פאַר גייטיק צו פאַרשטעלן זיך און באַהאַנדלס אָן רחמנות יעדערן,
 וואָס קומט מיט אים אין באַרירונג אָדער וואָס איז אַפּהענגיק
 מן אים.

איין טייל פון אַנדריוס פּלוידעריי האָט דער קיניג צו-
 געהערט מיטן גרעסטן אינטערעס.

— מען זאָגט, אז דער קיניג איז משוגע—האָט דער אַל-
 סער איינגערוימט, אָבער גאָט זאָל אַיך היטן צו זאָגן, אז איר
 האָט עס געהערט פון מיר, וואָרים זיי זאָגן, אז עס קומט דער-
 פאַר טויט-שטראַף.

זיין מאַיעסטעט האָט אַ בליץ געטאָן אויף דעם אַלטן מיט
 די אויגן און געזאָגט:

— דער קיניג איז ניט משוגע, מיין גוטער אַלטער, און

סיוועט זיין גלייכער פאר דיר, דו זאלסט זיך פארנעמען מיט איי-
גענע געשעפטן, איידער מיט אועלכע נארישע פלוידעריי.

— וואָס מיינט דער יינגל? — האָט דער אַלטער געפרעגט,
ניט ערוואַרטנדיק פון דערדאָזיקער זייט קיין אָנפאַל. אָבער העג-
דאָן האָט אים אַ וואונק געטאָן און ער האָט ווייטער דערציילט:
— דער פאַרשטאַרבענער קיניג וועט ווערן געבראַכט צו
קבורה אין אַ טאָג אָדער אין צוויי טעג אַרום—דעם זעכצנטן פון
היינטיקן חודש, און דער נייער קיניג וועט געקרוינט ווערן אין
וועסטמינסטער דעם צוואַנציקסטן.

— איך רעכנן, אז זיי דארטן אים פריער אויסגעפינען —
האָט זיין מאַיעסטעט אַ מורמל געטאָן, און האָט צוטרילאָך צוגע-
געבן: נאָר מ'ן הסתם וועלן זיי שוין דערפאַר זאָרגן — און איך
אויך.

— אין נאָמען פון...

אָבער העגדאָן האָט אים ווידער אַ וואונק געטאָן און ער
איז שטיל געפליבן. דערנאָך האָט ער זיך ווייטער אומגעקערט
צו זיין שמועס:

— סער גיו פאַרט צו דער קרוינונג, און מיט גרויסע
האַפענונגען. ער האָפט צו קומען צוריק אַפער, ווייל ער איז אין
גרויס פריינדשאַפט מיט דעם לאַרד־רעגענט.
— וואָסער לאַרד־רעגענט? — האָט זיין מאַיעסטעט גע-
פרעגט.

— זיין גנאָד דער הערצאָג פון סאַמערעסט.
— וואָסער הערצאָג פון סאַמערעסט?
— אַך, גאָט מיינער, ס'איז מער ניטאָ ווי איין הערצאָג
פון סאַמערעסט— סיימאָר, גראַף הערטספאָרד.
— זינט ווען איז ער געוואָרן אַ הערצאָג און אַ לאַרד־רע-
גענט? — האָט דער קיניג שאַרף געפרעגט.
— זינט דעם לעצטן טאָג פון יאָנואַר.
— און ווער, איך בעט דיך, האָט אים געמאַכט פאַר אַזאַ
איינעם?

— ער אליין און דער הויך-ראט מיט דער הילף פון קיניג.
זיין מאַיעסטעט האָט אויפגעציטערט.

— דער קיניג!—האָט ער אויסגעשריען.—וואָס ער קיניג?
— וואָסער קיניג, אין דער אמתן! (באַרמהאַרציקער גאַט,
וואָס פעלד דעם יינגל). אַזוי ווי מיר האָבן ניט מער ווי איין
קיניג, איז ניט שווער צו ענטפערן: זיין העכסט הייליקע מאַיעס-
טעט קיניג עדוואַרד דער זעקסטער—גאַט באַשיץ אים! יאָ, יאָ,
און ער איז אַ וואויל קינד אויך. און צי איז ער משוגע אָדער
ניט—זיי זאָגן, אַז ער ווערט מיט יעדן טאַג בעסער—אַבער יעדע-
רער לויבט אים. יעדערער בענטשט אים און אַלע בעטן גאַט, ער
זאָל לאַנג קיניגן אין ענגלאַנד. וואָרים ער האָט אָנגעהויבן זיין
קיניגטום מיט רחמנות, שענקענדיק דעם הערצאָג פֿון נאַרפֿאָלק
דאָס לעבן, און איצט קלייבט ער זיך אַפּצושאַפן אַלע שווערע
און שטרענגע געזעצן, וואָס דריקן דאָס אַרימע פֿאָלק.

די ניט האָט געטראָפן דעם קיניג ווי אַ דונער. ער האָט זיך
אַזוי פֿאַרטיפּט אין זיינע טרויעריקע געדאַנקען, אַז ער האָט מער-
ניט געהערט דעם אַלטנס פּלוידעריי. ער האָט זיך געבראַכן דעם
מות, ווער קען עס זיין "דאָס וואויל קינד". צי איז עס ניט יענער
בעטלערל, וואָס ער האָט איבערגעלאָזן אין פּאַלאַץ, איבערגעטאַן
אין זיינע קליידער? אַבער דאָס קען ניט זיין: זיין שפּראַך און
זיינע מאַנערן וואָלטן אים אַרויסגעגעבן. מען וואָלט אים גלייך
דורכגעטריבן און גענומען זוכן דעם אמתן פריינד. קען עס זיין,
אַז דער הויף האָט אַוועקגעזעצט אויפן טראָן וועמען עס איז פֿון
דער אַריסטאָקראַטיע? ניין, זיין פּאַטער וואָלט עס ניט צילאָזן—
ער איז גענוג מעכטיק און ער וואָלט אָן רחמנות אונטערדריקט
אַזאַ באַוועגונג, ווען זי וואָלט אויסגעבראַכן.

דעם יינגלס קלערן האָבן אים ניט געהאַלפן. וואָס מער ער
האָט זיך געמאַטערט צו דערגיין די רעטעניש, אַלץ מער איז ער
אין איר פּאַרפּלאַנטערט געוואָרן, אַלץ מער האָט אים דער קאָפּ
זיי געטאַן און אַלץ ערגער האָט ער געשלאָפן ביינאַכט. זיין
אומגעדולד צו קומען קיין לאַנדאָן איז געוואַקסן מיט יעדער שעה

און וואָס ווייטער איז אים געוואָרן אַלץ שווערער איבערצוטראַגן
די געפאַנגענשאַפט.

הענדאָנס מי צו טרייסטן און באַרואיקן אים, האָט ניט
געהאַלפן. דאָס איז געלונגען צוויי פרויען, וואָס זיינען געווען צו-
געשמידט ניט ווייט פון אים. זייער צערטלאַכע באַהאַנדלונג האָט
אים אַ ביסל באַרואיקט און געלערנט אים געדולד. ער איז זיי
זייער דאַנקבאַר געווען אין האָט זייער ליב געקראַגן זייער באַ-
רואיקנדיקע און צאַרטלאַכע געוועלשאַפט. ער האָט זיי געפרעגט,
פאַרוואָס זיי ויצן אין געפּענגעניש, און ווען זיי האָבן געענטפּערט,
אַז זיי זיינען באַפּטיסטן, האָט ער אַ שמייכל געטאָן און געזאָגט:
— איז עס דען אַזאַ פאַרברעכן מען זאָל דערפאַר פאַר-
שפאַרט ווערן אין געפּענגעניש? עס טוט מיר זייער באַנג, וואָס
איך וועל פאַרלירן אייער געוועלשאַפט; אָבער זיי וועלן אייך דאָך
געוויס ניט האַלטן לאַנג פאַר אַזאַ קלייניקייט.

די פרויען האָבן ניט געענטפּערט, אָבער דער אויסדרוק
פון זייערע פנימער האָבן אים געמאַכט אומרואיק און ער האָט
געזאָגט:

— איר ענטפּערט ניט. זעט, איך בעט אייך, זייט גוט צו
מיר און זאָגט מיר: וועלן זיי אויף אייך קיין אַנדער שטראַף ניט
אַרויפלייגן? זאָגט, איך בעט אייך, איר האָט ניט וואָס מורא צו
האַבן.

זיי האָבן געפרובירט אַפּצווענדן דעם שמועס אויף עפּעס
אַנדערש, אָבער זיין אומרואיקייט האָט אים ניט אַפּגעלאָזן און
ער האָט ווייטער געפרעגט:

— וועלן זיי אייך באַשטראַפן מיט ריטער? ניין, ניין, זיי
וועלן ניט זיין אַזוי גרויזאַם! זאָגט אַז ניט. זאָגט-זשע אַז ניט,
אמת?

זייערע פנימער האָבן אַרויסגעוויזן אומרואיקייט און פאַר-
צווייפלונג און, זעענדיק, אַז זיי וועלן קיין ענטפּער ניט אויסמיידן,
האָט איינע פון זיי געזאָגט:

— אַ, דו ברעכסט אונזערע הערצער, דו איידל קינד! גאָט
וועט אונז געבן כוחות איבערצוטראַגן אונזער...

— א, איר האָס זיך מודה געווען! וועלן זיי אייך יאָ באַ-
שראָפֿן, אָס די שטיינהאַרציקע חיות! אָבער, אָ, וויינט ניט, איך
קען עס ניט פֿאַרטראַגן. פֿאַרלירט ניט דעם מוט, איך וועל נאָך
באַצייטנס צוריקקומען צו מיין מאַכט, איך זאָל אייך קענען פֿאַר-
היטן פֿון דער ביטערער שטראַף, און איך וועל אייך פֿאַרהיטן!
ווען דער קיניג האָט זיך אינדערפֿרי אויפגעכאַפט, זיינען
שוין די פֿרויען ניט געווען.

— זיי זיינען געראַטעוועט! — האָט ער פֿריילאָך אויסגע-
שריען, און נאַכהער טרויעריק צוגעגעבן: — אָבער וויי איז מיר!
זיי זיינען דאָך געווען מיינע איינציקע טרייסטערינס.
יעדערער פֿון זיי האָט צוגעשפּילעט אַ שטיקל שנירל צו
זיינע קליידער אַלס אַנדענקונג. ער האָט געזאָגט, אז ער וועט
אייביק האַלטן דאָס אַנדענקונג און, אז אינגיכן וועט ער אויפווכן
זיינע טייערע פֿריינד און נעמען זיי אונטער זיין שוץ.

גראַד אין דער וויילע איז אַריינגעקומען דער תּפּיסה-פֿאַר-
וואַלסער מיט עטלאַכע געהילפֿן און באַפוילן, אז אַלע אַרע-
סטאַנטן זאָלן אַרויסגיין אויפֿן הויף. דער קיניג האָט געטאַנצט
פֿון שמחה: ס'וועט זיין אַגליק ווידעראַמאָל צו זען דעם בלויזען
הימל און אַטעמען די פֿרישע לופט. ער האָט זיך געכעסט און
געבייזערט אויף די וועכטערס, דערפֿאַר וואָס זיי זיינען אַזוי
לאַנגזאַם, אָבער צום סוף—זיינען זיי צו אים אויך צוגעקומען,
אַפּגעשמידט אים פֿון קייט און געהייסן, ער מיט הענד אָנען
זאָלן גיין נאָך די איבעריקע געפֿאַנגענע.

דער פֿירקאַנטיקער תּפּיסה-הויף איז געווען געפֿלאַסטערט
מיט פֿלאַכע שטיינער און איבערן קאַפּ האָט זיך געזען דער
הימל.

די געפֿאַנגענע זיינען אַריינגעפֿירט געוואָרן דורך אַדיקן
שטיינערנעם טויער און אויסגעשטעלט געוואָרן אין איין שורה
מיט די רוקנס צום וואַנט. פֿון פֿאַרנט איז פֿאַרצויגן געוואָרן
אַ שטריק און עס האָבן זיך אויסגעשטעלט די וועכטער. ס'איז גע-
ווען אַ קאַלטער, גרויער פֿרימאַרגן, דער שניי, וואָס איז אַ גאַנצע
נאַכט געפֿאַלן, האָט צוגערעקט דעם גרויסן ליידיקן פֿלאַץ און

האַט נאָך טרויעריקער געמאַכט דאָס בילד. פון צייט צו צייט
האַט אַ קאַלטער ווינט אויפגעהויבן הויפנס שניי און געשליידערט
זיי היין און צוריק.

אינמיטן הויף זיינען געשטאַנען צוויי פרויען, צוגעשמידט
צו סלופעס. איין בליק האָט איבערצייגט דעם קיניג, אַז דאָס
זיינען זיינע צוויי פריינד. ער האָט אויפגעציטערט און געקלערט :
"אַך, זיי זיינען ניט באַפרייט געוואָרן, ווי איך האָב געמיינט.
מען זאָל נאָר אַ קלער טאָן, אַז אַזעלכע טייערע, ווי זיי, זאָלן
פאַרווכן דעם בייטש! און וואו — אין ענגלאַנד! יאָ, די דאָזיקע
שאַנד איז ניט ערגעץ אין אַ געצנדינעריש לאַנד, נאָר אין קריסט-
לאַכן ענגלאַנד! זיי וועלן געשמיסן ווערן מיט בייטשן און איך,
וואָס איז פון זיי געטרייסט און געהיילט געוואָרן, מוז צוקוקן
דאָס גרויסע אומרעכט און שווייגן. מאַדנע, זייער מאַדנע, אַז איך,
דער הויפט-קוואַל פון מאַכט אין דער מלוכה, בין מאַכטלאָז צו
באַשיצן זיי! אָבער זאָלן די אויסוואַרפן זיין פאָרזיכטיק: אַ סאַג
וועט אַנשטיין, ווען איך וועל פון זיי פאָדערן דין-וחשבון פאַר
אַלע זייערע מעשים, און פאַר יגדער קלאַפּ, וואָס זיי גיבן איצט
אַנדערע, וועלן זיי דערפילן הונדערט קלעפּ אויף זיך."

עס האָט זיך געעפנט אַ גרויסער טויער און ס'האַט זיך
אַריינגעשאַטן אַ מחנה בירגער. זיי אַרומגערינגלט די צוויי פרויען
און פאַרשטעלט זיי פון דעם קיניגס אויגן. אַ גייסטלאַכער איז
אַריין, האָט זיך דורכגעשפאַרט צווישן עולם און איז אויך פאַר-
שוואונדן. דער קיניג האָט געהערט עפעס פראַגן און ענטפערט,
אַבער ער האָט ניט געקענט פאַרשטיין וואָס מען רעדט. דערנאָך
האַבן זיך אָנגעהויבן הכנות, באַאַמסע זיינען געקומען און אוועק-
געגאַנגען און ווייטער געקומען, און נאַכהער איז רואיק געוואָרן
און אַ טיפע שטילקייט איז אַריינגעטראָטן צווישן די פאַרזאַמלטע.

עס איז אָפגעגעבן געוואָרן אַ באַאַפעל, און דער עולם האָט
זיך צעטיילט און אָפגעטראָטן אין ביידע זייזן. דער קיניג האָט
דערזען אַ בילד, וואָס האָט פאַרגליווערט דזום מאַרך פון זיינע
בייגער: אַרום די צוויי פרויען זיינען געלעגן אָנגעלייגט בערגלאַך

ר רוקענע צווייגן און עפעס א מענטש האָט, שטייענדיק אויף די
ני, אונטערגעצונדן זיי.

די פרויען זיינען געשטאנען מיט אַראָפּגעלאָזענע קעפּ און
פאַרדעקט די פנימער מיט די הענט.

די געלבע פלאמען האָבן אָנגעהויבן צו קלעטערן איבער
די קאַרטשענדיקע און טרעשטשענדיקע צווייגן; בלויז זיילן רויך
זיינען אונטערגעכאַפט געוואָרן און אַוועקגעטראָגן געוואָרן פון
ווינט. דער גייסטלאַכער האָט אויפגעהויבן די הענט און אָנגע-
הויבן תפילה צו טאָן. אין דער מינוט האָבן זיך דורך דעם אָפּע-
נעם טויער אַריינגעריסן צוויי יונגע מיידלאַך און, שרייענדיק
מיט שרעקלאַכע קולות, אַוואָרף געטאָן זיך צו די פרויען אויפן
שייטערהויפן. די באַזאָמטע האָבן זיי גלייך אָפּגעריסן, איינע פון
זיי האָט מען פעסט געהאַלטן, אָבער די צווייטע האָט זיך אַרויס-
געריסן, שרייענדיק, אַז זי וויל שטאַרבן צוזאַמען מיט איר מוטער,
און, איידער מען האָט נאָך צייט געהאַט אומצוקוקן זיך, האָט זי
אַרומגעכאַפט איר מוטער ביים האַל. מען האָט זי ווידער אָפּגע-
ריסן. מען האָט פון איר אַראָפּגעריסן איר ברענענדיק קלייד און
געהאַלטן זי מיט אַלע כוחות, זי אָבער האָט ניט אויפגעהערט צו
ראַנגלען זיך און שרייען, אַז זי בלייבט עלנט אויף דער וועלט
און געבעטן זיך, מען זאָל איר לאָזן שטאַרבן צוזאַמען מיט איר
מוטער. ביידע מיידלאַך האָבן קיין איין מינוט ניט אויפגעהערט
יאַמערלאַך צו קלאַגן און שרייען. מיטאַמאַל איז זייער געוויין און
דער טומל איבערגעריסן געוואָרן דורך שרעקלאַכע, האַרצרייסיקע
גסיסה-געשרייען. — דער קיניג האָט אַ קוק געטאָן אויפן שייטער-
הויפן, האָט אויף גיך אָפּגעקערט זיך, צוגעדריקט זיין אַש-בלייכן
פנים צום וואַנט און מער ניט געקוקט.

„דאָס, וואָס איך האָב איצט אין דער איין מינוט געזען —
האָט ער געטראַכט — וועט שטיין פאַר מיינע אויגן גאַר מיינע טעג
און וועט זיך מיר חלומען אַלע מיינע נעכט. עס וועט פאַרבלייבן
אין מיין זכרון אַזוי לאַנג, ווי איך וועל לעבן. הלוואי וואָלט מיך
בעסער גאָט בלינד געמאַכט, איידער איך זאָל עס זען!“

הַעֲבֹדָה הָאֵת אַכְסוּנָה גַעגַעבֵן אויף דעם קיניג און צע-
 פֿרִידן גַעקלערט: "זיין משוגעת איז פֿאַריבער. אויב ער וואָלט
 זיך געהאַלטן ביי זיין פֿאַנטאַזיע, וואָלט ער געשטורימט אויף די
 תּלִינִים, ער וואָלט געשריען, אָז ער איז דער קיניג און וואָלט
 באַפוֹלן צו באַפֿרייען די פֿרויען. אינגיכן וועט זיך זיין איינריי-
 דעניש פֿעלן און ער וועט אינגאַנצן געזונט זיין, זאָל גאָט געבן
 וואָס גיכער!"

דעמזעלבן טאָג האָט מען אין טורמע געבראַכט איבערצו-
 געכטיקן עטלאַכע געפֿאַנגענע, וואָס זיינען געפֿירט געוואָרן אין פֿאַר-
 שידנע שטעט, וואו זיי האָבן געדאַרפט באַשטראַפֿט ווערן פֿאַר באַגאַנ-
 גענע פֿאַרברעכנס. דער קיניג, וואָס האָט ביי זיך אָפּגעמאַכט אויסצו-
 פֿרעגן געפֿאַנגענע, פֿדי ער זאָל דערנאָך בעסער וויסן ווי צו רע-
 גירן, — האָט זיך מיט זיי פֿונאַנדערגערעדט, און די געשיכטע
 פֿון וויערע לידן האָט צעבראַכן זיין האַרץ.

איינע פֿון זיי איז געווען אַ האַלב־משוגענע פֿרוי, וואָס האָט
 געגנבעט ביי אַ וועבער אַן אַרשין אָדער צוויי אַרשין געוואַנט,
 און איז דערפֿאַר פֿאַרמשפֿט געוואָרן צום הענגען. אַ צווייטער איז
 געווען, וואָס איז באַשולדיקט געוואָרן אין גנבענען אַ פֿערד, די
 באַשולדיקונג האָט ניט געקענט באַוויזן ווערן און ער האָט שוין
 געמיינט, אָז ער איז פֿריי פֿון דער תּלִיה, אָבער ניין—מען האָט
 אים נאָך ניט באַוויזן צו באַפֿרייען, ווי ער איז באַשולדיקט גע-
 וואָרן אין שיסן אַ הירש אין קיניגלאַכן וואַלד; דאָס איז יאָ
 דערווייזן געוואָרן, און איצט איז ער געווען אויפֿן וועג צום עשאַ-
 פֿאַט.

עס איז געווען צווישן די געפֿאַנגענע אַן אַנגעשטעלטער
 אין אַ געוועלב, וואָס האָט מער ווי אַנדערע צעריסן דעם קיניגס
 האַרץ: דערדאָזיקער יינגל האָט דערציילט, אָז ער האָט געפֿונען
 אַ פֿאַלק־פּויגל, וואָס איז אַנטלאָפֿן פֿון זיין אייגנטימער, און האָט
 עס צוגענומען, מיינענדיק, אָז ער האָט רעכט דערצו, אָבער דאָס
 געריכט האָט אים געמשפֿט פֿאַר גנבה און פֿאַראורטיילט צום טויט.
 דער קיניג איז געווען אויסער זיך פֿון אַזעלכע מערדע-

רייען און ער האָט געפאָדערט פון הענד אָנען, ער זאָל איינ-
ברעכן די טורמע און זיי זאָלן אַנטלויפן קיין לאַנדאָן, וואו
ער וועט אַרויפֿשטייגן אויפן טראָן און אויסשטרעקן אַ האַנט פון
רחמנות איבער דידאָויקע אומגליקלאַכע צו ראַטעווען זייער לעבן.

״אַרים קינד — האָט הענד אָן אָפגעוויפצט — אָט די אלע
שרעקלאַכע מעשיות האָבן ווידער גערירט זיין פאַרשטאַנד. אַך,
ווען ניט דאָס, וואָלט ער שוין גאָר אין קורצן געווען געזונט״.

צווישן די געפאַנגענע איז געווען אַן אלטער אַדוואָקאַט* —
אַ מענטש מיט אַ שטרענג און ערנסט פנים. מיט דריי יאָר צוריק
האָט ער אָנגעשריבן אַ פאַמפלעט קעגן דעם לאָרד-קאַנצלער, באַ-
שולדיקנדיק אים אין אומגערעכטיקייט. דערפאַר האָט מען אים אָפ-
געשניטן ביידע אויערן, צוגעבונדן צום שאַנד-סלופ, אויסגעשלאָסן
פון אַדוואָקאַטן-שטאַנד און פאַרמשפט צו דריי טויזנט פונט שטער-
לינג געלט-שטראַף. לעצטנס האָט ער ווידער געשריבן אַ פאַמ-
פלעט און איז פאַרמשפט געוואָרן צו פאַרלירן דאָס, וואָס
ס'איז אים נאָך פאַר בליבן פון זיינע אויערן, באַצאָלן
פינף טויזנט פונט שטעלינג שטראַף, אָפגעשטעמפלט ווערן מיט
אַ גליענדיקן שטעמפל אויף ביידע באַקן און צו אייביקע געפענגעניש.

— אָט זיינען מיינע ערן-צייכנס! — האָט ער געזאָגט, אָפ-
שאַרנדיק די גרויע האָר און ווייזנדיק די ערטער, וואו עס זיינען
אַמאָל געווען אויערן.

דעם קייניגס אויגן האָבן געברענט מיט צאָרן.

— קיינער גלויבט אין מיר ניט און דו וועסט אויך ניט
גלויבן — האָט ער געזאָגט, אָבער עס מאַכט ניט אויס. אין פאַר-

* די געשיכטע, וואָס ווערט דערציילט אין דעם קאַפיטל 27 מיט דעם
זעהאַקסט, איז אַן אמתע און האָט פאַסירט מיט אַ געוויסן זעהאַקסט וויליאַם
פריין, וואָס איז פאַרמשפט געוואָרן צו זיין אלע שטראַפן, וואָס ווערן דאָ אויס-
גערעכנט. פאַסירט האָט עס אַך שפעטער נאָך דער הערשאַפט פון צוואַרד
דעם 6טן. דער האַמפּטאָנד: „בלויז געזעצן״ ז. 12.

לויף פון א חודש וועסטו זיין פריי, און נאך מער — די געזעצן.
וואָס האָבן דיך גערויבט פון דיין ערע און פאַרשעמט דעם נאָ-
מען פון ענגלאַנד, — וועלן אָפגעמעקט ווערן פון געזעץ-בוך. די
וועלט איז שלעכט אַיינגעאַר-נט: מלכים האָבן אָפט געדאַרפט אויף
זיך אליין פילן די געזעצן, וואָס זיי גיבן אַרויס, דאַן וואָלטן זיי
געוואוסט צו זיין באַרימהאַרציק (*).

(* נאָך די ענגלישע געזעצן פון 16-טן יאָרהונדערט האָט פאַר גנבע-
רען אַ פערד, אַ פאַלק-טויגל, חאַלי-סטאַף פון העכער, פאַר הרגענען אַ הירש אין
קיניגס העלדער און פאַר אַרויסשיקן טעפּסן אין אַנדערע לענדער, געקומט
הענגען, דיר האַמטאַנד: „בלויז געזעצן, זייט 13.

אַכט-און-צוואַנציקסטער קאַפיטל.

דער קרבן.

הענדאָן איז דערווייל געוואָרן אַלץ אומגעדולדיקער און מידער פון זיצן אין געפענגעניש און גאַרניט טאָן. צו זיין גרויס צופרידנקייט איז דער טאָג פון זיין משפּט אָנגעקומען, און ער איז גרייט געווען איבערצוטראָגן יעדן אורטייל, אַבי ניט צוריק-גיין אין געפענגעניש. אָבער ער האָט אַ טענות געהאַט: ער איז אַרויס פון די פּלים, ווען ער האָט דערהערט, אז ער איז אָנער-קענט געוואָרן פאַר אַ „פאַרהאַרטעוועטן אַרומשלעפּער“ און איז פאַרמשפּט געוואָרן צו זיין צוויי שעה צוגעשמידט צום שאַנר-סלופ פאַר באַפאַלן דעם אייגנטימער פון הענדאָן-שלאָס אין זיין אייגענער הויז.

זיינע מעלדונגען, אז ער איז דעם אָנקלאָגערס אַ ברודער און דער אמתער יורש פון דעם טיטל און גיטער, — זיינען מיט פאַראַכטונג אָפּגעוואָרפן געוואָרן, ווי ווערטער, וואָס עס לוינט אַפילו ניט צו הערן.

אויפן וועג צום שטראַף-פּלאַץ האָט ער געקאָכט און גע-סטראַשעט, אָבער דאָס האָט אים ניט געהאַלפן. די באַאַמטע האָבן אים גראָב געשטויסן און, פון צייט צו צייט, מכבד געווען מיט אַ קלאַפּ פאַר זיין אומרואיקער אויפּפירונג.

דער קייניג האָט ניט געקאָנט דורכשלאָגן זיך דורך דעם המון, וואָס איז גאַנגעלאָפן פון הינטן, האָט ער געמוזט נאָכגיין צום סוף, ווייט פון זיין פריינד און דינער. ער אליין איז גאָך אַ האָר פאַרמשפּט געוואָרן צו דערזעלביקער שטראַף, פאַר זיין חברשאַפּט מיט הענדאָנען, אָבער אַדאָנק זיין יונגקייט, איז

ער אָפגעקומען מיט מוסר אויסהערן און מיט אַ וואָרנונג אויף להבא. ווען דער המון וְהָאָט זיך אָפגעשטעלט וְאָט דער קיניג זיך געוואָרפן פון איין אָרט אויפן צווייטן, זוכנדיק אַ שפּעלטל וואו דורכצושפּאַרן זיך. נאָך גרויס מי איז עס אים געלונגען. דאָ איז געשטאַנען זיין נאָבעלער ריטער, אין די שאַנד-קלעצ-לאַך — אַ ציל פאַרן שפּאַט און געלעכטער פון שמוציקן המון — ער, דער לייב-וועכטער פון דעם ענגלישן קיניג!

עדוואַרד האָט פריער געהערט דעם אורטייל, אָבער ער האָט קוים פאַרשטאַנען וואָס דאָס באַדייט, און זיין פּעס איז גע-וואַקסן מיט יעדער מינוט, וואָס ער האָט באַגריפן זיין באַדייטונג, און האָט דערגרייכט די העכסטע מדרגה, ווען אָן איי איז דורכ-געפלוין דורך דער לופטן און געטראָפן הענד אָנען אין באַק, וואָס ס'האָט אַרויסגערופן אַ ווילדן געלעכטער פון דעם המון.

ער האָט אַ שפרונג געטאָן אויף דעם פרייען ראָד, איז צוגעלאָפן צום עלטסטן באַאַמטן, אויסשרייענדיק:

— שעמט זיך! דאָס איז מיין דינער! — לאָוט אים פריי!

איך בין דער ...

— אָ, שווייג! — האָט הענד אָן אַ פאַרציטערטער אויס-

געשרייען, — דו וועסט זיך אומגליקלאַך מאַכן! קוקט זיך אויף אים ניט אום, באַאַמטער, ער איז אַ משוגענער.

— האָב קיין מורא ניט, מיין טייערינקער — האָט דער

באַאַמטער ביט איראַניע געזאָגט, — איך האָב ניט בדעה אומצו-קוקן זיך אויף אים, אָבער לערנען אים אַביסל דרך-ארץ קען ניט שאַטן.

און ווענדנדיק זיך צו איינעם פון זיינע אונטערטעניקע,

האָט ער געזאָגט:

— גיב דעם קליינעם שוטה איין מאָל אַדער צוויי מאָל

מיטן קאַנטשיק, ער זאָל ווייטער וויסן ווי אויפצופירן זיך.

— אַ האַלבע טויז וועט אויף אים בעסער ווירקן — האָט

געזאָגט סער גיו, וואָס איז געקומען צורייטן אויף זיין פּערד אַ קוק טאָן וואָס הערט זיך.

ווען מען האָט דעם קיניג אַ כאַפּ געטאָן, האָט ער זיך אפילו גיט געראַנגלט — אזוי פאַראַליזירט איז ער געווען פון דעם איין געדאַנק, אז עס וועט געלייגט ווערן אַ האַנט אויף זיין הייליקע פּערוואַן. אין דער געשיכטע איז שוין פאַראַן איין באַ- שרייבונג, ווי אַן ענגלישער קיניג איז געשמיסן געוואָרן מיט בייטשן — און ווי אומערטרעגלאַך איז דער געדאַנק, אז ער האַרף זיין דער צווייטער אַנצופילן נאָך אואַ בלעטל אין דער געשיכטע. ער איז אין דער קלעם, און ס'איז נישט פאַר אים קיין רעטונג: ער מוז ענטוועדער קריגן שמיץ אָדער בעטן רחמנות. זייער שחערע באַדינגונגען. ער וועט אָבער בעסער צו- נעמען די שמיץ — דאָס מעג אַ קיניג טאָן, — אָבער בעטן זיך — דאָס טאָר אַ קיניג נישט.

מייַלס הענדאָן האָט אים אָבער אויסגעלייזט פון דער שווערער לאַגע.

— לאַזט דאָס קינד פריי, — האָט ער געוואָגט, — זעט איר נישט, איר האַרצלאַזע הינט, ווי יונג און שוואַך ער איז? קאָזט אים אָפּ — איך וועל פאַר אים צונעמען די שמיץ.

— אָ, דאָס איז אַ גוטער אַיינפאַל — אַדאַנק דיר דערפאַר — האָט ס'ער גיט געוואָגט, און זיין פנים איז באַלויכטן געוואָרן מיט בייזוויליקער פרייד, — לאַזט דעם קליינעם שלעפּערל לויסן, און גיט דעם יונג אַ כּוּץ קאַנטשיקעס, אַ רעכטע טוץ, און אָרנט- לאַך דערלאַנגט.

דער קיניג האָט שוין געוואָלט אַרויסטרעטן מיט אַ פייער- דיקן פּראָטעסט, אָבער ס'ער גיט האָט אים אָפּגעשטעלט מיט אַ וויכטיקע באַמערקונג.

— רייד, רייד, און מאַך דיר גרינגער דיין האַרץ, אָבער, זיי וויסן, אז פאַר יעדעס וואָרט וואָס דו וועסט אויסריידן, וועט ער באַקומען זעקס שמיץ מער.

מען האָט הענדאָנען אַרויסגענומען פון די קלעצלאַך און אָפּגעדעקט דעם רוקן. חען מען האָט אים גענומען שמיסן, האָט זיך דער אַרימער קליינער קיניג אָפּגעקערט אָן אַ זייט, און נישט

קיניגלאכע טרערן האָבן גערונען איבער זיינע באַקן אָן
אויפהער.

"אך מוטיק, גוט האַרץ — האָט ער געקלערט, — דערדאָ-
זיקער נאָבעלער טהאַט וועט קיינמאָל ניט אָפגעמעקט ווערן פון
מיין געדעכעניש. איך וועל עס קיינמאָל ניט פאַרגעסן, דאָס
גלייכן וועלן זיי עס ניט פאַרגעסן!" — האָט ער צוגעגעבן
מיט היץ.

און וואָס מער ער האָט באַטראַכט הענד אָנס גרויס-
מוטיקן טהאַט, אַלץ גרעסער איז ער אויסגעוואַקסן אין זיינע
אויגן, און אַלץ דאָנקבאַרער איז ער אים געוואָרן.

"ווער עס פאַרהיט זיין הערשער פון וואונדן און פון מעג-
לאַכן טויט — און דאָס האָט ער געטאָן פאַר מיר — טוט שוין
אַ גרויסע זאך. אָבער דאָס איז אַ קלייניקייט — ס'איז גאָרניט,
אַ מער ווי גאָרניט, אין פאַרגלייך מיט פאַרהיטן דעם קיניג פון
שאַנדל

הענדאָן האָט קיין פּיפּס ניט געטאָן אונטער די קאַנ-
טשיקעס. ער האָט איבערגעטראָגן די שמיץ מיט די אויסגע-
האַלטנקייט פון אַ זעלנער, דאָס, צוזאַמען מיט זיין באַפרייען דאָס
יינגל פון שמיץ, נעמענדיק זיי אויף זיך, — האָט אַרויסגערוּפּן
אַ געוויסן רעספּעקט אַפילו ביי דעם גידריקן און ווילדן המון,
וואָס האָט זיך דאָ פאַרזאַמלט. די גלייכווערטלאַך און שפּאַטעריי
האָבן אויפגעהערט, און ס'האָט זיך ניט מער געהערט ווי דאָס
שווישן פון די בייטטן. די שטילקייט, וואָס האָט געהערשט ווען
מען האָט הענדאָנען צוריק אַוועקגעשטעלט אין זיינע שאַנד-
קלעצלאַך, איז געווען פונקט דער היפּך פון דעם שפּאַטיקן טומל
און גוואַלד, מיט זעלבן ער איז פריער באַגעגנט געוואָרן.

דער קיניג האָט זיך שטיל צוגעשלייכט צו זיין זייט און
אַינגערוימט אים אין אויער: — קיסרים קענען דיך ניט נאָכע-
לער מאַכן, דו גרויסע זעל, ווייל דאָס האָט שוין געטאָן דער,
וואָס איז העכער פון אַלע מלכים, אָבער דער קיניג קען באַ-
שטעטיקן דיין גרויסמוטיקייט פאַר דער וועלט.

ער האָט זיך אָנגעבויגן צו דער ערד, אויפגעהויבן די
בייטש און, אָנרירנדיק מיט איר הענד אָנס צובלוטיקטן רוקן,
איינגערוימט:

— ערואַרד, קיניג פון ענגלאַנד, באַערט דיך מיט דעם
טיטל גראַף!

הענדאָן איז געווען גערירט. זיינע אויגן זיינען פול
געוואָרן מיט טרערן. אָבער צו דערזעלבער צייט איז די קאָמישע
זייט פון דער זאך אזוי דייטלאַך אַרויסגעטראָטן פאַר אים, אז
ער האָט זיך קוים איינגעהאַלטן ניט אַרויסצוגעבן עס מיט
אַשמיכל.

מיט איין מאָל דערהויבן ווערן — אַן אויסגעלאַכטער,
אַנאַקעטער און אַ געשמיסענער — פון די שאַנד-קלעצלאַך צו
דער אַלפֿן-הויכער מדרגה פון אַ גראַף, — האָט אים אויסגעזען
מער ווי קאָמיש — „איצט בין איך אויף אַן אמת באַפליטערט!“ —
האָט ער געקלערט, — דער גייסטן-ריטער פון חלומות-און שאַטנס-
קיניגרייך איז געוואָרן אַ גייסטן-גראַף! אַ קאַפּ-שווינדלדיקער
פלי פאַר אַ ניט-באַפעדערטן פליגל! אויב דאָס זאָל אזוי ווייטער
אַנגיין, וועל איך אינגיכן זיין באַהאַנגען ווי אַ שטעקן מיט פאַני-
טאַסטישע ערע-צייכנס און פלומרשדיקע טיטלען. אָבער ווי ווערט-
לאָז זיי זאָלן ניט זיין, וועל איך זיי דאָך שאַצן, ווייל זיי קומען
פון ליבע. בעסער באַקומען דיִדאָזיקע פלומרשדיקע אַרימע ערע-
צייכנס, וואָס קומען אומגעבעטן פון אַ ריין האַנד און אַ גוט
האַרץ, איידער אמתע טיטלען, וואָס ווערן געקויפט דורך
חניפה און קנעכטשאַפט פון אויסגערעכנטע און ענג-האַרציקע
הערצער.

דער גרויזאַמער סער גיו האָט אויסגעקערעוועט זיין
פערד און איז אַוועקגעריטן צווישן די צוויי לעבעדיקע ווענט,
וואָס האָבן שטיל געמאַכט וועג פאַר אים, און שטיל צוריק גע-
שלאָסן זיך. קיינער איז ניט געגאַנגען אזוי ווייט צו דערוועגן
זיך זאָגן אַ גוט וואָרט פאַרן געפאַנגענעם, אָדער אויסדריקן אים
מיטגעפיל, אָבער דאָס, וואָס מען האָט אים ניט אויסגע-

שפאָט, איז שוין געווען אַ גענוגנדיקער סימן פון רעספעקט
פאַר אים.

ווען אייבער וואָס איז שפעטער אָנגעקומען און האָט ניט
געוואוסט וואָס דאָ איז געשען, האָט געפרובט חוזק מאַכן פון
דעם "באַטריגער" און געוואָלט אַ וואָרף טאָן אויף אים אַ געפּג-
טע קאַץ. — האָט מען אים אָן ווערטער אַרויסגעוואָרפּן פון
צווישן עולם, און ס'איז ווידער שטיל געוואָרן.

ניין-און-צוואנציקסטער קאפיטל.

קין לאַנדאָן.

ווען הענדאָן איז אָבגעקומען זיין שטראָף ביים שאַנד-
סלופ, איז ער באַפרייט געוואָרן און אים איז פאַראַרדנט געוואָרן
צו פאַרלאָזן דעם געגנד און קיינמאָל צוריק ניט צו קומען. מען
האַט אים אומגעקערט זיין שווערד, זיין אייזל און זיין מויל-צייזל.
ער מיטן קיניג האָבן זיך אַרויפגעזעצט און אוועקגעריסן צווישן
דעם עולם, וואָס האָט מיט שטילן רעספעקט געמאַכט אַוועג פאַר
זיי און פאַרנאָדערגעגאַנגען זיך, ווי נאָר זיי זיינען אוועקגעפאַרן.
הענדאָן האָט זיך אינגיכן פאַרטיפט אין זיינע געדאַנקען.
ער האָט געמוזט פאַרענטפערן אייניגע וויכטיקע פראַגן: וואָס זאָל
ער טאָן? און וואוהין זאָל ער גיין? ער מוז געפינען גרויסע
פראַקטיקציע, הילף פון אַ שטאַרקע האַנט, אַז ניט וועט ער זיך
מוזן אָפּזאָגן פון זיין ירושה און נאָך בלייבן מיט אַ נאַמען פון
אַ באַטריגער אַלס צוגאַב. וואו קען ער האָפן צו געפינען דידאָוי-
קע הילף? אין דער אמתן, וואו? ס'איז געווען אַ פאַרפלאַנטערטע
פראַגע. מיט אַמאָל איז אים איינגעפאלן אַ געדאַנק, וואָס האָט אים
אַנגעוויזן אַ מעגלאַכקייט, — אמת, די ווייטעסטע פון די ווייטעסטע
מעגליכקייטן, דאָך איז פּדי אַ קלער צוטאָן וועגן דעם, ווען ס'איז
סיי ווי טיי קיין אַנדער אויסוועג ניטאָ: ער האָט זיך דערמאַנט
וואָס דער אַלסער אַנדריוס האָט געזאָגט וועגן דעם יונגן קיי-
ניגס גוטסקייט און זיין באַשיצונג פון אַרימע און געקריוודעסע.
פאַרוואָס ניט פרובירן דערשלאָגן זיך צו אים און בעטן
גערעכטיקייט? אַ, י, אָבער קען אַזאַ אָבנעריסענער בעטלער זיך
דערשלאָגן צו אַם ירד? נאָר ס'מאַכט ניט אויס, מען דאַרף דאָס

לאָזן דער נאַטור. ס'איז אַ בריק, וואָס מען דאַרף אים ניט איבער-
 גיין ביז מען קומט ניט צו אים, צו וואָס ברעכן זיך דעם מה פאַר
 דער צייט? ער איז אַן אַלטער זעלנער און איז געוויינט צו אַלער-
 ליי צופאַלן, וועט ער אין דעם פאַל אויך געפינען אַן אויסוועג,
 יאָ, אזוי בלייבט עס: ער וועט זיך אַוועקלאָזן אין דער הויפט-
 שטאַט. אפשר וועט זיין פאַטערס אַלטער פריינד, סער העמפר י
 מאַרלאָאו באהילפיק זיין אים — דער גוטער, אַלטער סער
 העמפרי, הויפט-לייטנאַנט פון דעם קיניגס קיך, שטאַלן אָרער
 ווייס איך וואָס — מ'ילס האָט זיך ניט געקענט דערמאָנען וועלכעס.
 איצט, אז ער האָט געהאַט וואהין און אויף וואָס אָנצווענדן
 זיין ענערגיע, אַ געוויסן ציל אויס-ופירן, זיינען די וואָלקנס פון
 ערנידרונג און דערשלאָנגקייט, וואָס האָבן זיך געווען פאַרשפרייט
 אויף אים, פאַרשוואונדן און ער האָט אויפגעהויבן זיין קאַפ און
 אַרומגעקוקט זיך.

ער האָט זיך פאַרוואונדערט ווי חיים זיי זיינען שוין פאַר-
 פאַרן. דער קיניג איז נאָכגעפאַרן נאָך אים מיט אַן אַרפּגעלאָזענעם
 קאַפּ — אויך פאַרטיפט אין זיינע געדאַנקען און פלענער. איין זאך
 האָט פאַאמרוואיגט הענד אָנען: וועט דער יינגל וועלן צוריק-
 גיין אין דער שטאַט, וואו ער האָט קיין זאך, אויסער שלעכטע
 באהאַנדלונג און ביטערער גויט קיינמאָל ניט געוואוסט?

דאָס מוז קלאָר געמאַכט ווערן. הענד אָן האָט אָפגעשחעלט
 דעם מויל-אייזל און אויסגערופן:

— איך האָב פאַרגעסן צו פרעגן וואהין מיר פאַרן. וואָס
 איז דיין באפעל, מיינ האַר?

— קיין לאַנדאָן!
 הענד אָן איז געווען צופרידן און צו דערוועלביקער צייט
 איבערראשט מיט דעם ענטפער.

די גאַנצע נסיעה איז דורכגעגאַנגען אָן וועלכע עס איז
 וויכטיקע פאַסירונגען, נאָר געענדיקט האָט זי זיך מיט איינער.
 צען אַ זייגער אין אָונט, דעם ניינצעטן פעוואַל זיינען זיי אַרויפ-
 געפאַרן אויף לאַנדאָן-בריק צווישן אַ טומלידיקן געדראַנג
 פון „הוראַ“-שרייענדיקע מענטשן, וועמעס ביר-פריילאָכע פנימער

האָבן אַרויסגעשיינט צווישן די טלאַמען פון די ברענענדיקע פּאַקעלן.
אין דערזעלביקער מינוט איז פון דער הויך אַראָפּגעטאַלן דער
צעפּוילטער קאַפּ פון אַגעוועזענעם הערצאָג אַדער, אַן אַנדער
גרויסן מענטשן און, אַפּשלאָגנדיק זיך אָן הענד אָנס עלנבווגן
האַט ער זיך אַוועקגעקייקלט אונטער די פיס פון המון. אָט אזוי
פאַרבייגייענד און נישט דויערהאַפּט זיינען די מעשים פון מענטשן!
דער קיניג איז געשטאַרבן ערשט מיט דריי וואָכן צוריק, איז גע-
לעגן אין קבר נישט מער ווי דריי טעג, און די נאַבעלע באַפּוצונ-
גען, וואָס ער האָט מיט אַזאַ גרויסער מי אויסגעקליבן פאַר זיין
גרויסאַרטיקן בריק צווישן די וויכטיקסטע מענטשן פון ענגלאַנד, —
האָבן שוין אָנגעהויבן צו פּאַלן... אַ בירגער האָט זיך אויסגעגליטשט
אַן דעם קאַפּ און איז מיט זיין אייגענעם קאַפּ אַריינגעפאַלן אין
אַ פּרעמדן רוקן, יענער האָט זיך אומגעקערט און אַזעץ געטאַן
דעם ערשטן, וואָס האָט זיך אים אונטערגערוקט אונטערן האַנט,
האַט אים דער חבר פון דעם געשלאָגענעם געגעבן אַרעשט, נו,
און אַ צייט פאַר אַ געשלעג איז איצט געווען די סאַמע פּאַסיקע:
מאַרגן האָט געדאַרפּט פאַרקומען די קרוינונג און אַלע זיינען גע-
ווען פאַרשיכורט מיט ביר און פּאַטריאָטיזם. אין פינף מינוט אַרום
האַט זיך דאָס געשלעג פאַרשפּרייט אויף אַ גרויסן שטח, אין צען
אַדער צוועלף מינוט אַרום האָט עס שוין פאַרנומען אַן ערך
אַ מיל און איז פאַרוואַנדלט געוואָרן אין אַן אמתע שלאַכט.
אָט אין דער צייט זיינען הענד אָן און דער קיניג אָפּגע-
ריסן געוואָרן איינער פון דעם צווייטן און זיינען פאַרלאָרן גע-
וואָרן צווישן דעם טומל און געשריי פון דעם רעשדיקן המון.
און דאָ וועלן מיר זיי איבערלאָזן.

דרייסיקטער קאפיטל

טאָמס ערפאלג

אין דער צייט, וואָס דער אמתער קיניג האָט זיך אַרומ-
געוואָלגערט איבערן לאַנד אָפגעריסן, הונגעריק, דאָ געשלאָגן און
אויסגעשפּאַט פון שלעפּערס און באַנדיטן, דאָרט געזעסן אין גע-
סענגעניש - מיט גנבים און מערדער און פון יעדערן אָנגענומען
פאַר אַ איד־אָט און אַ משוגענעם, — אין דערוועלביקער צייט האָט
דער כלומרשטיקער קיניג טאָם קענטי איבערגעלעבט גאָר
עפעס אַנדערש.

ווען מיר האָבן אים צום לעצטן מאָל געזען, האָט דאָס
קיניגן ערשט אָנגעהויבן צו ווייזן אים אַ ליכטיקע זייט. די דאָזיקע
ליכטיקע זייט האָט זיך מיט יעדן טאָג אַלץ מער און מער פאַר-
ברייטערט און איז אַ קורצער צייט געוואָרן בלוז גלאַנץ און
זונענשיין. ער האָט אויפגעהערט צו שרעקן זיך; זיין אומגעשיקט-
קייט און דער געפיל פון אומבאַקוועמלאַכקייט זיינען פאַרשוואונדן
און האָבן אָפגעטראָטן דעם אָרט פאַר לייכטקייט און זיכערקייט.
ער האָט אויסגענוצט דעם שמיים-ינגלס קוואַל ביז צום גרונט.
האָט זיך אים פאַרגלוסט שפילן אַדער פאַרוויילן זיך, האָט
ער איינגעלאָדן די פרינצעסין עליזאַבעט און דזשעני גריי:
האָבן זיי אים דערעסן, האָט ער זיי אָפגעשיקט מיט דער מינע
פון אַ מענטשן, וואָס איז געוואוינט צו אַוועלכע זאַכן, און ער
איז שוין מערניט געקומען אין פאַרלעגנהייט, ווען זיי האָבן אים
פאַרן אַוועקגאַנג געקושט די האַנט.

אים האָט שוין אָנגעהויבן געפעלן צו ווערן דער פאַראַד
וואָס מען פלעגט מאַכן ביים לייגן אים שלאָסן ביינאַכט, און די

צערמאָניע פון אַנטאָן אים אינדערפרי. ער האָט אָנגעהויבן צו פילן אַ שטאַלצע באַפרידיקונג פון גיין צו מיטאַג, אַרומגערינגלט מיט אַ גלענצנדער סוויטע, באַגלייט פון אַן ערן-וואַך, — ס'איז אים אויף אַזויפיל געפּעלן געוואָרן, אַז ער האָט פאַרדאַפלט די צאָל פון די ערן-וועכטער ביז אַ הונדערט. ער האָט ליב געהאַט צו הערן די טראַמפּייטן-סיגנאַלן און דעם אויסרוף: „מאַכט וועג פאַרן קיניג!“

אים האָט אַפילו אָנגעהויבן צו געפּעלן די פאַראַדנע רע-גירונגס-זיצונגען, דאָס זיצן בעת מעשה אויפן טראַן און די מעג-לאַכקייט צו באַוווּן, אַז ער איז עפּעס מער ווי אַ פשוטער אַוו-טאַמאַט, וואָס גיט איבער דעם לאַר-רעגענטס ווערטער. ער האָט ליב געקראַגן אויפצונעמען אויסלענדישע געזאַנד, מיט זייערע גלענצנדע סוויטעס און אויסהערן די פריינדלאַכע באַגרי-סונגען אין נאָמען פון זייערע באַרימטע מלכים, וואָס האָבן אים גערופן „ברודער“.

אַ גליקלאַכער טאַם קעניג פון שמוץ-הויף!
 ער האָט הנאה געהאַט פון זיינע פראַכטיקע קליידער און האָט באַשטעלט נאָך. ער האָט געפונען, אַז פיר הונדערט דינער זיינען ניט גענוג פאַר זיין שטאַט און ער האָט זייער צאָל פאַר-דרייפאַכט. די חניפה פון די בוקנדיקע הויף-לייט האָט אָנגעהויבן צו קלינגען אין זיינע אויערן ווי די זיסטע מוזיק. ער איז פאַר-בליבן צאַרט און פריינדלאַך, און אַ פעסטער און אַנטשלאַסענער באַשיצער פון אַרימע און אונטערדריקטע. ער האָט אָנגעפירט אַ ביטערע מלחמה מיט אומגערעכטע געזעצן. דאָך, ווען עמיצער ון די הויף-לייט האָט אים אָנגערירט מיט אַ וואָרט אָדער ווי-דערשפעניקט, פלעגט ער וואַרפן אַזאַ בליק אויף אַ גראַף אָדער אַפילו אויף אַ הערצאָג, אַז יענער פלעגט סאַרציטערט ווערן. איינמאָל, ווען זיין שטרענג-הייליקע „שוועסטער“ מערי האָט מיט אים גענומען איינטענהן קעגן זיין פאַליטיק פון באַפרייען אַזוי-פיל מענטשן, וואָס וואַלטן געדאַרפט פאַרשפאַרט ווערן אין גע-פענגעניש, געהאַנגען אָדער פאַרברענט ווערן, און האָט אים דער-מאַנט אַז אין זייער קיניגלאַכן פאַטערס טורמעס זיינען צייטן-

ווייז געזעסן ביו זעכציק טויזנט פאראורטיילטע און, אז אין פאר-
 לויף פון זיין הערלאכער רעגירונג האָט ער איבערגעגעבן צוויי-
 און-זיבעציק טויזנט גנבים און רויבער צום תלין, — איז דאָס יינגל
 געווען אויסער זיך פון אויפֿרעגונג און האָט איר באַפוילן צו
 גיין צו איר אין צימער און בעטן גאָט, ער זאָל זיך געבן
 אַ האַרץ, אָנשטאַט דעם שטיין, וואָס עס ליגט אין איר ברוסט.
 האָט זיך טאַם קענטי גיט באַאומראַיקט וועגן דעם אומ-
 גליקלאַכן אמתן קליינעם פרינק, וואָס איז מיט אַזאַ היץ אַרויסגע-
 לאָפן בוקס זיין זיך מיט דעם וועכטער, וואָס האָט באַליידיקט
 אים, דעם אַרימען שלעפּער זי-יאָ, זיינע ערשטע קיניגלאַכע טעג
 זיינען געווען גענוג פאַרביטערט מיט דעם געדאַנק וועגן דעם פאַר-
 שוואַנדענעם פרינק, מיט אַ וואונטש ער זאָל זיך אומקערן און
 גליקלאַך פאַרנעמען דעם אַרט און די רעכט, וואָס אים געהערט,
 אָבער טעג זיינען פאַרבייגעגאַנגען און דער פרינק האָט זיך גיט
 אומגעקערט, טאַם געדאַנקען זיינען אַלץ מער און מער פאַר-
 נומען געוואָרן מיט די נייע באַצויבערישע איבערלעבונגען און
 אַלץ ווייניקער און ווייניקער מיט דעם פאַרשוואַנדענעם פרינק.
 און ווען ער האָט זיך יאָ אַמאָל אָן אים דערטאָגט, איז ער פאַר
 אים געווען אַן אומגעווינשטער גייסט פון יענער וועלט, מחמת
 טאַם פלעגט זיך בעת-מעשה פילן גיט גוט און פאַרשעמט.
 טאַם אַרימע מוטער און שוועסטער זיינען אויך פאַרגעסן
 געוואָרן. צום אָנהויב האָט ער געבענקט נאָך זיי, געגאַרט צו זען
 זיי; אָבער שפּעטער, האָט דער געדאַנק, אַז זיי קענען ווען עס
 איז קומען אין זייערע שמוציקע שמאַטעס און אַרויסגעבן אים
 מיט זייערע קושן און אַראָפּשלעפּן אים פון זיין דערהויבנקייט
 צוריק צו אַרימקייט, דערנידערונג און שמוציקע חורבות, — געמאַכט
 אים שוידערן, אָבער ביסלאַכווייז האָבן זיי אינגאַנצן אויפֿגעהערט
 צו באַאומראַיקן זיינע געדאַנקען, און ער איז געווען צופרידן,
 כמעט גליקלאַך, וואָרים ווען נאָר זייערע טרויעריקע און באַשול-
 דיקנדיקע פּנימער פלעגן אַרויסטרעטן פאַר זיינע אויגן, פלעגט
 ער זיך אליין פאַראַכטן מער ווי דעם וואָרים, וואָס פּויעט אויף
 דער ערד.

דעם ניינצעטן פעוראל אום האלגע נאכט, האָט טאָם
קענטי אינגעשלאַפן אין פאלאץ אויף זיין רייכער בעט, באַ-
וואַכט פון געטרייע קנעכט און אַרומגערינגלט מיט קיניגלאַכן
לוקסוס, פילנדיק זיך אַגליקלאַך יינגל: מאָרגן האָט ער באַדאַרפֿט
געקרוינט ווערן אַלס קיניג פון ענגלאַנד.

אין דערועלביקער שעה איז ערוואַרד, דער אמתער קיניג—
אַ הונגעריקער און אַ דורשטיקער, פאַרשמירט און פאַרשמוצט, אַן
אַפגעריסענער און אַן אַפגעפליקטער—אַרעזולטאַט פון דעם גרויסן
געשלעג — געשטאַנען אינגעקוועטשט צווישן אַ מענגע מענטשן,
וואָס האָבן מיט גרויס אינטערעס צוגעקוקט ווי קאַמפאַניעס אַר-
בעטער גייען אַריין און אַרויס פון וועסטמינסטער קירך און אַר-
בעטן פלייסיק, מאַכנדיק די לעצטע פאַרבערייטונגען צו דער קי-
יגלאַכער קרוינע.

איינ-און-דרייסיקטער קאפיטל.

די קרוינונגם-פראצעסיע.

ווען טאָם קעניג האָט זיך אינדערפרי אויפגעכאַפט, האָט אַלץ אַרום אים געלעבט און באַוועגט זיך. דער טומל האָט געקלונגן גען אין זיינע אויערן ווי מוזיק, ווייל דאָס האָט באַטייט, אז גאַנץ ענגלאַנד האָט אַרויסגעשאָטן אייפן גאַס צו באַגריסן דעם דאָזיקן גרויסן טאָג.

אין גיכן האָט טאָם ווידער געדאַרפט זיין די הויפט-פער-זאָן פון אַ וואונדערפולער פראָצעסיע איבער דער טעמו, ווייל נאָכ-דעם אַלטן מנהג האָט די „אַנערקענונגס-פראָצעסיע“, וואָס קומט פאַר פאַר דער קרוינונג פון אַ קיניג. — געדאַרפט אָנהויבן זיך פון „לאַנדאָן-טאָוער“ (לאַנדאָנער פעסטונג) און דורכגעענדיק די גאַנצע שטאָט, צוריקקומען אַהין.

ווען טאָם איז אַהין אָנגעקומען, האָבן די ווענט פון דער אַלטער פעסטונג ווי געפלאַצט אין טויזנד ערטער מיט איין מאָל, און פון יעדער שפאַרונג האָבן אַ שפאַר געטאָן רויטע צינגער פלאַ-מען און ווייסע זיילן רויך. ס'האָט זיך דערהערט אַ מוראדיקער אויפרייס פון פייער-ווערק, וואָס האָט פאַרטויבט די פרייד-אויסגע-שרייען פון המון און געמאַכט ציטערן די ערד. די סנאַפעס פיי-ערן, די אויפרייסן און די באַגריסונגען האָבן זיך ווידערהאַלט מיט אַ גראַדליקער קראַפט און שנעלקייט, אזוי אז אין גיכן איז די גאַנ-צע פעסטונג איינגעהילט געווען אין געדיכטן רויך, אַחוץ דעם „חייסן טורם“, וואָס איז אַרויסגעטראַטן מיט זיין שפיץ און פלאַ-טערדיקע פאַנען אויף אים, ווי דער שפיץ פון אַ באַרג איבער די וואַלקנס

טאָם קענטי האָט געריטן אויף אַ פראַכטיקן ריין-בלוטיקן
רייט-פערד, ביי וועלכן די רייכע באַפּוּצונגען האָבן דערגרייכט
כמעט ביז דער ערד. זיין „פעטער“, דער לאַרד-רעגענט סאַ-
מערעסט, אויך אויף אַ זעלטענעם קריגס-פערד, איז אים נאָכנע-
ריטן פון הינטן. פון ביידע זייטן זיינען געריטן צוויי שורות קיניג-
ליכע נוואַרדיע, באַהאַנגען מיט בלישטשענדיק געווער. נאָך דעם
רעגענט האָט זיך אָן אַ סוף געצויגן אַ פראַצעסיע פון אַדעליקע
מיט זייערע וואַסאַלען. נאָך זיי איז געפאָרן דער לאַרד-מער מיט
די שטאַטישע ראַט-מענער אין סאַמעטענע פּורפּור-מאַנטלען מיט
גאָלדענע קייטן אויף זייערע ברוסטן. דערנאָך זיינען געגאַנגען די
באַמטע און מיטגלידער פון אַלע לאַנדאָנער גילדעס אין רייכע
קליידער, טראַגנדיק שניי-הייסע פּאַנצן פון אַלערליי קאָרפּאָראַציעס.
אין דער פראַצעסיע איז אויך געגאַנגען אַ באַזונדער ערן-וואַך פון
דער „אַלטער און געאַכטער ראַטע אַרטילעריע“, וואָס האָט שוין
עקזיסטירט דריי הונדערט יאָר און וואָס איז געווען די איינציקע
מיליטער-אַפּטיילונג מיט דער פּריוויילעגיע ניט צו זיין אָפּהענגיק
פון פאַרלאַמענט (און וואָס האָט די פּריוויילעגיע ביז היינטיקן טאָג).
דאָס איז געווען אַ פראַכטיקן בילד און איז באַגעגנט געוואָרן מיט באַ-
גריסונגען און אויסרופן די גאַנצע צייט וואָס די פראַצעסיע האָט
זיך באַוועגט צווישן דעם נוואַלדיקן געזעמל פון בירגער.

דער כראַניק-שרייבער דערציילט:

„ווען דער קיניג איז אַריינגעפאָרן אין שטאָט, איז ער אויפ-
גענומען געוואָרן פון דער באַפעלקערונג מיט תּפּילות, מיט
ברכות, מיט באַגריסונגס-אויסרופן, מיט צערטלאַכע ווערטער און
מיט אַלע צייכנס פון אמתער ליבע פון געטרייע אונטערטאַנער
צו זייער קיסר. און דער קיניג, אומקערנדיק זיין צופרידענעם
פנים צו די, וואָס זיינען געווען ווייט פון אים און זענענדיק
זיך מיט העכסט פריינדלאַכע ווערטער, די, וואָס זיינען געשטאַ-
נען נאָנט פון אים. — האָט ער אַרויסגעוויזן, אַז ער איז ניט וויי-
ניקער גליקלאַך אָנצונעמען דאָס פּאָלקס אויסדרוק פון ליבשאַפט,
ווי דאָס פּאָלק אויסצודריקן עס. אַלע, וואָס האָבן אים געוואונטשן
אַלדאָס גוטס, האָט ער האַרציק געדאַנקט און די, וואָס האָבן אים

געבענטשט מיט די ווערטער: „גאָט באַשיץ זיין גנאָד!“ — האָט ער צוריק געענטפערט מיט אַ ברכה: גאָט זאָל אייך אַלעמען באַ-
 זייען!“ און צוגעגעבן, אַז ער דאַנקט זיי פון גאַנצן האַרצן.
 דאָס פּאָלק איז געווען אַנטציקט פון זייער קיניגס ליבענס-ווירדיקע
 ענטפערס און האַנט-באַוועגונגען.

אין פּענטשערטש גאַס איז „אַ שיין קינד אין פּראַכטיקע
 קליידער“ געשטאַנען אויף אַן עסטראַדע און באַגריסט דעם קיניג
 מיט אַ שיר, וואָס האָט זיך געענדיקט מיט די ווערטער:
 „זיי באַגריסט, אָ, קיניג, ווי ווייט אַ האַרץ קען נאָר פּילן,
 זיי ווידער באַגריסט, ווי ווייט אַ צונג קען נאָר זאָגן.
 באַגריסט זיי פון צינגער און הערצער, וואָס וועלן קיינמאָל
 ניט פּעלשן.

מיר בעטן ביי גאָט ער זאָל דיך באַשיצן
 און ווינטשן דיר אייביקן גליק“

דאָס פּאָלק האָט אויסגעבראַכן אין אַ צופרידענעם דונער-
 געשריי און האָט איבערגעחזרט דאָס קינדס לעצטע פּערו. טאָם
 קענטש האָט געקוקט אויף דעם ים באַוועגדיקע און פּריידיקע
 פּנימער און האָט געטראַכט. אַז דאָס איינציקע צוליב וואָס ס'איז
 פּדי לעבן אויף דער וועלט, איז צו זיין אַ קיניג און דער ליבלינג
 פון אַ פּאָלק. מיטאַמאָל האָט ער פּונווייטן דערווען צוויי פון זיינע
 שמוץ-געסל חברים. איינער פון זיי איז געווען לאַרד-אַדמיראַל
 פון זיין אַמאָליקער פּאַנטאַסטישער מלוכה און דער צווייטער איז
 געווען לאַרד הויפּט-קאָמערדינער פון דעם פּאַנטאַסטישן „קייזער-
 לאַכן הויף“. אָ, ווען זיי וואָלטן אים איצט געקענט דערקענען!
 וואָס פאַר אַן אויסערגעוויינלאַכער גליק דאָס וואָלט געווען, ווען
 זיי וואָלטן אים געקענט דערקענען און זען, אַז דער אַמאָליקע
 אויסגעשפּאַטער שפּיל-„קיניג“ פון די חורבות און הינטער-געסלאַך
 איז איצט אַן אמתער קיניג, וואָס ווערט באַדינט פון הערצאָגן
 און פּרינצן ווי פון געוויינלאַכע קנעכט און ביי וועמען גאַנץ
 ענגלאַנד ליגט צו די פּיס! אָבער ער האָט זיך געמוזט איינהאַל-
 און פאַרשטיקן אין זיך דעם פאַרלאַנג, וואָרים די דערקענט-
 וואָלט אים געקענט קאָסטן מער וויפּל דאָס פאַרגעניגן און ווערט.

ער האָט זיך אָפגעקערט און געלאָזן די צוויי אָפגעריסענע יינגלאך
ווייטער צערייסן זיך שרייענדיק, ניט חושד זייענדיק וועמען זיי
באגריסן עס אזוי הייס און פריידיק.

פון צייט צו צייט האָט זיך פון המון געטראָגן א געשריי :
"אמתנה! אמתנה!" טאָם האָט יעדעס מאָל אַ שאַט געטאָן אַ הויפן
נייאניקע שיינענדיקע מטבעות און דער עולם האָט זיך אַ וואַרף
געטאָן כאַפן.

דער כראַניק-שרייבער דערציילט :

"אין אָנהייב פון גרייסטשערטש-גאס, פאַרן אָדלער, האָט
די שטאָט אויפגעבויט אַ מוראדיק גרויסן טריאומף-טויער, אונט-
טער וועלכן עס האָט זיך איבער די גאַנצע ברייט פון דער גאָס
געצויגן אַן עסטראַדע. אויפן טריאומף-טויער איז געווען אַ היס-
טאָריש בילד פון דער קיניגלאַכער-הויז. דאָ איז געווען פאַרגע-
שטעלט די פיגור פון דער קיניגין עליזאַבעט פון יאָרק אינ-
מיטן פון אַ גיגאַנטישער רויו, די בלעטלאַך פון וועלכער ס'האַבן
זי אַרומגענומען ווי מיט אַ ראַם. לעבן איר האָט אַרויסגעקוקט
פון אַ רויטער רויו הענרי דער זיבעטער. די הענט פון דער
קיניגלאַכער פאַר זיינען געווען פאַראייניקט און אויף זייערע
פינגער האָבן זיך געזען די קדושן-פינגערלאַך. פון דער ווייסער
און רויטער רויו האָט זיך אויפגעהויבן אַ שטענגל צו אַ צווייטן
עטאָזש אויף וועלכן עס האָט פון אַ רויט-ווייסער רויו אַרויסגע-
קוקט הענרי דער אַכטער מיט דעם נייעם קיניגס מוטער
אַנגאַ סיימיור, ביי זיין זייט. פון דערדאָזיקער פאַר האָט אַרויס-
געשפראַצט אַ צווייגל, וואָס האָט דערגרייכט אַ דריטן שטאַק, וואו
ס'איז געווען פאַרגעשטעלט די געשטאַלט פון עדואַרד דעם
זעקסטן אליין, זיצנדיק אויפן טראָן אין קייזערלאַכן גלאַנץ.
דאָס גאַנצע בילד, איז געווען אַרומגענומען ביט אַ ראַם פון רויו
טע און ווייסע רויזן."

דערדאָזיקער זעלטענער און פראַכטיקער בילד האָט אַריינג-
געבראַכט דעם עולם אין אַזאַ התפעלות, אַז די אויסגעשרייען
האַבן אינגאַנצן פאַרטויבט די שטיט פון דאָס קינד, וואָס האָט
אין שירים דערקלערט די באַדייטונג פון דעם בילד. אָבער טאָם

קענטי האָט דערפון קיין עגמת-נפש גיט געהאַט, ווייל די באַ-
גריסונגען און פרייד-אויסגעשרייען פון פאַלק איז געווען אַ זיסע-
רע מוזיק פאַר אים ווי די בעסטע פּאָעזיע. ווען טאָם האָט אומ-
געקערט זיין יונג גליקלאַך פנים צום פאַלק, זיינען אַלע איבער-
ראַשט געוואָרן פון דער ענלאַכקייט צווישן דעם לעבעדיקן
קיניג און זיין גיפּסענעם געשטאַלט, און נייע שטורמידיקע באַ-
גריסונגען האָבן זיך געטראַגן פון אַלע זייטן.

די פּייערלאַכע פּראָצעסיע האָט זיך באַוועגט ווייטער און
ווייטער, פון איין טריאומף-טויער צום צווייטן, פאַרביי צאָללאָזע
לעבעדיקע און סימבאָלישע בילדער, וואָס האָבן פאַרגעשטעלט
אָדער גערימט דעם קליינעם קיניגס מעלות, טאַלאַנטן אָדער פאַר-
דינסטן. פון יעדער דאָך און יעדער פענסטער — דערציילט דער
כראָניק-שרייבער, — זיינען אַראָפּגעהאַנגען פּאָנען און פלאַגן; די
ריכטע טעפּיכער, שטאַפּן און גאַלד-געשטריוקטע געוועבן האָבן
באַפּוצט די הייזער — מוסטערן פון די גרויסע עשירות, וואָס געפינט
זיך אינעווייניק. דידאָזיקע פּראַכט איז געווען אויף אַנדערע גאַסן
אויך און אויף אייניקע האָט עס נאָך איבערגעשטייגט."

"און אַט די אַלע וואונדערס און זעלטנהייטן זיינען אַלץ פון
מייןטוועגן!" — האָט טאָם קענטי געמורמלט צו זיך אליין.

דעם פּלומרשטיקן קיניגס באַקן האָבן געפלאַקערט פון
אויפּרעגונג, די אויגן האָבן געפינקלט, און אינגאַנצן איז ער גע-
שוואומען ווי אין אַ פּאַנטאַסטישן חלום. אין דערדאָזיקער מינוט,
ווען ער האָט אויפּגעהויבן זיין האַנט און געקליבן זיך אַ שאַט
טאַן אַ פּרישן הויפּן מטבעות אין המון, — האָט זיין אויג באַמערקט
אַ בלאַס, איבערראַשט פנים, וואָס האָט זיך געריסן פון די הינט-
טערשטע ציילן פאַראויס מיט די אויגן צוגעשמידט צו אים. ער
האַט דערקענט זיין מוטער! און זיין האַנט, מיט דער אינעוויי-
ניקסטער זייט אַרויס, האָט אַ פּלי געטאַן צו זיינע אויגן, — אַן
אַלטע, גיט ווילנדיקע באַוועגונג, וואָס איז געקומען פון אַ לאַנג
פאַרגעסענעם צופאַל און איז געוואָרן אַן אייביקע געווינהייט.
אין אַ מינוט אַרום, האָט זי זיך דורכגעדרונגען צווישן עולם, פאַר-
ביגעלאָפּן די וואַך און אַרומכאַפּנדיק זיין פּוס, באַדעקט מיט

קושן, שרייענדיק: "אָ מײן קינד, מײן טײערער זון, אויפהײרנדיק צו אים דעם פנים, וואָס האָט געלויבטן מיט פרייד און ליבע.

אין דעמועלביקן מאָמענט האָט אָן אָפּיצער פון דער קיי-ניגלאַכער גוואַרדיע אַ כאַפּ געטאָן די פרוי און, מיט אַ זידלואַרט אַ שלײדער געטאָן זי מיט אַזאַ קראַפט, אַז זי איז אָפּגעפּלויגן צו דעם אָרט, פּונוואַנען זי איז געקומען. "איך קען דיך ניט, פרוי—זײנען געווען די ווערטער, וואָס האָבן זי באַגלייט, בעת זי איז אָפּגעוואָרפן געוואָרן פון אים. אָבער עס האָט אים פאַר-דריקט דאָס האַרץ, זעענדיק ווי מען באַהאַנדלט זי. און ווען זי האָט צום לעצטן מאָל, אײדער זי איז פאַרשלונגען געוואָרן צווישן געדיכטן חסון, געוואָרפן אויף אים אַ בליק, — האָט זי אויסגעזען אַזוי באַלײדיקט, אַזוי נידערגעשלאָגן און צעבראַכן, אַז ער האָט ניט געוואוסט, וואו אַהינצוטאָן זיך פון חרפה. זײן גאַנצער שטאַלץ איז געוואָרן צו אַש און זײן בעגנבעטע קיניגלאַכע גרויסקייט איז פאַרוועלקט געוואָרן. דער גאַנצער כּבוד האָט פאַרלאָרן זײן ווערט. עס האָט אײסגעזען, ווי אַלץ וואָלט פון אים אַראָפּגעפּאַלן ווי אײבערגעפּוילטע שמאַטעס.

די פּראָצעסיע האָט זיך ווייטער באַוועגט צווישן דער אַלץ פאַרברעסערטער הערלאַכקייט און וואַקסנדיקע דונערן פון באַגריסונגען, אָבער סאָס קענטי האָט שוין קײנזאַך ניט געהערט און ניט געזען, ווי זײ וואָלטן גאָר אויף דער וועלט ניט געווען. די קיניגלאַכע קרוין האָט פאַר אים פאַרלאָרן איר פּראַכט און גלאַנץ און דער גאַנצער פאַראַד איז געווען ווי אַ פאַרוואורף פאַר אים. חרטה האָט אײסגעגעסן זײן האַרץ און ער האָט גע-טראַכט, ווי אין די ערשטע טעג פון זײן געפאַנגענשאַפט: "הלוואי העלפט מיר גאָט צו באַפּרײען זיך פון דער תּפּיסה."

די פּראַכטיקע פּראָצעסיע האָט זיך ווי אַן ענדלאָזער, גלענצנדרער שלאַנג געצויגן אײבער די געדרייטע גאַסן און געס-לאַך פון דער אײגנאַרטיקער אַלכער שטאַט, צווישן דער טומל-דיקער באַפעלקערונג. אָבער דער קיניג איז געפאַרן מיט אַן אַראָפּ-געבויגענעם קאָפּ און אַראָפּגעלאָזענע אויגן, וואָס האָבן גאָר גע-

זען זיין מוטערס פנים מיט דעם אויסדרוק פון טיפער באליידיג-
קונג אין אים.

— א געשאנק, א מתנה! — האָט געשריען דער המון.
אָבער דער געשריי איז געפאלן ווי אין א וויסטע, — טאָם
איז געווען גלייכגילטיק-טויב צו אַלץ.

— לאַנג לעבן זאָל ער אַרד, קיניג פון ענגלאַנד! האָט
אָדונער געטאָן, ווי די ערד וואָלט געפלאַצט, אָבער דער קיניג
האָט ניט געענטפערט אויף דער באַגריסונג. ער האָט עס געהערט
ווי איינער הערט דעם גערויש פון ים-כוואַליעס, ווען זיי קומען
פון ערגעץ זייער ווייט, ווייל די קולות זיינען פאַרטויבט געוואָרן מיט
אַן אַנדער קול, וואָס איז געקומען פון אַסך גענטער — פון זיין אייגן
געוויסן און וואָס האָט פּאָדער ווידערהאַלט: „איך קען דיך ניט, פרוי!“
דידאָזיקע ווערטער האָבן געקלונגען אין דעם קיניגס אויערן,
ווי דער קלאַנג פון אַלוייה-גלאַק קלינגט אין די אויערן פון
איינעם, וואָס ווייט, אז ער האָט באַגאַנגען אַ גרויסע עוולה קעגן
דעם געשטאַרבענעם.

אויף יעדער ווינקל האָבן זיך אַנטפלעקט נייע פּראַכטן.
נייע וואַנדער, נייע איבערראַשונגען זיינען אַרויסגעשפרונגען פאַר
זי אויגן; אַ שיסעריי פון האַרמאַטן האָט געמאַכט ציטערן די
ערד, נייע באַגריסונגען און פרייד-געשרייען האָבן זיך געריסן פון
טויזנטער מיילער, אָבער דער קיניג האָט בלויז געהערט איין
קול — דעם באַשולדיקונגס-קול פון זיין האַרץ, וואָס האָט ניט גע-
קענט געטרייסט ווערן.

ביסלאַכוויז איז ביי דער באַפעלקערונג פאַרשוואַנדן די
צופרידנקייט פון די פּנימער און האָט זיך פאַרביטן מיט אַן אויס-
דרוק פון זאָרג און אומרויאיקייט. די באַגריסונגען האָבן אָנגע-
הויבן אָפּגעשוואַכט צו ווערן. צייטנווייז האָבן די באַגריסונגען
אינגאַנצן אויפגעהערט. דער לאַר-רעגענט האָט עס באַלד באַ-
מערקט און ער האָט גלייך פאַרשטאַנען די סיבה דערפון אויך.
ער איז צוגעריטן צום קיניג, גידעריק אָנגעבויגן זיך אין זיין זאָטל
און אַראָפּגעמענדיק זיין הוט, געזאָגט:
— מיין קיניג, איצט איז ניט קיין צייט צו פאַנטאַזירן.

דאָס פּאָלק באַמערקט דיין אַראָפּגעלאָזענעם קאָפּ, דיין פּאַרטונקלטן פּנים און געמט עס אָן פאַר אַ שלעכטן סימן. פּאָלג מיין ראַט: אַנטפלעק דיין קיניגלאַכע זון און זאָל זי אויפּשיינען איבער די וואַלקנס פּון פּאַרגעפּיל און צעשטרייען זיי. הייב אויף דיין קאָפּ און שמייכל צום פּאָלק.

אַזוי ריידנדיק, האָט דער הערצאָג אַ שאַט געטאָן אַ הויבן מטבעות רעכטס און לינקס און איז אָפּגעריטן אויף זיין אָרט. דער פּלומרשטיקער קיניג האָט געטאָן ווי מען האָט אים געהייסן. זיין שמייכל האָט אין זיך קיין לעבן נישט געהאַט, אָבער עס זיינען נישט געווען קיין סך אויגן נאָנט גענוג אָדער שאַרף גענוג צו באַמערקן עס. די נייגונגען פּון זיין באַטעדערטן קאָפּ, ווען ער האָט געענטפּערט זיינע אונטערטאַנער אויף זייערע באַגריסונגען, זיינען פּול געווען מיט אַזויפּיל גראַציע און גנאָדיקייט, די מתנות, וואָס ער האָט געוואָרפּן אין המון, זיינען געווען אַזוי קיניגלאַך רייך, אַז דאָס פּאָלק האָט באַלד פּאַרגעסן אָן זיין אומרואיקייט און האָט ווידער אויסגעפּראָכן אין מעכטיקע אויסגעשרייען ווי פּריער. דאָך אַ ביסל פּריער, אידער די פּראָצעסיע האָט זיך געענדיקט, האָט דער הערצאָג געמווט נאָך אַמאָל צורייטן צום קיניג און דערמאָנען אים:

— אַ, גרויסער קיניג! טרייסלט אָפּ פּון זיך דעמדאָזיקן אומגליקלאַכן אומעט! די אויגן פּון דער גאַנצער וועלט זיינען געווענדט אויף אייך. דער טייוול האָט נעמטגט נעמען די משוגע-גע בעטלערקע, דאָס האָט זי צעשטערט די שטימונג פּון אַייער מאַיעסטעט!—האָט ער מיט פּאַרדרוס צוגעגעבן.

דער אויסגעפּוצטער "קיניג" האָט אַ קוק געטאָן אויף דעם הערצאָג מיט אויסגעלאָשענע אויגן און האָט מיט אַ טויטן קול געזאָגט:

— דאָס איז געווען מיין מוטער!
— גאָט מיינער! האָט אויסגעקּרעכט דער רעגענט, אָפּ-האַלסנדיק דעם פּערד אויף צוריק. — דער סימן איז געווען אַנביאות: ער איז ווידער משוגע געוואָרן!...

צוויי=און=דרייסיקסטער קאפיטל.

דער קרוינונגס=טאָג.

לאַמיר זיך אומקערן און לאַמיר פאַרנעמען אַן אָרט אין וועסטמינסטער=קירך פיר אַ זויגער אינדערפרי אין דעם היסטאָ-רישן קרוינונגס=טאָג. מיר וועלן דאָרטן ניט זיין אליין: כאַטש ס'איז נאָך שטאַק=סינסטער, פונדעסטוועגן זיינען שוין די פאַקעל=באלויכטענע גאלערייען פול מיט מענטשן, וואָס זיינען צופרידן צו זיצן זיבן אָדער אַכט שעה ביו זיי וועלן זען אַ זאך, וואָס קען זיי ניט אויסקומען צו זען גאָך אמאָל אין זייער לעבן.—די קרוינונג פון אַ קיניג. יא, לאַנדאָן און וועסטמינסטער זיינען שוין פון דריי אַ זויגער ביינאַכט אָן אויף די פיס. רייכע מענטשן, וואָס האָבן אָבער ניט געהאַט קיין טיטלען, האָבן פאַר געלט געקויפט זיך פלעצער אין דער גאלעריי, האָבן זיך אויפגעהויבן מיטן ערשטן האַרמאַטן=שאַס דריי אַ זויגער ביינאַכט און האָבן איצט געאיילט צו פאַרנעמען זייערע ערסער.

די שעהן האָבן זיך געצויגן גענוג לאַנגזאַם. יעדע באַ=וועגונג האָט שוין פון אַ געוויסע צייט אויפגעהערט, מחמת די גאלערייען זיינען שוין לאַנג פול געפאַקט. מיר קענען איצט זיצן רואיק און צוקוקן, און באַטראַכטן יעדער זאך גאַנץ געלאַסן. אין דער טונקלקייט פון דער קירך קענען מיר כאַפן אַ קוק אויף אייניקע טיילן פון די גאלערייען און באַלקאַנען, וואָס זיינען גע=פאַקט מיט מענטשן, אין דער צייט, וואָס אַנדערע טיילן זיינען פון אונז פאַרשטעלט מיט זיילן און ווענטלאַך. מיר זעען פאַר זיך די גאַנצע צפון=זייט פון דער קירך, וואָס שטייט ליידיק און וואַרט אויף די יחסנים און אַריסטאָקראַטיע פון ענגלאַנד. מיר

זען אויך די גרויסע, מיט טייערע שטאָפן באַדעקטע, עסטראַדע, אינמיטן פון וועלכער עס שטייט דער טראָן, צו וועלכן עס פירן פיר טרעפלאַך. אין געזעס פון טראָן איז איינגעפאַסט אַ פראַקטער פלאַכער שטיין, אויף וועלכן עס זיינען געקרוינט געוואָרן אַסך דורות שאַטלענדישע קיסרים, און דער שטיין איז מיט דער צייט געוואָרן גענוג הייליק, ער זאָל דינען פאַר ענגלישע קיסרים אויך. דער טראָן/און דאָס פּוס-בענקל זיינען געווען באַדעקט מיט גאָלד-שטאָף.

אין קירך הערשט אַ שטילקייט. די פאַקעלן לייכטן טונקל, די צייט ציט זיך לאַנגזאַם. נאָר צום סוף קומט זיך דער פאַר-שפּעטיקטער פרימאָרגן, די פאַקעלן ווערן אויסגעלאָשן און אַווייכע ליכטיקייט צעגיסט זיך איבער דער גרויסער קירך. אַלע שטריכן און קאָנטורן פון דער נאָבעלער געביידע טרעטן איצט אַרויס, אָבער ניט שאַרף, נור ווייך און פאַרחלומט, ווייל די זון איז אַ ביסל פאַרהילט אין וואַלקנס.

זיבן אַ זייגער ווערט צום ערשטן מאָל געבראַכן די לאַנג-ווייליקייט, ווייל וו נאָר דער זייגער האָט געשלאָגן זיבן, איז אין צפון-טייל פון קירך אַריין די ערשטע אַדל-טרוי, פאַרפּוצט ווי שלמה המלך אין דער בליענדיקסטער צייט פון זיין הערשאַפט. איין באַאָמטער, אָנגעשטאַן אין סאַמעט און אַטלאַט, האָט זי אָפּגעפירט אויף איר אָרט און דער צווייטער האָט אונטערגעטראָגן איר שלעפע און, וו זי האָט זיך אַנידערגעזעצט, צורעכטגעמאַכט די שלעפע אַרום אירע פיס און אַוועקגעשטעלט איר קרוינדל צום האַנט, זי זאָל זי קענען באַקוועם געמען, ווען ס'וועט קומען די צייט פאַר דער אַריסטאָקראַטיע אָנצוטאָן זייערע קרוינען.

איצט האָט אָנגעהויבן אַריינצושטראַמען אַ גלענצנדער שטראַם פון אַדל-פּרויען. די סאַמעט-און-אַטלעס געקליידטע באַאָמטע לויפן אום הין-און-צוריק, צעזעצן זיי אויף די ערטער און מאַכן זיי באַקוועם. דאָס בילד ווערט אָפּגעלעבט. אומעטום איז לעבן, באַ-זעגונג און פאַרבן-העקסלונג.

אין אַ וויילע אַרום ווערט זיידער שטיל. אַלע אַריסטאָקראַ-טישע דאַמען זיינען שוין אויף זייערע ערטער, פאַרשטעלנדיק מיט

זיך א לעבעדיקן בלומען גארטן פון אלערליי פארבן. זיי זיינען באשאטן מיט דימאנטן ווי דער „מילך-וועג“ אויפן הימל. דאָ זיינען פאָרגעשטעלט פרויען פון יעדן עלטער: פאראן דאָ געלב-פנימדיקע, צעקנייטשטע, גרוי-האַריקע אלטע אלמנות, וואָס געדענקען נאָך די קרוינונג פון רייט שאַרד דעם דריטן און די אומרואיקע טעג פון יענער לאַנג-פאָרגעסענער צייט, פאראן דאָ שיינע מיטל-יאָריקע דאַמען, ליבנסווירדיקע, גראַציעזע יונגע פרויען און פראַכטיקע יונגע מיידלאַך מיט שיינענדיקע אויגן און צאַרטע פנימער, וואָס וועלן אפשר מיט פאַרלעגנהייט אָנטאָן זייערע קרוינען, ווען די צייט וועט קומען,*) הייל די זאך איז פאַר זיי ניי און זייער אויפ-רעגונג קען זיי שטערן. אָבער גיכער וועט עס ניט פאַסירן, ווייל די אַלע דאַמען און פריילינגס האָבן אזוי פאַרקאַמט די האַר, די קרוין זאָל זיך לייכט אָנטאָן און גוט צופאַסן, ווען דער סיגנאַל דערצו וועט געגעבן ווערן.

מיר האָבן שוין געזען, אז די גאַנצע געזעלשאַפט פון די אַריסטאָקראַטישע דאַמען זיינען געדיכט באַשאַטן מיט דימאנטן און בריליאַנטן און מיר האָבן געזען, וואָס פאַר אַזוואַנדערפולע בילד דאָס איז, אָבער איצט וועלן מיר ערשט אויף אַן אמת נתפעל ווערן: אַרום ניין אַזויגער זיינען די וואַלקנס מיטאַמאַל פאַר-שוואַנדן און שטראַמען זונען-שיין האָבן זיך אַריינגעריסן אין קירך און באַגאַסן די רייען דאַמען. יעדער ריי דאַמען, וואָס ווערט באַרירט פון די זון-שטראַלן, פלאַמט אויף מיט אַלע קאַליאַרן פון רעגנבוין, און ווי אַן עלעקטרישער שטראַם גייט דורך איבער אונז, ווען מיר זען די פראַכט און גלאַנץ פון דעם בילד! אָט איז, צוזאַמען מיט אַנדערע אויסלענדישע געזאַנדטע, דורכגעגאַנגען דורך דער זון-אַלייע אַ געזאַנדטער פון עפעס אַזווייטער מזרח-מלוכה. ער איז פון קאַפּ ביז די שפיץ פינגער באַשאַטן מיט דימאנטן און שאַץ-שטיינער, וואָס פינקלען און בלישטשען ביי זיין יעדער באַ-וועגונג, און עס פאַרכאַפט ביי אונז דער אָטעם פון דעם שפּרינג-גענדיקן גלאַנץ, וואָס ער צעגיסט אַרום זיך.

*) ביי דער קרוינונג פון אַ קיניג האָט יעדער געטיטלטע און אַרע-ליקע דאַמע אָנגעטאָן איר סאַמיליען-קרוין.

די צייט איז געגאנגען. ס'איז אוועק אַ שעה, צוויי שעה דריטהאלבן שעה, דערנאָך האָט די דונערדיקע שיסעריי פון האַרמאַטן אָנגעוואָגט, אז דער קיניג מיט זיין גלענצנדער סוויטע זיינען אָנגעקומען, און דער פאַרזאַמלער עולם האָט אָפגעלעבט. אלע האָבן געוואוסט, אז עס וועט נאָך אויסקומען צו וואַרטן, ווייל דער קיניג דאַרף נאָך פאַרבערייט און אָנגעטאָן ווערן פאַר דער פייערלאַכער צערעמאָניע, אָבער די צייט וועט מען קענען פאַרטרייבן אין באַטראַכטן די אָנגעקומענע פּערען (* אין זייערע פאַראַד-קליידער.

די פּערען זיינען מיט דעם גאַנצן געהעריקן עטיקעט פון גאַנדערגעפירט געוואָרן אויף זייערע ערטער, און לעבן יעדערן איז אוועקגעלייגט געוואָרן זיין קרוין, אים זאָל זיין באַקוועם צום האַנט. דער עולם אין די גאַלערייען, האָט מיט דער גרע-סטער נייגעריקייט באַטראַכט די הערצאָגן, גראַפן און באַראַנען, וועמעס נעמען עס זיינען שוין באַוואוסט געווען אין דער ענג-לישער געשיכטע פינף הונדערט יאָר. אַ סך פון די פאַרזאַמלע אין די גאַלערייען האָבן דאָס ערשטע מאָל אין זייער לעבן גע-זען גראַפן און הערצאָגן. ווען אלע האָבן זיך צעזעצט אויף זייערע ערטער, האָט זיך פאַר די, וואָס זיינען געזעסן אין דער גאַלערייע און אויף די באַלקאָנען, געעפנט אַ זעלטן בילד, וואָס איז ווערט געווען אָנצוקוקן און צו גערענקען.

אויף דער עסטראַדע האָבן זיך באַוווּן די פּאָטערס פון דער קירך — בישופס, באַגלייט פון אַ גאַנצער מחנה גלחים אין זייערע גלחישע קליידער און בישאָף-מיצן. נאָך זיי זיינען גע-קומען דער לאַרד-רעגענט און אַנדערע וויכטיקע שטאַטס-מענער, הינטער וועלכע עס איז געגאַנגען אַן אַפּפּילונג פון דער קיניג-לאַכער גוואַרדיע, אין גלאַנציקע שטאַלענע פּאַנצערס.

אין קירך איז שטיל געוואָרן. דער גאַנצער עולם האָט גע-וואַרט מיט דער גרעסטער שפּאַנונג. דערנאָך האָט זיך דערהערט אַ סיגנאַל, און גלייך נאָכדעם — די קלאַנגען פון פייערלאַכער

(* פּער-די העכסטע פון ענגלישן זיל-שטאַנד.— Высшее дворянство.)

מוזיק, און טאָם קענטי, אָנגעטאָן אין אַ לאַנגער גאָלד-גע-
וועבטער קיניג-קלייד — איז אַריין פון אַ טיר און איז אַרויף
אויסן עסטראַדע. די גאַנצע פאַרזאַמלונג איז אויפגעשטאַנען אויף
די פיס, און די קרוינונג האָט זיך אָנגעהויבן.

די באַצויבערנדיקע קלאַנגען פון אַ פּסאַלם האָט זיך צעגאַסן
איבער דער קירך. און טאָם קענטי, וואָס איז פייערלאַך
באַגענט געוואָרן, איז צוגעפירט געוואָרן צום טראָן. די פּאַר-
צייטיקע אַלטע צערעמאָניע איז ווייטער אָנגעגאַנגען מיט דער
גאַנצער פייערלאַכקייט און די פאַרזאַמלטע האָבן אָנגעקוקט.
וואָס געענטער די צערעמאָניע איז געקומען צום סוף, אַלץ בלאַ-
סער און בלאַסער איז טאָם קענטי געוואָרן. טיפער טרויער
און יאוש האָט געדריקט זיין געמיט און זיין האַרץ, וואָס איז
צעריסן געוואָרן פון חרטה.

עס איז אָנגעשטאַנען דער לעצטער אַקט פון דער צערע-
מאָניע. דער אַרצבישוף פון קענטערבערי האָט גענומען פון
קישן די ענגלישע קרוין און אויפגעהויבן זי איבער דעם ציטערנ-
דיקן פלומרשטיקן קיניגס קאַפּ. אין זעלבדיקן מאָמענט האָט אין
דער צפון-אַפטיילונג פון קירך אַ בליץ געטאָן ווי אַ רעגנבויגן,
ווייל די אַדל-לייט און אַדל-דאַמען האָבן אַלע ווי איינער אויפ-
געהויבן זייערע קרוינען איבער די קעפּ און געפליבן וואַרטן
אין אַזאַ פּאַזע.

אַ טיפע שטילקייט איז אָנגעשטאַנען אין קירך. אין דעם-
דאָזיקן פייערלאַכן מאָמענט, האָט זיך אויף דער סצענע באַוויזן
אַ שרעקנדיק געשטאַלט, — אַ געשטאַלט, וואָס קיינער פון דעם
פאַרטיפטן עולם האָט נישט באַמערקט, ביז עס האָט זיך נישט גע-
נומען באַוועגן איבער דעם הויפט-דורכגאַנג. דאָס איז געווען
אַ יינגל אָן אַ היטל, אין צעריסענע שיד, אין גראַבע, צעריסענע,
אַרימע קליידער, וואָס זיינען צעפאַלן אויף שטיקלאַך. ער האָט
אויפגעהויבן זיין האַנט מיט אַ פייערלאַכקייט, וואָס האָט גיט
האַרמאַנירט מיט זיין שמוציקן און טרויעריקן אויסזען, און האָט
אויסגערופן:

— איך פארבאָט אייך אַרויפצולייגן די קרוין פון ענגלאַנד —
אויף דעמדאָזיקן פאַררעטערס קאַפּ. איך בין דער קיניג!
עטלאַכע הענט האָבן גלייך אַ כאַפּ געטאַן דאָס יינגל, אָבער
אין דערוועלביקער מינוט איז טאָם קעניג אין זיינע קיניגלאַכע
קליידער שנעל אַרויסגעטראָטן פאַראויס און מיט אַ קלינגענדיק
קול אויסגעשריען:

— לאָזט אים אָפּ און גיט באַרירט אים! ער איז דער
קיניג!

אַ מוראדיקע ערשטוינונג האָט אַרומגעכאַפּט די פאַרזאַמלטע.
אַלע האָבן זיך אויפגעהויבן פון זייערע ערטער און מיט איבער-
ראַשונג געקוקט איינער אויפן צווייטן און אויף די הויפט-פיגורן
פון דער סצענע, ווי זיי וואָלטן אַליין גיט געוואוסט, צי זעען זיי
דאָס אויפן וואָר אָדער אין חלום. דער לאַרד-רעגענט איז אויך
געווען ערשטוינט ווי די איבעריקע, ער איז אָבער גיך צו זיך
געקומען און מיט אַ פעסטן טאַן באַפוילן:

— הערט זיך גיט צו צו זיין מאַיעסטעטס רייד. זיין קראַנק-
הייט איז אים ווידער באַפאַלן. כאַפּט דעם וואַגאַבונד!

מען האָט אים שוין געוואָלט פאַלגן, אָבער דער פּלומר-
שטיקער קיניג האָט אַ טופּע געטאַן מיטן פּוס און אויסגעשריען:
— אונטער געפאַר פון אייער טויט-שטראַף! באַרירט אים
גיט—ער איז דער קיניג!

די הענט האָבן זיך צוריקגעצויגן און אַלע זיינען ווי פאַ-
ראַליזירט געוואָרן. קיינער האָט זיך גיט באַוועגט און קיינער
האָט אַוואָרט גיט גערעדט. קיינער האָט אַפילו גיט געוואוסט, וואָס
צו זאָגן אָדער וואָס צו טאַן—אָזוי מערקווירדיק און אומדערוואַרט
איז געווען דער צופאַל. אין דער צייט, ווען אַלע האָבן זיך באַ-
מיט צו באַגרייפן וואָס דאָ קומט פאַר, האָט זיך דאָס יינגל אַלץ
באַוועגט פאַראויס מיט זיכערע טריט און מיט אַן אויפגעהויבע-
נעם קאַפּ, גיט אַפּשטעלנדיק זיך אויף איין מאַמענט. און אין
דער צייט, וואָס די צעמישטע מוחות האָבן נאָך אַלץ גיט געקענט
צו זיך קומען, איז ער אַרויף אויף דער עסטראַדע, און דער

כלומר שטער קיניג איז אים מיט א גליקלאַך פנים אַנטקעגן גע-
לאָפן און, אַ פאל געבנדיק אויף די קני, געזאָגט:
— אַ, מיין הערשער און קיניג, לאָ דעם אַרימען טאָם
קענטי צו זיין דער ערשטער צו שווערן טרייהייט צו דיר און
זאָגן: "טו אָן דיין קרוין און פאַרנעם ווידער דעם אָרט, וואָס
דיר געהערט!"

דער לאָרד-רעגענט האָט שטרענג אַ קוק געטאָן אויף דעם
אַנגעקומענעם, אָבער די שטרענגקייט איז גלייך פאַרשוואונדן און
זיין פנים האָט אויסגעדיקט גרויס איבערראַשונג. דאָס זעלביקע
האַט פאַסירט מיט די איבעריקע הויף-לייט. זיי האָבן זיך איבער-
געקוקט צווישן זיך און אָפּגעטראָטן אַהינטער. ביי אַלעמען איז
געווען איין געדאַנק: "וואָס פאַר אַ מערקווירדיקע ענלאַכקייט!
דער לאָרד-רעגענט האָט אַ וויילע געטראַכט ווי אין פאַר-
לעגנהייט, נאָכהער ערנסט און מיט גרויס רעספעקט געזאָגט:
— מיט אייער ערלויבעניש, סער, ערלויבט מיר צו פּרעגן
איך עטלאַכע פּראָגן, וואָס...

— איך וועל אויף זיי ענספערן, מיין לאָרד.

דער הערצאָג האָט אים געשטעלט אַ סך פּראָגן, וועגן דעם
הויף, וועגן דעם געשטאַרבענעם קיניג, וועגן דעם פּרינץ און פּרינ-
צעסינס-דאָס יינגל האָט אויף אַלץ געענטפערט ריכטיק און ניט
געקווענקלט. ער האָט אָפּגעמאָלדן די פאַראַד-זאַלן פון פּאַלאַץ, די
צימערן פון געוועזענעם קיניג און פון פּרינץ.

ס'איז געווען מערקווירדיק, ס'איז געווען וואונדערלאַך, עס
איז געווען ניט צו פאַרשטיין — אַזוי האָבן געזאָגט אַלע, וואָס
האָבן אים געהערט. די מיינונג פון די פאַרוואַלטע האָט זיך אָן-
געהויבן ניין אויף דעם צד פון געקומענעם און טאָמס האָפע-
נונגען האָבן זיך שוין געשטאַרקט, ווען דער לאָרד-רעגענט האָט,
שאַקלענדיק מיטן קאָפּ געזאָגט:

— אמת, דאָס איז מערקווירדיק, אָבער דאָס איז ניט מער
וויפל אונזער קיניג ווייכ. דאָס זיינען נאָך ניט קיין ראיות.
דידאָזיקע באַמערקונג דאָס, וואָס מען האָט פון אים

גערעדט ווי פון קיניג, האָט ווידער טרויעריק געמאַכט טאָם
 קעניג און זיינע האָפּענונגען האָבן אָנגעהויבן צו זינקען.
 דער שטראָם האָט זיך איצט געענדערט און טאָם האָט
 געפילט, אַז אָט, אָט ווערט יענער אַרויסגעוואָרפן און ער בלייבט
 ווידער אויפן טראָן. דער לאַרד-רעגענט האָט דערווייל געשאַקלט
 מיטן קאָפּ און געשלאָגן זיך מיט דער דעה: „אַזאַ מין רעטעניש
 איז אַ סכּנה פאַר דער מלוכה און פאַר אונז אַלעמען — האָט ער
 געקלערט, — דאָס קען צעטיילן דאָס פּאָלק אין צוויי לאַגערן און
 אונטערגראָבן דעם טראָן.“

— סער טאָמאַס! — האָט ער זיך אַ קער געטאָן צו איינעם
 פון די הויף-באַמטע, — אַרעסטירט אָט דעם... ניין, וואַרט! —
 זיין פנים איז באַלויכטן געוואָרן, און ער האָט זיך גע-
 ווענדט צום אָפּגעריכטענעם קאַנדידאַט אויפן ענגלישן טראָן מיט
 דינאָזיקע ווערטער:

— וואו ליגט דער גרויסער מלוכה-שטעמפל? — ענטפער
 מיר אויף דערדאָזיקער פראַגע און די רעטעניש איז געלייזט.
 וואָרים נאָר דער אמתער פרינץ פון וועלש קען ענטפערן אויף
 דער פראַגע. פון אַזאַ קלייניקייט איז אָפּהענגיק אַ טראָן און
 אַ דינאַסטיע!

דאָס איז געווען אַ גוטער איינפאַל, אַ גליקלאַכער איינפאַל.
 אַלע הויפּלייט איז געפעלן דער געדאַנק, — דאָס האָט מען גע-
 קענט זיין נאָך דעם, ווי זיי האָבן צווישן זיך איבערבצוקוקט זיך.
 יא, מער ווי דער פרינץ קען ניט אַנטדעקן די טיפּע געהיימעניש
 פון דעם פאַרשוואונדענעם שטעמפל. דער אָפּגעריכטער באַטרי-
 גער האָט גוט אויסגעלערנט זיין ראָליע, אָבער דאָס האָט אים
 זיין לערער אויך ניט געקענט לערנען, ווייל ער ווייס אַליין ניט
 וואו דער שטעמפל ליגט. אָך, זייער גוט, זייער גוט, איצט וועט
 מען גיך פטור ווערן פון דעם אומגעריכטן פלאַנטער!

און זיי האָבן צוגעשאַקלט מיט די קעפּ צופרידן שמיכלענ-
 דיק ביי דעם געדאַנק, אַז דער קליינער שחינדלער וועט דאָ
 באַלד בלייבן צום נאַר. אָבער ווי איבערראַשט זיינטיג געוואָרן,
 ווען זיי האָבן געזען, אַז עס הייבט זיך גאָר ניט אַן צו פאַר-
 זאַרן.

וואונדערט זיי זיינען געוואָרן, ווען זיי האָבן געהערט דאָס יינגל
גלייך ענטפערנדיק זיכער און רואיק:

— דאָס איז ניט קיין האַרבע רעטעניש.

און, ניט פרעגנדיק קיינעמס ערלויבעניש, האָט ער זיך אומ-
געקערט און, מיט דער לייכטקייט און זיכערקייט פון אַמענטשן,
וואָס איז געוויינט צו באַפוילן, האָט געזאָגט:

— מיין לאַרד סענט דזשאָן, גייט גלייך אין מיין
פּריוואַט-קאַבינעט, וואָס אין פּאַלאַץ—ווער ווייס נאָך אזוי גוט ווי
איר, וואו ער געפינט זיך—און דאָרטן, האַרט ביים דיל אין לינקן
ווינקל, אין ווייטסטן פון סיר, וואָס פירט פון אַריינגאַנגס-צימער,
וועט איר געפינען אין וואַלד אַ מעשן קעפל פון אַ נאַגל. דריקט
אויף דאָס קעפל און עס וועט זיך עפענען אַ געהיים שרענקל,
וועגן וועלכן אַפילו איר ווייסט ניט—איבערהויפט ווייס פון אים
קיינער אין דער וועלט ניט, אַחוץ מיר אַליין און דער מייסטער,
וואָס האָט עס פאַר מיר געמאַכט, — די ערשטע זאָך, וואָס איר
וועט אין שרענקל דערזען, איז זער גרויסער שטעמפל. גייט
און ברענגט עס אַהער.

די גאַנצע געזעלשאַפט האָט זיך פאַרוואונדערט פון דער
רעדע, און האָט זיך נאָך מער געוואונדערט דערפון, וואָס דער
קליינער שלעפער האָט אויסגעקליבן צו שיקן אין דער שליחות
דווקא דעמדאָזיקן לאַרד אָן שום קווענקלונג אָדער מורא פאַר
אַ טעות און האָט אים אָנגערופן ביים נאָמען מיט אַזא רואיקער
זיכערקייט, ווי ער וואַלט אים געקענט זיין גאַנץ לעבן. דער
פער איז פון גרויס איבערדאַשונג שוין גרייט געווען צו פאַלגן,
ער האָט שוין אַפילו געווען געמאַכט אַ באַזעצונג, ווי ער וואַלט
זיך געקליבן צו גיין, אָבער ער האָט זיך באַלד צוריק אַ באַס
געטאָן און אָנגענומען די פּריערדיקע רואיקע פּאַזע, און נאָר
די פאַרב אין זיין פנים האָט עדות געזאָגט, אַז ער האָט זיך
אַליין פאַרשעמט פאַר דעם טעות, וואָס ער האָט געווען געמאַכט.
סאָם קענטי האָט זיך אַ קער געטאָן צו אים און געזאָגט:
— פאַרוואָס וויילט איר זי האָט איר דען ניט געהערט דעם
קיניגס באַטעל ? — גייט !

דער לאָרד סענז דזשאָן האָט זיך פאַרנייגט — און אַלע
האַבן באַמערקט, אַז ער איז געווען גענוג פאַרזיכטיק ניט צו
נייגן זיך ניט דעם, ניט יענעם קיניג, נאָר דעם שטח צווישן
ביי דע קיסרים — און איז אַרויסגעגאַנגען.
איצט האָט זיך אָנגעהויבן אַ באַוועגונג צווישן די פאַר-
זאַמלטע. די באַוועגונג איז געווען קוים באַמערקבאַר, אָבער אַן
אויפהער.

ווי אין אַ קאַליידעסקאַפּ, וואָס ווערט לאַנגזאַם געדרייט,
פאַלן אָפּ טיילכעלאַך פון איין קערפער און באַהעפטן זיך צום
צווייטן קערפער, — אַזוי זיינען דאָ לאַנגזאַם אָבער זיכער איינס
נאָכן אנדערן אָפגעפאַלן די פאַרזאַמלטע אַרום טאַמען און
צוגעשאַנען צום אָפגעריסענעם יינגל.

טאָם קענטי איז געשטאַנען כמעט אַליין. עס האָט
געדויערט נאָך אַ וויילע, און אַפילו די עטלאַכע, וואָס האָבן נאָך
ביו איצט געהאַט דעם מוט צו בלייבן לעבן טאַמען, זיינען
איצט, איינציקווייז איבערגעגאַנגען צו דער מערהייט, אַזוי אַז
טאָם קענטי אין זיינע קיניגלאַכע קליידער און באַשאַטן מיט
דימאַנטן איז געשטאַנען אויסגעשטעלט אויף דער עסטראַדע איי-
נער אַליין, און אָפגעזונדערט פון דער וועלט.

נאָר אַט האָט זיך באַוווּן דער לאָרד סט. דזשאָן, ווען
ער איז געגאַנגען איבערן מיטלסטן דורכגאַנג, איז די שפאַנונג
געווען אַזוי גרויס, אַז יעדער שמועס האָט אויפגעזערט, און אין
קירך האָט געהערשט אַ טויטע שטילקייט, זייער נאָכער ס'האַבן
זיך נאָר געהערט זיינע דייטלאַכע טריט, ווען זיינען געווען
געווענדט אויף אים. ער איז אַרויף אויפן ענטוואַרע, געוואַרט
אַ מאַמענט, נאָכהער איז ער צוגעגאַנגען צו טאָם קענטי און
טיף פאַרנייגנדיק זיך געזאָגט:

— געדיקער קיניג, דער שטעמפל איז דאָרטן ניטאָ!
אַ המון אַנטלויפט ניט אַזוי האַסטיק פון אַ כאָלערע-קראַנקן,
ווי די קופּקע בלאַס-געוואַרענע און אויף טויט-דערשראָקענע
הויף-לייט זיינען זיך צעלאָסן פון דעם אָפגעריסענעם טראַן-קאַנ-
דידאַט. אין איין מאַמענט איז ער געבליבן שטיין איינער אַליין

אָן אַ פֿריינד און אָן אַ גואל, אַ ציל פֿאַר צאָרנדיקע און פֿאַר-
אַכטנדיקע בליקן.

דער לאָרד-רעגענט האָט מיט פֿעס אויסגעשריען:

— וואָרפט אַרויס דעם שלעפּער אויפֿן גאַס און יאָגט אים
דורך פֿון שטאָט מיט בייטשן. דער געמיינער אויסוואַרף פֿאַרדינט
ניט, מען זאָל מער טראַכטן וועגן אים!

אייניקע גוואַרדיע-אַפיצירן זיינען שוין צוגעשפרונגען אויס-
צופירן דעם באַפעל, אָבער טאָם קענטי האָט זיי אָפּגעשאַרט
אָן אַ זייט און אַ געשריי געטאָן.

— צוריק! ווער עס וועט אים באַרירן, וועט באַזאָלן מיט
זיין לעבן.

דער לאָרד-רעגענט איז געווען צע:ומלט אויף דער העכט-
טער מדרגה, און ווענדנדיק זיך צום לאָרד ס. ט. דזש אָן, האָט
ער געפרעגט:

— האָט איר גוט געזוכט? — אָבער עס לוינט גאָרניט צו
פרעגן. קלייניקייטן קענען אַמאָל פֿאַרפֿאַלן ווערן, אָבער אַזא
גרויסער הפּץ, ווי דער מלוכה-שטעמפל פֿון ענגלאַנד, קען ניט
פֿאַרפֿאַלן ווערן, אַז קיין לעבעדיקער מענטש זאָל ניט וויסן, וואו
עס איז אַהינגעקומען. דאָס איז דאָך אַ מאַסיווער גאָלדענער עיגול.
טאָם קענטי האָט מיט שיינענדיקע אויגן אַ שפרונג
געטאָן פֿאַראַויס און אויסגעשריען:

— שטייט! דאָס איז גענוג! איז עס קיילאַכדיק? און
דיק? און אויף דעם זיינען אויסגעקריצט אותיות און דעוויזן?
יאָ? אַ, אי ציט ווייס איך שוין, וואָס אַזוינס איז דער „גרוי-
טער שטעמפל“, צוליב וועלכן עס איז געווען אַזא סומל מיט
אַזויפיל זוכעניש. ווען איר זאָגט עס מיר פֿריער, האָלט איך
אַיך אים געגעבן נאָך מיט דריי האַכן צוריק. איך ווייס גאַנץ
גוט, וואו עס ליגט, אָבער ניט איך האָב עס דער ערשטער דאָרטן
אַוועקגעלייגט.

— ווער דען, מיין קיניג? — האָט געפרעגט דער לאָרד-
רעגענט.

— אָט דער, וואָס שטייט דאָרטן, דער אמתער קיניג פֿון

ענגלאַנד. און ער אַליין וועט אייך זאָגן, וואו עס ליגט, דאָן וועט
איר בלייבן, אז ער האָט עס שוין לאַנג געוואוסט. דערמאָן זיך
נאָר, מיין קיניג—האָט ער זיך געווענדט צו עדואַרדן, —שטרענג
אָן דיין זכרון—דאָס איז געווען די לעצטע, די סאַמע לעצטע
זאך, וואָס דו האָסט געטאָן יענעם טאָג, איידער דו ביסט אַרויס-
געלאָפן אין מיינע שטאַטעס צו באַשטראַפן דעם זעלנער, וואָס
האָט מיך באַליידיקט.

עס איז אַנגעשטאַנען אַ שטילקייט, וואָס איז ניט געשטערט
געוואָרן ניט מיט אַ וואָרט, ניט מיט אַ באַוועגונג. אַלעמענס אויב!
זיינען געווענדט אויף דעם גיי-געקומענעם, וואָס איז געשטאַנען
מיט אַן אַנגעבויגענעם קאָפּ און פאַרקנייטשטן שטערן און האָט
צווישן טויזנטער אַנדערע געשעענישן געזוכט אין זיין זכרון דעם
איינ קליינעם פאַקט, וואָס אויב ער געפינט אים, ויצט ער אויפן
טראָן. אויב ניט, — בלייבט ער אויף אייביק וואָס ער איז איצט—
אַ היימלאַזער פּעטלער. אַ מאַמענט נאָך אַ מאַמענט זיינען פאַרביי-
געגאַנגען, פון די מאַמענטן זיינען געוואָרן מינוטן — דאָס יינגל
האָט זיך אַלץ געראַנגלט מיט זיין זכרון, ניט געבנדיק קיין שוב
צייכן, אז ער דערמאָנט זיך.

צום סוף האָט ער, פאַרשטיקנדיק אַ זיפּק, לאַנגזאַם געשאַקלט
מיטן קאָפּ און מיט ציטערדיקע ליפּן מיט אַ געבראַכענעם קול
געזאָגט:

— איך דערמאָן זיך די גאַנצע סצענע — פון אָנהייב ביזן
סוף, אָבער דער שטעמפל איז דאָ ניטאָ.

ער האָט זיך אַ וויילע אָפּגעשטעלט, נאַכהער האָט ער ווידער
אויסגעהויבן דעם קאָפּ און מיט מילדער זעלבסטווערדע געזאָגט:
— מיינע לאָרדן און זושענטלמענער, אויב איר ווילט
רויבן פון אייער אמתן קיניג זיינע רעכט דערפאַר, וואָס ער קען
אייך זיי ניט אויפווייזן, קען איך זיך אייך ניט אַנטקעגנשטעלן:
איך בין מאַכטלאָז קעגן אייך, אָבער...

— אַ, אומזין, אַ, וואָס טאַר אַ משוגעות, מיין קיניג! — האָט
טאַם אין ציטערניש אויסגעשריען, — וואָרט! טראַכט! גיב זיך
ניט אונטער, לאָז ניט אָפּ! די זאך איז נאָך ניט סאַרלאָרן! און

וועט ניט זיין פארלאָרן! דער זיך צו, וואָס איך וועל דיר זאָגן—
 צו יעדעס וואָרט הערט זיך צו. איך וועל זיך דערמאָנען יענעם
 פרימאָרגן, יעדעס ברעקל, טריט ביי טריט, ווי עס האָט פאָסירט.
 הער. מיר האָבן געשמועסט—איך האָב אייך דערציילט פון מיין
 שוועסטער בעט און זען, איר געדענקט דאָס?—און וועגן מיין ביי-
 זער באַבען, און וועגן די פראָסטע שפילן מיט די יינגלאַך פון שמוץ
 געסל—איר געדענקט דאָס אויך? זייער גוט. הערט-זשע מיך ווייטער
 און איר וועט זיך אַלץ דערמאָנען. איר האָט מיר געגעבן עסן
 און טרינקען און האָט, מיט פרינצלעכער איידלקייט, אַרויסגעשיקט
 די דינערשאַפט, איך זאָל זיך ניט שעמען עסן—אַ, איר געדענקט
 עס אַלץ!

ווען טאָג האָט איינס פאַר איינס אויסגעריכנט, וואָס זיי
 האָבן געטאָן, און דער צווייטער יינגל האָט אין הסכמה צוגע
 שאַקלט מיטן קאָפּ, האָבן זיי די הויף-באַזאַמטע און די באַנצע
 הויכע פאַרוואַלונג אָנגעקוקט מיט דעם גרעסטן וואַונדער: די
 געשיכטע האָט געקלונגען ווי אמת, אָבער וואָס פאַר שייכות
 האָט דאָ געקענט זיין צווישן דעם פרינץ און אַ בעטלער יינגל?
 קיינמאַל אין לעבן האָט זיך אַ געזעלשאַפט ניט געפילט אַזו
 פאַראַינטערעסירט, אַזוי פאַרווירט און אַזוי איבערראַשט ווי איצט
 — פון שפּאַס וועגן—האַט טאָג ווייטער גערעדט,—האַבן מיר
 זיך געביטן מיט די קליידער, און אַזוי זיינען מיר געשטאַנען פאַרן
 שפּיגל. מיר האָבן אויסגעזען אַזוי ענלאַך איינער אויפן צווייטן, אַז
 מיר האָבן געזאָגט: „עס זעט אויס, ווי מיר וואָלטן זיך גאַרנישט גע-
 ביטן“—איר געדענקט דאָס, יאָ? דאָן האָט איר באַמערקט, אַז
 דער זעלנער האָט פאַרוואַונדעט מיין האַנט—זעט! אָס איז דער
 צייכן. עס טוט אַזוי וויי. איך קען נאָך איצט מיט דער האַנט
 ניט שרייבן—אַזוי שטיף זיינען די פינגער. דאָ איז אייער מאַיע-
 סטעס אויפגעשפרונגען און, אויסרייענדיק, אַז איר וועט זיך אָפּ-
 רעכענען מיטן זעלנער, זייט איר געלאָסן צום טיר. איר זייט
 פאַרבייגעלאָפן אַ טיש—יענע זאָך, וואָס איר רופט שטעמפל, אי
 געלעגן אויף יענעם טיש—איר האָט עס אַ כאַפּ געטאָן און אַרומ-
 געקוקט זיך, וואו צו באַהאַלטן עס. אייער אויג האָט באַמערקט אַ...

— שטיי, בענוג! און זאל גאָטס נאָמען זיין געבענטשט! —
האַט דער אָפּגעריסענער פּרעטענדענט אויפן טראָן אויסגעשריען
אין גרויס אויפּרעגונג, — גיי, מיין ליבער ס.ט. דו שאָן — אין
א האַנט-באַשיצער פון דעם מילאַנער פּאַנצער וועסטו געפינען
דעם שטעמפל!

— ריכטיק, מיין קיניג, ריכטיק! — האַט טאָם קעניג
אויסגעשריען, — איצט געהערט די קרוין פון ענגלאַנד צו דיר. און
פאַר דעם, וואָס וועט עס וועלן אָפּלייקענען, וואָלט גלייכער געווען
געבאָרן צו ווערן אַ שטומער! גיי, מיין לאַרד ס.ט. דו שאָן, זאלן
דיינע פיס באַקומען פליגלען!

די גאַנצע פאַרזאַמלונג איז געווען אויף די פיס און אויסער
זיך פון אומרואיקייט, פאַרגעפיל און שרעקלאכער אויפּרעגונג.
די גאַנצע קירך און די עסטראַדע האָט געהוּזשעט מיט אַ מיס-
מאַש פון קולות און אַ היבשע וויילע האָט קיינער ניט געהאַט
און ניט געוואָלט הערן קיין זאַך, אַחוץ דאָס, וואָס זיין נענכסטער
שכן האָט אים אַריינגעשריען אין אויער, אָדער וואָס ער האָט
אַריינגעשריען זיין נענטסטן שכן אין אויער.

די צייט— קיינער האָט ניט געוואוסט וויפל — איז געפּלויגן
אומבאַמערקט. מיטאַמאָל איז שטיל געוואָרן און לאַרד ס.ט. דו שאָן
האַט זיך באַוווּן אויף דער עסטראַדע, האַלטנדיק הויך איבערן
קאָפּ דעם שטעמפל. און די גאַנצע פאַרזאַמלונג האָט אויסגעשריען:
— לאַנג לעבן זאל דער אמתער קיניג!

פינף מינוט נאָכאַנאַנד האָט די לופט געציטערט פון דונער.
געשרייען, פון מוזיק-קלאַנגען און איז ווייס געווען פון טיכלאַך,
וואָס האָבן געפּאָכט אין דער לופט. און אין צענטער פון דעם
אַלעמען איז אַן אָפּגעריסענער יינגל— די וויכטיקסטע פּערזאָן נון
ענגלאַנד— געשטאַנען אינמיטן עסטראַדע אַ גליקלאַכער, אַ שטאַל-
צער, אַרומגערינגלט מיט קניענדיקע געטיטלטע קנעכט און וואָ-
סאַלן.

אַלע זיינען אויפגעשטאַנען און טאָם קעניג האָט אויס-
געשריען:

— איצט, אַ, מיין קיניג, נעם דידאָזיקע קיניגלאַכע קליי-

דער און גיב דיין קנעכט, דעם אַרײַמען טאָם קענטי, צוריק
זיינע טראַנטעס און שמאַטעס!

דאָ האָט זיך דער לאַרד-רעגענט אַרײַנגעמישט:

— רייסט אַראָפּ פון דעם קליינעם פשוט זיינע זאַכן און
וואַרפט אים אַרײַן אין פעסטונג!

אַבער דער נײַער קיניג, דער אמתער קיניג האָט ניט
דערלאָזן.

— איך וועל עס ניט דערלאָזן — האָט ער געזאָגט — נאָר
צוליב אים האָב איך באַקומען ווידער מיין קרוין. קיינער זאָל
אויף אים ניט אַרויפלייגן זיין האַנט אָדער שלעכטס טאָן אים.
און וואָס אַנבאלאַנגט דיר, מיין גוטער פעטער, מיין לאַרד-רע-
גענט, ביסטו זייער ניט דאַנקבאַר דעם אַרײַמען יינגל: איך האָב
געהערט, אז ער האָט דיך געמאַכט פאַר אַ הערצאָג — דער רע-
גענט האָט זיך פאַרשעמט — ער איז אַבער קיין קיניג ניט גע-
ווען. וואָס-זשע איז דיין פיינער טיטל איצט ווערט? כאַרגן
זאָלסטו זיך משתדל זיין פאַר מיר דורך אים, איך זאָל באַ-
שטעטיקן דעם טיטל, ווען ניט בלייבסטו אַ פשוטער גראַף ווי
פריער, אַבער ניט קיין הערצאָג.

אויסהערנדיק דעמדאָיקן אויסרייד, איז דער הערצאָג אויף
א וויילע אָפגעטראָטן אַהינטער. דער קיניג האָט זיך געווענדט צו
טאָמען און פריינדל געזאָגט:

— מיין אַרים יינגל, ווי קומט עס, דו זאָלסט געדענקען,
וואו איך האָב אַוועקגעלייגט דעם שטעמפל, אין דער צײַט, וואָס
איך אליין האָב עס ניט געדענקט?

— אַ, מיין קיניג, דאָס איז זייער גרינג געווען פאַר מיר
צו געדענקען, מחמת איך האָב עס עטלאַכע טעג באַנוצט.

— באַנוצט עס — און דאָך ניט געוואוסט, וואָס דאָס איז
אזוינס?

— איך האָב ניט געוואוסט, אז דאָס איז די זאַך, וואָס זיי
זוכן. זיי האָבן עס מיר ניט אָפגעמאַלט, אַייער מאַיעסטעט.
— ווי-זשע האָסטו עס באַנוצט?

— סאָם איז רויט געוואָרן איבער די אויערן, האָט אַרפּאָגעלאָזן דעם קאָפּ און געשוויגן.

— זאָג, זאָג, גוטער יינגעלע, האָב קיין מורא ניט — האָט געזאָגט דער קיניג, — צו וואָס האָסטו באַנוצט דעם גרויסן מלוכה-שטעמפל פון ענגלאַנד?

סאָם האָט אַ וויילע פאַרשעמט געמורמלט, נאָכהער האָט ער אויסגעזאָגט:

— אויף צו קנאַקן ניט דערמיט!

אַרים קינד! דער געלעכטער, וואָס האָט אויסגעבראַכן, האָט אים באַלד אומגעוואָרפן פון די פיס. טאַמער איז נאָך גע-ווען אַ שטיקל ספּק, אַז ער איז דער קיניג, האָבן די דאָזיקע ווערטער זיינע צעשטרייט יעדן ספּק.

דערווייל האָט מען פון סאָמען אַראָפּגענומען דעם רייכן קיניגלאַכן מאַנטל און אַרויפגעלייגט אים אויף דעם קיניגס אַקסלען, צודעקנדיק מיט אים די צעריסענע קליידער. דאָן האָט זיך ווידער אָנגעהויבן די קרוינונגס-צערעמאָניע. דער קיניג איז געזאָלבט געוואָרן, און די קרוין איז אַרויפגעלייגט געוואָרן אויף זיין קאָפּ, אין דער צייט, וואָס האַרמאַטן האָבן אָנגעזאָגט די שמחה דער באַנצער שטאַט, און באַנץ לאַנדאָן האָט זיי געוויגט זיך פון אַפּלאַדיסמענטן.

דריי-און-דרייסיקסטער קאפיטל.

עדווארד אלם קיניג.

מיינס הענדאָן האָט אויסגעזען גענוג אויספאלנדיק, איידער ער האָט זיך אַריינגעמישט אין דעם געשלעג אויף „לאָני-דאָן-בריק“, און נאָך שענער האָט ער אויסגעזען, ווען ער איז אַרויס פון געשלעג. ער האָט געהאַט זייער ווייניק געלט, ווען ער איז אַריינגעפאלן אין דעם געדרינג; ער האָט נאָרנישט געהאַט, ווען ער איז אַרויס פון דאָרטן: קעשענע-גנבים האָבן אויסגע-ליידיקט זיינע טאַשן ביזן לעצטן פאַרדינג. אָבער דאָס מאַכט גיט אויס, זאָל ער נאָר געפינען דאָס יינגל. גיט אומזיסט איז ער געווען אַ זעלנער — ער וועט גיט אַרבעטן גלאַט אין דער וועלט אַריין: פריער פון אלץ דאַרף מען אויסאַרבעטן אַ פּלאַן פון דער אַרבעט.

וואָס דאַרף דאָס יינגל געוויינלאַך טאָן? וואוהין וועט ער, על-פי שכל, גיין? קיין ספק, אז ער ווילט גיין צו זיינע פריער-דיקע ערסער: אזוי איז שוין די טבע פון משוגעים — און פון קלאַרע אויך — צו גיין אין דער אַלטער היים, ווען זיי בלייבן עלנס און היימלאָז. וואו קען זיך געפינען זיין אַמאָליקע היים? זיין אָפּגעריסנקייט צוזאַמען מיט יענעם באַנדיט, וואָס גיט זיך אַרויס פאַר זיין פּאַטער, זאָגן עדות, אז זיין היים דאַרף זיך גע-פינען אין איינער פון די אַרימסטע און געמיינסטע געגנטן פון לאַנדאָן. וועט אים זיין שווער צו געפינען, און וועט ער אים דאַרפן לאַנג זוכן? גיין, עס זעט אויס צו זיין אַ קורצע און גרינגע אַרבעט. ער וועט גיט זוכן דאָס יינגל, — ער וועט זוכן אַ המון: פריער אָדער שפעטער, וועט ער געפינען דאָס יינגל

אינמיטן פון א גרעסערע אָדער קלענערער חברה לידיקגאָיערס, וואָס שטייט און מאַכט חוּזק, און רייצט זיך מיט דעם אָרימען יינגל, וואָס שרייט, אַז ער איז קיניג, ווי געוויינלאַך. מיילס הענדאָן וועט דאַמאָלט עטלאַכע פון זיי צעשעדיקן. צונעמען פון זיי זיין קליינעם „האַדלניק“, באַרואיקן און אַיינשטילן אים מיט גוטע וועררייכער, און קיינמאָל מער ניט צעשיידן זיך מיט אים. אויסגאַרבעט דעם פלאַן, האָט זיך מיילס אַרויסגעלאָזן זוכן. שעה נאָך שעה האָט ער געוואַנדערט איבער לאַנדאָנער שמוציקע גאַסן און הינטער-געסלאַך, געזוכט געזעמלס, געפונען זיי אָן אַ שיעור, אָבער ערגעץ איז ניט געווען קיין סימן פונם יינגל. דאָס האָט אים זייער געוואונדערט, אָבער ניט אָפגענומען דעם מוט. נאָך זיין מיינונג, איז זיין פלאַן אַ ריכטיקער פלאַן, ניט מער, עס פאַרציט זיך אַ ביסל לענגער, ווי ער האָט גערעכנט. ווען ס'איז געוואָרן טאָג, איז ער שוין געווען דורכגע-גאַנגען אַ סך מיילן און געזוכט צווישן אַ סך קופעס מענטשן, אָבער מיט דעם אַיינציקן רעזולטאַט, וואָס ער איז געווען שרעק-לאַך מיד, גענוג הונגעריק און זייער שלעפּעריק. ער וואָלט גע-וואָלט עפעס אָנבייסן, אָבער ס'איז ניט געווען פאַרוואָס צו קויפן. בעטלען איז אים אַפילו ניט אַיינגעפאַלן; פאַרמשפּען דעם שווערד — איז פאַר אים געווען דאָסוועלביקע, וואָס שיידן זיך מיט ערע. ער וואָלט זיך געקענט שיידן מיט עפעס פון זיינע מלבושים, אָבער געפינען אַ קונה אויף אַזעלכע מלבושים איז ניט גרינגער, ווי צו געפינען אַ בעלן אויף אַ גוטער קרענק.

ביי האַלבן טאָג האָט ער זיך נאָך אַלץ אַרומגעשלעפט, געזוכט צווישן דעם המון, וואָס איז נאָכגעגאַנגען נאָך דער קרוי-נונגס-פּראָצעסיע, אויסרעכענענדיק, אַז אַ קייניגלאַכער פאַראַד דאַרף געוויס צוציען צו זיך דעם יינגל, וואָס איז צעמישט אויף דעם פּונקט. ער איז נאָכגעגאַנגען די פּראָצעסיע איבער אַלע גאַסן, ביז צו וועסטמינסטער-קירך. ער האָט זיך אומעטום אויס-געמישט צווישן עולם, ביז ער איז צום סוף, גאָר אַ צעטומלטער, אַוועקגעגאַנגען אָן אַ זייט, צו באַטראַכטן און אויספעסערן זיין פלאַן. ווען ער האָט זיך אַרומגעקוקט, האָט ער דערזען, אַז ער

געפינט זיך אונטערן שטאָט, און עס ווערט שוין שפעט. ער איז געווען ניט ווייט פון טייך, אין אַ פאַרשטאָט מיט רייכע פריוואַט-הייווער, וואו מען נעמט ניט גאָר פריינדלאַך אויף פאַרשוניגען אין אַזעלכע מלבושים, ווי זיינע.

עס איז געווען ניט קאלט, האָט ער זיך אויסגעצויגן אויף דער ערד אונטער אַ פאַרקאָן, אַפצורוען אַ ביסל און באַטראַכטן זיך עס איז אים באַפאַלן אַ שלעפּעריקייט, פונדערווייטנס האָט דער-גרייכט דער אַפּקלאַנג פון האַרמאַטן-שיסעריי; ער האָט אַטראַכט געטאָן: „דער נייער קיניג איז געקרוינט געוואָרן“—און איז פעסט איינגעשלאַפן. — זר האָט פריער דרייסיק שעה ניט געשלאַפן און ניט גערוט. — אויפגעכאַפט האָט ער זיך ערשט אויף מאַרגן אַרום האַלפן טאָג.

ער איז אויפגעשטאַנען אַ שטייפער, מיט אַפּגעלעגענע פיס, אַ האַלב-פאַרחלשטער. ער האָט זיך איינגעוואַשן אין טייך, באַרו-איקט דעם מאַגן מיט אַ גוטן טרונק וואַסער און געלאָזן זיך גיין צו וועסט-מיניסטער, וואַרטשענדיק אויף זיך אַליין, למאַי ער האָט צעריבן אַזויפיל צייט אומזיסט. הונגער האָט אים געהאַלפן אויס-צואַרבעטן אַ נייעם פלאַן: ער וועט זיך פרובירן צושלאָגן צו סער העמפרי מאַרלאָאו און לייען ביי אים אַ פאַר מאַרק און...—אַבער דאָס איז דערווייל גענוג. אַז ער וועט דאָס אויספירן, וועט ער צייט האָבן אויסצואַרבעטן דעם פלאַן ווייטער.

אַרום עלף אַזויבער איז ער צוגעקומען צום פאַלאַץ, און כאַטש אַ גרויסער עולם איז געגאַנגען אין דערזעלביקער ריכטונג איז ער געווען גענוג קענטיק צווישן אים—זיין אַנטאָן האָט שוין געזאָרגט דערפאַר.—ער האָט זיך גוט איינגעקוקט אין די פנימען, זוכנדיק אַזאַ איינעם, וועמען ער זאָל קענען בעטן אַנגאַגן דעם אַלטן לייטענאַנט מאַרלאָאו, אַז ער וויל אים זען. וועגן אַליין דערשלאַגן זיך אין פאַלאַץ איז ניט געווען וואָס צו קלערן.

אין אַ וויילע אַרום איז פאַרביי הענדאַנען דורכגעגאַנגען אונזער באַקאַנטער שמיס-יינגל. ער האָט זיך אומגעקערט און, גוט באַטראַכטנדיק אים, אַ קלער געטאָן: אויב דאָס איז ניט יענער שלעפּער, וועגן וועלכן זיין מאַיעסטעט באַאומדראַיקט זיך אַזוי.—

בין איך אן אייל — כאָטש דאָס בין איך אזוי איך. — ער פאָסט זיך
צו צו דער באַשרייבונג ביו צום לעצטן פאָדים. אז גאָט זאָל באַ-
שאַפן צוויי פונקט פון איינע. — וואָלט געהייסן גלאָט ביליג מאַכן
האונדער דורך אָפּטע חידערהאַלונג. איך וואָלט געוואָלט געפינען
עפּעס אָן אויסרייד צו פאַרפירן מיט אים אַ שמועס.

מייילס הענדאָן האָט אים פאַרשפּאַרט די טירחה. ער
האַט זיך אליין צו אים אומגעקערט — ווי עס טרעפט אָפּט, ווען
איר פילט, אז עמיצער קוקט אייך פון הינטן נאָך — און, באַמערקן-
דיך אין דעם יינגלס אויגן אַ גרויס אינטערעס צו זיך, איז ער
צו אים צוגעגאַנגען און געזאָגט:

— דו ביסט גיט לאַנג אַרויס פון פּאַלאַץ, געפינסטו זיך
וואָרטן?

— יא, אייער גנאָד.

— קענסטו סער העמפרי מאַר לאָאָן?

דאָס יינגל האָט אַ ציטער געטאָן. גאָט מיינער — האָט ער
געטראַכט — דאָס איז דאָך מיין פאַרשטאַנדענער פּאַטער — און
געענטפערט הויך:

— זייער גוט, אייער גנאָד.

— גוט. איז ער דאָרטן?

— יאָ — האָט דאָס יינגל געענטפערט, און צוגעגעבן פאַר
זיך: „אין קבר“.

— קען איך ביי דיר בעטן די טובה, דו זאָלסט אזוי גוט
זיין איבערגעבן אים מיינ נאָמען און זאָגן אים, אז איך חיל אים
זאָגן אַ פאַר הערטער בסוד?

— איך וועל עס גערן טאָן, סער.

— זאָג-ושע אים, אז מייילס הענדאָן, אַזוון פון סער
ריטשערד, וואָרט דאָ דרויסן. איך וועל דיר דערפאַר זייער
דאַנקבאַר זיין, מיינ וואוילער יינגל.

דאָס יינגל האָט אויסגעזען אַנטווישט. דער קיניג האָט אים
אַנגערופן מיט אַן אַנדער נאָמען — האָט ער געטראַכט. — אָבער
עס מאַכט גיט אויס. אויב דאָס איז גיט דער, וואָס דער קיניג

זוכט, איז עס זיין צווילינג-ברודער, וואָס וועט קענען דערציילן
דעם קיניג גייס פון דעם אנדער "סער-שטיקלאך-און-ברעקלאך".
און, ווענדנדיק זיך צו מיילסן, האָט ער געזאָגט:
— שטעלט זיך אָט אַהער אַ וויילע, גוטער הער. איך וועל
איך באַלד ברענגען אַ תשובה.

הענדאָן האָט זיך געשטעלט, וואו מען האָט אים אָנגע-
וויזן — דאָס איז געווען אַ נישע אין וואָנט מיט אַ שטיינערנער
באָנק איבערווייניק, וואו די וואַך-זעלנער פלעגן זיך באַהאַלטן אי
אַ שלעכט וועטער. ער האָט זיך גאַר-וואָס צוגעזעצט, ווען עטלאַכע
אַלעבאַרדיסטן מיט אַן אָפיצער אָן דער שפיץ זיינען פאַרבייגע-
גאַנגען. דערזענדיק אים, האָט דער אָפיצער אַ קאַמאַנדע געטאָן,
די סאָלדאַטן זאָלן זיך אָפּשטעלן און געהייסן הענדאָנען צו-
גיין. הענדאָן איז צוגעגאַנגען—און איז גלייך אַרעסטירט געוואָרן
אַלס פאַרדעכטיקע פּערזאָן, וואָס דרייט זיך אַרום פאַלאַך.

דאָס איז געווען אַ מיאוסע מעשה. הענדאָן האָט געוואָלט
דערקלערן, וואָס ער טוט דאָ, אָבער דער אָפיצער האָט אים גראָב
אָפּגעהאַקט און געהייסן די סאָלדאַטן אָפּנעמען ביי אים זיין גע-
ווער און באַזוכן אים.

— הלאוי זאָל דער באַרימהאַרציקער גאָט געבן, זיי זאָלן
עפעס געפינען—האָט מיילס געזאָגט, — איך האָב גענוג געזוכט
און האָב גאַרנישט געפונען, כאָטש איך גייטיק זיך מער פון זיי...
— קיין זאך ניט געפונען, אויסער עפעס אַ פאַפּיר — האָט
געמאָלדן דער אונטער-אָפיצער.

דער אָפיצער האָט עס אויסגעעפנט, און הענדאָן האָט
אַ שמייכל געטאָן, דערקענענדיק די "גרייזלאַך און דריידלאַך",
האָט זיין קליינער פריינד האָט אָנגעשמירט אויף "דריי שפּראַכן"
יענעם ביטערן טאָג אין הענדאָן-שלאָס.

דעם אָפיצערס פנים איז פינגסטער געוואָרן, ווען ער האָט
איבערגעלייענט דעם ענגלישן נוסח פון פאַפּיר, און הענדאָן
איז פאַרקערט בלייב געוואָרן, ווען ער האָט דערהערט דעם אָפי-
צער זאָגנדיק:

— אַ נייער בעלן אויף דער קרוין! זיי מערן זיך היינט

זוי די העזלאך, אויף מיין וואָרט! האַלט נאָר גוט צו דעם שופט, ביז איך וועל אַרײַנטראַגן דעם זעלטענעם פּאַפּיר אין פּאַלאַץ און אָפּשיקן עס צום קיניג.

ער איז שנעל אַזעקגעגאַנגען, איבערלאָזנדיק דעם אַרע-סטירטן אין די הענט פון די זעלנער.

— נו, איצט וועלן זיך, דוכט זיך, ענדיקן אַלע מינע צרות—האַט הענדאָן געמורמלט, — איך וועל זיך שוין געוויס וויגן אויף אַ שטריקל, צוליב דאָס שטיקל פּאַפּיר. וואָס וועט עס ווערן פון מיין אָרימען יינגל—אַ, איין גאַט ווייס!

נאָר אַט האָט ער דערזען דעם אָפּיצער לויפנדיק צוריק אין גרויס איילעניש, און ער האָט זיך געמאַכט האַרץ צו באַגע-גענען זיין גורל מיט מוט, ווי עס פּאַסט פאַר אַ זעלנער. דער אָפּיצער האָט באַפוילן די זעלנער, זיי זאָלן אָפּלאָזן דעם געפּאַנ-גענעם און אָפּגעבן אים צוריק זיין שווערד. נאָכהער האָט ער זיך מיט גרויס אָפּשיי פּאַרנייגט פאַר אים און געזאָגט:

— זייט אַזוי גוט, סער, נאָכניין נאָך מיר.

הענדאָן איז נאָכגעגאַנגען, קלערנדיק:

„ווען איך וואָלט איצט ניט געפירט ווערן צום טויט, ווען מען קען זיך ניט ערלויבן צו טאָן אַפּרישע עבירה, וואָלט איך דעם לומפּ דערוואָרן פאַר זיין חוזק מאַכן פון מיר.“

זיי זיינען דורכגעגאַנגען אַ גרויסן הויף און צוגעקומען צום הויפט-אַרײַנגאַנג פון פּאַלאַץ, וואו דער אָפּיצער האָט, ווידער טיף פּאַרנייגנדיק זיך, איבערגעגעבן הענדאָנען אין די הענט פון אַפּאַרפּוצטן הויכן באַאַמטן, וואָס האָט אים אויפגענומען מיט גרויס כבוד און דורכגעפירט דורך אַ גרויסן אויפנאַמס-צימער צווישן צוויי ציילן דינער (וואָס האָבן זיך נידעריק געבוקט ביי זייער דורכגאַנג אָבער, וואָס האָבן זיך געשטיקט פון געלעכטער ווי נאָר אונזער „פּאַרשטעלעניש“ איז געזען צו זיי מיטן רוקן), אויפגעהויבן זיך אויף ברייטע טרעפּ צווישן גאַנצע מחנות הויף-לייט, און צום סוף אַרײַנגעפירט אים אין אַ גרויסן זאַל, מאַכנ-דיק פאַר אים אַ וועג צווישן דער ענגלישער אַריסטאָקראַטיע, וואָס איז דאָ געווען פּאַרזאַמלט, דערמאַנענדיק אין איין גאַנג הענדאָנען.

דאָנען ער זאָל אַראָפּנעמען זײַן הוט, און געלאָזן שטיין אים
אינמיטן זאל—א ציל פאַר אלע אויגן, פאַר אַ סך בײַזע בליקן און
גענוג פּרײַלאַכע און שפּאַטישע שמײכלען.

מײלס הענדאָן איז געווען גאָר צעטומלט: פּינף טריט
פון אים איז אונטער אַ חופּה געזעסן אויפן טראָן דער יונגער
קײניג דעם קאַפּ אָנגעבויגן און אָפּגעקערט אָן אַ זײט און גע-
שמועסט מיט אַפּאַרשױן, וואָס האָט אויסגעזען ווי אַ גן-עדן-פּײַגל—
אַ הערצאָג אפּשר.— הענדאָן האָט אַ טראַכט געטאַן, אַז שטאַרבן
אין די בעסטע יאָרן איז גענוג שווער אויך אָן אַזעלכע בײַזנות
פאַר אַזאַ עולם. ער וואָלט געוואָלט, דער קײניג זאָל שױן מאַכן
אַ סוף דערמיט—צו שווער צו פאַרטראָגן די ערנידערונגען פון
אײניקע פון די וויכטיקע פאַרשױנען, וואָס דרײַען זיך דאָ אַרום.
אין דעם מאָמענט האָט דער קײניג אַ ביסל אויפגעוויבן
דעם קאַפּ און הענדאָן האָט זיך אין אים גוט אײנגעקוקט. עס
האַט אים דער אָטעם פאַרכאַפט פון דעם, וואָס ער האָט דערזען!
ווי אַ פאַרכײטשטער האָט ער געקוקט אויף דאָס יונג פנים און
נאַכער אויסגערושן:

— וואָס, דער קײניג פון דעם „חלומות-און-שאַטנס-קײניג-

רײך“ אויף זײַן טראָן!

ער האָט אַלץ געמורמלט און גערעדט האַלבע ווערטער,
ניט אויפהערנדיק צו קוקן און וואונדערן זיך. נאַכער האָט ער
זיך אַרוםגעקוקט אויף אלע זײטן, רײדנדיק צו זיך אַלײן: „אַבער
די אלע זײנען דאָך אמת, לעבעדיקע מענטשן, אויף מיין וואָרט,
אמתע—בנאמנות, ס'איז ניט קיין חלום...“

ער האָט חידער אָנגעשטעלט די אויגן אויפן קײניג און
געטראַכט: איז עס אַ חלום?... אָדער איז ער טאַקע דער אמתער
הערשער פון ענגלאַנד און ניט דער עלנטער אָרימער טאַם פון
משוגעים-הויז, פאַר וועלכן איך האָב אים געהאַלטן?—ווער וועט
מיר אויפלייזן די רעטעניש?

מיטאַמאָל האָט אַ געדאַנק אויפגעבליצט אין זײנע אויגן:

ער האָט אַ שפּרײז געטאַן צום וואַנט, געבראַכט אַ שטול און
אַנידערגעזעצט זיך!

אלע זיינען געוואָרן אויסער זיך. איינער פון די הויף-לייט
האַט אים אַ כאַפּ געטאָן ביים קאָלנער און אויסגעשריען:

— שטיי אויף, דו אָפגעריסענער נאַר! דו קלייבסט זיך
זיבן אין דער געגנוואַרט פון קיניג?!

דער טומל האָט צוגעצויגן דעם קיניגס אויפּמערקזאַמקייט.
ער האָט אויסגעצויגן זיין האַנט און אויסגעשריען:
— באַרירט אים ניט. דאָס איז זיין רעכט!

דער עולם איז אָפּגעטראָטן צוריק געוואָלדיק איבערראַשט.
דער קיניג האָט ווייטער געוואָגט:

— זייט וויסן איר אַלע, ליידים, לאַרדן און דזשענטלמע-
נער, אז דאָס איז מײן אָנפאַרטרויטער און שטאַרק-באַליבטער
דינער, מיילס הענדאָן, וואָס האָט מיט זיין גוטן שווערד
געראַטעוועט זיין קיניג פון קערפערלאַכער באַשעדיקונג און אַפּשר-
פּון טויט, און דערפאַר איז ער, ביי דעם קיניגס ווילן, דערהויבן
געוואָרן צום ריטער-ראַנג. זייט ווייטער וויסן, אז פאַר אַ העכערער
דינסט—דערפאַר, וואָס ער האָט פאַרהיט זיין הערשער פון שמיץ
און שאַנד, נעמענדיק עס אויף זיך, — איז ער געמאַכט געוואָרן
פּער פון ענגלאַנד, גראַף פון קענט און וועט באַקומען גאַלד
און גיטער ווי עס פאַסט פאַר זיין כבוד. נאָך מער, דעם זכות,
וואָס ער האָט איצט געטאָן אויסנוצן, — געהערט אים דורך אַ קי-
ניגלאַכן געשאַנק, וואָרים מיר האָבן געטאָן באַפוילן, אז די בכורים
פון דער משפּחה הענדאָן זאָלן האָבן דאָס רעכט צו זיבן אין
דער געגנוואַרט פון ענגלאַנדס מאַיעסטעט פון היינט אָן און
ווייטער, דורך נאָך דור, אזוי לאַנג, ווי דער טראָן וועט אַ קיום
האַבן. באַרירט אים ניט!

צוויי פּערזאָן, וואָס האָבן על-פי סיבה פאַרשפּעטיקט און
זיינען נאָר-וואָס אָנגעקומען פון דער פּראַווינץ, זיינען געשטאַנען
און צוגעהערט זיך און געקוקט דאָס אויפן קיניג. דאָס אויף דער
„פאַרזעעניש“, ווידער אויסן קיניג און גאָכאַמאַל אויף דער „פאַר-
זעעניש“ אין אַ מין חילדן וואונדער. דאָס זיינען געווען סער גיו
און לידי עדיס. אָבער דער גייער גראַף האָט זיי ניט באַמערקט.

ער האָט אלץ נישט אַראָפּגענומען די אויגן פון מאָנאַרך און גע-
מורמלט:

— אָ, גאָט מיינער! און דאָס איז מיין בעטלער! דאָס
איז מיין משוגענער; דאָס איז דער, פאַר וועמען איך האָב זיך
געוואָלט באַרימען מיט די זיבעציק צימערן אין מיין הויז און
מיט די זיבן-און-צוואַנציק דינער! דאָס איז דער, וואָס האָט קיינ-
מאָל קיין אַנדער זאָך נישט געהאַט, ווי שמאַטעס פאַר קליידער,
איבערגעבליבענע ברעקלאַך פון טיש צום עסן און קלעפּ אויף
פאַרבייסן! דאָס איז דער, וועמען איך האָב צוגענומען פאַר אַ זון,
און געוואָלט מאַכן אים פאַר אַ מענטשן! אָ, הלוואי וואָלט איך
געהאַט אַ זאָק צו באַהאַלטן אין אים מיין קאָפּ פון חרפה!

מיטאַמאָל האָט ער זיך דערמאָנט און האָט אַ פאַל געטאָן
אויף די קני און, אַנכאַפּנדיק דעם קייניגס האַנט, געשוואָרן גע-
טרייקייט און געדאַנקט פאַר דעם טיטל און גיטער. נאַכהער איז
ער אויפגעשטאַנען און אָפּגעטראָטן אָן אַ זייט—אַ ציל פאַר אַלע
אויגן און פאַר גענוג קנאה אויך.

איצט האָט דער קייניג באַמערקט סער גיו און האָט מיט
אַ צאָרנדיקער שטים און ברענענדיקע אויגן געזאָגט:

— נעמט אַוועק פון דעמדאָזיקן רויבער זיינע געזולטע
גיטער און טיטל און האַלט אים אונטערן שלאָס און ריגל, ביז
איך וועל אים אויפפאָדערן.

דער געוועזענער סער גיו איז אַרויסגעפירט געוואָרן.
איצט איז אין צווייטן עק זאַל פאַרגעקומען עפעס אַ באַ-
וועגונג. די פאַרוואַלטע האָבן געמאַכט אַ וועג און טאָם קענטי, י-
איינפאַך, אָבער רייך געקליידט, געפירט פון אַ צערעמאָניאַל-מייס-
טער איז דורכגעגאַנגען צווישן צוויי לעבעדיקע ווענט. ער האָט
געקניט פאַרן קייניג, וואָס האָט געזאָגט:

— איך האָב זיך דערוואוסט די געשיכטע פון די פאַר-
גאַנגענע עטלאַכע וואָכן און איך בין צופרידן מיט דיר. דו האָסט
געטאָן רעגירן די מלוכה מיט וואָרהאַפטיקער קייניגלאַכער גוט-
האַרציקייט און רחמנות. האָסטו געפונען דיין מוטער און שווע-
סטער?— זיי וועלן באַוואַרגט ווערן. און דיין פאָטער וועט אויפ-

געהאנגען ווערן, אויב דאָס איז דיין פאַרלאַנג און דאָס געזעץ
 ערלויבט עס. זייט וויסן, איר אַלע, וואָס טוט הערן מיין שטים,
 אז פון היינט אָן און ווייטער וועלן אַלע, וואָס געפינען זיך אין
 "קריסטוס יתומים-הויז" * און געניסן פון קיניגס צדקה—באַקוי-
 מען שפייז פאַר זייערע מוחות און הערצער אזוי גוט ווי פאַר
 זייערע קערפערס, און דער דאָזיקער יינגל וועט טאָן וואוינען דאָרטן
 און וועט שפעטער זיין גאַנצן לעבן פאַרנעמען דאָרטן אַן ערן-
 אָרט צווישן די לערער. און אזוי ווי ער איז געווען אַ קיניג-
 דאַרף אים פֿאַגעגעבן ווערן באַזונדער כבוד, זייט-זשע אויפּמערק-
 זאַם אויף זיין באַזונדער קליידונג, דורך וועלכע אַלע דאַרפן אים
 דערקענען און קיינער טאָר זיי ניט נאָכמאַכן. און וואוהין ער
 זאָל ניט קומען, וועט עס דערמאַנען דעם פּאָלק, אז ער איז
 אמאָל געווען אַ קיניג און קיינער זאָל זיך ניט דערוועגן ניט צו
 אַכטן אים און ניט צו באַגריסן אים. ער טוט זיך געפינען אונ-
 טער דער שוץ פון טראָן, ער האָט די שטיצע פון דער קרוין,
 ער וועט זיין באַוואוסט און גערופן מיט דעם ערן-טיטל:

"דעם קיניגס האָדעוואַניק".

דער שטאַלצער און גליקלאַכער טאָם קעניג איז אויפ-
 געשטאַנען, געקושט דעם קיניגס האַנט און איז נאַכהער אַרויס-
 געפירט געוואָרן. ער האָט ניט פאַרלאָרן קיין צייט, נאָר גלייך
 געפלוּיגן צו זיין מוטער דערציילן איר, בעס און גען די גאַנ-
 צע מעשה, זיי זאָלן זיך פרייען צוזאַמען מיט אים.

* די עלטסטע שול און קינדערהיים סאַר אַרימע קינדער אין לאַנדאָן.

ש ל ו ס .

שמרצף און באַרוינונג.

חי גיו הענדאָן האָט זיך אליין מודה געווען, האָט זיך ארויסגעוויזן, אז זיין ווייב האָט זיך דאָמאַלסט אָפּגעזאָגט אין הענ-דאָן-שלאָס פון מיילסן, ווייל זי איז דערצו געצוואונגען געווען פון אים, גיו הענדאָן, וואָס האָט צוגעזאָגט — און מען האָט אים געקענט גלויבן, — אז אויב זי וועט אים ניט פּאַלגן און לאָזן זיך דערקענען צו מיילסן, וועט ער איר נעמען דאָס לעבן. און ווען זי האָט אים געזאָגט: „נעם מיין לעבן, ער איז מיר ניט טיי-ער“, — האָט ער געזאָגט, אז איר וועט ער לאָזן לעבן, אָבער ער וועט טויטן מיילסן. דאָס איז שוין געווען אַן אנדער זאך, האָט זי געגעבן דאָס וואָרט ניט צו דערקענען מיילסן און האָט דאָס וואָרט געהאַלטן.

גיו איז ניט באַשטרעפּט געוואָרן פאַר באַשווינדלען זיין ברודער און פאַר אַלע זיינע מעשים, ווייל זיין פרוי און זיין ברו-דער האָבן ניט געוואָלט עדות זאָגן קעגן אים. און די חייב וואָלט ניט געקענט באַזיין קעגן אים, ווען זי זאָל אַפילו וועלן, ווייל ער האָט זי אַוועקגעוואָרפּן און איז אַוועק אין פרעמדע לענדער, וואו ער איז אינגיכן געשטאַרבן. מיט דער צייט האָט דער אַמאָ-ליקער מיילס הענדאָן און איצטיקער גראַף קענט חתונה געהאַט מיט זיין אלמנה.

אין דאָרף הענדאָן איז געווען ששון ושמחה, ווען דאָס פאַר איז צום ערשטן מאל געקומען אין שלאָס.

טאָם קענטס פּאָטער איז הי אין וואַסער אַריין.

דער קיניג האָט אויפגעווכט דעם פאַרמער, וועלכן מען האָט
געשטעמפלט און פאַרקויפט פאַר אַ קנעכט, האָט אים אויסגעלייזט
פון זיין זינדיק לעבן אין דעם „סקאַנדאַליסטס“ באַנדע און באַ-
זאָרגט אים מיט אַ פיינע הכנסה.

ער האָט אויך באַפרייט דעם אַלטן אַדוואָקאַט פון געפּענגע-
ניש און אומגעקערט אים זיין געלט-שטראַף.

ער האָט פאַרזאָרגט די טעכטער פון די צוויי פאַרברענטע
פרויען און שטרענג באַשטראַפּט דעם באַאַמטן, וואָס האָט גע-
שמיסן הענדאַנען.

ער האָט געראַטעוועט פון עשאַפּאַט דאָס ינגל, וואָס האָט
געכאַפּט דאָס פּאַלק-פּויגל און די פרוי, וואָס האָט געגנבעט ביים
וועבער אַ שטיקל געוואַנט.

ער האָט אָבער פאַרשפּעטיקט צו ראַטעווען דעם מענטשן,
וואָס איז פאַראורטיילט געוואָרן פאַר דערשיסן אַ הירש אין קיניגס
האַלד.

ער האָט באַוויון גנאָד דעם ריכטער, וואָס האָט אויף אים
רחמנות געהאַט, בעת ער איז באַשולדיקט געווען אין גנבענען
אַ חזירל און עס האָט אים הנאה געטאָן צו זען, ווי דער ריכטער
איז מיט דער צייט געוואָרן אַ גרויסער און פון אַלעמען געאַכ-
טער מענטש.

זיין גאַנץ לעבן האָט דער קיניג ליב געהאַט צו דערציילן
זיינע פאַסירונגען פון דער שעה אָן, וואָס ער איז אַרויסגעלאָפּן
פון פּאַלאַץ אין די בעטלער-קליידער ביז דער לעצטער נאַכט,
ווען ער האָט זיך אַריינגעגנבעט אין קירך צוזאַמען מיט אַ קאַם-
פּאַניע אַרבעטער און באַהאַלטן זיך אין טויטן-געצעלט פון קיניג
עדוואַרד דעם בעל-תשובה און איז אַזוי פּעסט אַיינגעשלאַפּן,
אַז ער האָט נאָך אַ האָר פאַרשלאַפּן די קרוינגס-צערעמאָניע. ער
האָט געוואַנט, אַז דאָס אַמטע זיבערדערציילונג פון דער געשיכטע
פאַרפּעסטיקט זיין ווילן צו ציען פון איר נוצן פאַרן פּאַלק, און
ער וועט דעריבער ניט אויפהערן צו דערציילן די מעשה ווי לאַנג
ער וועט לעבן, פּדי צו האַלטן פריש אין זיין זכרון די טרויערי-

קע בילדער און דעם קוואל פון רחמנות, וואָס זיי וועקן אין זיין האַרץ.

מיילס הענדאָן און טאָם קענט זיינען געווען דעם קיניגט ליבלינגס די גאנצע צייט-פון זיין קורצער הערשאַפט, און זיי האָבן מיטן גאנצן האַרצן געטרויערט נאָך זיין טויט.

דער גוטער גראַף קענט איז געווען צו פאַרנומפטיק אויס-צונוצן זיין זונדערבאַרע פּריווילעגיע, אָבער צוויי מאָל אין זיין לעבן האָט ער עס יאָ אויסגענוצט: איין מאָל, ווען די קיניגין מערי האָט באַשטייגט דעם טראָן, און דאָס צווייטע מאָל ווען די קיניגין עליזאַבעט איז געקרוינט געוואָרן. איינער פון זיין ווייטערדיקן דור האָט אויסגענוצט די פּריווילעגיע ווען דזשיימס דער ערשטער איז געוואָרן קיניג. איידער דעמדאָזיקן גראַפס זון האָט זיך אויסגעקליבן אויסצונוצן זיין זכות, איז פאַרבייגעגאַנגען אַפערטל יאָרהונדערט און "די פּריווילעגיע פון די קענטס" איז פּמעט ווי פאַרגעסן געוואָרן, און ווען איינער פון די קענטס האָט אין געגנוואַרט פון טשאַרלז דעם ערשטן און זיין גאַנצן-הויף גענומען און אוועקגעזעצט זיך, פּדי פּעכטצושטעלן זיינע רעכט, איז געוואָרן נישקשה פון אַ גערודער! אָבער די זאך איז באַלד ערקלערט געוואָרן און זיין רעכט באַשטעטיקט. דער לעצטער פון דער פאַמיליע קענט איז נעפאלן אין דער בירגער-קריג, קעמפּנדיק פאַרן קיניג, און די זונדערבאַרע פּריווילעגיע האָט זיך געענדיקט צוזאַמען מיט אים.

טאָם קענטי האָט דערלעבט ביו אַ טיפּן עלטער. ער איז געווען אַ שיינער גרייז-גראַדער זקן מיט אַן ערנסט און גוטמוטיק פנים. זיין גאַנצן לעבן איז ער פון אַלעמען געאַכט געווען. מען האָט אים אויך אָפּגעגעבן פּבוד פאַר זיין באַזונדער קליידונג וואָס האָט אַלעמען דערמאַנט, אז "ער איז אַמאָל געווען קיניג", און וואו נאָר ער האָט זיך באַוויזן, האָט מען פאַר אים געמאַכט וועג און איינער דעם צווייטן פּלעגט זאָגן: "טו אויס דיין הוט, דאָס איז דער אויסגעהאָדעוועטער פון קיניג!"

ער פּלעגט ענטפּערן אויף די באַגריסונגען מיט אַ ליבלאַכן

שמייכל, וואָס איז פון אלעמען געשאצט געוואָרן, ווייל יעדערער
האַט געוואוסט זיין פּפּבּודיקע לעבנס-געשיכטע.

דער קיניג עדואַרד דער זעקסטער האָט אינגאַנצן גע-
לעבט עטלאַכע יאָר, אַרים יינגלן—אַבער געלעבט ווי עס געהערט
צו זיין. זייער אָפּט, ווען עמיצער פון די וויכטיקע הויף-באַאמטע,
עפעס דאָרטן אַ באַגילדטער הויף-קנעכט פלעגט אַרויסטרעטן קעגן
דעם קיניגס מילדקייט און אויפווייזן, אז דאָס געזעץ, וואָס ער
ווייל לינדערן, איז אזוי אויך גענוג מילד און פאַרשאפט גאָרניט
די פאַשטראָפּטע קיין יסורים, פלעגט דער יונגער קיניג אָנווענדן
אויף דעם בעל-עצה זיינע גרויסע, אויסדרוקפולע, רחמנותדיקע
אויגן און ענטפערן:

— וואָס ווייסטו פון יסורים און אונטערדריקונג? איך און
מיין פאָלק ווייסן וואָס דאָס מיינט, אָבער ניט דו.
די הערשאפט, פון עדואַרד דעם זעקסטן איז געווען
אַ באַרימהאַרציקע הערשאפט, וועדליק פאַר יענע גרויזאמע צייטן.
לאַמיר-זשע דאָס ניט פאַרגעסן איצט, ווען מיר צעשיידן זיך מיט
אים און דערמאָנען אים שטענדיק צו גוטן.